Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Warsztat cyfrowy humanisty
Prowadzący	Mgr Martyna Filcek
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/2026
Rok studiów	I
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Przedmioty obowiązkowe dla I roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W09; FI1_U01; FI1_K01; FI1_K06
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	ćwiczenia (komputerowe)
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Zapoznanie się z narzędziami informatycznymi potrzebnymi do studiowania filozofii, a następnie pracy naukowej filozofa. Powtórzenie zasad posługiwania się pakietem MC Office pod kątem pracy naukowej. Pokazanie możliwości baz danych humanistycznych oraz wykonanie własnych prezentacji. Zapoznania się z aplikacjami do efektywnej pracy naukowej.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie do warsztatu cyfrowego humanisty. Cele i narzędzia pracy	2
2.	Wyszukiwarki ogólne i akademickie - porównanie i zastosowanie	4
3.	Bazy danych i repozytoria tekstów naukowych w humanistyce	4
4.	Organizacja materiałów badawczych i notatek w pracy humanisty	4
5.	Narzędzia AI w pracy badawczej - możliwości i ograniczenia	4
6.	Edycja tekstów i formatowanie zgodne z normami akademickimi	4

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

7.	Opracowanie bibliografii tematycznej na zadany temat filozoficzny	4
8.	Prezentacja efektów pracy i autoewaluacja kompetencji cyfrowych	4
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W03	sposób wy korzy stania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	rozróżnia podstawowe typy wyszukiwarek (ogólne, akademickie) oraz objaśnia ich specyfikę w kontekście pozyskiwania literatury filozoficznej.	Zadania praktyczne na zajęciach (wyszukiwanie źródeł i analiza wyników).
FI1_U01	samodzielnie zdobywać wiedzę, wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych oraz stosować w tym celi narzędzia technik informacyjnokomunikacyjnych (ICT)	Samodzielnie tworzy bibliografię tematyczną na zadany temat, korzystając z narzędzi do zarządzania cytowaniami (np. Zotero, Mendeley)	Projekt zaliczeniowy – opracowanie bibliografii wraz z opisem źródeł.
FI1_K01	adekwatnej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności oraz do ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	Dokonuje autoewaluacji swoich kompetencji cyfrowych i planuje dalszy rozwój w wybranych obszarach.	Raport autoewaluacyjny przygotowany po zakończeniu zajęć.
FI1_K06	wy ustawicznego pogłębiania swoich umiejętności językowych oraz samodzielnego wykorzystywania w tym celu dostępnych mu źródeł określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, a w szczególności: potrafi porozumiewać się w stopniu	Wykazuje gotowość do korzystania z anglojęzycznych materiałów instruktażowych i pomocy technicznych w pracy badawczej.	Wykonanie zadań opartych na anglojęzycznych materiałach źródłowych.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	umożliwiającym swobodną konwersację z obcokrajowcami na tematy ogólne oraz związane ze studiowaną tematyką; potrafi samodzielnie przygotować i wygłosić prezentację ustną, przedstawiając swój pogląd na dany temat (w tym także na tematy związane ze studiowanym kierunkiem) oraz podając argumenty za i przeciw; potrafi bronić swoich tez		

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Ćwiczenia praktyczne z obsługi narzędzi cyfrowych (wyszukiwarki, bazy danych, programy do bibliografii).
Warsztaty komputerowe - realizacja zadań na stanowisku komputerowym z wykorzystaniem internetu i oprogramowania.
Praca indywidualna i w parach - wyszukiwanie, selekcja i porządkowanie materiałów.
Dyskusja moderowana nad przydatnością i ograniczeniami poszczególnych narzędzi.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	1
	udział w konsultacjach	15	0,5
praca własna	Przygotowanie do zajęć (wyszukiwanie materiałów, ćwiczenia praktyczne)	15	0,5

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Na ocenę końcową składają się:

1. **Ocena z zadań wykonywanych podczas zajęć** – 10 pkt
2. **Projekt zaliczeniowy** – opracowanie bibliografii tematycznej i raportu autoewaluacyjnego – 5 pkt

Dopuszczalne 2 nieobecności.

- Skala ocen:
- - 0–6 punktów (0–46%) – niedostateczny (2.0)
- - 7–8 punktów (47–59%) – dostateczny (3.0)
- - 9–10 punktów (60–71%) – dostateczny plus (3.5)
- - 11–12 punktów (72–84%) – dobry (4.0)
- - 13 punktów (85–91%) – dobry plus (4.5)
- - 14–15 punktów (92–100%) – bardzo dobry (5.0)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Literatura obowiązkowa

1.	H. Brett, Korzystanie z usług Microsoft Office 365, Warszawa 2012
2.	W. Kevin, Essential Office 365, Elluminet Press 2016.

Literatura uzupełniająca

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Propedeutyka filozofia i lektura tekstów filozoficznych – wykład
Prowadzący	Prof. ucz. dr hab. Maciej Bała
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	I
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy dla I roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W04; FI1_W06; FI1_W08; FI1_U01
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Wykład obowiązkowy dla I roku
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Celem kursu jest wprowadzenie studentów w podstawowe zagadnienia, problemy i metody filozofii oraz wykształcenie umiejętności samodzielnej i krytycznej lektury tekstów filozoficznych. Zajęcia mają charakter propedeutyczny: omawiane będą fundamentalne pojęcia, tradycyjne podziały dyscyplin filozoficznych oraz najważniejsze nurty i stanowiska. Szczególny nacisk zostanie położony na kształcenie kompetencji w zakresie analizy, interpretacji i dyskusji tekstów źródłowych, zarówno klasycznych, jak i współczesnych.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	**Czym jest filozofia?** – definicje, cele, zakres, źródła filozofowania	2
2.	**Podstawowe działy filozofii** – ontologia, epistemologia, etyka, estetyka, logika	2
3.	**Filozofia a nauka, religia i sztuka** – granice i punkty styczne	2

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

4.	**Jak czytać tekst filozoficzny?** – strategie lektury i rozumienia argumentacji	2
5.	**Filozofia jako ćwiczenia duchowe – interpretacja P. Hadot, J. Greischa**	2
6.	**Sokrates i metoda elenktyczna** – lektura wybranych fragmentów dialogów Platona	2
7.	**Metafizyka Arystotelesa** – pojęcia substancji, przyczyn, formy i materii	2
8.	**Sceptycyzm i pewność poznania** – fragmenty tekstów Kartezjusza	2
9.	**Nowożytna koncepcja podmiotu** – „Rozprawa o metodzie" Kartezjusza	2
10.	**Empiryzm i racjonalizm** – Locke, Hume, Leibniz (wybrane fragmenty)	2
11.	**Krytyka rozumu czystego** – Kant o granicach poznania	2
12.	**Filozofia życia i egzystencjalizm** – Kierkegaard, Nietzsche, Sartre (wybrane fragmenty)	2
13.	**Fenomenologia** – Husserl i doświadczenie świadomości	2
14.	**Etyka jako filozofia praktyczna** – Arystoteles, Kant, Mill (fragmenty)	2
15.	**Filozofia a współczesność** – czytanie krótkich tekstów problemowych (np. filozofia umysłu, etyka technologii)	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W04	zależności między głównymi subdyscyplinami filozoficznymi oraz zaawansowaną terminologię filozoficzną w języku polskim	wykazuje różnice i powiązania między subdyscyplinami filozofii (np. ontologia, epistemologia, aksjologia) na podstawie analizy konkretnych problemów filozoficznych.	Egzamin pisemny (pytania otwarte lub esej).
FI1_W06	zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	rekonstruuje i omawia kluczowe idee oraz argumenty wybranych klasycznych autorów (np. Platona, Arystotelesa, Kanta), rozpoznając stosowane przez nich	Egzamin pisemny (pytania otwarte lub esej).

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

		strategie interpretacyjne i typy argumentacji.	
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	wyjaśnia, czym różni się metodologia filozoficzna od metod nauk empirycznych, i wskazuje przynależność metod argumentacyjnych (np. reductio ad absurdum, analiza pojęciowa) do konkretnych subdyscyplin.	Egzamin pisemny (pytania otwarte lub esej); dyskusja na zajęciach
FI1_U01	samodzielnie zdobywać wiedzę, wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych oraz stosować w tym celi narzędzia technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT)	przygotowuje krótkie opracowanie problemu filozoficznego (np. „czy możliwa jest wiedza absolutna?") na podstawie samodzielnie wyszukanych i ocenionych źródeł elektronicznych i bibliotecznych	Egzamin pisemny (pytania otwarte lub esej); dyskusja na zajęciach; przygotowanie krótkiego opracowania problemu filozoficznego

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład, prezentacje, dyskusja

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	10	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNKI DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne są 2 nieobecności (więcej nieobecności = brak dopuszczenia do egzaminu)
- Aktywne uczestnictwo w dyskusjach i przygotowanie pytań problemowych do wykładów (min. 5 pytań w semestrze)

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywność na zajęciach i jakość przygotowanych pytań problemowych – 10 pkt

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Kryteria oceny pytań:
• Pytanie odnosi się bezpośrednio do omawianego tekstu filozoficznego (nie jest ogólnikowe)
• Pytanie wymaga analizy/interpretacji, nie tylko odpowiedzi "tak/nie"
• Pytanie pokazuje zrozumienie kontekstu filozoficznego
Skala: 0-2 pkt za każde z 5 pytań

2. Egzamin pisemny – 42 pkt
Forma: Pytania otwarte wymagające analizy i rekonstrukcji argumentacji filozoficznej (np. "Zrekonstruuj argument Kartezjusza za wątpieniem metodycznym i wskaż jego kluczowe założenia" lub "Porównaj koncepcje substancji u Arystotelesa i Spinozy")

Egzamin zawiera:
• 3 pytania wymagające rekonstrukcji argumentu filozoficznego (po 10 pkt) = 30 pkt
• 2 pytania wymagające porównania/analizy stanowisk (po 6 pkt) = 12 pkt

WARUNEK ZALICZENIA PRZEDMIOTU:
- Uzyskanie minimum 21 punktów z egzaminu (50% punktów z egzaminu)
- Uzyskanie łącznie minimum 26 punktów

Skala ocen końcowa:
- 0–25 pkt (0–48%) – niedostateczny (2.0)
- 26–30 pkt (50–57%) – dostateczny (3.0)
- 31–36 pkt (60–69%) – dostateczny plus (3.5)
- 37–42 pkt (71–80%) – dobry (4.0)
- 43–47 pkt (83–90%) – dobry plus (4.5)
- 48–52 pkt (92–100%) – bardzo dobry (5.0)

Literatura obowiązkowa

1.	P. Hadot, Filozofia jako ćwiczenia duchowe, (fragmenty)
2.	Arystoteles, Metafizyka, księga IV (tłum. Kazimierz Leśniak) – fragment o naturze filozofii pierwszej.
3.	M. de Montaigne, O filozofowaniu - uczyć się umierać (tłum. Tadeusz Boy-Żeleński) – przykład eseju filozoficznego do analizy.
4.	Kartezjusz, Medytacje o pierwszej filozofii, Medytacja I (tłum. Maria i Kazimierz Ajdukiewiczowie).
5.	John Locke, Rozważania dotyczące rozumu ludzkiego, Księga II, rozdz. I–II (tłum. Bolesław J. Gawecki).
6.	Friedrich Nietzsche, Tako rzecze Zaratustra, „O trzech przemianach” (tłum. Wacław Berent).
7.	Thomas Nagel, Co to znaczy być nietoperzem? (tłum. Anna Chmielewska)

Literatura uzupełniająca

1.	**Daniel Dennett – *Dźwignie wyobraźni i inne narzędzia do myślenia*** (2015)
2.	**Kazimierz Ajdukiewicz – *Zagadnienia i kierunki filozofii. Teoria poznania. Metafizyka*** (
3.	Antoni B. Stępień, *Wstęp do filozofii*
4.	**Simon Blackburn, *Think: A Compelling Introduction to Philosophy*** (1999, Oxford University Press)
5.	Ted Honderich (red.), *The Oxford Companion to Philosophy*

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Propedeutyka filozofii i lektura tekstów filozoficznych – ćwiczenia
Prowadzący	Mgr Martyna Filcek
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	I
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy dla I roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W04; FI1_W06; FI1_W08; FI1_U01; FI1_U02; FI1_U03; FI1_U04; FI1_K03
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	ćwiczenia
Liczba godzin	15
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Celem kursu jest wprowadzenie studentów w podstawowe zagadnienia, problemy i metody filozofii oraz wykształcenie umiejętności samodzielnej i krytycznej lektury tekstów filozoficznych. Zajęcia mają charakter propedeutyczny: omawiane będą fundamentalne pojęcia, tradycyjne podziały dyscyplin filozoficznych oraz najważniejsze nurty i stanowiska. Celem ćwiczeń jest zapoznanie studentów z podstawowymi tekstami związanymi z fundamentalnymi zagadnieniami filozoficznymi

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Filozofia jako ćwiczenia duchowe	2
2.	Metafizyka	2
3.	Analiza eseju filozoficznego.	2
4.	Racjonalizm	2
5.	Podmiotowość	2

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

6.	Egzystencjalizm	2
7.	Współczesne problemy filozoficzne	3
	Łącznie godzin:	15

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W04	zależności między głównymi subdyscyplinami filozoficznymi oraz zaawansowaną terminologię filozoficzną w języku polskim	rozpoznaje właściwą terminologię filozoficzną oraz klasyfikuje pojęcia i problemy według odpowiadających im subdyscyplin filozofii.	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.
FI1_W06	zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	rekonstruuje i przedstawia zarys struktury argumentacyjnej tekstu filozoficznego, wskazując główne stanowisko autora oraz podstawowe przesłanki.	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	wyjaśnia, jakie strategie argumentacyjne i metody badań filozoficznych (np. analiza językowa, myślowy eksperyment, argumentacja z analogii) występują w analizowanych tekstach.	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.
FI1_U01	samodzielnie zdobywać wiedzę, wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych oraz stosować w tym celi narzędzia technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT)	samodzielnie przygotowuje kartę pracy lub analizę problemu filozoficznego, wykorzystując do tego różnorodne źródła pisane i cyfrowe, wskazując źródła i selekcję informacji.	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.
FI1_U02	czytać i interpretować zaawansowany tekst	interpretuje fragmenty trudniejszych tekstów filozoficznych, tłumacząc ich	Dyskusja na zajęciach; kartkówka

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	filozoficzny oraz poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną	strukturę i sens, oraz poprawnie używa pojęć filozoficznych we własnych wypowiedziach ustnych i pisemnych.	ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.
FI1_U03	trafnie definiować pojęcia języka potocznego i poprawnie projektować definicje własnych terminów używanych we własnych wypowiedziach	definiuje podstawowe pojęcia filozoficzne, identyfikuje ich znaczenia potoczne i naukowe oraz formułuje poprawne definicje operacyjne w krótkich wypowiedziach pisemnych.	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.
FI1_U04	wykrywać zależności między tezami badanych wypowiedzi filozoficznych oraz analizować argumenty filozoficzne oraz identyfikować ich kluczowe tezy i założenia	analizuje przykładowe argumenty filozoficzne, rozpoznaje założenia, identyfikuje niejawne przesłanki i ocenia poprawność logiczną wnioskowania.	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.
FI1_K03	samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	realizuje zadania projektowe w ramach zajęć (np. miniprezentacje, eseje), monitoruje postępy swojej pracy i dokonuje samooceny poziomu jej wykonania, wskazując ewentualne trudności.	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Dyskusja, wspólna analiza tekstu

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	15	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	10	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA: - Obecność na zajęciach – dopuszczalna 1 nieobecność (więcej nieobecności = brak zaliczenia) Na ocenę końcową składają się:

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

1. Aktywność w dyskusjach i wspólnej analizie tekstów – 5 pkt
Kryteria oceny:
• Regularne uczestnictwo w dyskusjach (zadawanie pytań, odpowiedzi, komentarze)
• Merytoryczna wartość wypowiedzi (odniesienie do tekstu, argumentacja)
• Jakość analizy tekstów podczas zajęć (identyfikowanie głównych tez, rekonstrukcja argumentów)

Skala: 0-1 pkt za każde z 5 zajęć dyskusyjnych

2. Kartkówki ze znajomości tekstów (5 kartkówek w semestrze) – 10 pkt
Każda kartkówka: krótkie pytania otwarte sprawdzające zrozumienie czytanego tekstu (np. "Jakie przesłanki Kartezjusz podaje za wątpieniem metodycznym?")

Skala: 0-2 pkt za każdą kartkówkę

3. Praca pisemna na zadany temat (pisana na ostatnich zajęciach) – 10 pkt
Temat: Analiza i interpretacja wybranego problemu filozoficznego z omawianych tekstów
Wymagania: rekonstrukcja argumentu, identyfikacja założeń, krytyczna ocena
Objętość: 2-3 strony (ok. 1000 słów)

Kryteria oceny:
• Poprawność rekonstrukcji argumentu (0-3 pkt)
• Identyfikacja kluczowych założeń i przesłanek (0-3 pkt)
• Krytyczna analiza i własna ocena (0-2 pkt)
• Poprawność terminologiczna i językowa (0-2 pkt)

RAZEM: 25 punktów

Skala ocen:
- 0–11 punktów (0–46%) – niedostateczny (2.0)
- 12–14 punktów (47–59%) – dostateczny (3.0)
- 15–17 punktów (60–71%) – dostateczny plus (3.5)
- 18–20 punktów (72–84%) – dobry (4.0)
- 21–22 punkty (85–91%) – dobry plus (4.5)
- 23–25 punktów (92–100%) – bardzo dobry (5.0)

Literatura obowiązkowa

1.	P. Hadot, Filozofia jako ćwiczenia duchowe, (fragmenty)
2.	Arystoteles, Metafizyka, księga IV (tłum. Kazimierz Leśniak) – fragment o naturze filozofii pierwszej.
3.	M. de Montaigne, O filozofowaniu - uczyć się umierać (tłum. Tadeusz Boy-Żeleński) – przykład eseju filozoficznego do analizy.
4.	Kartezjusz, Medytacje o pierwszej filozofii, Medytacja I (tłum. Maria i Kazimierz Ajdukiewiczowie).
5.	John Locke, Rozważania dotyczące rozumu ludzkiego, Księga II, rozdz. I–II (tłum. Bolesław J. Gawecki).
6.	Friedrich Nietzsche, Tako rzecze Zaratustra, „O trzech przemianach” (tłum. Wacław Berent).

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

7.	Thomas Nagel, Co to znaczy być nietoperzem? (tłum. Anna Chmielewska)

Literatura uzupełniająca

1.	**Daniel Dennett – *Dźwignie wyobraźni i inne narzędzia do myślenia* (2015)**
2.	**Kazimierz Ajdukiewicz – *Zagadnienia i kierunki filozofii. Teoria poznania. Metafizyka* (**
3.	Antoni B. Stępień, *Wstęp do filozofii*
4.	**Simon Blackburn, *Think: A Compelling Introduction to Philosophy* (1999, Oxford University Press)**
5.	Ted Honderich (red.), *The Oxford Companion to Philosophy*

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Historia filozofii 1 (starożytność)
Prowadzący	Prof. dr hab. Artur Andrzejuk
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	I
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy na I roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W01; FI1_W04; FI1_W05; FI1_W07; FI1_U04; FI1_U10
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Wykład obowiązkowy na I roku
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Historia filozofii należy do dyscyplin filozoficznych i stanowi podstawowy „warsztat pracy" filozofa. Filozofia starożytna, ukazywana w tym wykładzie pokrywa się zasadniczo z filozofią grecką i obejmuje okres od wystąpienia Talesa w VIII w. p.n.e. do śmieci Boecjusza w V w. Ukształtowały się wtedy ścieżki myślenia filozoficznego, którymi myśl ludzka podążała w następnych epokach i po których w dużym stopniu wędruje też dzisiaj.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Literatura i źródła do poznania starożytnej filozofii greckiej. Periodyzacja dziejów filozofii	2
2.	Jońska filozofia przyrody	2
3.	Pitagorejczycy. Dwutorowość greckich wierzeń religijnych – orfizm	2
4.	Parmenides i eleaci	2

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

5-6.	Italska filozofia przyrody	4
7.	Sofiści	2
8.	Sokrates i sokratycy	2
9.	Platon i Akademia	2
10.	Arystoteles i Liceum	2
11.	Grecka filozofia życia: Epikurejczycy. Stoicy. Sceptycy	2
12.	Medioplatonizm i neoplatonizm	2
13.	Starożytna filozofia chrześcijańska (II-V w.)	2
14.	Filozofia w Rzymie: Cyceron.Boecjusz	2
15.	Nauka grecka w Syrii	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student... (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W01	w zaawansowanym stopniu rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury oraz miejsce i znaczenie filozofii w relacji do innych nauk	wyjaśnia, w jaki sposób filozofia starożytna (np. platonizm, stoicyzm) kształtowała podstawowe pojęcia kultury europejskiej, takie jak rozum, cnota, dusza, porządek kosmiczny.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny.
FI1_W04	zależności między głównymi subdyscyplinami filozoficznymi oraz zaawansowaną terminologię filozoficzną w języku polskim	charakteryzuje kluczowe terminy filozofii starożytnej (np. logos, eudajmonia, arche) oraz przyporządkowuje je właściwym szkołom myśli i autorom.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny.
FI1_W05	historyczny charakter kształtowania się idei filozoficznych oraz główne kierunki i stanowiska filozofii	przedstawia główne kierunki rozwoju filozofii starożytnej od presokratyków po neoplatonizm, rozpoznając najważniejsze stanowiska metafizyczne, epistemologiczne i etyczne.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny.
FI1_W07	ogólne zależności między kształtowaniem się zaawansowanych idei filozoficznych a zmianami w kulturze i w społeczeństwie	wskazuje, jak przemiany społeczne i kulturowe starożytnej Grecji i Rzymu (np. upadek polis, ekspansja Imperium Rzymskiego) wpływały na kształt filozoficznych koncepcji.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny.
FI1_U04	wykrywać zależności między tezami badanych wypowiedzi filozoficznych oraz analizować argumenty filozoficzne oraz	analizuje fragment wypowiedzi filozoficznej (np. z „Państwa" Platona), identyfikując kluczowe tezy, założenia oraz ich wzajemne relacje.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	identyfikować ich kluczowe tezy i założenia		
FI1_U10	rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	rekonstruuje tok rozumowania wybranych filozofów starożytnych (np. Arystotelesa, Epikura), uwzględniając ich przesłanki normatywne i kontekst kulturowy	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład, prezentacje, dyskusja

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	10	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNKI DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne są 2 nieobecności (więcej nieobecności = brak dopuszczenia do egzaminu)
- Zaliczenie ćwiczeń z Historii filozofii 1
- Aktywne uczestnictwo w dyskusjach i przygotowanie pytań problemowych do wykładów (min. 5 pytań w semestrze)

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywność na zajęciach i jakość przygotowanych pytań problemowych – 10 pkt
   Kryteria oceny pytań:
   • Pytanie odnosi się bezpośrednio do omawianej szkoły/filozofa (nie jest ogólnikowe)
   • Pytanie wymaga analizy/interpretacji, nie tylko odpowiedzi "tak/nie"
   • Pytanie pokazuje zrozumienie kontekstu historyczno-filozoficznego
   Skala: 0-2 pkt za każde z 5 pytań

2. Egzamin ustny – 42 pkt
   Forma: Rozmowa egzaminacyjna z prowadzącym na podstawie 2 pytań losowanych z puli
   (szczegółowy przewodnik do egzaminu: www.katedra.uksw.edu.pl)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Struktura egzaminu:
• Pytanie 1: Charakterystyka wybranej szkoły/filozofa starożytnego (20 pkt)
- Kontekst historyczny (0-5 pkt)
- Główne tezy i koncepcje (0-10 pkt)
- Znaczenie dla rozwoju filozofii (0-5 pkt)

• Pytanie 2: Analiza i porównanie stanowisk filozoficznych (22 pkt)
- Rekonstrukcja stanowisk (0-10 pkt)
- Analiza założeń i przesłanek (0-8 pkt)
- Wskazanie wpływów i relacji (0-4 pkt)

WARUNEK ZALICZENIA PRZEDMIOTU:
- Uzyskanie minimum 21 punktów z egzaminu (50% punktów z egzaminu)
- Uzyskanie łącznie minimum 26 punktów

Skala ocen końcowa:
- 0–25 pkt (0–48%) – niedostateczny (2.0)
- 26–30 pkt (50–57%) – dostateczny (3.0)
- 31–36 pkt (60–69%) – dostateczny plus (3.5)
- 37–42 pkt (71–80%) – dobry (4.0)
- 43–47 pkt (83–90%) – dobry plus (4.5)
- 48–52 pkt (92–100%) – bardzo dobry (5.0)

Literatura obowiązkowa

1.	G. Reale, *Historia filozofii starożytnej*, t. 1-5, tł. I.E.Zieliński, 1994-2002.
2.	I.Dąmbska, *Zarys filozofii greckiej*, 1983.

Literatura uzupełniająca

1.	Diogenes Laertios, *Żywoty i poglądy słynnych filozofów*, tłum zbior., 1984.
2.	A.Krokiewicz, *Zarys filozofii greckiej*, 1995.
3.	P. Hadot, *Czym jest filozofia starożytna*, , tł. P. Domański, 2000.
4.	S.Swieżawski, *Dzieje europejskiej filozofii klasycznej*, 2002.
5.	J.Gajda-Krynicka, *Filozofia przedplatońska*, 2007.
6.	W.Tatarkiewicz, *Historia filozofii*, t.1, (wszystkie wydania)
7	M.Gogacz, *Platonizm i arystotelizm. Dwie drogi do metafizyki*, 1996.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

-

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Historia filozofii 1
Prowadzący	Prof. ucz. dr hab. Michał Zembrzuski
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnouniwersytecki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n.d.
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/2026
Rok studiów	I
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy dla I lub
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W01; FI1_W04; FI1_W05; FI1_W06; FI1_W07; FI1_U04; FI1_U10; FI1_K02; FI1_K05.
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia
Liczba godzin	15
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Ćwiczenia do wykładu z historii filozofii stanowią jego nieodłączną część i mają na celu zapoznanie studentów z podstawowymi tekstami filozoficznymi z okresu filozofii starożytnej od Talesa do Boecjusza. Nacisk na ćwiczeniach zostanie położony na podstawową problematykę filozoficzną, przede wszystkim z zakresu metafizyki (ontologii), epistemologii (filozofii poznania) i etyki. Celem ćwiczeń jest zdobycie umiejętności czytania i interpretowania klasycznych tekstów filozoficznych. Celem ćwiczeń jest także zdobycie wiedzy na temat głównych tematów starożytnej filozofii greckiej, umiejętność poszukiwania w starożytnej filozofii źródeł problematyki filozoficznej rozwijanej w późniejszych epokach. Celem ćwiczeń jest wreszcie uwrażliwienie studentów na rolę historii filozofii, która traktowana jest jako podstawowe wyposażenie warsztatu filozofa.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Zajęcia organizacyjne – przedstawienie problematyki ćwiczeń i określenie wymagań; przedstawienie wymaganej literatury; zapoznanie z regułami analizy filozoficznej tekstu; przedstawienie ram czasowych i głównych nurtów filozofii starożytnej.	1
2.	Filozofia przedsokratejska oczami Arystotelesa. Prezentacja stanowisk, szkół, problemów - jońska filozofia przyrody, pitagoreizm, Heraklit z Efezu, Parmenides z Elei, eleaci, atomiści (Lektura: Arystoteles – *Metafizyka*, ks. I i II)	2
3.	Intelektualizm etyczny Sokratesa (Lektura: Platon – *Obrona Sokratesa*).	2
4.	Idealizm filozofii Platona – perspektywa metafizyczna, epistemologiczna i antropologiczna (Lektura: Platon – *Fedon*)	2
5.	Poglądy metafizyczne i etyczne Arystotelesa (Lektura: Arystoteles – *Metafizyka*, ks. V i XII; Arystoteles - *Etyka nikomachejska* ks. I i II)	2
6.	Filozofia stoicka i epikurejska (Lektura: Seneka – *O krótkości życia*; Marek Aureliusz – *Rozmyślania*; Epikur – *List do Menojkeusa*)	2
7.	Filozofia neoplatońska i filozofia św. Augustyna (Lektura: Plotyn – Enneady, ks. V; Pseudo-Dionizy Areopagita – *O imionach Bożych*; św. Augustyn – *Solilokwia*.	2
8.	Filozofia Boecjusza, ostatniego filozofa starożytności i pierwszego średniowiecza (Lektura: Boecjusz – *O pocieszeniu jakie daje filozofia*)	2
	Łącznie godzin:	15

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W01	w zaawansowanym stopniu rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury oraz miejsce i znaczenie filozofii w relacji do innych nauk	wyjaśnia znaczenie konkretnych idei filozofii starożytnej (np. koncepcji cnoty, rozumu, kosmosu) w kontekście kształtowania tożsamości kultury europejskiej.	Prezentacja i dyskusja w trakcie zajęć. Praca pisemna na temat wybranego tekstu filozoficznego.
FI1_W04	zależności między głównymi subdyscyplinami filozoficznymi oraz zaawansowaną terminologię filozoficzną w języku polskim	przedstawia znaczenie terminów występujących w klasycznych tekstach filozoficznych oraz objaśnia ich funkcję w argumentacji filozoficznej.	Prezentacja i dyskusja w trakcie zajęć. Pisemne kolokwium końcowe.
FI1_W05	historyczny charakter kształtowania się idei filozoficznych oraz główne kierunki i stanowiska filozofii	przedstawia różnice i podobieństwa między stanowiskami filozofów presokratejskich, klasycznych - systematycznych oraz hellenistycznych na podstawie analizy tekstów poszczególnych autorów.	Prezentacja i dyskusja w trakcie zajęć. Pisemne kolokwium końcowe.
FI1_W06	zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	analizuje idee i argumenty wybranych autorów starożytnych (np. Arystoteles, Platon, Seneka) stosując metody interpretacji klasycznych tekstów filozoficznych.	Prezentacja i dyskusja w trakcie zajęć. Pisemne kolokwium końcowe.
FI1_W07	ogólne zależności między kształtowaniem się zaawansowanych idei filozoficznych a zmianami w kulturze i w społeczeństwie	identyfikuje związki między przemianami kulturowo-społecznymi epoki a ewolucją myśli filozoficznej (np. relacja między kryzysem polis a powstaniem stoicyzmu).	Prezentacja i dyskusja w trakcie zajęć. Praca pisemna na temat wybranego tekstu filozoficznego.
FI1_U04	wykrywać zależności między tezami badanych wypowiedzi filozoficznych oraz analizować argumenty filozoficzne oraz	analizuje strukturę argumentacyjną wybranych tekstów filozoficznych (np. Platońskich dialogów, Arystotelesowskich tekstów systematycznych), wskazując tezy, przesłanki i logiczne relacje między nimi.	Prezentacja i dyskusja w trakcie zajęć. Pisemne kolokwium końcowe.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	identyfikować ich kluczowe tezy i założenia		
FI1_U10	rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	rekonstruuje stanowiska filozoficzne, wskazując na ich normatywne przesłanki lub założenia światopoglądowe, np. koncepcje duszy, prawa natury, dobra wspólnego.	Prezentacja i dyskusja w trakcie zajęć. Pisemne kolokwium końcowe.
FI1_K02	rozważenia i analizy nowych idei, do zmiany opinii w świetle dostępnych danych i argumentów oraz samodzielnego formułowania propozycji rozwiązania nowych problemów na podstawie ich twórczej analizy z uwzględnieniem kontekstu sytuacyjnego	analizuje nowe idee filozoficzne w świetle danych historycznych i argumentów oraz formułuje propozycje rozwiązania problemów filozoficznych z uwzględnieniem kontekstu epoki.	Prezentacja i dyskusja w trakcie zajęć. Praca pisemna na temat wybranego tekstu filozoficznego.
FI1_K05	uwzględniania znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	potrafi przedstawić krótką analizę, w której pokazuje związek wybranej idei filozofii starożytnej (np. platońskiej koncepcji sprawiedliwości) z późniejszymi formami myślenia o porządku społecznym lub etyce.	Prezentacja i dyskusja w trakcie zajęć. Praca pisemna na temat wybranego tekstu filozoficznego.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Podstawową metodą dydaktyczną jest analiza tekstu źródłowego: na każde zajęcia student ma przeczytać zadany wcześniej tekst. Wykładowca wraz ze studentami omawia po kolei fragmenty tekstu, objaśniając jego historyczny kontekst oraz filozoficzną treść. Analiza historyczna prowadzi do analizy problemowej i krytycznej (poszukiwanie racjonalności uzasadnień sformułowań historycznych, wydobywanie z analizowanych tekstów argumentacji poszczególnych autorów). Wszystkie teksty wymagane na zajęciach są udostępniane studentom poprzez platformę Moodle. Test końcowy jest realizowany przez platformę multimedialną Moodle.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	15	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	10	
	udział w konsultacjach	5	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	20	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	10	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach jest obowiązkowa – nieobecności są niedopuszczalne
- W przypadku nieobecności z ważnych przyczyn (choroba, zdarzenie losowe): zajęcia należy odrobić w drugiej grupie lub zaliczyć w trakcie konsultacji (prezentacja omawianych tekstów)

Na ocenę końcową składają się trzy równoważne komponenty:

1. Przygotowanie do zajęć i aktywność w dyskusji – ocena za każde zajęcia (0-5 pkt)

Kryteria oceny za każde zajęcia (7 zajęć merytorycznych):
• Posiadanie i przeczytanie wymaganego tekstu źródłowego (0-1 pkt)
- 0 pkt: brak tekstu lub widoczny brak znajomości
- 1 pkt: posiada tekst i jest przygotowany

• Aktywność w dyskusji i analizie tekstu (0-3 pkt)
- 0 pkt: brak aktywności, nie uczestniczy w dyskusji
- 1 pkt: sporadyczne wypowiedzi, podstawowy poziom
- 2 pkt: regularne wypowiedzi, dobre zrozumienie tekstu
- 3 pkt: aktywne uczestnictwo, merytoryczne komentarze, pomoc innym w rozumieniu

• Jakość wypowiedzi (odniesienie do tekstu, argumentacja) (0-1 pkt)
- 0 pkt: wypowiedzi ogólnikowe, bez odniesienia do tekstu
- 1 pkt: wypowiedzi konkretne, z odniesieniem do fragmentów tekstu

RAZEM z 7 zajęć: maksymalnie 35 punktów

2. Praca pisemna – opracowanie jednego z omawianych tekstów źródłowych (0-35 pkt)

Wymagania:
• Objętość: ok. 5 stron znormalizowanego tekstu (1800 znaków/strona)
• Forma: esej łączący analizę tekstu z własnymi refleksjami
• Termin: do ustalenia indywidualnie (w trakcie semestru)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Kryteria oceny:
• Zrozumienie głównych tez tekstu (0-10 pkt)
• Analiza argumentacji filozoficznej (0-10 pkt)
• Kontekst historyczno-filozoficzny (0-5 pkt)
• Samodzielność myślenia i refleksja krytyczna (0-5 pkt)
• Poprawność językowa i formalna (bibliografia, przypisy) (0-5 pkt)

3. Test końcowy (Moodle) – pytania otwarte wymagające analizy tekstów (0-30 pkt)

Forma: Test online z pytaniami otwartymi (nie test wyboru!)
Przykładowe pytania:
• "Zrekonstruuj główne etapy argumentu Platona za nieśmiertelnością duszy w Fedonie"
• "Porównaj koncepcje cnoty u Sokratesa i Arystotelesa"
• "Wyjaśnij znaczenie pojęcia 'arche' u presokratyków i podaj przykłady"

Czas: 90 minut
Zakres: wszystkie omawiane teksty z całego semestru

SUMA PUNKTÓW: 100 punktów

Skala ocen końcowa:
- 0–50 pkt (0–50%) – niedostateczny (2.0)
- 51–60 pkt (51–60%) – dostateczny (3.0)
- 61–70 pkt (61–70%) – dostateczny plus (3.5)
- 71–80 pkt (71–80%) – dobry (4.0)
- 81–90 pkt (81–90%) – dobry plus (4.5)
- 91–100 pkt (91–100%) – bardzo dobry (5.0)

UWAGA: Wszystkie trzy komponenty są obowiązkowe. Brak któregokolwiek = brak zaliczenia.

Literatura obowiązkowa

1.	Arystoteles, *Metafizyka* (ks. I, II, V, XII), tłum. T. Żeleźnik (t. 1-2), Lublin 1998; tłum. K. Leśniak, Warszawa 2009.
2.	Platon, *Obrona Sokratesa*, w: tenże, *Dialogi*, tłum. W. Witwicki, Warszawa 1993; *Obrona Sokratesa*, tłum. R. Legutko, Kraków-Warszawa 2017.
3.	Platon, *Fedon*, w: tenże, *Dialogi*, tłum. W. Witwicki, Warszawa 1993; *Fedon*, tłum. R. Legutko, Kraków-Warszawa 2017
4.	Arystoteles, *Etyka nikomachejska* (ks. I i II), tłum. D. Gromska, Warszawa 2007.
5.	Seneka, *O krótkości życia*, w: tenże, *Dialogi*, Warszawa 1998; Marek Aureliusz, *Rozmyślania*, tłum. M. Reiter, Warszawa 1997; Epikur, *List do Menojkeusa*, w: Diogenes Laertios, *Żywoty i poglądy słynnych filozofów*, Warszawa 1984.
6.	Plotyn, *Enneady* (ks. V), tłum. A. Krokiewicz, Warszawa 2001; Pseudo-Dionizy Areopagita, *O imionach Bożych*, w: tenże, *Pisma teologiczne*, tłum. M. Zielska, Kraków 2005; Augustyn, *Solilokwia*, w: tenże, *Dialogi filozoficzne*, tłum. A. Świderkówna, Kraków 2001.
7.	Boecjusz, *O pocieszeniu jakie daje filozofia*, ks. I-II, tłum. G. Kurylewicz, M. Antczak, Kęty 2006.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Literatura uzupełniająca

1.	Dąmbska I., *Zarys historii filozofii greckiej*, Lublin 1993.
2.	Gajda-Krynicka J., *Filozofia przedplatońska*, Warszawa 2007.
3.	Gogacz M., *Platonizm i arystotelizm. Dwie drogi do metafizyki*, Warszawa 1996.
4.	Hadot P., *Czym jest filozofia starożytna*, tłum. P. Domański, 2000.
5.	Hadot P., *Filozofia jako ćwiczenie duchowe*, tłum. P. Domański, 1992.
6.	Kirk G.S., Raven J.E., Schofield M., *Filozofia przedsokratejska*, Warszawa-Poznań 1999.
7.	Krokiewicz A., *Zarys filozofii greckiej*, Warszawa 2000.
8.	Legutko R., *Filozofia presokratyków. Od Talesa do Demokryta*, Kraków 2020.
9.	Reale G., *Historia filozofii starożytnej*, t. 1–5, tłum. E.I. Zieliński, Lublin 1999-20002.
10.	Reale G., *Myśl starożytna*, tłum. E.I.Zieliński, Lublin 2010.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Historia filozofii 2 (średniowiecze)
Prowadzący	Prof. dr hab. Artur Andrzejuk
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Rok studiów	I
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy dla I roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W01; FI1_W04; FI1_W05; FI1_W07; FI1_U04; FI1_U10
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Wykład kierunkowy
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Historia filozofii należy do dyscyplin filozoficznych i stanowi podstawowy „warsztat pracy" filozofa. Jest nieodłączny od studiowania filozofii. Wykład z historii filozofii średniowiecznej obejmuje dzieje filozofii w Europie od początku VI wieku do końca XV wieku. Nacisk kładziony jest głównie na podstawową problematykę metafizyczną (pojęcie bytu, jego przyczyn, relacji, Boga) teoriopoznawczą (kryteria poznania prawdy, problematykę orzekania w filozofii) antropologiczną, a także moralną.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Geneza i źródła filozofii średniowiecznej (benedyktyni, iroszkoci, działalność i nauczanie papieży, encyklopedyści - problem biblioteki średniowiecza).	2
2.	Filozofia na dworze Karola Wielkiego.	2
3.	Jan Szkot Eriugena.	2
4.	Filozofia i teologia w X wieku.	2
5.	Spory filozoficzne w XI i XII wieku: dalektycy i antydialektycy, powszechniki.	2
6.	Początki scholastyki.	2
7.	Filozofia arabska i żydowska.	2
8-9.	Filozofia XIII wieku.	4
10-11.	Tomasz z Akwinu.	4
12.	Potępienia metafizyki - filozofia Jana Dunsa Szkota.	2
13.	Via antiqua i via moderna.	2
14.	Zmierzch filozofii średniowiecznej.	2
15.	Filozofia średniowieczna w Polsce.	2
	Łącznie godzin:	30

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W01	w zaawansowanym stopniu rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury oraz miejsce i znaczenie filozofii w relacji do innych nauk	wyjaśnia rolę filozofii chrześcijańskiej i arabskiej w kształtowaniu europejskiej myśli o rozumie, Bogu, porządku świata oraz relacjach nauki i wiary.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny.
FI1_W04	zależności między głównymi subdyscyplinami filozoficznymi oraz zaawansowaną terminologię filozoficzną w języku polskim	rozróżnia pojęcia charakterystyczne dla średniowiecznej terminologii filozoficznej (np. *essentia*, *analogia*) oraz wyjaśnia ich znaczenie doktrynalne i systemowe.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny.
FI1_W05	historyczny charakter kształtowania się idei filozoficznych oraz główne kierunki i stanowiska filozofii	przedstawia główne nurty i stanowiska średniowiecznej filozofii (np. tomizm, augustynizm, nominalizm), opisując ich powstawanie w kontekście historycznym i kulturowym.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny.
FI1_W07	ogólne zależności między kształtowaniem się zaawansowanych idei filozoficznych a zmianami w kulturze i w społeczeństwie	identyfikuje zależności między zmianami społecznymi i kulturowymi (np. rozwój uniwersytetów, recepcja Arystotelesa, spory teologiczne) a ewolucją idei filozoficznych w średniowieczu.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny.
FI1_U04	wykrywać zależności między tezami badanych wypowiedzi filozoficznych oraz analizować argumenty filozoficzne oraz identyfikować ich kluczowe tezy i założenia	analizuje fragment wypowiedzi filozoficznej (np. Tomasza z Akwinu, Boecjusza, Awicenny), identyfikując główne tezy, założenia i sposób ich uzasadnienia.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny.
FI1_U10	rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	rekonstruuje argumentację wybranego autora (np. dowody na istnienie Boga, problem uniwersaliów), wskazując jej podstawy normatywne oraz światopoglądowy lub religijny kontekst.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład, prezentacje, dyskusja.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	10	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNKI DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne są 2 nieobecności (więcej nieobecności = brak dopuszczenia do egzaminu)
- Zaliczenie ćwiczeń z Historii filozofii 2
- Aktywne uczestnictwo w dyskusjach i przygotowanie pytań problemowych do wykładów (min. 5 pytań w semestrze)

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywność na zajęciach i jakość przygotowanych pytań problemowych – 10 pkt
   Kryteria oceny pytań:
   • Pytanie odnosi się bezpośrednio do omawianego myśliciela/problemu średniowiecznego (nie jest ogólnikowe)
   • Pytanie wymaga analizy/interpretacji, nie tylko odpowiedzi "tak/nie"
   • Pytanie pokazuje zrozumienie kontekstu scholastycznego i teologicznego
   Skala: 0-2 pkt za każde z 5 pytań

2. Egzamin ustny – 42 pkt
   Forma: Rozmowa egzaminacyjna z prowadzącym na podstawie 2 pytań losowanych z puli
   (szczegółowy przewodnik do egzaminu: www.katedra.uksw.edu.pl)

   Struktura egzaminu:
   • Pytanie 1: Charakterystyka wybranego myśliciela/nurtu średniowiecznego (20 pkt)
     - Kontekst historyczno-kulturowy (0-5 pkt)
     - Główne tezy i koncepcje filozoficzne (0-10 pkt)
     - Znaczenie dla rozwoju scholastyki (0-5 pkt)

   • Pytanie 2: Analiza i porównanie stanowisk filozoficznych (22 pkt)
     - Rekonstrukcja stanowisk (0-10 pkt)
     - Analiza założeń filozoficznych i teologicznych (0-8 pkt)
     - Wskazanie wpływów i recepcji (0-4 pkt)

WARUNEK ZALICZENIA PRZEDMIOTU:
- Uzyskanie minimum 21 punktów z egzaminu (50% punktów z egzaminu)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- Uzyskanie łącznie minimum 26 punktów Skala ocen końcowa: - 0–25 pkt (0–48%) – niedostateczny (2.0) - 26–30 pkt (50–57%) – dostateczny (3.0) - 31–36 pkt (60–69%) – dostateczny plus (3.5) - 37–42 pkt (71–80%) – dobry (4.0) - 43–47 pkt (83–90%) – dobry plus (4.5) - 48–52 pkt (92–100%) – bardzo dobry (5.0)

Literatura obowiązkowa

1.	Andrzejuk A., Małe vademecum tomizmu, 1999. (dostęp: www.katedra.uksw.edu.pl)
2.	Gilson E., *Historia filozofii chrześcijańskiej w wiekach średnich*, tł. S. Zalewski, 1987.
3.	Pieper J., Scholastyka. Postacie i zagadnienia filozofii średniowiecznej, tł. T. Brzostowski, 2000.

Literatura uzupełniająca

1.	Böhner F., Gilson E., *Historia filozofii chrześcijańskiej*, tł. S.Stomma, 1962.
2.	Borawska T., Górski K., *Umysłowość średniowiecza*, 1993.
3.	Copleston F, *Historia filozofii*, t. 2, *Od Augustyna do Szkota*, 2000.
4.	Evans G.R., *Filozofia i teologia w Średniowieczu*, tł. J.Kiełbasa, 1996.
5.	Goff J. le, *Intelektualiści w średniowieczu*, tł. E.Bąkowska, 2023.
6.	Heinzmann R., *Filozofia średniowiecza*, tł. z niem. P.Domański, 1999.
7.	Seńko W., *Jak rozumieć filozofię średniowieczną*, 2002.
8.	Steenberghen F. van, *Filozofia w XIII wieku*, tł. E. I. Zieliński, 2005.
9.	Swieżawski S., *Dzieje europejskiej filozofii klasycznej*, 2000.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Historia filozofii 2
Prowadzący	Prof. ucz. dr hab. Michał Zembrzuski
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnouniwersytecki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	nd.
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/2026
Rok studiów	I v II
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy do wyboru na I lub II roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W01; FI1_W04; FI1_W05; FI1_W06; FI1_W07; FI1_U04; FI1_U10;
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia
Liczba godzin	15
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Ćwiczenia do wykładu z historii filozofii stanowią jego nieodłączną część i mają na celu zapoznanie studentów z podstawowymi tekstami filozoficznymi z okresu filozofii średniowiecznej od tekstów z okresu renesansu karolińskiego do Dunsa Szkota. Nacisk na ćwiczeniach zostanie położony na podstawową problematykę filozoficzną, przede wszystkim z zakresu metafizyki (ontologii), epistemologii (filozofii poznania) i etyki, ale też filozofii Boga i antropologii filozoficznej. Celem ćwiczeń jest zdobycie umiejętności czytania i interpretowania klasycznych tekstów filozoficznych. Celem ćwiczeń jest także zdobycie wiedzy na temat głównych tematów filozofii

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	średniowiecznej, umiejętność poszukiwania w filozofii średniowiecznej źródeł problematyki filozoficznej rozwijanej w późniejszych epokach (szczególnie w renesansie i nowożytności). Celem ćwiczeń jest wreszcie uwrażliwienie studentów na rolę historii filozofii, która traktowana jest jako podstawowe wyposażenie warsztatu filozofa.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Zajęcia organizacyjne: przedstawienie wymagań, określenie metody rozumienia średniowiecznych tekstów filozoficznych. Geneza i źródła filozofii średniowiecznej (Lektura: Izydor z Sewilli – *O definicji filozofii*; Fredegisus z Tours – *List o nicości i ciemności*).	1
2.	Filozofia na dworze Karola Wielkiego. Filozofia i teologia X wieku – Jan Szkot Eriugena (Lektura: Alkuin z Yorku – *O cnotach i wadach*; Jan Szkot Eriugena – *O podziale natury* - fragmenty)	2
3.	Spory filozoficzne w XI wieku: dialektycy i antydialektycy. Piotr Abelard. Spór o powszechniki. Anzelm z Canterbury (Lektura: Piotr Damiani – *O wszechmocy Bożej*; Anzelm z Canterbury – *Proslogion*; Abelard – *Sic et non* (przedmowa))	2
4.	Początki scholastyki: filozofia XII wieku, filozofia arabska i żydowska (Lektura: Hugon ze św. Wiktora – *Didascalicon*; Ryszard ze św. Wiktora – *O łasce kontemplacji, czyli Beniamin Maior*; Teodoryk z Chartres – *Traktat o sześciu dniach stworzenia*; Al-Kindi – *O intelekcie i przedmiocie intelektualnym*; Majmonides – *Przewodnik błądzących* - fragmenty; Awicenna – *Księga wiedzy* – fragmenty)	2
5.	Szkoła oxfordzka (Lektura: Robert Grosseteste – *O świetle*; Roger Bacon – *Dzieło większe* (fragmenty o prerogatywach nauki eksperymentalnej)	2
6.	Filozofia szkoły franciszkańskiej i dominikańskiej (Lektura: Bonawentura – *O sprowadzeniu sztuk do teologii*; Albert Wielki – *O piętnastu problemach filozoficzno-teologicznych* - fragmenty)	2
7.	Filozofia Tomasza z Akwinu (Lektura: teksty Tomasza z Akwinu z *Małego vademecum tomizmu*)	2
8.	Awerroizm i kryzys metafizyki w XIII w. Filozofia Dunsa Szkota (Lektura: Boecjusz z Dacji, *O dobru Najwyższym, czyli o życiu filozofa*; Stefan Tempier – *Artykuły paryskie*; Duns Szkot – *Czy może być znane rozumowi naturalnemu zmartwychwstanie wszystkich ludzi*)	2
	Łącznie godzin:	15

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student... (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W01	w zaawansowanym stopniu rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury oraz miejsce i znaczenie filozofii w relacji do innych nauk	omawia, na konkretnym przykładzie (np. koncepcja duszy u Augustyna lub rozróżnienie wiary i wiedzy u Tomasza), wpływ średniowiecznych idei filozoficznych na kształtowanie podstaw nowożytnej nauki i kultury.	Prezentacja i dyskusja w trakcie zajęć. Praca pisemna na wybrany temat problemowy, który obejmowałby historię filozofii średniowiecznej.
FI1_W04	zależności między głównymi subdyscyplinami filozoficznymi oraz zaawansowaną terminologię filozoficzną w języku polskim	Student klasyfikuje pojęcia obecne w średniowiecznych tekstach filozoficznych i identyfikuje przynależne im konteksty subdyscyplinarne.	Prezentacja i dyskusja w trakcie zajęć. Pisemne kolokwium końcowe.
FI1_W05	historyczny charakter kształtowania się idei filozoficznych oraz główne kierunki i stanowiska filozofii	przedstawia różnice między głównymi stanowiskami średniowiecznymi (np. tomizm vs. szkotyzm vs. nominalizm) i określa ich wpływ na rozwój idei filozoficznych.	Prezentacja i dyskusja w trakcie zajęć. Pisemne kolokwium końcowe.
FI1_W06	zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody	analizuje idee i argumenty wybranych autorów średniowiecznych (np. Anzelm, Abelard, Tomasz z Akwinu) stosując metody	Prezentacja i dyskusja w trakcie zajęć. Pisemne

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	interpretacji tekstu filozoficznego	interpretacji klasycznych tekstów filozoficznych.	kolokwium końcowe.
FI1_W07	ogólne zależności między kształtowaniem się zaawansowanych idei filozoficznych a zmianami w kulturze i w społeczeństwie	analizuje, jak przemiany kulturowo-instytucjonalne (np. rozwój uniwersytetów, recepcja Arystotelesa, spory teologiczne) wpływały na formowanie się średniowiecznych koncepcji filozoficznych.	Prezentacja i dyskusja w trakcie zajęć. Praca pisemna na wybrany temat problemowy, który obejmowałby historię filozofii średniowiecznej.
FI1_U04	wykrywać zależności między tezami badanych wypowiedzi filozoficznych oraz analizować argumenty filozoficzne oraz identyfikować ich kluczowe tezy i założenia	analizuje strukturę argumentacyjną tekstów filozoficznych średniowiecza (np. kwestii *quaestio*), identyfikując główne tezy, przesłanki i sposób ich uzasadnienia.	Prezentacja i dyskusja w trakcie zajęć. Pisemne kolokwium końcowe.
FI1_U10	rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	rekonstruuje argumentację wybranego filozofa średniowiecznego (np. Anzelma z Canterbury), wskazując normatywne i światopoglądowe podstawy tej argumentacji.	Prezentacja i dyskusja w trakcie zajęć. Praca pisemna na wybrany temat problemowy, który obejmowałby historię filozofii średniowiecznej.

Metody dydaktyczne
(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Podstawową metodą dydaktyczną jest analiza tekstu źródłowego: na każde zajęcia student ma przeczytać zadany wcześniej tekst. Wykładowca wraz ze studentami omawia po kolei fragmenty tekstu, objaśniając jego historyczny kontekst oraz filozoficzną treść. Analiza historyczna prowadzi do analizy problemowej i krytycznej (poszukiwanie racjonalności uzasadnień sformułowań historycznych, wydobywanie z analizowanych tekstów argumentacji poszczególnych autorów). Wszystkie teksty wymagane na zajęciach są udostępniane studentom poprzez platformę Moodle. Test na koniec zajęć jest realizowany przez platformę multimedialną Moodle.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	15	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	10	
	udział w konsultacjach	5	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	20	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	10	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach jest obowiązkowa – nieobecności są niedopuszczalne
- W przypadku nieobecności z ważnych przyczyn (choroba, zdarzenie losowe): zajęcia należy odrobić w drugiej grupie lub zaliczyć w trakcie konsultacji (prezentacja omawianych tekstów)

Na ocenę końcową składają się trzy równoważne komponenty:

1. Przygotowanie do zajęć i aktywność w dyskusji – ocena za każde zajęcia (0-5 pkt)
Kryteria oceny za każde zajęcia (7 zajęć merytorycznych):

• Posiadanie i przeczytanie wymaganego tekstu źródłowego (0-1 pkt)
- 0 pkt: brak tekstu lub widoczny brak znajomości
- 1 pkt: posiada tekst i jest przygotowany

• Aktywność w dyskusji i analizie tekstu (0-3 pkt)
- 0 pkt: brak aktywności, nie uczestniczy w dyskusji
- 1 pkt: sporadyczne wypowiedzi, podstawowy poziom
- 2 pkt: regularne wypowiedzi, dobre zrozumienie tekstu
- 3 pkt: aktywne uczestnictwo, merytoryczne komentarze, pomoc innym w rozumieniu

• Jakość wypowiedzi (odniesienie do tekstu, argumentacja) (0-1 pkt)
- 0 pkt: wypowiedzi ogólnikowe, bez odniesienia do tekstu
- 1 pkt: wypowiedzi konkretne, z odniesieniem do fragmentów tekstu

RAZEM z 7 zajęć: maksymalnie 35 punktów

2. Praca pisemna – opracowanie wybranego tematu z filozofii średniowiecznej (0-35 pkt)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Wymagania:
- Objętość: ok. 5 stron znormalizowanego tekstu (1800 znaków/strona)
- Forma: esej łączący analizę tekstu źródłowego z własnymi refleksjami
- Temat: wybrany przez studenta spośród omawianych na zajęciach myślicieli/problemów
  (np. koncepcja uniwersaliów u Abelarda, dowody na istnienie Boga u Anzelma, tomistyczna teoria poznania, problem podwójnej prawdy)
- Temat do uzgodnienia z prowadzącym (do połowy semestru)
- Termin oddania: przedostatnie zajęcia

Kryteria oceny:
- Zrozumienie głównych tez omawianych tekstów (0-10 pkt)
- Analiza argumentacji filozoficznej i teologicznej (0-10 pkt)
- Kontekst historyczno-filozoficzny średniowiecza (0-5 pkt)
- Samodzielność myślenia i refleksja krytyczna (0-5 pkt)
- Poprawność językowa i formalna (bibliografia, przypisy) (0-5 pkt)

3. Test końcowy (Moodle) – pytania otwarte wymagające analizy tekstów (0-30 pkt)

Forma: Test online z pytaniami otwartymi (nie test wyboru!)
Przykładowe pytania:
- "Zrekonstruuj argument Anzelma z Proslogion i wskaż główne zarzuty Gaunilona"
- "Porównaj koncepcje uniwersaliów u Abelarda i Tomasza z Akwinu"
- "Wyjaśnij spór o podwójną prawdę w XIII wieku i jego konsekwencje"
- "Omów znaczenie recepcji Arystotelesa dla rozwoju scholastyki"

Czas: 90 minut
Zakres: wszystkie omawiane teksty i myśliciele z całego semestru
SUMA PUNKTÓW: 100 punktów

Skala ocen końcowa:
- 0–50 pkt (0–50%) – niedostateczny (2.0)
- 51–60 pkt (51–60%) – dostateczny (3.0)
- 61–70 pkt (61–70%) – dostateczny plus (3.5)
- 71–80 pkt (71–80%) – dobry (4.0)
- 81–90 pkt (81–90%) – dobry plus (4.5)
- 91–100 pkt (91–100%) – bardzo dobry (5.0)

UWAGA: Wszystkie trzy komponenty są obowiązkowe. Brak któregokolwiek = brak zaliczenia.
Zajęcia są obowiązkowe, nieobecności są niedopuszczalne. W przypadku nieobecności, zajęcia należy odrobić w drugiej grupie lub zaliczyć w trakcie konsultacji (prezentacja omawianych w trakcie zajęć tekstów).

Literatura obowiązkowa

1.	Izydor z Sewilli, *O definicji filozofii*, tłum. M. Zembrzuski; Fredegisus z Tours, *List o nicości i ciemności*, tłum. A. Górniak, w: E. Jung (red.), *Antologia tekstów filozoficznych i teologicznych z III-XI wieku*, Kraków 2012.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

2.	Alkuin z Yorku, *O cnotach i wadach*, tłum M. Michałowska, w: E. Jung (red.), *Antologia tekstów filozoficznych i teologicznych z III-XI wieku*, Kraków 2012; Jan Szkot Eriugena, *O podziale natury* (fragmenty), w: A. Kijewska, *Eriugena*, Warszawa 2005;
3.	Piotr Damiani, *O wszechmocy Bożej*, tłum. M. Olszewski, Kęty 2008; Anzelm z Canterbury, *Proslogion*, w: T. Grzesik, *Anzelm z Canterbury*, Warszawa 2004; Piotr Abelard, *Sic et non* (przedmowa), w: tenże, *Rozprawy*, tłum. L. Joachimowicz, Warszawa 2001.
4.	Hugon ze św. Wiktora, *Didascalicon*, w: *Wszystko to ze zdziwienia. Antologia tekstów filozoficznych z XII w.*, M. Frankowska-Terlecka (red.), Warszawa 2006; Ryszard ze św. Wiktora, *O łasce kontemplacji, czyli Beniamin Maior*, w: *Wszystko to ze zdziwienia. Antologia tekstów filozoficznych z XII w.*, M. Frankowska-Terlecka (red.), Warszawa 2006; Teodoryk z Chartres, *Traktat o sześciu dniach stworzenia*, tłum. S. Bafia, Kraków 2006; Al-Kindi, *O intelekcie i przedmiocie intelektualnym*, tłum. M. Zembrzuski, „Rocznik Tomistyczny" 8 (2019), s. 301-307; Majmonides, *Przewodnik błądzących*, Kraków 2008; Awicenna, *Księga wiedzy*, tłum. B. Składanek, Warszawa 2010
5.	Robert Grosseteste, *O świetle*, tłum. M. Boczar, w: A. Boczar, *Grosseteste*, Warszawa 1994; Roger Bacon, *Dzieło większe*, tłum. T. Włodarczyk, Kęty 2006.
6.	Bonawentura, *O sprowadzeniu sztuk do teologii*, tłum. M. Olszewski, w: *Wszystko to ze zdziwienia. Antologia tekstów filozoficznych z XIII w.*, K. Krauze-Błachowicz (red.), Warszawa 2002; Albert Wielki, *O piętnastu problemach filozoficzno-teologicznych*, tłum. A. Rosłan, Kraków 2009.
7.	A. Andrzejuk, *Małe vademecum tomizmu. Wypisy z ksiąg filozoficznych Tomasza z Akwinu*, Warszawa-Londyn 1999.
8.	Boecjusz z Dacji, *O dobru Najwyższym, czyli o życiu filozofa*, tłum. L. Regner, Warszawa 1990; Stefan Tempier, *Artykuły paryskie*, w: *Wszystko to ze zdziwienia. Antologia tekstów filozoficznych z XIII w.*, K. Krauze-Błachowicz (red.), Warszawa 2002; Duns Szkot, *Czy może być znane rozumowi naturalnemu zmartwychwstanie wszystkich ludzi*, tłum. M. Zembrzuski.

Literatura uzupełniająca

1.	Böhner P., Gilson E., *Historia filozofii chrześcijańskiej*, Warszawa 1962.
2.	Gilson E., *Historia filozofii chrześcijańskiej w wiekach średnich*, Warszawa 1987.
3.	Evans G.R., *Filozofia i teologia w średniowieczu*, Kraków 1996.
4.	Heinzmann R., *Filozofia średniowiecza*, Kęty 1999.
5.	Kijewska A. (red.), *Przewodnik po filozofii średniowiecznej. Od Augustyna do Joachima z Fiore*, Kraków 2012.
6.	Pieper J., *Scholastyka. Postacie i zagadnienia filozofii średniowiecznej*, Warszawa 2000.
7.	Seńko W., *Jak rozumieć filozofię średniowieczną*, Kęty 2001.
8.	Swieżawski, *Dzieje europejskiej filozofii klasycznej*, Warszawa-Wrocław 2000.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Historia filozofii 3 (Historia filozofii nowożytnej)
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Witold Płotka
Wydział	Wydział Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/2026
Rok studiów	II
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W01; FI1_W04; FI1_W05; FI1_W07; FI1_U04; FI1_U10;
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Wykład kierunkowy
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Student powinien posiadać wiedzę z zakresu historii filozofii starożytnej i średniowiecznej oraz podstawową wiedzę z zakresu logiki, epistemologii i etyki.
Opis i cele przedmiotu	Podstawowym celem zajęć wykładowych jest prezentacja wybranych koncepcji filozoficznych okresu nowożytnego. Na zajęciach przyjmuje się zatem połączenie perspektyw historycznej z problemową. Obszerność materiału uniemożliwia oczywiście prezentację wyczerpującej perspektywy na filozofię nowożytną. Dlatego prezentacja materiałów na wykładzie na z zasady charakter wprowadzający i szkicowy. Zakłada się wiedzę na temat historii filozofii starożytnej i średniowiecznej. Dalszym celem tych zajęć jest wskazywanie prefiguracji teorii, które później doczekały się rozwinięcia współcześnie. Kurs wykładowy będzie obejmował myśl filozoficzną filozofów, którzy są już uznanymi „klasykami", ale także przedstawiał koncepcje filozofów, którzy nie należą do pierwszego szeregu filozofów (np.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	Bolzano). Teksty i zagadnienia, które nie będą przedstawione za wykładzie – zostaną uzupełnione przez zajęcia ćwiczeniowe.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Zajęcia wprowadzające. Wskazanie na problemy związane ze zdefiniowaniem nowożytności i określenia ram czasowych. Wskazanie na główne tendencje filozofii nowożytnej i próba określenia ich relacji wobec tendencji filozofii okresu średniowiecza.	2
2.	Okres przejścia. Początki nowożytności z ducha sceptycyzmu. Problem relacji woli i rozumu we wczesnej nowożytności. Problem nauki w początkach nowożytności.	1
3.	Filozofia Kartezjusza. Ogólna charakterystyka filozofii Kartezjusza. Metodologiczne podstawy epistemologii. Metafizyka jako konsekwencja epistemologii. Pytanie o miejsce etyki u Kartezjusza.	2
4.	Spinoza i Leibniz. Pierwsze reakcje na Kartezjusza w nurcie racjonalizmu (Spinoza, Leibniz). Monizm Spinozy i analiza argumentacji ontologicznej. Monadologia Leibniza i rozwiązanie pluralistyczne	2
5.	Empiryzm nowożytny. Epistemologia i metafizyka empiryzmu (Locke, Hume). Antysubstancjalizm i epifenomenalizm Hume'a. Naturalna podstawa religii. Berkeley jako przedstawiciel empiryzmu.	2
6.	Hume i utylitaryzm. Hume'a teoria działania i uczuć. Doktryna moralna empiryzmu: utylitaryzm	2
7.	Filozofia doby oświecenia. Oświecenie w Europie i Polsce. Spór o naturę człowieka: kultura czy natura? (Vico, Rousseau, Helvetius, Herder)	1
8.	Filozofia transcendentalna. Filozofie transcendentalne a filozofia transcendentalna. Pojęcie transcendentalizmu amerykańskiego	1
9.	Teoretyczna filozofia Kanta. Czym jest „przewrót kopernikański" Kanta? Epistemologia transcendentalizmu. Współczesne nawiązania do filozofii Kanta	2
10.	Teoretyczna i praktyczna filozofia Kanta. Elementy Kanta krytyki czystego rozumu. Filozofia praktyczna Kanta: doktryna obowiązku moralnego. Kanta pojęcie świadomości	1
11.	Fichte i Schelling. Czym jest idealizm? Fichtego modyfikacja filozofii Kanta. Schellinga ujęcie idealizmu transcendentalnego. Semantyczna interpretacja tezy transcendentalnej	2
12.	Filozofia Hegla. Główne pojęcia filozofii Hegla. Metafizyka Hegla. Konsekwencje epistemologiczno-praktyczne filozofii Hegla. Współczesne odczytania filozofii Hegla (Brandom)	2
13.	Szkoły postheglowskie. Omówienie różnych podziałów szkół postheglowskich (prawica i lewica heglowska, młodo- i	1

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	starohegliści). Wybrane koncepcje lewicy (Feuerbach, Kierkegaard, Nietzsche)	
14.	Filozofie Schopehauera i Nietzschego. Świat jako wola. Pesymizm Schopenhauera. Antysubstancjalizm Nietzschego. Nietzsche o sztuce	2
15.	Romantyzm w Polsce. Główni przedstawiciele i idee: Hoene-Wroński, Gołuchowski, Trentowski, Cieszkowski, Libelt. Próba oceny dorobku polskiej szkoły romantycznej	2
16.	Filozofia Karola Marksa i początki marksizmu w XIX wieku. Dialektyka kapitału. Podstawowe pojęcia analizy relacji robotnik-kapitalista	2
17.	Pozytywizm XIX wieku. Czym jest pozytywizm? Główne idee pozytywizmu francuskiego (Comte). Mill jako przedstawiciel pozytywizmu brytyjskiego	1
18.	Filozofia wobec psychologii XIX wieku. Psychologia naturalistyczna (Wundt) i jej ograniczenia. Brentana projekt reformy filozofii jako psychologii opisowej. Psychologiczny wątek szkoły lwowsko-warszawskiej	1
19.	Początki filozofii analitycznej w XIX wieku. Bolzano o sądach samych w sobie. Fregego krytyka psychologizmu.	1
	Łącznie godzin:	**30**

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W01	Absolwent rozumie w zaawansowanym stopniu rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury oraz miejsce i znaczenie filozofii w relacji do innych nauk	Student wyjaśnia, w jaki sposób idee nowożytnej filozofii (np. racjonalizm, empiryzm, autonomia rozumu) ukształtowały podstawy nowoczesnej kultury intelektualnej, nauki i instytucji społecznych.	Egzamin pisemny
FI1_W04	Absolwent rozumie zależności między głównymi subdyscyplinami filozoficznymi oraz zaawansowaną terminologię filozoficzną w języku polskim	Student określa znaczenie terminów charakterystycznych dla filozofii XVII i XVIII w. oraz wskazuje ich powiązania z określonymi stanowiskami, szkołami i autorami.	Egzamin pisemny

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

FI1_W05	Absolwent zna historyczny charakter kształtowania się idei filozoficznych oraz główne kierunki i stanowiska filozofii	Student przedstawia główne kierunki filozofii nowożytnej (np. kartezjanizm, oświeceniowy empiryzm, idealizm transcendentalny), charakteryzując ich stanowiska i rozwój historyczny	Egzamin pisemny
FI1_W07	Absolwent rozumie ogólne zależności między kształtowaniem się zaawansowanych idei filozoficznych a zmianami w kulturze i w społeczeństwie	Student identyfikuje związki między przeobrażeniami kulturowo-politycznymi (np. rewolucją naukową, reformacją, oświeceniem) a narodzinami i przemianami nowożytnych systemów filozoficznych.	Egzamin pisemny
FI1_U04	Absolwent potrafi wykrywać zależności między tezami badanych wypowiedzi filozoficznych oraz analizować argumenty filozoficzne oraz identyfikować ich kluczowe tezy i założenia	Student analizuje kluczowe teksty filozoficzne (np. „Medytacje o pierwszej filozofii", „Traktat o naturze ludzkiej"), wskazując główne tezy, przesłanki i sposób ich uzasadnienia	Egzamin pisemny
FI1_U10	Absolwent potrafi rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	Student rekonstruuje i konstruuje argumentacje filozoficzne, odwołując się do przesłanek normatywnych, światopoglądowych i kulturowych właściwych dla epoki nowożytnej.	Egzamin pisemny

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Metodą dydaktyczną jest wykład informacyjny, wykład problemowy, wykład konwersatoryjny.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	10	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	20	

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Zaliczenie ćwiczeń z Historii filozofii 3
- maksymalnie 2 nieobecności

EGZAMIN PISEMNY – 100 punktów

Forma egzaminu:
Egzamin pisemny z pytaniami otwartymi wymagającymi analizy i rekonstrukcji koncepcji filozoficznych

Struktura egzaminu:
1. Część A: Charakterystyka koncepcji filozoficznej (40 pkt)
   Student losuje 1 pytanie z puli dotyczące wybranego filozofa/nurtu

   Kryteria oceny:
   • Precyzyjne przedstawienie koncepcji (0-15 pkt)
   • Rekonstrukcja argumentacji i kluczowych założeń (0-15 pkt)
   • Kontekst historyczny i wpływy (0-10 pkt)

2. Część B: Analiza porównawcza lub problemowa (40 pkt)
   Student losuje 1 pytanie wymagające porównania stanowisk lub analizy problemu

Kryteria oceny:
   • Znajomość omawianych stanowisk (0-15 pkt)
   • Jakość analizy porównawczej/problemowej (0-15 pkt)
   • Wskazanie wpływów i znaczenia (0-10 pkt)

3. Część C: Krótkie pytania definicyjne (20 pkt)
   4 pytania po 5 pkt – definicje kluczowych terminów i identyfikacja autorów

Czas trwania egzaminu: 120 minut (2 godziny)

Skala ocen:
- 91–100 pkt (91–100%) – bardzo dobry (5.0)
- 81–90 pkt (81–90%) – dobry plus (4.5)
- 71–80 pkt (71–80%) – dobry (4.0)
- 61–70 pkt (61–70%) – dostateczny plus (3.5)
- 51–60 pkt (51–60%) – dostateczny (3.0)
- 0–50 pkt (0–50%) – niedostateczny (2.0)

Literatura[1]

Teksty źródłowe

1.	H. Bergson, "O bezpośrednich danych świadomości", różne wydania.
2.	B. Russell, "Autobiografia", różne wydania.

[1] Spis lektur stanowi propozycję dla osób zainteresowanych pogłębianiem wiedzy z zakresu przedmiotu. Ma charakter pomocniczy i nie jest wymagany do zaliczenia kursu.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

3.	L. Wittgenstein, "Tractatus logico-philosophicus", różne wydania.
4.	K. Twardowski, "Wybrane pisma filozoficzne", Warszawa 1965.
5.	Kartezjusz, „Zasady filozofii", Warszawa 1960, fragmenty.
6.	G.W. Leibniz, „Teodycea. O dobroci Boga, wolności człowieka i pochodzeniu zła", przeł. M. Frankiewicz, Warszawa 2001.
7.	D. Hume, „Traktat o naturze ludzkiej", Warszawa 1951, s. 151-121.
8.	D. Hume, „Badania dotyczące rozumu ludzkiego", Warszawa 1977, s. 33-38, 53-57.
9.	J. Locke, „List o tolerancji", Warszawa 1963, fragmenty.
10.	J.-J. Rousseau, „Rozprawa o nierówności", w: tenże, „Trzy rozprawy z filozofii społecznej", Warszawa 1956
11.	I. Kant, „Krytyka czystego rozumu", przeł. R. Ingarden, różne wydania, fragmenty.
12.	G.W.F. Hegel, „Fenomenologia ducha", różne wydania, fragmenty.
13.	G.W.F. Hegel, „Wykłady z historii filozofii", t. 1, Warszawa 1994, fragmenty.
14.	A. Schopenhauer, „O wolności ludzkiej woli", różne wydania, fragmenty.
15.	S. Kierkegaard, „Bojaźń i drżenie", przeł. J. Iwaszkiewicz, Łódź 1972.
16.	M. Stirner, „Jedyny i jego własność", Warszawa 1995, fragmenty.
17.	B. Bolzano, „Podstawy logiki", Kęty 2010, fragmenty
18.	A. Comte, „Rozprawa o duchu filozofii pozytywnej. Rozprawa o całokształcie pozytywizmu", przekł. B. Skarga, Warszawa 1973, s. 138-152
19.	W.V.O. Quine, „Dwa dogmaty empiryzmu", w: tenże, „Z punktu widzenia logiki. Dziewięć esejów logiczno-filozoficznych", przeł. B. Stanosz, Warszawa 1996, s. 49-75

Podręczniki

1.	F. Copleston, „Historia filozofii", różne wydania.
2.	W. Tatarkiewicz, „Historia filozofii", 3 tomy, różne wydanie.
3.	J. Migasiński, „Filozofia nowożytna. Postacie / Idee / Problemy", Warszawa 2011.
4.	T. Płużański, „Pascal", Warszawa 1974.
5.	M. Maneli, „Machiavelli", Warszawa 1968
6.	Z. Kuderowicz, „Fichte", Warszawa 1963.
7.	T. Kroński, „Hegel", Warszawa 1966.
8.	B. Skarga, „Comte", Warszawa 1966.
9.	Z. Kuderowicz, „Filozofia nowożytnej Europy", Warszawa 2013
10.	*Stanford Encyclopedia of Philosophy*, online: https://plato.stanford.edu/
11.	M. Poręba, „Transcendentalna teoria świadomości. Próba rekonstrukcji semantycznej", Warszawa 1999.
12.	G. Deleuze, „Nietzsche i filozofia", Łódź 2012.
13.	J. Woleński, „Filozoficzna szkoła lwowsko-warszawska", Warszawa 1985.
14.	D. Harvey, „Przewodnik po Kapitale Karola Marksa" T. I i II, Poznań 2018.
15.	U. Kriegel, "Brentano's Philosopphical System: Mind, Being, Value:, Oxford 2018.
16.	"The Oxford Handbook of the History of Analytic Philosophy", Oxford 2013.
17.	R.B. Brandom, "A Spirit of Trust. A Reading of Hegel's Phenomenology", Cambridge, London 2019.
18.	"The Oxford Handbook of Schopenhauer", red. R.L. Wicks, Oxford 2020.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Historia filozofii 3 (Historia filozofii nowożytnej)
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Witold Płotka
Wydział	Wydział Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/2026
Rok studiów	II
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W01; FI1_W04; FI1_W05; FI1_W06; FI1_W07; FI1_U04; FI1_U10; FI1_K02; FI1_K05;
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia do wykładu kierunkowego
Liczba godzin	15
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu historii filozofii starożytnej i średniowiecznej.
Opis i cele przedmiotu	Ćwiczenia są uzupełnieniem do wykładu z historii filozofii nowożytnej. Teksty i zagadnienia, które nie będą przedstawione za wykładzie – zostaną uzupełnione przez zajęcia ćwiczeniowe. Celem zajęć jest zapoznanie się z kluczowymi tekstami filozoficznymi z okresu filozofii nowożytnej.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Ćwiczenia wprowadzające. Główne myśliciele nowożytności. Co charakteryzuje filozofię nowożytną	2
2.	Główne pojęcia i metody filozofii racjonalistycznej (Kartezjusz)	2
3.	Epistemologia empiryzmu. Teoria etyczna wczesnego empiryzmu: utylitaryzm i tolerancja (Hume, Locke)	2
4.	Podstawowe pojęcia i dystynkcje terminologiczne filozofii transcendentalnej. Krytyka filozofii transcendentalnej (Kant, Chisholm)	2

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

5.	Dialektyka Pana i niewolnika	2
6.	Elementy transcendentalizmu amerykańskiego (Thoreau)	2
7.	Naukowe tendencje Filozofii XIX wieku (Stumpf)	2
8.	Określenie głównych tendencji filozofii nowożytnej (podsumowanie). Kolokwium pisemne	1
	Łącznie godzin:	**15**

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W01	Absolwent rozumie w zaawansowanym stopniu rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury oraz miejsce i znaczenie filozofii w relacji do innych nauk	Student wyjaśnia, w jaki sposób idee nowożytnej filozofii (np. racjonalizm, empiryzm, autonomia rozumu) ukształtowały podstawy nowoczesnej kultury intelektualnej, nauki i instytucji społecznych.	Praca na ćwiczeniach, dyskusja, praca w grupach, analiza tekstów źródłowych, kolokwium pisemne
FI1_W04	Absolwent rozumie zależności między głównymi subdyscyplinami filozoficznymi oraz zaawansowaną terminologię filozoficzną w języku polskim	Student określa znaczenie terminów charakterystycznych dla filozofii XVII i XVIII w. oraz wskazuje ich powiązania z określonymi stanowiskami, szkołami i autorami.	Praca na ćwiczeniach, dyskusja, praca w grupach, analiza tekstów źródłowych, kolokwium pisemne
FI1_W05	Absolwent zna historyczny charakter kształtowania się idei filozoficznych oraz główne kierunki i stanowiska filozofii	Student przedstawia główne kierunki filozofii nowożytnej (np. kartezjanizm, oświeceniowy empiryzm, idealizm transcendentalny), charakteryzując ich stanowiska i rozwój historyczny	Praca na ćwiczeniach, dyskusja, praca w grupach, analiza tekstów źródłowych, kolokwium pisemne
FI1_W06	Absolwent zna zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	Student identyfikuje i analizuje zaawansowane idee oraz argumenty wybranych filozofów nowożytnych oraz stosuje metody interpretacji tekstów filozoficznych w pracy z materiałem źródłowym.	Praca na ćwiczeniach, dyskusja, praca w grupach, analiza tekstów źródłowych, kolokwium pisemne
FI1_W07	Absolwent rozumie ogólne zależności między kształtowaniem się zaawansowanych idei	Student identyfikuje związki między przeobrażeniami kulturowo-politycznymi (np. rewolucją naukową, reformacją, oświeceniem) a narodzinami i	Praca na ćwiczeniach, dyskusja, praca w grupach, analiza

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	filozoficznych a zmianami w kulturze i w społeczeństwie	przemianami nowożytnych systemów filozoficznych.	tekstów źródłowych, kolokwium pisemne
FI1_U04	Absolwent potrafi wykrywać zależności między tezami badanych wypowiedzi filozoficznych oraz analizować argumenty filozoficzne oraz identyfikować ich kluczowe tezy i założenia	Student analizuje kluczowe teksty filozoficzne (np. „Medytacje o pierwszej filozofii", „Traktat o naturze ludzkiej"), wskazując główne tezy, przesłanki i sposób ich uzasadnienia	Praca na ćwiczeniach, dyskusja, praca w grupach, analiza tekstów źródłowych, kolokwium pisemne
FI1_U10	Absolwent potrafi rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	Student analizuje kluczowe teksty filozoficzne (np. „Medytacje o pierwszej filozofii", „Traktat o naturze ludzkiej"), wskazując główne tezy, przesłanki i sposób ich uzasadnienia	Praca na ćwiczeniach, dyskusja, praca w grupach, analiza tekstów źródłowych, kolokwium pisemne
FI1_K02	Absolwent jest gotów do rozważenia i analizy nowych idei, do zmiany opinii w świetle dostępnych danych i argumentów oraz samodzielnego formułowania propozycji rozwiązania nowych problemów na podstawie ich twórczej analizy z uwzględnieniem kontekstu sytuacyjnego"	Student identyfikuje i analizuje zaawansowane idee oraz argumenty wybranych filozofów nowożytnych oraz stosuje metody interpretacji tekstów filozoficznych w pracy z materiałem źródłowym.	Praca na ćwiczeniach, dyskusja, praca w grupach, analiza tekstów źródłowych, kolokwium pisemne
FI1_K05	Absolwent uwzględniania znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	Student wykazuje wpływ wybranych idei nowożytnej filozofii (np. idei wolności, rozumu, umowy społecznej) na współczesne rozumienie wartości demokratycznych, instytucji państwa lub nauki.	Praca na ćwiczeniach, dyskusja, praca w grupach, analiza tekstów źródłowych, kolokwium pisemne

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Kurs przeprowadzony będzie za pomocą metod: praca z tekstem oraz metody aktywizacyjne: pogadanka, praca w grupach.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	15	1

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	10	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	15	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	15	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności (więcej = brak zaliczenia)
- Przygotowanie do zajęć (przeczytanie wymaganych tekstów źródłowych)

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywna praca na ćwiczeniach – 40 pkt

Ocena za każde zajęcia (7 zajęć merytorycznych × ~5.7 pkt ≈ 40 pkt):

Kryteria oceny za każde zajęcia (0-6 pkt):
• Przygotowanie (znajomość czytanego tekstu) (0-2 pkt)
- 0 pkt: brak znajomości tekstu lub brak tekstu
- 1 pkt: przeczytany tekst, powierzchowna znajomość
- 2 pkt: przeczytany tekst, dobra znajomość

• Aktywność w dyskusji i analizie tekstu (0-2 pkt)
- 0 pkt: brak aktywności lub jednorazowa obecność
- 1 pkt: sporadyczna aktywność w dyskusji
- 2 pkt: aktywne uczestnictwo w dyskusji, zadawanie pytań, komentarze

• Jakość wypowiedzi i pracy w grupach (0-2 pkt)
- 0 pkt: wypowiedzi ogólnikowe lub brak udziału w pracy grupowej
- 1 pkt: wypowiedzi poprawne, podstawowy udział w pracy grupowej
- 2 pkt: merytoryczne wypowiedzi, konstruktywny udział w pracy grupowej

RAZEM: maksymalnie ~40 punktów (7 zajęć × ~5.7 pkt)

2. Kolokwium pisemne końcowe – 60 pkt

Forma: Pytania otwarte wymagające analizy tekstów źródłowych omawianych na zajęciach

Struktura kolokwium:
• 3 pytania wymagające rekonstrukcji i analizy argumentacji z tekstów (po 15 pkt) = 45 pkt
• 3 pytania definicyjne/identyfikacyjne (po 5 pkt) = 15 pkt

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Czas: 90 minut
Zakres: wszystkie teksty omawiane na zajęciach

SUMA PUNKTÓW: 100 punktów

WARUNEK ZALICZENIA PRZEDMIOTU:

1. Spełnienie wymagań dotyczących obecności (dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności)

2. Uzyskanie minimum 50% punktów z kolokwium pisemnego końcowego:
minimum 30 punktów z 60 możliwych

3. Uzyskanie minimum 50% punktów łącznie:
minimum 50 punktów ze wszystkich składowych

UWAGA: Niespełnienie warunku 2 (próg z kolokwium) skutkuje oceną niedostateczną niezależnie od łącznej liczby punktów. Nie można zaliczyć przedmiotu bez faktycznego zaliczenia kolokwium końcowego.

Skala ocen końcowa:
- 91–100 pkt (91–100%) – bardzo dobry (5.0)
- 81–90 pkt (81–90%) – dobry plus (4.5)
- 71–80 pkt (71–80%) – dobry (4.0)
- 61–70 pkt (61–70%) – dostateczny plus (3.5)
- 51–60 pkt (51–60%) – dostateczny (3.0)
- 0–50 pkt (0–50%) – niedostateczny (2.0)

BONUS ZA AKTYWNOŚĆ:
Student, który uzyska ocenę końcową z ćwiczeń:
- 5.0 (91-100 pkt) → otrzymuje +6 pkt bonusu na egzaminie z wykładu
- 4.5 (81-90 pkt) → otrzymuje +4 pkt bonusu na egzaminie z wykładu
- 4.0 (71-80 pkt) → otrzymuje +2 pkt bonusu na egzaminie z wykładu

Oceny 3.0 i 3.5 nie dają bonusu.

UWAGA: Bonus przyznawany jest za faktyczną pracę merytoryczną (aktywność + kolokwium),
nie za obecność.

Literatura obowiązkowa

1.	Kartezjusz, *Medytacje o pierwszej filozofii*, różne wydania
2.	Kartezjusz, *Zasady filozofii*, Warszawa 1960, fragmenty
3.	D. Hume, *Traktat o naturze ludzkiej*, Warszawa 1951, fragmenty
4.	I. Kant, *Krytyka czystego rozumu*, tłum. R. Ingarden, różne wydania, fragmenty

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

5.	R. Chisholm, *Co to jest argument transcendentalny*, różne wydania, fragmenty
6.	G.W.F. Hegel, *Fenomenologia ducha*, różne wydania, fragmenty
7.	H.D. Thoreau, *Walden, czyli życie w lesie*, Poznań 2020, fragmenty
8.	C. Stumpf, *Odrodzenie filozofii* (materiał dydaktyczny)

Literatura uzupełniająca

1.	F. Copleston, „Historia filozofii", różne wydania
2.	W. Tatarkiewicz, „Historia filozofii", 3 tomy, różne wydanie.
3.	J. Migasiński, „Filozofia nowożytna. Postacie / Idee / Problemy", Warszawa 2011
4.	T. Płużański, „Pascal", Warszawa 1974
5.	M. Maneli, „Machiavelli", Warszawa 1968
6.	Z. Kuderowicz, „Fichte", Warszawa 1963.
7.	T. Kroński, „Hegel", Warszawa 1966
8.	B. Skarga, „Comte", Warszawa 1966.
9.	Z. Kuderowicz, „Filozofia nowożytnej Europy", Warszawa 2013
10.	Stanford Encyclopedia of Philosophy, online: https://plato.stanford.edu/

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Historia filozofii 4 (Historia filozofii współczesnej)
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Witold Płotka
Wydział	Wydział Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/2026
Rok studiów	II
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W01; FI1_W04; FI1_W05; FI1_W07; FI1_U04; FI1_U10;
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Wykład kierunkowy
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu historii filozofii starożytnej, średniowiecznej i nowożytnej
Opis i cele przedmiotu	Celem zajęć jest prezentacja głównych, wybranych nurtów w filozofii współczesnej, zdefiniowanie ich źródeł i wskazanie na powiązania w ramach współczesnej myśli filozoficznej. W ramach kursu planuje się przedstawienie głównych tez, metod i przedstawicieli takich nurtów jak: neokantyzm, filozofia analityczna, fenomenologia, hermeneutyka, egzystencjalizm, marksizm, poststrukturalizm i pragmatyzm. Bliższym celem zajęć jest przyswojenie głównych idei i pojęć charakterystycznych dla wybranych kierunków filozofii współczesnej. Dalszym celem jest zaś próba ujęcia filozofii współczesnej jako pluralistycznego ruchu intelektualnego, który wyrasta z załamania się heglizmu i prezentuje niesprowadzalne do siebie narracje na temat świata i człowieka. Mimo heteronomiczności tych narracji wchodzą one we wzajemny dialog lub podejmują krytykę. W związku z tym,

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	wykład służy ukazaniu punktów stycznych różnych tradycji filozoficznych, ich przenikania się i ewentualnych wpływów.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Pojęcie „nowoczesności” - problemy definicyjne i zagadnienia granic współczesność	2
2.	Filozofia życia jako przykład nurtu irracjonalizmu	1
3.	Neokantyzm: Problem ram czasowych; klasyfikacje różnych form neokantyzmu. Szkoła badeńska i marburska.	2
4.	Filozofia analityczna (1): Powstanie i pierwsze koncepcje w XX wieku	2
5.	Filozofia analityczna (2): Szkoła lwowsko-warszawska	1
6.	Filozofia analityczna (3): Filozofia języka potocznego	2
7.	Fenomenologia (1): źródła i wczesny rozwój (Husserl)	2
8.	Fenomenologia (2): rozwój i współczesność (fenomenologia we Francji, fenomenologia w kognitywistyce)	2
9.	Fenomenologia (3): Fenomenologia w Polsce; periodyzacja; związki ze szkoła lwowsko-warszawską, Ingarden – główne pojęcia i idee; uczniowie Ingardena	2
10.	Hermeneutyka: główne pojęcia i metody (Dilthey, Heidegger, Gadamer, Vatimo)	2
11.	Personalizm, filozofia życia i egzystencjalizm: człowiek i tragizm jego życia (Maritain, Sartre, Camus)	2
12.	Marksizm współcześnie: Szkoła frankfurcka (Adorno, Habermas); zestawienie szkoły frankfurckiej z etyką dyskursu	2
13.	Strukturalizm i poststrukturalizm: załamanie się „wielkich narracji”	2
14.	Pragmatyzm: problem praktyki i prawdy; klasyczny pragmatyzm (Pierce, James, Dewey), pragmatyzm współczesny (Quine, Putnam, Rorty)	2
15.	Filozofia feministyczna i postkolonialna: antytożsamościowe koncepcje filozoficzne	2
16.	Współczesna filozofia umysłu	2
	Łącznie godzin:	**30**

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W01	Absolwent w zaawansowanym stopniu rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury oraz miejsce i znaczenie filozofii w relacji do innych nauk	Student wyjaśnia rolę idei filozofii współczesnej (np. egzystencjalizmu, analityki języka, poststrukturalizmu) w kształtowaniu współczesnych debat o tożsamości, nauce i społeczeństwie.	Egzamin pisemny
FI1_W04	Absolwent rozumie zależności między głównymi subdyscyplinami filozoficznymi oraz zaawansowaną terminologię filozoficzną w języku polskim	Student definiuje główne pojęcia filozofii współczesnej (np. dekonstrukcja, Lebenswelt) oraz rozpoznaje ich autorów i tradycje filozoficzne, z których się wywodzą.	Egzamin pisemny
FI1_W05	Absolwent zna historyczny charakter kształtowania się idei filozoficznych oraz główne kierunki i stanowiska filozofii	Student przedstawia główne stanowiska i kierunki filozofii XX i XXI wieku (np. fenomenologia, filozofia analityczna, hermeneutyka, neomarksizm), osadzając je w ich kontekście historycznym i intelektualnym	Egzamin pisemny
FI1_W07	Absolwent ogólne zależności między kształtowaniem się zaawansowanych idei filozoficznych a zmianami w kulturze i w społeczeństwie	Student identyfikuje zależności między współczesnymi przemianami kulturowymi (np. sekularyzacja, kryzys racjonalizmu, zmiana paradygmatu naukowego) a narodzinami i ewolucją współczesnych stanowisk filozoficznych.	Egzamin pisemny
FI1_U04	Absolwent potrafi wykrywać ogólne zależności między kształtowaniem się zaawansowanych idei filozoficznych a zmianami w kulturze i w społeczeństwie	Student analizuje kluczowe teksty filozoficzne (np. „Medytacje o pierwszej filozofii", „Traktat o naturze ludzkiej"), wskazując główne tezy, przesłanki i sposób ich uzasadnienia	Egzamin pisemny
FI1_U10	Absolwent potrafi rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	Student rekonstruuje i interpretuje argumentację charakterystyczną dla wybranego stanowiska filozofii współczesnej, wskazując jej przesłanki normatywne, kulturowe i epistemologiczne.	Egzamin pisemny

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Kurs przeprowadzony będzie za pomocą metod: wykład informacyjny; wykład problemowy; wykład konwersatoryjny.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	10	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Zaliczenie ćwiczeń z Historii filozofii 4

EGZAMIN PISEMNY – 100 punktów

Forma egzaminu:
Egzamin pisemny z pytaniami otwartymi wymagającymi analizy i rekonstrukcji koncepcji filozoficznych

Struktura egzaminu:
1. Część A: Charakterystyka koncepcji filozoficznej (40 pkt)
   Student losuje 1 pytanie z puli dotyczące wybranego filozofa/nurtu

   Kryteria oceny:
   • Precyzyjne przedstawienie koncepcji (0-15 pkt)
   • Rekonstrukcja argumentacji i kluczowych założeń (0-15 pkt)
   • Kontekst historyczny i wpływy (0-10 pkt)

2. Część B: Analiza porównawcza lub problemowa (40 pkt)

   Kryteria oceny:
   • Znajomość omawianych stanowisk (0-15 pkt)
   • Jakość analizy porównawczej/problemowej (0-15 pkt)
   • Wskazanie wpływów i znaczenia (0-10 pkt)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

3. Część C: Krótkie pytania definicyjne (20 pkt)
4 pytania po 5 pkt – definicje kluczowych terminów i identyfikacja autorów

Czas trwania egzaminu: 120 minut (2 godziny)

Skala ocen:
- 91–100 pkt (91–100%) – bardzo dobry (5.0)
- 81–90 pkt (81–90%) – dobry plus (4.5)
- 71–80 pkt (71–80%) – dobry (4.0)
- 61–70 pkt (61–70%) – dostateczny plus (3.5)
- 51–60 pkt (51–60%) – dostateczny (3.0)
- 0–50 pkt (0–50%) – niedostateczny (2.0)

Literatura[2]
Teksty źródłowe

1.	H. Bergson, „O bezpośrednich danych świadomości", różne wydania.
2.	B. Russell, „Autobiografia", różne wydania.
3.	L. Wittgenstein, "Tractatus logico-philosophicus", różne wydania.
4.	K. Twardowski, „Wybrane pisma filozoficzne", Warszawa 1965.
5.	L. Wittgenstein, „Dociekania filozoficzne", różne wydania.
6.	E. Husserl, „Idee czystej fenomenologii i fenomenologicznej filozofii. Ks. 1", przeł. i przypisami opatrzyła D. Gierulanka, różne wydania.
7.	M. Heidegger, „Bycie i czas", różne wydania.
8.	E. Levinas, „Całość i nieskończoność", Warszawa 1995.
9.	M. Merleau-Ponty, „Fenomenologia percepcji", Warszawa 1999.
10.	J. Habermas, „Teoria działania komunikacyjnego", Warszawa 1999-2002.
11.	H. Putnam, „Wiele twarzy realizmu i inne eseje", Warszawa 1998.
12.	W.V.O. Quine, „Z punktu widzenia logiki", Warszawa 1997.
13.	A. Mbempe, „Polityka wrogości. Nekropolityka", Kraków 2018.
14.	J. Butler, „Uwikłani w płeć: feminizm i polityka tożsamości", Warszawa 2008.

Podręczniki

1.	A.J. Noras, „Historia neokantyzmu", Katowice 2012
2.	J. Woleński, „Kierunki i metody filozofii analitycznej" w: „Jak filozofować? Studia z metodologii filozofii", red. J. Perzanowski, Warszawa 1989, s. 30-77
3.	„Wprowadzenie do fenomenologii. Interpretacje, zastosowania, problemy", red. W. Płotka, Warszawa 2014
4.	A. Przyłębski, "Gadamer", Warszawa 2006
5.	L. Kołakowski, „Bergson", Warszawa 1997
6.	L. Kołakowski, „Filozoficzna szkoła lwowsko-warszawska", Warszawa 1985.
7.	L. Kołakowski, „Główne nurty marksizmu, Część III, Rozkład", Poznań 2001
8.	V. Descombes, „To samo i inne. Czterdzieści pięć lat filozofii francuskiej (1933-1978)", przeł. B. Banasiak i K. Matuszewski, Warszawa 1997
9.	J.-F. Lyotard, „Kondycja ponowoczesna. Raport o stanie wiedzy", przeł. M. Kowalska i J. Migasiński, Warszawa 1997
10.	„Filozofia amerykańska dziś", red. T. Komendziński i A. Szahaj, Toruń 1999

[2] Spis lektur stanowi propozycję dla osób zainteresowanych pogłębianiem wiedzy z zakresu przedmiotu. Ma charakter pomocniczy i nie jest wymagany do zaliczenia kursu.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

11.	R.P. Tong, „Myśl feministyczna. Wprowadzenie", przeł. J. Mikos, B. Umińska, Warszawa 2002
12.	L. Kołakowski, „Bergson", różne wydania.
13.	"The Oxford Handbook of the History of Analytic Philosophy", Oxford 2013.
14.	D. Zahavi, "Fenomenologia Husserla", Kraków 2012.
15.	C. Głombik, „Husserl i Polacy: pierwsze spotkania, wczesne reakcje", Katowice 1999.
16.	"A Companion to Phenomenology and Existentialism", red. H. Dreyfus, M.A Wrathall, Oxford 2008.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Historia filozofii 4 (Historia filozofii współczesnej)
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Witold Płotka
Wydział	Wydział Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/2026
Rok studiów	II
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W01; FI1_W04; FI1_W05; FI1_W06; FI1_W07; FI1_U04; FI1_U10; FI1_K02; FI1_K05;
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia do wykładu kierunkowego
Liczba godzin	15
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu historii filozofii starożytnej, średniowiecznej i nowożytnej
Opis i cele przedmiotu	Celem zajęć jest analiza mniej znanych, lecz wysoce wpływowych tekstów, które odegrały fundamentalną rolę w formowaniu problemów i dyskursów. Taka struktura pozwoli studentom dostrzec złożoność i wielowarstwowość współczesnej debaty filozoficznej, ukazując, jak idee spoza głównego nurtu kształtowały obecne problemy i kierunki badań.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie: określenie wybranych nurtów filozofii współczesnej na podstawie tekstów źródłowych	2
2.	Współczesna krytyka kapitalizmu (M. Fisher)	2
3.	Analiza zjawiska kultury późnego kapitalizmu (J. Peterson)	2

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

4.	Analiza fragmentów dyskursu feministycznego (A. Y. Davis)	2
5.	Postkolonializm jako nurt filozofii najnowszej (A. Mbempe)	2
6.	Fenomenologia życia codziennego (E. Levinas)	2
7.	Podsumowanie: określenie głównych nurtów filozofii współczesnej	2
8.	Kolokwium pisemne	1
	Łącznie godzin:	**15**

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W01	Absolwent w zaawansowanym stopniu rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury oraz miejsce i znaczenie filozofii w relacji do innych nauk	Student prowadzi moderowaną dyskusję, w której argumentuje, jak wybrane koncepcje egzystencjalne lub poststrukturalne wpływają na współczesne rozumienie tożsamości i relacji społecznych.	Praca na ćwiczeniach, dyskusja, praca w grupach, analiza tekstów źródłowych, kolokwium pisemne
FI1_W04	Absolwent rozumie zależności między głównymi subdyscyplinami filozoficznymi oraz zaawansowaną terminologię filozoficzną w języku polskim	Student interpretuje znaczenie terminów filozofii współczesnej w analizowanych fragmentach tekstów oraz wskazuje ich filozoficzne źródła i funkcje.	Praca na ćwiczeniach, dyskusja, praca w grupach, analiza tekstów źródłowych, kolokwium pisemne
FI1_W05	Absolwent zna historyczny charakter kształtowania się idei filozoficznych oraz główne kierunki i stanowiska filozofii	Student porównuje w krótkim eseju dwa główne nurty (np. fenomenologię vs. filozofię analityczną), rekonstruując ich kluczowe założenia i historyczne uwarunkowania.	Praca na ćwiczeniach, dyskusja, praca w grupach, analiza tekstów źródłowych, kolokwium pisemne
FI1-W06	Absolwent zna zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	Student identyfikuje idee i argumenty wybranych współczesnych autorów oraz stosuje metody interpretacji tekstów filozoficznych w pracy z materiałem źródłowym	Praca na ćwiczeniach, dyskusja, praca w grupach, analiza tekstów źródłowych, kolokwium pisemne
FI1_W07	Absolwent zna ogólne zależności między kształtowaniem się zaawansowanych idei	Student identyfikuje odzwierciedlenia przemian kulturowych (np. kryzys racjonalizmu, sekularyzacja) w dyskusjach wybranych filozofów	Praca na ćwiczeniach, dyskusja, praca w grupach, analiza

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	filozoficznych a zmianami w kulturze i w społeczeństwie	współczesnych i omawia je na przykładach tekstowych.	tekstów źródłowych, kolokwium pisemne
FI1_U04	Absolwent potrafi wykrywać zależności między tezami badanych wypowiedzi filozoficznych oraz analizować argumenty filozoficzne oraz identyfikować ich kluczowe tezy i założenia	Student analizuje strukturę argumentacyjną fragmentu tekstu współczesnego (np. z Foucaulta lub Derridy), wskazując tezy, przesłanki i ich wzajemne zależności.	Praca na ćwiczeniach, dyskusja, praca w grupach, analiza tekstów źródłowych, kolokwium pisemne
FI1_U10	Absolwent potrafi rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	Student rekonstruuje i prezentuje w formie mapy myśli lub prezentacji ustnej argumentację wybranego autora współczesnego, uwzględniając przesłanki kulturowe i epistemologiczne.	Praca na ćwiczeniach, dyskusja, praca w grupach, analiza tekstów źródłowych, kolokwium pisemne
FI1_K02	Absolwent jest gotów do rozważenia i analizy nowych idei, do zmiany opinii w świetle dostępnych danych i argumentów oraz samodzielnego formułowania propozycji rozwiązania nowych problemów na podstawie ich twórczej analizy z uwzględnieniem kontekstu sytuacyjnego"	Student rozważa nowe idee filozoficzne, analizuje je w kontekście współczesnych debat oraz formułuje własne propozycje rozwiązań problemów filozoficznych, uwzględniając ich kontekst społeczny, kulturowy i historyczny	Praca na ćwiczeniach, dyskusja, praca w grupach, analiza tekstów źródłowych, kolokwium pisemne
FI1_K05	Student uwzględniania znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	Student przygotowuje krótką analizę (esej lub slajdy), w której pokazuje wpływ idei wybranego filozofa współczesnego (np. Habermasa, Rorty'ego) na współczesne rozumienie procesów społecznych i kulturowych.	Praca na ćwiczeniach, dyskusja, praca w grupach, analiza tekstów źródłowych, kolokwium pisemne

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Kurs przeprowadzony będzie za pomocą metod: praca z tekstem oraz metody aktywizacyjne: pogadanka, praca w grupach.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	15	1

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	10	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	15	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	15	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności (więcej = brak zaliczenia)
- Przygotowanie do zajęć (przeczytanie wymaganych tekstów źródłowych)

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywna praca na ćwiczeniach – 40 pkt

Ocena za każde zajęcia (7 zajęć merytorycznych × ~5.7 pkt ≈ 40 pkt):

Kryteria oceny za każde zajęcia (0-6 pkt):
• Przygotowanie (znajomość czytanego tekstu) (0-2 pkt)
- 0 pkt: brak znajomości tekstu lub brak tekstu
- 1 pkt: przeczytany tekst, powierzchowna znajomość
- 2 pkt: przeczytany tekst, dobra znajomość

• Aktywność w dyskusji i analizie tekstu (0-2 pkt)
- 0 pkt: brak aktywności lub jednorazowa obecność
- 1 pkt: sporadyczna aktywność w dyskusji
- 2 pkt: aktywne uczestnictwo w dyskusji, zadawanie pytań, komentarze

• Jakość wypowiedzi i pracy w grupach (0-2 pkt)
- 0 pkt: wypowiedzi ogólnikowe lub brak udziału w pracy grupowej
- 1 pkt: wypowiedzi poprawne, podstawowy udział w pracy grupowej
- 2 pkt: merytoryczne wypowiedzi, konstruktywny udział w pracy grupowej

RAZEM: maksymalnie ~40 punktów (7 zajęć × ~5.7 pkt)

2. Kolokwium pisemne końcowe – 60 pkt

Forma: Pytania otwarte wymagające analizy tekstów źródłowych omawianych na zajęciach

Struktura kolokwium:
• 3 pytania wymagające rekonstrukcji i analizy argumentacji z tekstów (po 15 pkt) = 45 pkt
• 3 pytania definicyjne/identyfikacyjne (po 5 pkt) = 15 pkt

Czas: 90 minut

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Zakres: wszystkie teksty omawiane na zajęciach

SUMA PUNKTÓW: 100 punktów

WARUNEK ZALICZENIA PRZEDMIOTU:

1. Spełnienie wymagań dotyczących obecności (dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności)

2. Uzyskanie minimum 50% punktów z kolokwium pisemnego końcowego:
minimum 30 punktów z 60 możliwych

3. Uzyskanie minimum 50% punktów łącznie:
minimum 50 punktów ze wszystkich składowych

UWAGA: Niespełnienie warunku 2 (próg z kolokwium) skutkuje oceną niedostateczną niezależnie od łącznej liczby punktów. Nie można zaliczyć przedmiotu bez faktycznego zaliczenia kolokwium końcowego.

Skala ocen końcowa:
- 91–100 pkt (91–100%) – bardzo dobry (5.0)
- 81–90 pkt (81–90%) – dobry plus (4.5)
- 71–80 pkt (71–80%) – dobry (4.0)
- 61–70 pkt (61–70%) – dostateczny plus (3.5)
- 51–60 pkt (51–60%) – dostateczny (3.0)
- 0–50 pkt (0–50%) – niedostateczny (2.0)

BONUS ZA AKTYWNOŚĆ:
Student, który uzyska ocenę końcową z ćwiczeń:
- 5.0 (91-100 pkt) → otrzymuje +6 pkt bonusu na egzaminie z wykładu
- 4.5 (81-90 pkt) → otrzymuje +4 pkt bonusu na egzaminie z wykładu
- 4.0 (71-80 pkt) → otrzymuje +2 pkt bonusu na egzaminie z wykładu

Oceny 3.0 i 3.5 nie dają bonusu.

UWAGA: Bonus przyznawany jest za faktyczną pracę merytoryczną (aktywność + kolokwium),
nie za obecność.

Literatura obowiązkowa

1.	Mark Fisher, *Realizm kapitalistyczny. Czy nie ma alternatywy?*, Warszawa 2020, fragmenty
2.	J. Peterson, *12 życiowych zasad. Antitodum na chaos*, Wrocław 2018, fragmenty
3.	Angela Y. Davis, *Kobiety, rasa, klasa*, Warszawa 2022, fragmenty
4.	Achille Mbempe, *Polityka wrogości. Nekropolityka*, Kraków 2018, fragmenty
5.	E. Levinas, *Istniejący i istnienie*, Kraków 2006.
6.	Susan Sontag, *Przeciw interpretacji i inne eseje*, Kraków, fragmenty

Literatura uzupełniająca

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

1.	F. Nietzsche, „Antychryst", „Wiedza radosna", „Tako rzecze Zaratustra", „Poza dobrem i złem" (wybrane fragmenty)
2.	E. Cassirer, „Człowiek i kultura" (wybrane fragmenty)
3.	H. Bergson, „Ewolucja twórcza" (wybrane fragmenty)
4.	E. Husserl, „Idea fenomenologii", „Idee czystej fenomenologii i fenomenologicznej filozofii", „Medytacje kartezjańskie", „Kryzys nauk europejskich i fenomenologia transcendentalna" (wybrane fragmenty)
5.	R. Ingarden, „Książeczka o człowieku" (wybrane fragmenty)
6.	M. Scheler, „Istota i formy sympatii" (wybrane fragmenty)
7.	M. Heidegger, „Bycie i czas", „Fenomenologia i teologia" (wybrane fragmenty)
8.	Ch. Peirce, „Czym jest pragmatyzm?" (wybrane fragmenty)
9.	Neopozytywizm, filozofia analityczna, M. Heller, „Filozofia nauki", A. N. Whitehead, „Nauka i świat nowożytny" (wybrane fragmenty)
10.	L. Wittgenstein, „Tractatus logico-philosophicus", „Uwagi o religii i etyce", „Dociekania filozoficzne" (wybrane fragmenty)
11.	R. Rorty, „Filozofia jako nauka, jako metafora, jako polityka" (wybrane fragmenty)

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Logika 1
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Kordula Świętorzecka
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopień, st. Licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	I
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy w I sem.
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W06; FI1_W08; FI1_W10; FI1_U03; FI1_U03; FI1_U05; FI1_U08
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	wykład kierunkowy
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu gramatyki języka polskiego oraz matematyki na poziomie podstawowym liceum ogólnokształcącego
Opis i cele przedmiotu	W ramach dwustopniowego kursu logiki zaczynamy od prezentacji podstawowych pojęć z zakresu semiotyki logicznej, uczymy metody sprawdzania spójności wyrażeń. W drugim kroku definiujemy klasyczne znaczenia spójników prawdziwościowych, definiujemy pojęcie tautologii logiki klasycznej i wprowadzamy pojęcie wynikania logicznego. Przedstawiamy także zastosowania wprowadzonych pojęć do parafraz języka naturalnego i prostych zagadek filozoficzno-logicznych. Studenci poznają następnie syntaktyczne ujęcie klasycznej logiki zdaniowej (system dedukcji naturalnej).

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	Wprowadzamy pojęcia z zakresu teorii dowodu. Następnie prezentujemy klasyczny rachunek predykatów pierwszego rzędu z identycznością: omawiamy intuicyjną semantykę i aparat dedukcyjny (dedukcja naturalna).

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Przedmiot, zadania i metody logiki. Logika a dialektyka, retoryka, psychologia	2
2.	Logiczna koncepcja języka. Wyrażenia stałe i zmienne, kategorie syntaktyczne wyrażeń (nazwy, zdania, funktory, operatory); wartości logiczne a kwalifikacje pragmatyczne zdań	2
3.	Metoda wskaźników syntaktycznych K. Ajdukiewicza	2
4.	Język klasycznej logiki zdaniowej i jego semantyka wartości logicznych (matryce, spełnialność, tautologiczność)	4
5.	Badanie tautologiczności na gruncie semantyki wartości logicznych (metody: normalna i skrócona)	2
6.	Pojęcie wynikania logicznego	2
7.	System dedukcji naturalnej Słupeckiego i Borkowskiego dla KRZ	4
8.	Twierdzenia o adekwatności i pełności KRZ	2
9.	Język klasycznej logiki predykatów I rzędu z identycznością	2
10.	Elementy semantyki relacyjnej (spełnialność, tautologiczność)	4
11.	System dedukcji naturalnej Słupeckiego i Borkowskiego dla KRZ	4
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja*

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

			na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)
FI1_W06	zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	Wyjaśnia, na czym polega formalna analiza argumentów oraz odróżnia argumentację logiczną od retorycznej i psychologicznej.	Dyskusja na zajęciach; egzamin pisemny
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	identyfikuje metodologiczne różnice między rozumowaniem filozoficznym a empirycznym oraz wskazuje miejsce logiki wśród narzędzi filozofii teoretycznej	j.w.
FI1_W10	wzajemne powiązania i komplementarność pomiędzy poznaniem typu filozoficznego a typu pozafilozoficznego oraz główne kierunki w obrębie subdyscyplin filozoficznych	analizuje relację między poznaniem filozoficznym (np. apriorycznym) a pozafilozoficznym (np. empirycznym), wykorzystując przykłady uzasadnień formalnych i nieformalnych.	j.w.
FI1_U03	trafnie definiować pojęcia języka potocznego i poprawnie projektować definicje własnych terminów używanych we	rozróżnia pojęcia potoczne i techniczne, wskazując różnice między definicjami ostensywnymi, regulującymi i projektującymi, oraz konstruuje poprawną definicję typu klasycznego	j.w.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	własnych wypowiedziach		
FI1_U05	stosować podstawowe zasady logiki i typowe strategie argumentacyjne oraz uzasadniać i krytykować uogólnienia w świetle dostępnych świadectw empirycznych	rozpoznaje podstawowe błędy logiczne w argumentacji (np. błąd ekwiwokacji, błędne koło) oraz analizuje prosty sylogizm pod kątem poprawności formalnej.	j.w.
FI1_U08	dobierać strategie argumentacyjne, konstruować na poziomie elementarnym krytyczne argumenty, formułować adekwatne odpowiedzi na krytykę	konstruuje elementarne argumenty dedukcyjne i indukcyjne oraz ocenia ich trafność i odpowiada na najczęstsze formy krytyki (np. poprzez kontrargument lub doprecyzowanie założeń).	j.w.

Metody dydaktyczne
(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład z wykorzystaniem pomocy multimedialnych. Dyskusja w oparciu o pytania zadawane przez studentki i studentów.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2,0
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	20	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	10	1,0
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	20	

Kryteria oceny końcowej

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNKI DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności (więcej = brak dopuszczenia do egzaminu)
- Zaliczenie ćwiczeń z Logiki 1
- Aktywne uczestnictwo w dyskusjach i przygotowanie pytań problemowych do wykładów (minimum 5 pytań w semestrze)

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywność na zajęciach i jakość przygotowanych pytań problemowych – 10 pkt

Kryteria oceny pytań:
- Pytanie odnosi się bezpośrednio do omawianego zagadnienia logicznego (nie jest ogólnikowe)
- Pytanie pokazuje próbę zrozumienia problemu lub wątpliwość merytoryczną
- Pytanie jest sformułowane jasno i precyzyjnie

Skala: 0-2 pkt za każde z 5 pytań

Pytania mogą być zadawane:
- Ustnie podczas wykładu (i zapisane przez prowadzącego)
- Pisemnie na platformie/emailem przed zajęciami
- Podczas konsultacji (z zanotowaniem)

2. Egzamin pisemny – 30 pkt

Forma: Egzamin pisemny zawierający:
- Pytania otwarte wymagające wyjaśnienia pojęć i metod logicznych
- Zadania praktyczne (np. sprawdzanie tautologiczności, konstruowanie dowodów w dedukcji naturalnej)
- Pytania wielokrotnego wyboru sprawdzające znajomość definicji i pojęć

Czas: 90 minut

WARUNEK ZALICZENIA PRZEDMIOTU:
- Zaliczenie egzaminu (minimum 16 punktów z egzaminu)
- Uzyskanie łącznie minimum 20 punktów

Skala ocen końcowa:
- 0–19 pkt (0–47%) – niedostateczny (2.0)
- 20–26 pkt (50–65%) – dostateczny (3.0)
- 27–29 pkt (68–72%) – dostateczny plus (3.5)
- 30–33 pkt (75–82%) – dobry (4.0)
- 34–35 pkt (85–87%) – dobry plus (4.5)
- 36–40 pkt (90–100%) – bardzo dobry (5.0)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Literatura obowiązkowa

1.	Ajdukiewicz K., "O spójności syntaktycznej", w: Język i poznanie. T1, PWN, Warszawa 1985, s. 222-242;
2.	Słupecki J., Borkowski L., Elementy logiki matematycznej i teorii mnogości, PWN, Warszawa 1984, do strony 172;
3.	Nieznański E., Logika. Podstawy, język, uzasadnianie, Beck, Warszawa 2011 (fragmenty)

Literatura uzupełniająca

1.	Stanosz, B., Wprowadzenie do logiki formalnej, PWN Warszawa 2005, wyd. 8
2.	Malinowski G., Logika ogólna, PWN Warszawa 2010

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Logika I
Prowadzący	dr hab. Marek Porwolik, dr inż. Konrad Zdanowski
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/2026
Rok studiów	I
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W06, FI1_W08, FI1_W10, FI1_U02; FI1_U03, FI1_U05, FI1_U08, FI1_K02
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia audytoryjne
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu gramatyki języka polskiego oraz matematyki na poziomie podstawowym liceum ogólnokształcącego.
Opis i cele przedmiotu	W ramach ćwiczeń z Logiki I studenci uczą się metod analizy argumentacji, także wyrażonej w języku naturalnym. Poznają metody analizy składniowej wyrażeń oraz uczą się stosować je w praktyce. Poznają Klasyczny Rachunek Zdań. Uczą się sprawdzać tautologiczność formuł KRZ oraz konstruować dowody tautologii. Uczą się składni i semantyki Klasycznego Rachunku Predykatów, KRP oraz metod dowodzenia formuł KRP. Uczą posługiwać się KRP do wyrażania tez oraz formułowania argumentacji.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Przedmiot, zadania i metody logiki. Logika a dialektyka, retoryka, psychologia	2
2.	Logiczna koncepcja języka. Wyrażenia stałe i zmienne, kategorie syntaktyczne wyrażeń (nazwy, zdania, funktory, operatory); wartości logiczne a kwalifikacje pragmatyczne zdań	2
3.	Metoda wskaźników syntaktycznych K. Ajdukiewicza	2
4.	Język klasycznej logiki zdaniowej i jego semantyka wartości logicznych (matryce, spełnialność, tautologiczność)	4
5.	Badanie tautologiczności na gruncie semantyki wartości logicznych (metody: normalna i skrócona)	2
6.	Pojęcie wynikania logicznego	2
7.	System dedukcji naturalnej Słupeckiego i Borkowskiego dla KRZ	4
8.	Twierdzenia o adekwatności i pełności KRZ	2
9.	Język klasycznej logiki predykatów I rzędu z identycznością	2
10.	Elementy semantyki relacyjnej (spełnialność, tautologiczność)	4
11.	System dedukcji naturalnej Słupeckiego i Borkowskiego dla KRP	4
	Łącznie godzin:	30

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W06	zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	analizuje struktury logiczne w klasycznych tekstach filozoficznych (np. Arystoteles, Hume, Frege) i identyfikuje typ argumentacji oraz jej formalną strukturę.	Kolokwium pisemne, dyskusja na ćwiczeniach.
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	rozróżnia metody formalne (np. systemy dedukcyjne) i nieformalne (np. analiza pojęciowa) stosowane w różnych subdyscyplinach filozofii i stosuje je do rozwiązywania konkretnych zadań.	j.w.
FI1_W10	wzajemne powiązania i komplementarność pomiędzy poznaniem typu filozoficznego a typu pozafilozoficznego oraz główne	porównuje sposoby uzasadniania twierdzeń w filozofii i naukach empirycznych, analizując przykłady z literatury filozoficznej i tekstów popularnonaukowych.	j.w.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	kierunki w obrębie subdyscyplin filozoficznych		
FI1_U02	czytać i interpretować zaawansowany tekst filozoficzny oraz poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną	analizuje i interpretuje teksty filozoficzne dotyczące logiki formalnej stosując poprawnie terminologię logiczną (np. „niesprzeczność", „rozstrzygalność").	j.w
FI1_U03	trafnie definiować pojęcia języka potocznego i poprawnie projektować definicje własnych terminów używanych we własnych wypowiedziach	konstruuje własne definicje robocze terminów filozoficznych i logicznych (np. „wniosek", „dowód", „fałsz logiczny"), zachowując ich precyzję i spójność.	j.w.
FI1_U05	stosować podstawowe zasady logiki i typowe strategie argumentacyjne oraz uzasadniać i krytykować uogólnienia w świetle dostępnych świadectw empirycznych	rozpoznaje formy argumentacyjne (modus ponens, modus tollens, argumenty z analogii), wykrywa błędy logiczne oraz ocenia wnioskowania na podstawie dostarczonych świadectw.	j.w.
FI1_U08	dobierać strategie argumentacyjne, konstruować na poziomie elementarnym krytyczne argumenty, formułować adekwatne odpowiedzi na krytykę	konstruuje elementarne ciągi argumentacyjne w formie ustnej i pisemnej, reaguje na krytykę i potrafi obronić stanowisko lub zmodyfikować je w świetle nowych przesłanek.	j.w.
FI1_K02	rozważenia i analizy nowych idei, do zmiany opinii w świetle dostępnych danych i argumentów	dokonuje rewizji własnych stanowisk podczas ćwiczeń, formułuje alternatywne rozwiązania problemów logicznych oraz prezentuje je z uwzględnieniem różnych	j.w.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	oraz samodzielnego formułowania propozycji rozwiązania nowych problemów na podstawie ich twórczej analizy z uwzględnieniem kontekstu sytuacyjnego	kontekstów (np. etycznych, epistemologicznych).	

Metody dydaktyczne
(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Dyskusja, analiza problemów formalnych, rozwiązywanie zadań przy tablicy oraz samodzielnie.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	2	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	20	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	10	

Kryteria oceny końcowej
(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności (więcej = brak zaliczenia)

Na ocenę końcową składają się:

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

1. Kartkówki (12 kartkówek w semestrze) – maksymalnie 24 punkty

Forma: Krótkie kartkówki (5-10 minut) na początku lub końcu zajęć
Zakres: Materiał z bieżących i poprzednich zajęć
Punktacja: 0-2 punkty za każdą kartkówkę

Kartkówki sprawdzają:
- Znajomość definicji i pojęć logicznych
- Umiejętność zastosowania metod (Ajdukiewicz, tautologiczność, dedukcja naturalna)
- Rozwiązywanie prostych zadań formalnych

Uwaga: Nieobecność na kartkówce = 0 punktów (bez możliwości odrobienia, chyba że usprawiedliwiona nieobecność)

2. Aktywność na zajęciach – maksymalnie 2 punkty

Kryteria oceny aktywności (ocena na koniec semestru):
- 0 pkt: brak aktywności, student nie uczestniczy w dyskusjach ani nie rozwiązuje zadań przy tablicy
- 1 pkt: sporadyczna aktywność, kilka wypowiedzi/rozwiązań w semestrze
- 2 pkt: regularna aktywność, częste zgłaszanie się do odpowiedzi, rozwiązywanie zadań przy tablicy, zadawanie pytań merytorycznych

Aktywność obejmuje:
- Rozwiązywanie zadań przy tablicy
- Udział w dyskusjach o metodach i problemach logicznych
- Zadawanie pytań wyjaśniających
- Pomoc innym studentom w rozumieniu materiału

SUMA PUNKTÓW: 26 punktów

Skala ocen końcowa:
- 0–11 pkt (0–42%) – niedostateczny (2.0)
- 12–14 pkt (46–54%) – dostateczny (3.0)
- 15–17 pkt (58–65%) – dostateczny plus (3.5)
- 18–20 pkt (69–77%) – dobry (4.0)
- 21–22 pkt (81–85%) – dobry plus (4.5)
- 23–26 pkt (88–100%) – bardzo dobry (5.0)

Literatura obowiązkowa

1.	Ajdukiewicz K., "O spójności syntaktycznej", w: Język i poznanie. T1, PWN, Warszawa 1985, s. 222-242;
2.	Słupecki J., Borkowski L., Elementy logiki matematycznej i teorii mnogości, PWN, Warszawa 1984, do strony 172;
3.	Nieznański E., Logika. Podstawy, język, uzasadnianie, Beck, Warszawa 2011 (fragmenty)

Literatura uzupełniająca

1.	Stanosz, B., Wprowadzenie do logiki formalnej, PWN Warszawa 2005

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

2.	Malinowski G., Logika ogólna, PWN Warszawa 2010
3.	Teresa Hołówka, Kultura logiczna w przykładach, PWN.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, che miczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Logika 2
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Kordula Świętorzecka
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopień, studia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	I
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy w II semestrze
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W06; FI1_W08; FI1_W10; FI1_U03; FI1_U05; FI1_U08
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	wykład kierunkowy
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu materiału, który był prezentowany w poprzednim semestrze w ramach przedmiotu Logika 1
Opis i cele przedmiotu	Kontynuujemy prezentację pojęć i twierdzeń wprowadzonych w semestrze zimowym. Zaczynamy od omówienia ram ontologicznych typu mnogościowego i atrybutywnego. Wprowadzamy sposób definiowania indukcyjnego oraz rozumowania dedukcyjno/indukcyjne (indukcja matematyczna). Rozszerzamy klasyczny rachunek predykatów z identycznością do algebry zbiorów w ujęciu Słupeckiego i Borkowskiego. Następnie omawiamy elementy teorii relacji oraz stosunek między KRZ a algebrą zbiorów. Przesuwamy akcent na zagadnienia z zakresu historii logiki i przedstawiamy tradycyjny wykład Arystotelesowskiej sylogistyki. Następnie

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	charakteryzujemy jedną z jej współczesnych wersji w ujęciu Jana Łukasiewicza. W ostatniej części zajęć definiujemy podstawowe własności systemów dedukcyjnych: niesprzeczność, adekwatność, pełność, rozstrzygalność. W domknięciu kursu prezentujemy przykład sformalizowanej teorii filozoficznej: Ontologię Stanisława Leśniewskiego. W domknięciu prezentujemy wybrane współczesne logiki nieklasyczne i odnotowujemy światową rolę Polskich logików (Warszawskiej Szkoły Logicznej) w rozwoju współczesnej nauki.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	System dedukcji naturalnej Słupeckiego i Borkowskiego dla KRPid. Powtórzenie	2
2.	O pojęciu zbioru. Zbiory kolektywne, dystrybutywne, rozmyte	2
3.	Pojęcie teorii dedukcyjnej (systemy aksjomatyczne i założeniowe)	2
4.	O indukcji. Indukcja nie jest przeciwieństwem dedukcji	2
5.	Język rachunku zbiorów i jego semantyka. Rachunek zbiorów w wersji Słupeckiego i Borkowskiego	4
6.	Elementy teorii relacji	4
7.	Sylogistyka Arystotelesowska w ujęciu tradycyjnym	2
8.	System sylogistyki Arystotelesowskiej Jana Łukasiewicza	2
9.	Współczesna wersja Ontologii Leśniewskiego. Formalizacje pojęć filozoficznych: przedmiot, istnienie, powszechnik, część i całość	4
10.	O logikach nieklasycznych (logiki modalne, temporalne, relewantne, epistemiczne, l. inuticjonistyczna)	4
11.	Z historii logiki: Polska Szkoła Logiczna i jej zasługi dla współczesnej filozofii i logiki.	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W06	zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	przedstawia główne idee stojące za klasyczną, nieklasyczną i modalną logiką oraz wyjaśnia ich znaczenie w kontekście współczesnej filozofii języka i epistemologii.	Dyskusja na zajęciach; egzamin pisemny
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	omawia różnice metodologiczne pomiędzy systemami formalnymi (np. logika zdań vs logika predykatów), wyjaśnia ich rolę w analizie języka i teorii poznania.	j.w.
FI1_W10	wzajemne powiązania i komplementarność pomiędzy poznaniem typu filozoficznego a typu pozafilozoficznego oraz główne kierunki w obrębie subdyscyplin filozoficznych	analizuje związki między logicznymi strukturami pojęciowymi a typami poznania w naukach empirycznych i filozofii, na przykładzie dedukcji, indukcji oraz wyjaśnienia przez model.	j.w.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

FI1_U03	trafnie definiować pojęcia języka potocznego i poprawnie projektować definicje własnych terminów używanych we własnych wypowiedziach	samodzielnie tworzy definicje formalne pojęć logicznych (np. równoważność logiczna, niesprzeczność), stosując precyzyjne kryteria definicyjne (np. eliminowalność, niekołowość).	j.w.
FI1_U05	stosować podstawowe zasady logiki i typowe strategie argumentacyjne oraz uzasadniać i krytykować uogólnienia w świetle dostępnych świadectw empirycznych	analizuje i ocenia bardziej złożone argumenty, także z użyciem symboliki formalnej, oraz wskazuje warunki poprawności logicznej i empirycznej uzasadnienia.	j.w.
FI1_U08	dobierać strategie argumentacyjne, konstruować na poziomie elementarnym krytyczne argumenty, formułować adekwatne odpowiedzi na krytykę	konstruuje formalne i nieformalne argumenty krytyczne w odpowiedzi na podane stanowiska filozoficzne oraz formułuje alternatywne tezy, poddając je racjonalnej ocenie	j.w.

Metody dydaktyczne
(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład z wykorzystaniem pomocy multimedialnych. Dyskusja w oparciu o pytania zadawane przez studentki i studentów.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2,0
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	10	1,0
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	20	

Kryteria oceny końcowej
(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNKI DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności (więcej = brak dopuszczenia do egzaminu)
- Zaliczenie ćwiczeń z Logiki 2
- Aktywne uczestnictwo w dyskusjach i przygotowanie pytań problemowych do wykładów (minimum 5 pytań w semestrze)

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywność na zajęciach i jakość przygotowanych pytań problemowych – 10 pkt

Kryteria oceny pytań:
- Pytanie odnosi się bezpośrednio do omawianego zagadnienia logicznego (nie jest ogólnikowe)
- Pytanie pokazuje próbę zrozumienia problemu lub wątpliwość merytoryczną
- Pytanie jest sformułowane jasno i precyzyjnie

Skala: 0-2 pkt za każde z 5 pytań

Pytania mogą być zadawane:
- Ustnie podczas wykładu (i zapisane przez prowadzącego)
- Pisemnie na platformie/emailem przed zajęciami
- Podczas konsultacji (z zanotowaniem)

2. Egzamin pisemny – 30 pkt

Forma: Egzamin pisemny zawierający:
- Pytania otwarte wymagające wyjaśnienia pojęć i metod logicznych
- Zadania praktyczne (np. indukcja matematyczna, algebra zbiorów, teoria relacji, sylogistyka)
- Pytania wielokrotnego wyboru sprawdzające znajomość definicji i pojęć

Zakres materiału:
- Teoria zbiorów (rachunek zbiorów, teoria relacji)
- Indukcja matematyczna i definicje indukcyjne
- Sylogistyka Arystotelesowska (ujęcie tradycyjne i Łukasiewicza)
- Ontologia Leśniewskiego (formalizacje pojęć filozoficznych)
- Logiki nieklasyczne (modalne, temporalne, relewantne, intuicjonistyczne)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- Historia logiki (Polska Szkoła Logiczna)

Czas: 90 minut

WARUNEK ZALICZENIA PRZEDMIOTU:
- Zaliczenie egzaminu (minimum 16 punktów z egzaminu)
- Uzyskanie łącznie minimum 20 punktów

Skala ocen końcowa:
- 0–19 pkt (0–47%) – niedostateczny (2.0)
- 20–26 pkt (50–65%) – dostateczny (3.0)
- 27–29 pkt (68–72%) – dostateczny plus (3.5)
- 30–33 pkt (75–82%) – dobry (4.0)
- 34–35 pkt (85–87%) – dobry plus (4.5)
- 36–40 pkt (90–100%) – bardzo dobry (5.0)

Literatura obowiązkowa

1.	Słupecki J., Borkowski L., Elementy logiki matematycznej i teorii mnogości, PWN, Warszawa 1984, do strony 172
2.	Grzegorczyk A. , Zarys logiki matematycznej, PWN, Warszawa 1984 (fragmenty);
3.	Nieznański E., Logika. Podstawy, język, uzasadnianie, Beck, Warszawa 2011 (fragmenty)

Literatura uzupełniająca

1.	Pogorzelski W., Elementarny słownik logiki formalnej, UW fil. Białystok, 1992 (fragmenty)
2.	Łukasiewicz J. , Sylogistyka Arystotelesa z punktu widzenia współczesnej logiki formalnej, PWN Warszawa, 1988 (fragmenty)

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Logika 2
Prowadzący	Prof. ucz. dr hab. Kordula Świętorzecka
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopień, st. Licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/2026
Rok studiów	I
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W06, FI1_W08, FI1_W10, FI1_U02; FI1_U03, FI1_U05, FI1_U08, FI1_K02
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia audytoryjne
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu gramatyki języka polskiego oraz matematyki na poziomie podstawowym liceum ogólnokształcącego.
Opis i cele przedmiotu	Studenci uczą się rozróżniania różnych rodzajów zbiorów, a następnie ćwiczą dowodzenie na gruncie teorii zbiorów w wersji Słupeckiego i Borkowskiego. Następnie pracują na gruncie jej rozszerzenia o teorię relacji. Poznają tradycyjne ujęcie Sylogistyki Arystotelea oraz jej współczesną wersję J. Łuksiewicza. Natępnie dowodzą kolejnych tez na gruncie Ontologii Leśniewskiego. W ramach ćwiczeń studenci badają także wybrane systemy logik nieklasycznych. Ćwiczą także wprawki formalizacyjne na gruncie poznanych teorii dedukcyjnych,

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	System dedukcji naturalnej Słupeckiego i Borkowskiego dla KRPid. Powtórzenie	2
2	O pojęciu zbioru. Zbiory kolektywne, dystrybutywne, rozmyte	2
3	Pojęcie teorii dedukcyjnej (systemy aksjomatyczne i założeniowe)	2
4	O indukcji. Indukcja nie jest przeciwieństwem dedukcji	2
5	Język rachunku zbiorów i jego semantyka. Rachunek zbiorów w wersji Słupeckiego i Borkowskiego	4
6	Elementy teorii relacji	4
7	Sylogistyka Arystotelesowska w ujęciu tradycyjnym	2
8	System sylogistyki Arystotelesowskiej Jana Łukasiewicza	2
9	Współczesna wersja Ontologii Leśniewskiego. Formalizacje pojęć filozoficznych: przedmiot, istnienie, powszechnik, część i całość	4
10	O logikach nieklasycznych (logiki modalne, temporalne, relewantne, epistemiczne, l. inuticjonistyczna)	4
11	Z historii logiki: Polska Szkoła Logiczna i jej zasługi dla współczesnej filozofii i logiki.	2

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W06	zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	analizuje struktury logiczne w klasycznych tekstach filozoficznych (np. Arystoteles, Hume, Frege) i identyfikuje typ argumentacji oraz jej formalną strukturę.	Kolokwium pisemne, dyskusja na ćwiczeniach.
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	rozróżnia metody formalne (np. systemy dedukcyjne) i nieformalne (np. analiza pojęciowa) stosowane w różnych subdyscyplinach filozofii i stosuje je do rozwiązywania konkretnych zadań.	j.w.
FI1_W10	wzajemne powiązania i komplementarność pomiędzy poznaniem typu filozoficznego a typu pozafilozoficznego oraz główne	porównuje sposoby uzasadniania twierdzeń w filozofii i naukach empirycznych, analizując przykłady z literatury filozoficznej i tekstów popularnonaukowych.	j.w.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	kierunki w obrębie subdyscyplin filozoficznych		
FI1_U02	czytać i interpretować zaawansowany tekst filozoficzny oraz poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną	analizuje i interpretuje teksty filozoficzne dotyczące logiki formalnej stosując poprawnie terminologię logiczną (np. „niesprzeczność", „rozstrzygalność").	j.w
FI1_U03	trafnie definiować pojęcia języka potocznego i poprawnie projektować definicje własnych terminów używanych we własnych wypowiedziach	konstruuje własne definicje robocze terminów filozoficznych i logicznych (np. „wniosek", „dowód", „fałsz logiczny"), zachowując ich precyzję i spójność.	j.w.
FI1_U05	stosować podstawowe zasady logiki i typowe strategie argumentacyjne oraz uzasadniać i krytykować uogólnienia w świetle dostępnych świadectw empirycznych	wykonuje ćwiczenia polegające na rozpoznawaniu form argumentacyjnych (modus ponens, modus tollens, argumenty z analogii), wykrywaniu błędów logicznych oraz ocenie wnioskowań na podstawie dostarczonych świadectw.	j.w.
FI1_U08	dobierać strategie argumentacyjne, konstruować na poziomie elementarnym krytyczne argumenty, formułować adekwatne odpowiedzi na krytykę	konstruuje elementarne ciągi argumentacyjne w formie ustnej i pisemnej, reaguje na krytykę i broni stanowiska lub modyfikuje je w świetle nowych przesłanek.	j.w.
FI1_K02	rozważenia i analizy nowych idei, do zmiany opinii w świetle dostępnych danych i argumentów	dokonuje rewizji własnych stanowisk podczas ćwiczeń, formułuje alternatywne rozwiązania problemów logicznych oraz prezentuje je z uwzględnieniem różnych	j.w.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	oraz samodzielnego formułowania propozycji rozwiązania nowych problemów na podstawie ich twórczej analizy z uwzględnieniem kontekstu sytuacyjnego	kontekstów (np. etycznych, epistemologicznych).	

Metody dydaktyczne
(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Dyskusja, analiza problemów formalnych, rozwiązywanie zadań przy tablicy oraz samodzielne.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	2	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	20	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	10	

Kryteria oceny końcowej
(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności (więcej = brak zaliczenia)

Na ocenę końcową składają się:

1. Kartkówki (12 kartkówek w semestrze) – maksymalnie 24 punkty

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Forma: Krótkie kartkówki (5-10 minut) na początku lub końcu zajęć
Zakres: Materiał z bieżących i poprzednich zajęć
Punktacja: 0-2 punkty za każdą kartkówkę

Kartkówki sprawdzają:
• Znajomość definicji i pojęć logicznych (teoria zbiorów, relacje, sylogistyka)
• Umiejętność zastosowania metod (rachunek zbiorów, sylogistyka Łukasiewicza, Ontologia Leśniewskiego)
• Rozwiązywanie zadań formalnych (dowody w systemach dedukcyjnych, formalizacje)
• Rozumienie logik nieklasycznych

Uwaga: Nieobecność na kartkówce = 0 punktów (bez możliwości odrobienia, chyba że usprawiedliwiona nieobecność)

2. Aktywność na zajęciach – maksymalnie 2 punkty

Kryteria oceny aktywności (ocena na koniec semestru):
• 0 pkt: brak aktywności, student nie uczestniczy w dyskusjach ani nie rozwiązuje zadań przy tablicy
• 1 pkt: sporadyczna aktywność, kilka wypowiedzi/rozwiązań w semestrze
• 2 pkt: regularna aktywność, częste zgłaszanie się do odpowiedzi, rozwiązywanie zadań przy tablicy, zadawanie pytań merytorycznych

Aktywność obejmuje:
- Rozwiązywanie zadań przy tablicy
- Udział w dyskusjach o metodach i problemach logicznych
- Zadawanie pytań wyjaśniających
- Pomoc innym studentom w rozumieniu materiału

SUMA PUNKTÓW: 26 punktów

Skala ocen końcowa:
- 0–11 pkt (0–42%) – niedostateczny (2.0)
- 12–14 pkt (46–54%) – dostateczny (3.0)
- 15–17 pkt (58–65%) – dostateczny plus (3.5)
- 18–20 pkt (69–77%) – dobry (4.0)
- 21–22 pkt (81–85%) – dobry plus (4.5)
- 23–26 pkt (88–100%) – bardzo dobry (5.0)

Literatura obowiązkowa

1.	Słupecki J., Borkowski L., Elementy logiki matematycznej i teorii mnogości, PWN, Warszawa 1984, do strony 172;
2.	Grzegorczyk A. , Zarys logiki matematycznej, PWN, Warszawa 1984 (fragmenty);
3.	Nieznański E., Logika. Podstawy, język, uzasadnianie, Beck, Warszawa 2011 (fragmenty)

Literatura uzupełniająca

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

1.	Pogorzelski W., Elementarny słownik logiki formalnej, UW fil. Białystok, 1992 (fragmenty)
2.	Łukasiewicz J. , Sylogistyka Arystotelesa z punktu widzenia współczesnej logiki formalnej, PWN Warszawa, 1988 (fragmenty)

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, che miczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Etyka ogólna
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Andrzej Kobyliński
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	I v II
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy z grupy do wyboru na I lub II roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W02; FI1_W10; FI1_U06
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Wykład kierunkowy
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Głównym celem zajęć jest prezentacja etyki jako nauki filozoficznej, która ustala moralne podstawy i reguły ludzkiego działania przy pomocy wrodzonych człowiekowi zdolności poznawczych. Przedmiotem materialnym etyki są czyny ludzkie, czyli działania świadome i dobrowolne. Natomiast przedmiotem formalnym etyki jest moralność ludzkich działań. Pod pojęciem „moralności" rozumie się zasadniczo dobro bądź zło ludzkich zachowań jako takich. Do najważniejszych pojęć etycznych należą m.in takie kategorie jak godność, sumienie, prawo naturalne, autonomia, wartości czy cnoty. Zajęcia mają na celu

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	kształtowanie umiejętności analizy tekstów filozoficznych, rozpoznawania założeń poszczególnych teorii etycznych oraz ich racjonalnych uzasadnień.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Etyka w kontekście sporów światopoglądowych	2
2.	Charakterystyka etyki jako nauki filozoficznej	2
3.	Specyfika czynów ludzkich	2
4.	Szczęście i sens w życiu człowieka	2
5.	Interpretacja godności życia ludzkiego	2
6.	Inspiracje chrześcijańskie w etyce	2
7.	Natura ludzka i prawo naturalne	2
8.	Problem nowych praw człowieka	2
9.	Filozoficzna interpretacja fenomenu sumienia	2
10.	Wolność sumienia i religii	2
11.	Charakterystyka wartości moralnych	2
12.	Interpretacja cnót moralnych	2
13.	Problem moralności autonomicznej	2
14.	Wybrane koncepcje etyki postmetafizycznej	2
15.	Przebaczenie – przyjaźń – więzi międzyludzkie	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

FI1_W02	normy konstytuujące i regulujące struktury i instytucje społeczne oraz źródła tych norm, ich naturę, zmiany i wpływ na ludzkie zachowania	omawia, na przykładzie wybranej instytucji (np. rodzina, państwo, rynek), sposób działania norm moralnych i prawnych oraz ich wzajemne oddziaływanie.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny w sesji egzaminacyjnej
FI1_W10	wzajemne powiązania i komplementarność pomiędzy poznaniem typu filozoficznego a typu pozafilozoficznego oraz główne kierunki w obrębie subdyscyplin filozoficznych	wyjaśnia różnice i relacje między poznaniem moralnym a empirycznym, wskazując, w jaki sposób filozofia moralna odnosi się do wiedzy z psychologii, socjologii lub prawa.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny w sesji egzaminacyjnej
FI1_U06	formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych	formułuje i argumentuje własne stanowisko wobec sporu etycznego (np. relatywizm vs uniwersalizm, deontologia vs utylitaryzm), z wykorzystaniem poznanych koncepcji i uzasadnień.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny w sesji egzaminacyjnej

Metody dydaktyczne
(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład z wykorzystaniem pomocy multimedialnych. Dyskusja w oparciu o pytania zadawane przez studentów i studentki.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
Bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(lektura książek i artykułów)*	10	1

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	przygotowanie do egzaminu *(lektura książek i artykułów)*	20	

Kryteria oceny końcowej
(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNKI DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności (więcej = brak dopuszczenia do egzaminu)
- Przeczytanie lektur obowiązkowych (lista poniżej)
- Zaliczenie ćwiczeń z Etyki ogólnej

EGZAMIN USTNY – 100%

Forma egzaminu:
Egzamin ustny w sesji egzaminacyjnej – rozmowa na podstawie 2 wylosowanych pytań (ok. 20-25 minut)

Pytanie 1 – Teoretyczne (10-12 min)
Dotyczy głównych pojęć, teorii i stanowisk etycznych

Kryteria oceny pytania 1:
- Znajomość i zrozumienie pojęć etycznych (0-5 pkt)
- Umiejętność przedstawienia różnych stanowisk teoretycznych (0-3 pkt)
- Odniesienia do omawianych autorów i tekstów (0-2 pkt)
RAZEM: 0-10 punktów

Pytanie 2 – Problemowe/Aplikacyjne (10-12 min)
Dotyczy zastosowania teorii etycznych do konkretnych problemów moralnych

Kryteria oceny pytania 2:
- Umiejętność analizy problemu moralnego (0-4 pkt)
- Zastosowanie poznanych teorii etycznych (0-3 pkt)
- Formułowanie własnego stanowiska z uzasadnieniem (0-2 pkt)
- Krytyczne myślenie i uwzględnianie kontrargumentów (0-1 pkt)
RAZEM: 0-10 punktów

WARUNEK ZALICZENIA:
- Uzyskanie minimum 11 punktów z egzaminu (55%)

Skala ocen:
- 0–10 pkt (0–50%) – niedostateczny (2.0)
- 11–12 pkt (55–60%) – dostateczny (3.0)
- 13–14 pkt (65–70%) – dostateczny plus (3.5)
- 15–16 pkt (75–80%) – dobry (4.0)
- 17–18 pkt (85–90%) – dobry plus (4.5)
- 19–20 pkt (95–100%) – bardzo dobry (5.0)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

UWAGA: Pytania egzaminacyjne będą dotyczyły zarówno treści wykładu, jak i lektur obowiązkowych.

Literatura obowiązkowa

1.	Arystoteles, Etyka nikomachejska, księgi VIII–IX, w: Dzieła Wszystkie, t. 5, Warszawa 1996, s. 236–278.
2.	Duchliński P., Kobyliński A., Moń R., Podrez E., Etyka a fenomen życia, Kraków 2017, s. 193-247.
3.	Ślipko T., Zarys etyki ogólnej, Kraków 2009, s. 359-388.

Literatura uzupełniająca

1.	Duchliński P., Kobyliński A., Moń R., Podrez E., Inspiracje chrześcijańskie w etyce, Kraków 2016.
2.	MacIntyre A., Krótka historia etyki. Historia filozofii moralności od czasów Homera do XX wieku, Warszawa 2012.
3.	Spaemann R., Podstawowe pojęcia moralne, Lublin 2000.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Etyka ogólna
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Andrzej Kobyliński
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	2025/26
Rok studiów	I v II
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy z grupy do wyboru na I lub II roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W02; FI1_W10; FI1_U02; FI1_U06; FI1_K04
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia
Liczba godzin	15
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Głównym celem zajęć jest prezentacja etyki jako nauki filozoficznej, która ustala moralne podstawy i reguły ludzkiego działania przy pomocy wrodzonych człowiekowi zdolności poznawczych. Przedmiotem materialnym etyki są czyny ludzkie, czyli działania świadome i dobrowolne. Natomiast przedmiotem formalnym etyki jest moralność ludzkich działań. Pod pojęciem „moralności" rozumie się zasadniczo dobro bądź zło ludzkich zachowań jako takich. Do najważniejszych pojęć etycznych należą m.in takie kategorie jak godność, sumienie, prawo naturalne, autonomia, wartości czy cnoty. Zajęcia mają na celu

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	kształtowanie umiejętności analizy tekstów filozoficznych, rozpoznawania założeń poszczególnych teorii etycznych oraz ich racjonalnych uzasadnień.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Etyka w kontekście sporów światopoglądowych	1
2.	Charakterystyka etyki jako nauki filozoficznej	2
3.	Szczęście i sens w życiu człowieka	2
4.	Inspiracje chrześcijańskie w etyce	2
5.	Natura ludzka i prawo naturalne	2
6.	Wolność sumienia i religii	2
7.	Interpretacja cnót moralnych i problem moralności autonomicznej. Test zaliczeniowy	2
8.	Podsumowanie testu zaliczeniowego i analizowanych lektur	2
Łącznie godzin:		15

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W02	normy konstytuujące i regulujące struktury i instytucje społeczne oraz źródła tych norm, ich naturę, zmiany i	omawia, na przykładzie wybranej instytucji (np. rodzina, państwo, rynek), sposób działania norm moralnych i prawnych oraz ich wzajemne oddziaływanie.	prezentacja multimedialna, dyskusja na zajęciach, test zaliczeniowy

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	wpływ na ludzkie zachowania		
FI1_W10	wzajemne powiązania i komplementarność pomiędzy poznaniem typu filozoficznego a typu pozafilozoficznego oraz główne kierunki w obrębie subdyscyplin filozoficznych	wyjaśnia różnice i relacje między poznaniem moralnym a empirycznym, wskazując, w jaki sposób filozofia moralna odnosi się do wiedzy z psychologii, socjologii lub prawa.	prezentacja multimedialna, dyskusja na zajęciach, test zaliczeniowy
FI1_U02	czytać i interpretować zaawansowany tekst filozoficzny oraz poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną	analizuje działanie wybranych norm etycznych w kontekście instytucji społecznych (np. normy równości w szkole, prawdomówności w mediach).	prezentacja multimedialna, dyskusja na zajęciach, test zaliczeniowy
FI1_U06	formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych	formułuje i argumentuje własne stanowisko wobec sporu etycznego (np. relatywizm vs uniwersalizm, deontologia vs utylitaryzm), z wykorzystaniem poznanych koncepcji i uzasadnień.	prezentacja multimedialna, dyskusja na zajęciach, test zaliczeniowy
FI1_K04	uwzględniania problematyki etycznej związanej z odpowiedzialnością za trafność przekazywanej wiedzy, z uczciwością naukową oraz rzetelnością i uczciwością w sytuacji prowadzenia sporu filozoficznego	identyfikuje przykłady nieetycznej argumentacji (np. manipulacji, błędów logicznych) oraz stosuje zasady rzetelności i uczciwości w pracy zespołowej i dyskusji.	prezentacja multimedialna, dyskusja na zajęciach, test zaliczeniowy

Metody dydaktyczne
(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Analiza tekstu. Prezentacja mulimedialna. Dyskusja dydaktyczna

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	15	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(lektura książek i artykułów)*	15	1
	przygotowanie do egzaminu *(lektura książek i artykułów)*	15	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalna maksymalnie 1 nieobecność (więcej = brak dopuszczenia do zaliczenia)
- Przeczytanie wszystkich lektur obowiązkowych przed zajęciami

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywna praca na zajęciach i prezentacje – 30 punktów

Składniki (30 pkt):

a) Prezentacja multimedialna na wybrany temat (15 pkt)

Każdy student przygotowuje i prezentuje krótką prezentację (10-15 min) na wybrany temat.

Kryteria oceny prezentacji:
• Znajomość tematu i wykorzystanie lektury (0-5 pkt)
• Jasność i struktura prezentacji (0-3 pkt)
• Krytyczne myślenie i własne refleksje (0-4 pkt)
• Forma wizualna i przekaz (0-3 pkt)

b) Aktywność w dyskusjach (15 pkt)

Ocena ciągła przez semestr (7 zajęć dyskusyjnych × ~2 pkt)

Kryteria:

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

• Przygotowanie (znajomość czytanego tekstu) (0-1 pkt/zajęcia)
• Jakość wypowiedzi (merytoryczne pytania, komentarze, odniesienia do lektur) (0-1 pkt/zajęcia)

Skala aktywności na koniec semestru:
• 0-5 pkt: brak lub minimalna aktywność
• 6-10 pkt: sporadyczna aktywność, podstawowe przygotowanie
• 11-15 pkt: regularna aktywność, dobre przygotowanie, merytoryczne wypowiedzi

2. Test zaliczeniowy końcowy – 70 punktów

Forma: Test pisemny (90 minut)

Struktura testu:
• 10 pytań wielokrotnego wyboru sprawdzających znajomość pojęć (10 pkt)
• 4 pytania krótkie otwarte wymagające wyjaśnienia (20 pkt, po 5 pkt)
• 2 pytania esejowe wymagające analizy i argumentacji (40 pkt, po 20 pkt)

WARUNEK ZALICZENIA TESTU:
• Minimum 35 punktów z testu (50% z 70 pkt)

SUMA PUNKTÓW: 100 punktów

Skala ocen końcowa:
- 0–49 pkt (0–49%) – niedostateczny (2.0)
- 50–59 pkt (50–59%) – dostateczny (3.0)
- 60–69 pkt (60–69%) – dostateczny plus (3.5)
- 70–79 pkt (70–79%) – dobry (4.0)
- 80–89 pkt (80–89%) – dobry plus (4.5)
- 90–100 pkt (90–100%) – bardzo dobry (5.0)

UWAGA: Nie można zaliczyć przedmiotu bez zdania testu (min. 35/70 pkt) oraz wykonania prezentacji.

Literatura obowiązkowa

1.	Podrez E, Duchliński P., Kobyliński A., Rozmarynowska K., Tadeusz Ślipko (Polska Filozofia Chrześcijańska XX wieku, tom 9), Kraków 2019, s. 9-25; 75-91.
2.	Tatarkiewicz W., O szczęściu, Warszawa 2012, s. 7-57.
3.	Jagiełło J. (red.), Józef Tischner (Polska Filozofia Chrześcijańska XX wieku, tom 10), Kraków 2020, s. 143-182.
4.	Św. Tomasz z Akwinu, Suma Teologiczna, I-II, zagadnienia 90 (Istota prawa) i zagadnienie 91 (Różne gatunki prawa).
5.	Kobyliński A., Czy istnieje etyka nihilistyczna? Interpretacja fenomenu nihilizmu we współczesnej filozofii włoskiej, „Przegląd Filozoficzny” 103(2017)3, s. 217-228.
6.	Kobyliński A., Kalinowski T., Fenomenologia wolności religijnej, „Studia Płockie” 33(2005), s. 117-130.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

7.	Kobyliński A., Historyczność sądów moralnych w etyce wartości Maxa Schelera, w: Meandry etyki, red. Z. Sareło, Olecko 2001, s. 29-46.
8	MacIntyre A., Dziedzictwo cnoty. Studium z teorii moralności, Warszawa 1996, s. 226-267.
9.	Kobyliński A., Pojęcie autonomii w myśli Romano Guardiniego, „Studia Philosophiae Christianae" 41(2005)2, s. 173-195.

Literatura uzupełniająca

1.	Duchliński P., Kobyliński A., Moń R., Podrez E., Inspiracje chrześcijańskie w etyce, Kraków 2016. (fragmenty)
2.	MacIntyre A., Krótka historia etyki. Historia filozofii moralności od czasów Homera do XX wieku, Warszawa 2012. (fragmenty)
3.	Spaemann R., Podstawowe pojęcia moralne, Lublin 2000. (fragmenty)

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Filozofia Boga i religii – wykład
Prowadzący	Prof. ucz. dr hab. Maciej Bała
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	I v II
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy do wyboru na I lub II roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W02; FI1_W10; FI1_U06
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Wykład obowiązkowy do wyboru na I lub II roku
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Filozofia Boga i religii zaliczana jest do ważnych działów filozofii. Zajmuje się zagadnieniem Absolutu oraz religii. W historii dziejów myśli ludzkiej zarówno Absolut, jak i religię analizowano z różnych punktów widzenia, stosując bardzo różne metody filozoficzne. W trakcie ćwiczeń będziemy analizować klasyczne teksty, które podejmują zagadnienia istnienia oraz natury Absolutu, jak też interpretują fenomen religii. Celem ćwiczeń jest zapoznanie studentów z podstawowymi tekstami związanymi z filozofią Boga i religii oraz głównymi dyskusjami i sporami.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Czym jest religia?	2
2.	Definicja religii	2
3.	Istotne idee religijne	2
4.	Wielość religii	2

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

6.	Istnienie Absolutu (dowody)	6
7.	Ateizm i duchowość ateistyczna	2
8.	Teodycea	2
9.	Sekularyzacja	4
10.	Postsekularyzm	4
11.	Doświadczenie religijne	2
12.	Apofatyczność Absolutu	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się
i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W02	normy konstytuujące i regulujące struktury i instytucje społeczne oraz źródła tych norm, ich naturę, zmiany i wpływ na ludzkie zachowania	przedstawia i analizuje normatywny charakter religii w kontekście instytucji społecznych (np. Kościoła, państwa, wspólnot lokalnych), wskazując źródła i przemiany norm religijnych	Dyskusja na zajęciach; egzamin w formie testu.
FI1_W10	wzajemne powiązania i komplementarność pomiędzy poznaniem typu filozoficznego a typu pozafilozoficznego oraz główne kierunki w obrębie subdyscyplin filozoficznych	wyjaśnia relacje między poznaniem religijnym a poznaniem filozoficznym i naukowym, np. odróżniając typy uzasadnienia w argumentach za istnieniem Boga i teoriach naukowych.	Dyskusja na zajęciach; egzamin w formie testu.
FI1_U06	formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych	formułuje i uzasadnia własne stanowisko wobec klasycznych problemów filozofii religii (np. problemu zła, istnienia Boga, racjonalności wiary), stosując argumentację filozoficzną.	Dyskusja na zajęciach; egzamin w formie testu

Metody dydaktyczne
(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład, prezentacje, dyskusja

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	10	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNKI DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności (więcej = brak dopuszczenia do egzaminu)
- Zaliczenie ćwiczeń z Filozofii Boga i religii
- Aktywne uczestnictwo w dyskusjach i przygotowanie pytań problemowych (minimum 5 pytań w semestrze)

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywność na zajęciach i jakość przygotowanych pytań problemowych – 10 pkt

Kryteria oceny pytań:
• Pytanie odnosi się bezpośrednio do problemu filozofii religii (nie jest ogólnikowe)
• Pytanie pokazuje zaangażowanie w temat i próbę zrozumienia
• Pytanie jest sformułowane jasno i precyzyjnie

Skala: 0-2 pkt za każde z 5 pytań

Pytania mogą być zadawane:
- Ustnie podczas wykładu (i zapisane przez prowadzącego)
- Pisemnie na platformie/emailem przed zajęciami
- Podczas konsultacji (z zanotowaniem)

2. Egzamin pisemny z pytaniami otwartymi – 42 pkt

Forma: Egzamin pisemny z pytaniami wymagającymi formułowania i argumentacji

Struktura egzaminu (42 pkt):

Część A: Analiza problemu filozoficznego (20 pkt)
Student losuje 1 pytanie wymagające analizy klasycznego problemu filozofii religii

Kryteria oceny (0-20 pkt):
• Znajomość problemu i stanowisk filozoficznych (0-7 pkt)
• Rekonstrukcja argumentacji z omawianych tekstów (0-7 pkt)
• Krytyczna analiza i własna ocena (0-6 pkt)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Część B: Charakterystyka stanowiska/koncepcji (15 pkt)
Student losuje 1 pytanie o konkretną koncepcję z filozofii religii

Kryteria oceny (0-15 pkt):
• Zrozumienie koncepcji (0-6 pkt)
• Odniesienie do tekstów i autorów (0-5 pkt)
• Kontekst i znaczenie koncepcji (0-4 pkt)

Część C: Krótkie definicje (7 pkt)
Student odpowiada na pytania definicyjne/identyfikacyjne

Czas: 90 minut
Materiał: wykład + lektury obowiązkowe

WARUNEK ZALICZENIA PRZEDMIOTU:
- Zaliczenie egzaminu (minimum 21 punktów z egzaminu = 50%)
- Uzyskanie łącznie minimum 26 punktów

Skala ocen końcowa:
- 0–25 pkt (0–48%) – niedostateczny (2.0)
- 26–30 pkt (50–58%) – dostateczny (3.0)
- 31–35 pkt (60–67%) – dostateczny plus (3.5)
- 36–40 pkt (69–77%) – dobry (4.0)
- 41–45 pkt (79–87%) – dobry plus (4.5)
- 46–52 pkt (88–100%) – bardzo dobry (5.0)

Literatura obowiązkowa

1.	Paul Tillich, *Dynamika wiary*, tłum. A. Czajka, Warszawa 1987 – rozdz. 1 i 2
2.	John Hick, *Bóg i wszechświat religii*, tłum. S. Ziemiński, Kraków 1994 (fragmenty)
3.	Richard Swinburne, *Czy Bóg istnieje?*, tłum. A. Czajka, Warszawa 1995 (fragmenty)
4.	André Comte-Sponville, *Duchowość ateistyczna*, tłum. J. Łoziński, Warszawa 2008 (fragmenty)
5.	Paul Ricoeur, *Zło. Wyzwanie dla filozofii i teologii*, tłum. B. Chwedeńczuk, Warszawa 2005
6.	Charles Taylor, *A Secular Age* – fragmenty w tłum. polskim: *Świecki wiek,* Kraków 2019)
7.	John Milbank, *Przekroczyć rozum sekularny. Teologia i teoria społeczna*, fragmenty dot. krytyki sekularyzmu, Warszawa 2020 (fragmenty).
8.	Rudolf Otto, *Świętość*, tłum. B. Kupis, Warszawa 1993 – rozdz. o "numinosum".
9.	Mistrz Eckhart, *Kazania*, tłum. B. Baran – wybrane kazania apofatyczne (zwł. o „Bogu jako nicości").

Literatura uzupełniająca

1.	Filozofia religii. Kontrowersje, red. Jacek Hołówka, Bogdan Dziobkowski, Warszawa 2019

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

2.	**Richard Swinburne, Czy istnieje Bóg?**, tłum. Ireneusz Ziemiński, Poznań 1999
3.	**Stanisław Wszołek, Wprowadzenie do filozofii religii**, Kraków 2004
4.	**Tadeusz Gadacz, Filozofia Boga w XX wieku. Od Lavelle'a do Tischnera**, Kraków 2007
5.	**Janusz Dobieszewski,** *Filozofia religii. Wykład*, Warszawa 2022

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Filozofia Boga i religii - ćwiczenia
Prowadzący	dr Joanna Skurzak
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2024/25
Rok studiów	I v II
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy do wyboru na I lub II roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W02; FI1_W10; FI1_U02; FI1_U06; FI1_K04
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
Liczba godzin	15
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Filozofia Boga i religii zaliczana jest do ważnych działów filozofii. Zajmuje się zagadnieniem Absolutu oraz religii. W historii dziejów myśli ludzkiej zarówno Absolut, jak i religię analizowano z różnych punktów widzenia, stosując bardzo różne metody filozoficzne. W trakcie ćwiczeń będziemy analizować klasyczne teksty, które podejmują zagadnienia istnienia oraz natury Absolutu, jak też interpretują fenomen religii. Celem ćwiczeń jest zapoznanie studentów z podstawowymi tekstami związanymi z filozofią Boga i religii oraz głównymi dyskusjami i sporami.

Treści programowe

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Czym jest religia?	1
2.	Wielość religii	1
3.	Istnienie Absolutu	2
4.	Ateizm i duchowość ateistyczna	2
5.	Teodycea	2
6.	Sekularyzacja	2
7.	Postsekularyzm	2
8.	Doświadczenie religijne	2
9.	Apofatyczność Absolutu	1
	Łącznie godzin:	15

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student... (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W02	normy konstytuujące i regulujące struktury i instytucje społeczne oraz źródła tych norm, ich naturę, zmiany i wpływ na ludzkie zachowania	Student analizuje, na przykładzie wybranej wspólnoty religijnej, sposób działania norm etycznych i społecznych (np. zasada miłosierdzia, posłuszeństwo wobec autorytetu religijnego).	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.
FI1_W10	wzajemne powiązania i komplementarność pomiędzy poznaniem typu filozoficznego a	przedstawia i porównuje typy uzasadnienia charakterystyczne dla poznania religijnego, filozoficznego i empirycznego, na przykładzie	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	typu pozafilozoficznego oraz główne kierunki w obrębie subdyscyplin filozoficznych	konkretnego sporu światopoglądowego.	pisemna na koniec zajęć.
FI1_U02	czytać i interpretować zaawansowany tekst filozoficzny oraz poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną	interpretuje fragmenty klasycznych tekstów filozofii religii (np. Swinburne'a, A. Compt-Sponville'a, Otta, Hicka) z użyciem właściwej terminologii (np. „dowód ontologiczny", „akt wiary", „apofatyzm").	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.
FI1_U06	formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych	Student samodzielnie formułuje i uzasadnia stanowisko wobec jednego ze współczesnych sporów religijno-etycznych (np. fundamentalizm, pluralizm religijny, racjonalność teizmu).	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.
FI1_K04	uwzględniania problematyki etycznej związanej z odpowiedzialnością za trafność przekazywanej wiedzy, z uczciwością naukową oraz rzetelnością i uczciwością w sytuacji prowadzenia sporu filozoficznego	stosuje zasady uczciwości argumentacyjnej, rozpoznaje przykłady błędów argumentacyjnych (np. ad hominem, chochoł) i potrafi prowadzić spór filozoficzny z poszanowaniem innych stanowisk.	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.

Metody dydaktyczne
(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Dyskusja, wspólna analiza tekstu

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	15	1

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	10	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	20	

Kryteria oceny końcowej
(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności (więcej = brak zaliczenia)
- Przeczytanie wszystkich wymaganych tekstów przed zajęciami

Na ocenę końcową składają się:

1. Kartkówki ze znajomości tekstów – 30 punktów

Przeprowadzane na początku zajęć (5-10 minut)
Sprawdzają znajomość czytanego tekstu na dane zajęcia

Zakres: 6-8 kartkówek w semestrze
Punktacja: 0-4 lub 0-5 pkt za każdą kartkówkę

Kryteria oceny każdej kartkówki:
• Znajomość treści tekstu (0-2 pkt)
• Zrozumienie głównych tez autora (0-2 pkt)
• Precyzja odpowiedzi (0-1 pkt)

Uwaga: Nieobecność na kartkówce = 0 punktów (chyba że usprawiedliwiona nieobecność)

2. Aktywność w dyskusjach i analizie tekstów – 20 punktów

Ocena ciągła przez semestr (8 zajęć dyskusyjnych × 2-3 pkt)

Kryteria oceny za każde zajęcia (0-3 pkt):
• Przygotowanie (znajomość omawianego tekstu) (0-1 pkt)
• Aktywność (udział w dyskusji, pytania, komentarze) (0-1 pkt)
• Jakość wypowiedzi (merytoryczne analizy, odniesienia do tekstu, krytyczne myślenie) (0-1 pkt)

Skala aktywności na koniec semestru:
• 0-8 pkt: brak lub minimalna aktywność
• 9-14 pkt: sporadyczna aktywność, podstawowe przygotowanie

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

• 15-20 pkt: regularna aktywność, dobre przygotowanie, merytoryczne wypowiedzi

3. Praca pisemna na ostatnich zajęciach – 50 punktów

Forma: Praca pisemna (esej) na jeden z zaproponowanych tematów
Czas: 90 minut
Długość: 2-3 strony A4

Kryteria oceny pracy (0-50 pkt):

• Zrozumienie problemu i głównych stanowisk (0-15 pkt)
• Jakość analizy i argumentacji (0-15 pkt)
• Wykorzystanie omawianych tekstów i autorów (0-10 pkt)
• Formułowanie własnego stanowiska z uzasadnieniem (0-5 pkt)
• Poprawność formalna i jasność wywodu (0-5 pkt)

SUMA PUNKTÓW: 100 punktów

Skala ocen końcowa:

- 0–49 pkt (0–49%) – niedostateczny (2.0)
- 50–59 pkt (50–59%) – dostateczny (3.0)
- 60–69 pkt (60–69%) – dostateczny plus (3.5)
- 70–79 pkt (70–79%) – dobry (4.0)
- 80–89 pkt (80–89%) – dobry plus (4.5)
- 90–100 pkt (90–100%) – bardzo dobry (5.0)

UWAGA: Warunek zaliczenia to minimum 50 punktów oraz wykonanie pracy pisemnej.

Literatura obowiązkowa

1.	Paul Tillich, *Dynamika wiary*, tłum. A. Czajka, Warszawa 1987 – rozdz. 1 i 2
2.	John Hick, *Bóg i wszechświat religii*, tłum. S. Ziemiński, Kraków 1994 (fragmenty)
3.	Richard Swinburne, *Czy Bóg istnieje?*, tłum. A. Czajka, Warszawa 1995 (fragmenty)
4.	André Comte-Sponville, *Duchowość ateistyczna*, tłum. J. Łoziński, Warszawa 2008 (fragmenty)
5.	Paul Ricoeur, *Zło. Wyzwanie dla filozofii i teologii*, tłum. B. Chwedeńczuk, Warszawa 2005
6.	Charles Taylor, *A Secular Age* – fragmenty w tłum. polskim: *Świecki wiek,* Kraków 2019)
7.	John Milbank, *Przekroczyć rozum sekularny. Teologia i teoria społeczna*, fragmenty dot. krytyki sekularyzmu, Warszawa 2020 (fragmenty).
8.	Rudolf Otto, *Świętość*, tłum. B. Kupis, Warszawa 1993 – rozdz. o "numinosum".
9.	Mistrz Eckhart, *Kazania*, tłum. B. Baran – wybrane kazania apofatyczne (zwł. o „Bogu jako nicości”).

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Literatura uzupełniająca

1.	Filozofia religii. Kontrowersje, red. Jacek Hołówka, Bogdan Dziobkowski, Warszawa 2019

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Filozofia przyrody i przyrodoznawstwa
Prowadzący	prof. dr hab. Adam Świeżyński
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	I v II
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy do wyboru na I lub II roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W02; FI1_W10; FI1_U06
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	wykład kierunkowy
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu nauk przyrodniczych uzyskana w okresie edukacji szkolnej.
Opis i cele przedmiotu	Wykład jest prezentacją zasadniczej tematyki z zakresu filozofii przyrody i filozofii nauk przyrodniczych. Celem wykładu jest wprowadzenie w podstawy filozofii przyrody i filozofii przyrodoznawstwa oraz nabycie przez studentów umiejętności filozoficznej interpretacji faktów naukowych, a także rozumienia metody naukowej i metody filozofii przyrody oraz filozofii przyrodoznawstwa. Ponadto celem jest zapoznanie uczestników zajęć z podstawowymi stanowiskami filozoficznymi z zakresu filozofii przyrody i filozofii przyrodoznawstwa w kontekście współczesnych wyników nauk przyrodniczych.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie tematyczne do całości zajęć: zarys tematyki zajęć; pojęcie przyrody; dawne i współczesne obrazy przyrody; czym jest filozofia przyrody; czym jest filozofia przyrodoznawstwa	2
2.	Tajemnice poznawania przyrody: poznanie naukowe, poznanie filozoficzne; zarys rozwoju nauk przyrodniczych; relacja między naukami przyrodniczymi a filozofią przyrody	4
3.	Tajemnice rozumienia przyrody: zarys historii filozofii przyrody; egzemplifikacje teorii naukowych i teorii z zakresu filozofii przyrody	4
4.	Tajemnice własności przyrody: zmienność; czasowość; przestrzenność	6
5.	Tajemnice działania przyrody: przyczynowość; prawa przyrody; prawa przyrodnicze; celowość; zagadnienie przypadku; problematyka genezy, ewolucji i istoty życia	6
6.	Tajemnice granic przyrody: modele kosmologiczne; globalne własności wszechświata; zagadnienie początku wszechświata; zagadnienie nieskończoności	4
7.	Tajemnice człowieka i przyrody: relacje człowieka i przyrody; problematyka cierpienia i śmierci w przyrodzie; ekofilozofia; praktyczna filozofia przyrody	2
8.	Tajemnice Boga i przyrody: filozoficzne modele działania Boga w przyrodzie; filozoficzna problematyka cudu	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport,*

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

			projekt indywidualny, grupowy..)
FI1_W02	normy konstytuujące i regulujące struktury i instytucje społeczne oraz źródła tych norm, ich naturę, zmiany i wpływ na ludzkie zachowania	prezentuje wiedzę o miejscu i znaczeniu filozofii w relacji do nauk przyrodniczych oraz o specyfice przedmiotowej i metodologicznej nauk przyrodniczych i filozofii i ich roli w rozwoju społeczeństw; opisuje i interpretuje historyczne zmiany w rozumieniu przyrody, wskazując ich wpływ na formowanie instytucji naukowych i społecznych (np. Kościoła, akademii, ruchów ekologicznych)	Egzamin ustny
FI1_W10	wzajemne powiązania i komplementarność pomiędzy poznaniem typu filozoficznego a typu pozafilozoficznego oraz główne kierunki w obrębie subdyscyplin filozoficznych	wyjaśnia podstawowe zagadnienia z zakresu filozofii przyrodoznawstwa i filozofii przyrody w kontekście współczesnych wyników nauk przyrodniczych; porównuje epistemologiczne i metodologiczne założenia filozofii przyrody i nauk empirycznych (np. fizyki, biologii), wskazując obszary współpracy i napięć	Egzamin ustny
FI1_U06	formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych	wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych na temat nauk przyrodniczych, filozofii przyrodoznawstwa i filozofii przyrody; interpretuje klasyczne i współczesne teksty filozofii przyrody (m.in. Arystotelesa, Newtona, Whiteheada), wyjaśniając kluczowe pojęcia i ich funkcję w systemie argumentacyjnym	Projekt indywidualny; sprawozdanie

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Metody dydaktyczne
(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład informacyjny z wykorzystaniem pomocy multimedialnych. Wykład problemowy, poświęcony omówieniu jakiegoś szczegółowego problemu z zakresu tematyki zajęć. Studium przypadku z wykorzystaniem materiałów przygotowanych przez uczestników zajęć. Dyskusja w oparciu o pytania zadawane przez uczestników zajęć.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	1	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(zbieranie materiałów; analiza treści; praca pisemna – sprawozdanie)*	15	2
	przygotowanie do zaliczenia *(lektura; projekt)*	30	

Kryteria oceny końcowej
(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 4 nieobecności (więcej = brak dopuszczenia)
- Zaliczenie ćwiczeń z Filozofii przyrody i przyrodoznawstwa

Na ocenę końcową składają się (średnia ważona):

1. Sprawozdanie z lektury (waga 1/3 oceny końcowej)

Forma:
Sprawozdanie pisemne (5-7 stron) z jednej z pozycji literatury uzupełniającej

Termin: do końca listopada (przed rozpoczęciem pracy nad projektem)

Struktura sprawozdania:
- Streszczenie głównych tez autora
- Omówienie argumentacji i metody
- Własna ocena krytyczna
- Bibliografia

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Kryteria oceny:
- Terminowość i kompletność (forma, długość, bibliografia)
- Zrozumienie tekstu (streszczenie, główne tezy)
- Jakość analizy i refleksji krytycznej

Skala ocen sprawozdania:
- 5.0 – terminowe, pełne (100%), doskonała analiza
- 4.5 – terminowe, częściowe (>75%), bardzo dobra analiza
- 4.0 – terminowe, częściowe (50-75%), dobra analiza
- 3.5 – nieterminowe (do 1 tygodnia), pełne, dobra analiza
- 3.0 – nieterminowe, niepełne, podstawowa analiza
- 2.0 – poniżej 50% lub brak sprawozdania

2. Projekt indywidualny i jego prezentacja (waga 1/3 oceny końcowej)

Forma:
Student wybiera jedno zagadnienie z filozofii przyrody/przyrodoznawstwa i przygotowuje:
- Prezentację multimedialną (15-20 min) na zajęciach
- Pisemne opracowanie tematu (10-15 stron)

Termin: prezentacja w grudniu, opracowanie do 15 stycznia

Kryteria oceny:
- Znajomość zagadnienia (literatura przedmiotu, stan badań)
- Jakość analizy filozoficznej (nie tylko referowanie)
- Wykorzystanie źródeł naukowych i filozoficznych
- Jasność prezentacji i formy pisemnej
- Oryginalność ujęcia

Skala ocen projektu:
- 5.0 – pełna poprawność (100%), doskonała realizacja
- 4.5 – poprawność >75%, bardzo dobra realizacja
- 4.0 – poprawność 50-75%, dobra realizacja
- 3.5 – poprawność 50-75%, zadowalająca realizacja
- 3.0 – poprawność ~50%, podstawowa realizacja
- 2.0 – poniżej 50%

3. Egzamin ustny (waga 1/3 oceny końcowej)

Forma:
Egzamin ustny - rozmowa na podstawie 2 wylosowanych pytań (20-25 min)

Zakres: wszystkie tematy z wykładu + literatura obowiązkowa

Kryteria oceny:
- Znajomość materiału z wykładu
- Zrozumienie różnicy między podejściem naukowym a filozoficznym
- Umiejętność syntezy i porównywania stanowisk

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

• Jasność i precyzja wypowiedzi

Skala ocen egzaminu:
- 5.0 – pełna prawidłowość odpowiedzi na oba pytania (100%)
- 4.5 – prawidłowość >75% na oba pytania
- 4.0 – jedno pytanie >75%, drugie 50-75% (lub odwrotnie)
- 3.5 – oba pytania 50-75%
- 3.0 – jedno pytanie 50%, drugie >50-75% (lub odwrotnie)
- 2.0 – oba pytania poniżej 50%

OBLICZANIE OCENY KOŃCOWEJ:

Ocena końcowa = (Sprawozdanie × 1 + Projekt × 1 + Egzamin × 1) / 3

Zaokrąglanie:
- 4.75-5.0 → 5.0
- 4.25-4.74 → 4.5
- 3.75-4.24 → 4.0
- 3.25-3.74 → 3.5
- 2.75-3.24 → 3.0
- Poniżej 2.75 → 2.0

UWAGA: Aby zaliczyć przedmiot, student musi uzyskać minimum 3.0 z każdego składnika (sprawozdanie, projekt, egzamin).

Literatura obowiązkowa

1.	G. Bugajak, J. Kukowski, A. Latawiec, A Lemańska, D. Ługowska, A. Świeżyński, Tajemnice natury. Zarys filozofii przyrody, Wydawnictwo UKSW, Warszawa 2019.

Literatura uzupełniająca

1.	M. Heller, T. Pabjan, Elementy filozofii przyrody, OBI-Biblos, Tarnów 2007.
2.	M. Heller, Filozofia przyrody. Zarys historyczny, Znak, Kraków 2004.
3.	Filozofia przyrody, seria: Dydaktyka filozofii, t. 3, red. J. Janeczek, A. Starościc, D. Dąbek, J.Herda, Wydawnictwo KUL, Lublin 2013.
4.	Filozofia przyrody współcześnie, red. M. Kuszyk-Bytniewska, A. Łukasik, Universitas, Kraków 2010.
5.	A. Świeżyński (red.), Poznawanie przyrody i filozofia. Wybrane zagadnienia filozofii przyrody i filozofii przyrodoznawstwa, Wydawnictwo Naukowe UKSW – Wydawnictwo Liber Libri, Warszawa 2024.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Filozofia przyrody i przyrodoznawstwa
Prowadzący	prof. dr hab. Adam Świeżyński
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	I v II
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy do wyboru na I lub II roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W02; FI1_W10; FI1_U02; FI1_U06; FI1_K04
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia
Liczba godzin	15
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu nauk przyrodniczych uzyskana w okresie edukacji szkolnej.
Opis i cele przedmiotu	Ćwiczenia są rozszerzeniem i dopełnieniem treści wykładu. Polegają na omawianiu treści wyznaczonych lektur i innych materiałów tematycznych oraz formułowaniu i wspólnym analizowaniu stawianych problemów. Celem tych zajęć jest zapoznanie studentów z najważniejszymi zagadnieniami wchodzącymi w obszar zainteresowania filozofii przyrodoznawstwa i filozofii przyrody, wypracowanie umiejętności samodzielnej analizy tekstu filozoficznego, streszczania poglądów autorów oraz formułowania wniosków i ocen, a także wytworzenie zainteresowania lekturą tekstów naukowych i filozoficznych.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

1.	Wprowadzenie tematyczne do całości zajęć: przedstawienie zasad pracy; prezentacja wybranego zagadnienia jako egzemplifikacja	1
2.	Przyroda i jej obrazy	2
3.	Naukowe poznawanie przyrody	2
4.	Filozoficzne rozumienie przyrody	2
5.	Zagadnienie materii i materialności	2
6.	Zagadnienie czasu i przestrzeni	2
7.	Zagadnienie praw przyrody	2
8.	Problematyka natury życia biologicznego	2
	Łącznie godzin:	15

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student... (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W02	normy konstytuujące i regulujące struktury i instytucje społeczne oraz źródła tych norm, ich naturę, zmiany i wpływ na ludzkie zachowania	prezentuje podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu filozofii w relacji do nauk przyrodniczych oraz o specyfice przedmiotowej i metodologicznej nauk przyrodniczych i filozofii i ich roli w rozwoju społeczeństw; analizuje konkretne przypadki, w których normy społeczne, religijne lub naukowe wpływają na interpretację zjawisk przyrodniczych (np. bioetyka, zmiany klimatu)	Prezentacja
FI1_W10	wzajemne powiązania i komplementarność pomiędzy poznaniem typu filozoficznego a typu pozafilozoficznego oraz główne kierunki w obrębie subdyscyplin filozoficznych	wyjaśnia podstawowe zagadnienia z zakresu filozofii przyrodoznawstwa i filozofii przyrody w kontekście współczesnych wyników nauk przyrodniczych; wykazuje różnice między filozoficznym i empirycznym podejściem do pojęć: „przyroda”, „materia” „życie”, „przyczynowość”, wskazując ich wzajemne zależności	Prezentacja
FI1_U02	czytać i interpretować zaawansowany tekst filozoficzny oraz poprawnie	analizuje tekst filozoficzny i przytacza główne tezy badanych wypowiedzi naukowych i filozoficznych, stosownie	Omówienie tekstu

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	stosować poznaną terminologię filozoficzną	do ich istotności i stosując poprawną terminologię	
FI1_U06	formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych	wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych na temat nauk przyrodniczych, filozofii przyrodoznawstwa i filozofii przyrody; formułuje własną tezę w odniesieniu do współczesnego sporu filozoficzno-przyrodniczego (np. redukcjonizm vs holizm, antropocen, status przyrody ożywionej)	Prezentacja; sprawozdanie
FI1_K04	uwzględniania problematyki etycznej związanej z odpowiedzialnością za trafność przekazywanej wiedzy, z uczciwością naukową oraz rzetelnością i uczciwością w sytuacji prowadzenia sporu filozoficznego	wyjaśnia znaczenie wiedzy przyrodniczej i filozoficznej w całokształcie ludzkiej kultury oraz uwzględnia ograniczenia poznania naukowego i dąży do znajdowania odpowiedzi na pytania dotyczące przyrody na płaszczyźnie filozoficznej; rzetelnie przedstawia argumenty różnych stanowisk, stosuje zasady uczciwej dyskusji i samodzielnie identyfikuje przykłady nierzetelnej argumentacji (np. antropomorfizacja, mieszanie płaszczyzn poznawczych, pomijanie niewygodnych faktów)	Prezentacja

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Analiza i prezentacja tekstu.
Dyskusja tematyczna.
Praca zespołowa nad zagadnieniem z wykorzystaniem materiałów przygotowanych przez uczestników zajęć.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	15	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	1	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(zbieranie materiałów; lektura; analiza treści)*	10	1
	przygotowanie do zaliczenia *(lektura; przygotowanie prezentacji)*	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności (więcej = brak zaliczenia)

Na ocenę końcową składają się (średnia ważona):

1. Omówienie wybranego tekstu - forma pisemna i ustna (waga 1/3 oceny)

Forma:
Student wybiera jeden tekst filozoficzny z literatury i przygotowuje:
• Omówienie pisemne (3-5 stron)
• Prezentację ustną na zajęciach (10 minut)

Przykładowe teksty do wyboru:
• Fragment z M. Heller, Filozofia przyrody. Zarys historyczny (wybrany autor/okres)
• Fragment z Filozofia przyrody współcześnie (wybrane zagadnienie)
• Fragment z A. Świeżyński (red.), Poznawanie przyrody i filozofia

Struktura omówienia pisemnego:
• Streszczenie głównych tez autora (1-2 strony)
• Kontekst i metoda autora (1 strona)
• Analiza kluczowych pojęć (1 strona)
• Własna ocena krytyczna (0.5-1 strona)

Prezentacja ustna:
• 10 minut prezentacji
• 5 minut dyskusji z grupą

Termin: do połowy listopada

Kryteria oceny omówienia:
• Zrozumienie tekstu i głównych tez (30%)
• Jakość analizy pojęć i metody autora (30%)
• Refleksja krytyczna (20%)
• Forma pisemna i prezentacja ustna (20%)

Skala ocen:
• 5.0 – w pełni prawidłowe (100%)
• 4.5 – prawidłowe >90%
• 4.0 – prawidłowe 80-90%
• 3.5 – prawidłowe 70-80%
• 3.0 – prawidłowe 60-70%
• 2.0 – poniżej 60% lub brak

2. Prezentacja tematyczna (waga 1/2 oceny)

Forma:
Student wybiera zagadnienie z filozofii przyrody i przygotowuje:
• Prezentację multimedialną (20-25 minut) na zajęciach

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

• Materiał towarzyszący dla grupy (konspekt 2-3 strony)

Termin: grudzień-styczeń (harmonogram ustalany na zajęciach)

Kryteria oceny prezentacji:
• Znajomość tematu i literatury (25%)
• Jasność i struktura prezentacji (20%)
• Głębokość analizy filozoficznej (25%)
• Wykorzystanie przykładów z nauk przyrodniczych (15%)
• Jakość dyskusji i odpowiedzi na pytania (15%)

Skala ocen:
• 5.0 – w pełni poprawna (100%)
• 4.5 – poprawna >90%
• 4.0 – poprawna 80-90%
• 3.5 – poprawna 70-80%
• 3.0 – poprawna 60-70%
• 2.0 – poniżej 60% lub brak

3. Aktywność dodatkowa - sprawozdania z przygotowania (waga 1/6 oceny)

Forma:
Krótkie sprawozdania pisemne (1-2 strony) z przygotowania do wybranych zajęć

Student przygotowuje 3-4 sprawozdania w semestrze z materiałów wskazanych przez prowadzącego

Struktura sprawozdania:
• Główne tezy z czytanego materiału (0.5 strony)
• Kluczowe pojęcia (0.5 strony)
• Pytania/wątpliwości do dyskusji (0.5 strony)

Ocena sprawozdań:
• 4 prawidłowe sprawozdania → ocena 5.0 za ten składnik
• 3 prawidłowe sprawozdania → ocena 4.0 za ten składnik
• 2 prawidłowe sprawozdania → ocena 3.5 za ten składnik
• 1 prawidłowe sprawozdanie → ocena 3.0 za ten składnik
• 0 sprawozdań → ocena 2.0 za ten składnik

UWAGA: Sprawozdania pokazują systematyczną pracę i są doceniane w ocenie!

OBLICZANIE OCENY KOŃCOWEJ:

Ocena końcowa = (Omówienie × 1 + Prezentacja × 2 + Sprawozdania × 0.5) / 3.5

Uproszczone proporcje:
- Omówienie tekstu: ~29%
- Prezentacja tematyczna: ~57%
- Sprawozdania: ~14%

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Zaokrąglanie: - 4.75-5.0 → 5.0 - 4.25-4.74 → 4.5 - 3.75-4.24 → 4.0 - 3.25-3.74 → 3.5 - 2.75-3.24 → 3.0 - Poniżej 2.75 → 2.0 UWAGA: Aby zaliczyć przedmiot, student musi uzyskać minimum 3.0 z każdego głównego składnika (omówienie i prezentacja).

Literatura obowiązkowa

1.	Dwa teksty z zestawu tekstów podanych w trakcie zajęć.
2.	Materiały wskazane na bieżąco przed zajęciami do zapoznania się.

Literatura uzupełniająca

1.	M. Heller, T. Pabjan, Elementy filozofii przyrody, OBI-Biblos, Tarnów 2007.
2.	M. Heller, Filozofia przyrody. Zarys historyczny, Znak, Kraków 2004.
3.	Filozofia przyrody, seria: Dydaktyka filozofii, t. 3, red. J. Janeczek, A. Starościc, D. Dąbek, J.Herda, Wydawnictwo KUL, Lublin 2013.
4.	Filozofia przyrody współcześnie, red. M. Kuszyk-Bytniewska, A. Łukasik, Universitas, Kraków 2010.
5.	A. Świeżyński (red.), Poznawanie przyrody i filozofia. Wybrane zagadnienia filozofii przyrody i filozofii przyrodoznawstwa, Wydawnictwo Naukowe UKSW – Wydawnictwo Liber Libri, Warszawa 2024.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Ogólna metodologia nauk
Prowadzący	dr Michał Wagner
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	I v II
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy do wyboru na I lub II roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W02; FI1_W10; FI1_U06: FI1_U09
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	wykład kierunkowy
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Filozofia nauki to dyscyplina filozoficzna, która zajmuje się analizą nauki i jej metodologii oraz ich miejscem w szerszym kontekście historycznym i społecznym. W trakcie wykładu będziemy poznawać podstawowe zagadnienia oraz koncepcje filozofii nauki, a także ich rozwój na przestrzeni dziejów. Szczególną uwagę poświęcimy temu, jak przemiany kulturowe, społeczne i zmiany w naukach przyrodniczych wpływały na filozoficzne rozumienie nauki i jej metod. Wykład podzielony jest na trzy części. W pierwszej przedstawimy podstawy metodologii nauk, by umożliwić studentom swobodne posługiwanie się specjalistyczną terminologią. Druga część poświęcona jest klasycznej filozofii nauki – omówimy główne koncepcje dotyczące metod prawidłowej pracy naukowej oraz granic między nauką a pseudonauką. W trzeciej części skupimy się na "nowej fali" filozofii nauki, która traktuje naukę jako działalność kulturową i stara się zrozumieć jej specyficzny rozwój historyczny.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	Celem wykładu jest zapoznanie studentów z pełnym spektrum filozoficznych refleksji nad nauką, począwszy od metodologii, poprzez problematykę metanaukową, aż po kontekst historyczny i filozoficzny rozwoju nauki.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Wykład wprowadzający	2
2.	Podstawy metodologii nauk	4
3.	Klasyczny empiryzm i pozytywizm	4
4.	Pragmatyzm, konwencjonalizm i instrumentalizm	2
5.	Pozytywizm logiczny	4
6.	Style myślowe, paradygmaty, niewspółmierność	6
7.	Socjologia nauki	2
8.	Epistemologia ewolucyjna w filozofii nauki	2
9.	Falsyfikacjonizm i metodologia programów badawczych	2
10.	Podsumowanie wykładu	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W02	normy konstytuujące i regulujące struktury i instytucje społeczne oraz źródła tych norm, ich naturę, zmiany i wpływ na ludzkie zachowania	przedstawia historyczne i współczesne modele relacji między nauką a społeczeństwem, analizując sposób działania norm regulujących instytucje naukowe (np. uniwersytet, granty).	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny
FI1_W10	wzajemne powiązania i komplementarność pomiędzy poznaniem typu filozoficznego a typu pozafilozoficznego oraz główne kierunki w obrębie subdyscyplin filozoficznych	wyjaśnia różnice i związki między poznaniem naukowym, filozoficznym i potocznym, wskazując specyfikę metod naukowych i ich filozoficzne podstawy.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny
FI1_U06	formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych	formułuje problem filozoficzny dotyczący nauki (np. granice falsyfikacji, status teorii naukowej, problem demarkacji) oraz przedstawia własne stanowisko	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny
FI1_U09	prowadzić na poziomie podstawowym pracę badawczą	pod kierunkiem prowadzącego, przygotowuje i przedstawia strukturę miniprojektu badawczego	Dyskusja na zajęciach, egzamin ustny

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu badawczego	(np. logiczne uzasadnienie hipotezy, ramy metodologiczne badania).	

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład z wykorzystaniem pomocy multimedialnych. Dyskusja w oparciu o pytania zadawane przez studentów i studentki.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	10	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNKI DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności (więcej = brak dopuszczenia)
- Zaliczenie ćwiczeń z Ogólnej metodologii nauk

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywność w dyskusjach i przygotowanie pytań – maksymalnie 5 pkt

   Student formułuje 5 pytań problemowych w semestrze (1 pkt za każde)

   Kryteria oceny pytania (0-1 pkt):
   • Pytanie odnosi się do omawianego zagadnienia filozofii nauki
   • Pytanie pokazuje zrozumienie problemu lub merytoryczną wątpliwość
   • Pytanie sformułowane jasno i precyzyjnie

   Pytania mogą być zadawane:
   - Ustnie podczas wykładu (i zapisane przez prowadzącego)
   - Pisemnie na platformie/emailem przed zajęciami
   - Podczas konsultacji (z zanotowaniem)

2. Egzamin ustny – maksymalnie 15 pkt

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Forma: Egzamin ustny (20-25 minut)
Student losuje 2 pytania z puli obejmującej wszystkie tematy wykładu

Kryteria oceny egzaminu (skala 0-15 pkt):

• 3-5 pkt – DOSTATECZNY (20-33%)
Student zna podstawowe pojęcia i teorie omawiane na kursie oraz potrafi odnieść się do wybranych zagadnień, lecz nie umie ich powiązać z kontekstem historycznym ani z myślicielami, którzy się nimi zajmowali. Odpowiedzi fragmentaryczne, brak syntezy.

• 6-8 pkt – DOSTATECZNY PLUS (40-53%)
Student poprawnie rozpoznaje i omawia część problemów filozofii nauki w powiązaniu z
wybranymi przykładami historycznymi, choć jego interpretacje są częściowe. Potrafi omówić wybrane stanowiska, ale ma trudności z porównywaniem ich.

• 9-11 pkt – DOBRY (60-73%)
Student potrafi wskazać i wyjaśnić związki między problemami filozofii nauki a metodologią nauki, poprawnie interpretuje omawiane zagadnienia i odnosi je do kontekstu
historycznego. Dobrze porównuje różne stanowiska (np. Popper vs Kuhn).

• 12-13 pkt – DOBRY PLUS (80-87%)
Student dobrze orientuje się w problematyce filozofii nauki, trafnie osadza zagadnienia w
kontekście historycznym i metodologicznym, potrafi formułować spójne, uzasadnione stanowiska. Pokazuje rozumienie ewolucji myśli filozoficznej o nauce.

• 14-15 pkt – BARDZO DOBRY (93-100%)
Student bardzo dobrze orientuje się w problematyce filozofii nauki, umiejętnie łączy analizę filozoficzną z kontekstem historycznym, krytycznie omawia zagadnienia i precyzyjnie uzasadnia własne stanowisko. Pokazuje głębokie zrozumienie sporów i ich implikacji.

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 20 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 10 pkt łącznie (50%)
- Minimum 6 pkt z egzaminu ustnego (40% z 15 pkt)

Skala ocen końcowa:
- 0-9 pkt (0-45%) – 2.0 (niedostateczny)
- 10-11 pkt (50-55%) – 3.0 (dostateczny)
- 12-13 pkt (60-65%) – 3.5 (dostateczny plus)
- 14-15 pkt (70-75%) – 4.0 (dobry)
- 16-17 pkt (80-85%) – 4.5 (dobry plus)
- 18-20 pkt (90-100%) – 5.0 (bardzo dobry)

Literatura obowiązkowa

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

1.	Sady, W. (2000). *Spór o racjonalność naukową*, Wrocław: Wydawnictwo Funna.
2.	Such, J., Szcześniak, M. (2000) *Filozofia nauki*, Poznań: Wydawnictwo naukowe UAM.

Literatura uzupełniająca

1.	Psillos, S., Curd, M. (red.) (2013). *The Routledge companion to philosophy of science*, London; New York: Routledge.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Ogólna metodologia nauk
Prowadzący	dr Michał Wagner
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	I v II
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy do wyboru na I lub II roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W02; FI1_W10; FI1_U02; FI1_U06; FI1_U09; FI1_K04
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	ćwiczenia
Liczba godzin	15
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu nauk przyrodniczych uzyskana w okresie edukacji szkolnej.
Opis i cele przedmiotu	Ćwiczenia stanowią rozszerzenie i uzupełnienie zagadnień poruszanych na wykładzie. Polegają na dyskusji wyznaczonych tekstów oraz innych materiałów związanych z filozofią nauki i metodologią badań naukowych. Podczas zajęć studenci formułują i wspólnie analizują kluczowe problemy związane z teorią i praktyką metodologiczną. Celem ćwiczeń jest zapoznanie studentów z najważniejszymi zagadnieniami filozofii nauki, w tym ze specyfiką filozofii przyrodoznawstwa, oraz rozwijanie umiejętności samodzielnej analizy tekstów naukowych, streszczania stanowisk autorów i formułowania własnych wniosków i ocen. Studenci nauczą się analizować teksty najważniejszych filozofów nauki dotyczące sposobów traktowania dawnych teorii naukowych oraz ogólnego podejścia do historii nauki, a także interpretować

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	argumenty i stanowiska w szerszym kontekście filozoficznym i metodologicznym. Zajęcia mają na celu rozbudzenie zainteresowania krytyczną lekturą tekstów filozoficznych i naukowych oraz kształtowanie kompetencji niezbędnych do prowadzenia refleksji metodologicznej.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie tematyczne do całości zajęć: przedstawienie zasad pracy.	1
2.	Nauka i pseudonauka (omówienie tekstu A. Einsteina).	2
3.	Rozwój nauki jako element procesu historycznego (omówienie tekstu A. Comte'a)	2
4.	Problematyka związana z badaniem historii nauki (omówienie tekstu I. Lakatosa)	2
5.	Prawda w nauce (omówienie tekstu K. R. Poppera)	2
6.	Czy nauka zbliża się do prawdy? (omówienie tekstu L. Laudana)	2
7.	Spór realizm i antyrealizm (omówienie tekstu R. Bhaskara)	2
8.	Podsumowanie; prezentacja projektów grupowych.	2
	Łącznie godzin:	15

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W02	normy konstytuujące i regulujące struktury i instytucje społeczne oraz źródła tych norm, ich naturę, zmiany i wpływ na ludzkie zachowania	identyfikuje i analizuje normy i reguły instytucjonalne obowiązujące w nauce (np. recenzowanie, autorstwo, etyka badań), omawiając ich zmienność i funkcje.	Omówienie tekstu, projekt grupowy
FI1_W10	wzajemne powiązania i komplementarność pomiędzy poznaniem typu filozoficznego a typu pozafilozoficznego oraz główne kierunki w obrębie	porównuje poznanie naukowe z filozoficznym i społecznym, wskazując konkretne przykłady komplementarności i konfliktów między nimi.	Omówienie tekstu, projekt grupowy

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	subdyscyplin filozoficznych		
FI1_U02	czytać i interpretować zaawansowany tekst filozoficzny oraz poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną	czyta i interpretuje fragmenty klasycznych tekstów metodologicznych (np. Poppera, Kuhna, Feyerabenda), poprawnie stosując terminologię (np. falsyfikacja, paradygmat, nauka normalna).	Omówienie tekstu, projekt grupowy
FI1_U06	formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych	formułuje problem metodologiczny i przedstawia własne stanowisko w jego sprawie (np. czym różni się nauka od pseudonauki; czy nauka postępuje linearnie?).	Omówienie tekstu, projekt grupowy
FI1_U09	prowadzić na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu badawczego	przygotowuje pod opieką prowadzącego plan miniprojektu metodologicznego (np. krytyka struktury wybranej publikacji naukowej, analiza przypadku badania empirycznego).	Projekt grupowy
FI1_K04	uwzględniania problematyki etycznej związanej z odpowiedzialnością za trafność przekazywanej wiedzy, z uczciwością naukową oraz rzetelnością i uczciwością w sytuacji prowadzenia sporu filozoficznego	stosuje zasady uczciwości intelektualnej w pracy z cudzymi i własnymi tekstami, wskazuje przypadki nieetycznego zachowania w nauce i analizuje ich skutki.	Omówienie tekstu, projekt grupowy

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Analiza i prezentacja tekstu.
Dyskusja tematyczna.
Praca zespołowa nad zagadnieniem z wykorzystaniem materiałów przygotowanych przez uczestników zajęć.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	15	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	1	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(zbieranie materiałów; lektura; analiza treści)*	10	1
	przygotowanie do zaliczenia *(lektura; przygotowanie prezentacji)*	20	

Kryteria oceny końcowej

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności (więcej = brak zaliczenia)

Na ocenę końcową składają się (średnia ważona):

1. Omówienie klasycznego tekstu filozofii nauki - prezentacja (waga 1/3 oceny)

Forma:
Student wybiera jeden z klasycznych tekstów omawianych na zajęciach i przygotowuje prezentację

Struktura prezentacji:
• Kontekst historyczny i biograficzny autora (2 min)
• Główne tezy i argumenty tekstu (5-7 min)
• Kluczowe pojęcia i ich definicje (2-3 min)
• Znaczenie dla filozofii nauki i współczesne implikacje (2-3 min)
• Pytania do dyskusji (2 min)

Czas: 15 minut prezentacji + 5 minut dyskusji
Termin: listopad (harmonogram ustalany na zajęciach)

Kryteria oceny:
• Zrozumienie tekstu i głównych tez autora (30%)
• Poprawne użycie terminologii metodologicznej (25%)
• Jakość analizy i interpretacji (25%)
• Forma prezentacji i prowadzenie dyskusji (20%)

Skala ocen:
• 5.0 – w pełni prawidłowe (100%)
• 4.5 – prawidłowe >90%
• 4.0 – prawidłowe 80-90%
• 3.5 – prawidłowe 70-80%
• 3.0 – prawidłowe 60-70%
• 2.0 – poniżej 60% lub brak

2. Aktywność w dyskusjach nad tekstami (waga 1/6 oceny)

Forma:
Regularna aktywność w dyskusjach na zajęciach (7 zajęć dyskusyjnych)

Każde zajęcia = analiza tekstu + dyskusja problemowa

Kryteria oceny za semestr:
• Przygotowanie (przeczytanie tekstu przed zajęciami)
• Aktywność (zadawanie pytań, komentarze merytoryczne)
• Jakość wypowiedzi (odniesienie do tekstu, użycie terminologii)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Ocena końcowa za aktywność:
• 5.0 – regularna aktywność na wszystkich zajęciach, wysokiej jakości wypowiedzi
• 4.5 – aktywność na większości zajęć, dobre wypowiedzi
• 4.0 – aktywność na ~połowie zajęć, poprawne wypowiedzi
• 3.5 – sporadyczna aktywność, podstawowe wypowiedzi
• 3.0 – minimalna aktywność
• 2.0 – brak aktywności

3. Projekt grupowy - miniprojekt metodologiczny (waga 1/2 oceny)

Forma:
Grupy 3-4 osobowe przygotowują miniprojekt badawczy z zakresu metodologii nauk

Składniki projektu:
• Plan projektu i podział ról (konsultacja z prowadzącym, połowa semestru)
• Prezentacja grupowa (20-25 min, styczeń)
• Raport pisemny (10-15 stron, do 31 stycznia)

Struktura raportu:
• Wprowadzenie i cel badania (1-2 strony)
• Opis metodologii analizy (2-3 strony)
• Analiza materiału (4-6 stron)
• Wnioski i implikacje dla filozofii nauki (2-3 strony)
• Bibliografia

Kryteria oceny projektu:
• Zastosowanie pojęć i teorii z filozofii nauki (30%)
• Jakość analizy metodologicznej (30%)
• Oryginalność i głębokość (20%)
• Współpraca grupowa i prezentacja (10%)
• Forma raportu (bibliografia, struktura, język) (10%)

Skala ocen:
• 5.0 – w pełni poprawny projekt (100%)
• 4.5 – poprawność >90%
• 4.0 – poprawność 80-90%
• 3.5 – poprawność 70-80%
• 3.0 – poprawność 60-70%
• 2.0 – poniżej 60% lub brak

OBLICZANIE OCENY KOŃCOWEJ:

Ocena końcowa = (Omówienie × 1 + Aktywność × 0.5 + Projekt × 2) / 3.5

Uproszczone proporcje:
- Omówienie tekstu: ~29%
- Aktywność: ~14%
- Projekt grupowy: ~57%

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Zaokrąglanie: - 4.75-5.0 → 5.0 - 4.25-4.74 → 4.5 - 3.75-4.24 → 4.0 - 3.25-3.74 → 3.5 - 2.75-3.24 → 3.0 - Poniżej 2.75 → 2.0 UWAGA: Aby zaliczyć przedmiot, student musi uzyskać minimum 3.0 z każdego składnika (omówienie, aktywność, projekt).

Literatura obowiązkowa

1.	Einstein, A. (2017) *Jak wyobrażam sobie świat*, Kraków : Copernicus Center Press (wybrane fragmenty).
2.	Lakatos, I, (2010) *Pisma z filozofii nauk empirycznych*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN; 1995 (wybrane fragmenty).
3.	Comte, A. (1936) *Rozprawa o duchu filozofii pozytywnej*, Warszawa: Wydaw. Kasy im. Mianowskiego – Instytut Popierania Nauki (wybrane fragmenty).
4.	Kuhn, T. S. (1985) *Dwa Bieguny: tradycja i nowatorstwo w badaniach naukowych*, Warszawa: Państ. Insytut Wydawniczy (wybrane fragmenty).
5.	Popper, K. R., (2012) *Wiedza obiektywna: ewolucyjna teoria epistemologiczna*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN (wybrane fragmenty).
6.	Laudan, L., *Obalenie realizmu konwergentnego*, w: Kotowski, M. (2018) *Spór o realizm naukowy: mała antologia*, Wrocław: Oficyna Naukowa.
7.	Bhaskar, R., *Realistyczna teoria nauki (fragmenty)*, w: Kotowski, M. (2018) *Spór o realizm naukowy: mała antologia*, Wrocław: Oficyna Naukowa.
Literatura zostanie udostępniona studentom	

Literatura uzupełniająca

1.	Wagner M. J, (2020), *Interpretacje rozwoju biologii ewolucyjnej na przełomie XIX i XX wieku*, Warszawa: Liber Libri. (wybrane zagadnienia).

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Ontologia
Prowadzący	Dariusz Piętka
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	Licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	1 lub 2
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy z grupy do wyboru
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W02; FI1_W10; FI1_U06
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Wykład kierunkowy
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Wykład ma na celu ukazanie naczelnych problemów ontologicznych wraz z przedstawieniem najważniejszych rozwiązań tych problemów. Zostaną zatem zaprezentowane poglądy przedstawicieli różnych nurtów, ze szczególnym uwzględnieniem omówienia sposobów dochodzenia do twierdzeń i ich uzasadniania. Celem wykładu jest również ukazanie komplementarnego charakteru różnych propozycji ontologicznych, zarówno w świetle odmiennych metod stosowanych do rozwiązania tych samych problemów, jak i często odmienności przedmiotu oraz celu analiz.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Historyczna geneza podstawowych problemów ontologicznych	4
2.	Uniwersalia	6
3.	Partykularia	2
4.	Istnienie i sposoby istnienia. Nicość	4
5.	Istota bytu	2
6.	Przyczynowość	4
7.	Czas	2
8.	Tożsamość i trwanie w czasie	4
9.	Światy możliwe	2
	Łącznie godzin	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy.)*
FI1_W02	normy konstytuujące i regulujące struktury i instytucje społeczne oraz źródła tych norm, ich naturę, zmiany i wpływ na ludzkie zachowania.	Student wyjaśnia, jak ontologiczne koncepcje bytu i natury rzeczywistości wpływały na kształtowanie się instytucji społecznych (np. pojęcie osoby, substancji, prawa naturalnego).	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny
FI1_W10	wzajemne powiązania i komplementarność pomiędzy poznaniem typu filozoficznego a typu pozafilozoficznego oraz główne kierunki w obrębie subdyscyplin filozoficznych	Student analizuje wzajemne relacje między poznaniem ontologicznym a poznaniem empirycznym (np. relacja fizyki do metafizyki) oraz wskazuje kierunki ich wzajemnego uzupełniania.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny
FI1_U06	formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych	Student samodzielnie formułuje złożony problem ontologiczny (np. status uniwersaliów, istnienie bytów idealnych, natura tożsamości) oraz przedstawia własne stanowisko z uzasadnieniem.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Wykład informacyjny z wykorzystaniem narzędzi multimedialnych, pytania i kilkuminutowa dyskusja na zakończenie wykładu.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	15	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	15	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNKI DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności (więcej = brak dopuszczenia)
- Zaliczenie ćwiczeń z Ontologii

Na ocenę końcową składają się:

1. Pytania problemowe i aktywność w dyskusjach – 10 pkt

Student przygotowuje 5 pytań problemowych w semestrze (2 pkt za każde)

Pytania dotyczą naczelnych problemów ontologicznych omawianych na wykładzie.

Kryteria oceny pytania (0-2 pkt):
• Odnosi się do problemu ontologicznego z wykładu
• Pokazuje próbę zrozumienia lub merytoryczną wątpliwość
• Sformułowane jasno, precyzyjnie, filozoficznie

Pytania mogą być:
- Zadawane ustnie podczas dyskusji na końcu wykładu
- Przesyłane pisemnie emailem przed wykładem
- Zadawane podczas konsultacji

2. Egzamin ustny – 40 pkt

Forma: Egzamin ustny (20-25 minut)
Student losuje 2 pytania z zakresu całego wykładu

Struktura odpowiedzi (oczekiwania):
• Znajomość głównych stanowisk i autorów (0-12 pkt)
• Zrozumienie problemów i argumentacji (0-12 pkt)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

• Umiejętność porównywania stanowisk (0-8 pkt)
• Formułowanie własnego stanowiska z uzasadnieniem (0-8 pkt)

Kryteria oceny egzaminu (skala 0-40 pkt):

• 0-19 pkt (0-48%) – NIEDOSTATECZNY (2.0)
Fragmentaryczna znajomość zagadnień, brak zrozumienia problemów, niemożność powiązania stanowisk

• 20-24 pkt (50-60%) – DOSTATECZNY (3.0)
Podstawowa znajomość zagadnień, rozpoznaje główne stanowiska, ale ma trudności z ich wyjaśnieniem i porównaniem

• 25-28 pkt (63-70%) – DOSTATECZNY PLUS (3.5)
Poprawna znajomość większości zagadnień, potrafi omówić wybrane stanowiska, częściowe porównania

• 29-32 pkt (73-80%) – DOBRY (4.0)
Dobra znajomość zagadnień, poprawne wyjaśnienie stanowisk, umiejętność porównywania i odnoszenia do kontekstu historycznego

• 33-36 pkt (83-90%) – DOBRY PLUS (4.5)
Bardzo dobra znajomość, trafne porównania stanowisk, próby formułowania własnych ocen z uzasadnieniem

• 37-40 pkt (93-100%) – BARDZO DOBRY (5.0)
Doskonała znajomość, głębokie zrozumienie problemów, umiejętne porównania, precyzyjne formułowanie własnego stanowiska z filozoficznym uzasadnieniem

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 50 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 25 pkt łącznie (50%)
- Minimum 20 pkt z egzaminu ustnego (50% z 40 pkt)

Skala ocen końcowa:
- 0-24 pkt (0-48%) – 2.0 (niedostateczny)
- 25-30 pkt (50-60%) – 3.0 (dostateczny)
- 31-35 pkt (62-70%) – 3.5 (dostateczny plus)
- 36-40 pkt (72-80%) – 4.0 (dobry)
- 41-45 pkt (82-90%) – 4.5 (dobry plus)
- 46-50 pkt (92-100%) – 5.0 (bardzo dobry)

Literatura obowiązkowa

1.	W. Stróżewski, *Ontologia*, Kraków 2004.
2.	M. J. Loux, *Metafizyka. Współczesne wprowadzenie*, Lublin 2021.
3.	E. Morawiec, P. Mazanka, *Metafizyka klasyczna wersji egzystencjalnej*, Warszawa 2006.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Literatura uzupełniająca

1.	R. Ingarden, *Spór o istnienie świata*, tłum. D. Gierulanka, Warszawa 1987.
2.	P.Gutowski, T. Szubka (red), *Metafizyka w filozofii analitycznej*, Lublin 1995.
3.	D. M. Armstrong, *Universals and Scientific Realism*. Cambridge 1978.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Ontologia
Prowadzący	Dariusz Piętka
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	Licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rokakademi	2025/26
Rok studiów	1 lub 2
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy z grupy do wyboru
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W02; FI1_W10; FI1_U02; FI1_U06; FI1_K04
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia
Liczba godzin	15
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Ćwiczenia z ontologii służą zaznajomieniu studentów z tekstami filozoficznymi na tematy poruszane podczas wykładu w celu głębszego zrozumienia ich treści oraz wstępne zaznajomienie z pracą nad tekstem, sposobami analizy oraz interpretacji.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Realizm ontologiczny Platona - dialog Parmenides	2
2.	Analiza księgi IV, VII i XII Metafizyki Arystotelesa	2
3.	Analiza rozdziału na temat uniwersaliów w "Problemach Filozofii" Russella.	1
4.	Analiza i dyskusja dotycząca tekstów na temat pojęcia istnienie jako własności (meinong, tomizm tradycyjny), własność egzemplifikowania własności (Frege), zależność od kontekstu (Quine).	2

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

5.	Zagadnienie istoty na podstawie fragmentów "Sporu o istnienie świata" Ingardena	2
6.	Problem tożsamości (fragmenty: T. M. Crisp, M. J. Loux, Współczesne wprowadzenie do metafizyki)	2
7.	Zagadnienie przyczynowości (Arystoteles, Hume, Mill, Ingarden, Lewis)	4
	Łącznie godzin:	15

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy.)*
FI1_W02	normy konstytuujące i regulujące struktury i instytucje społeczne oraz źródła tych norm, ich naturę, zmiany i wpływ na ludzkie zachowania	Student analizuje, jak różne koncepcje bytu (np. substancja, proces, relacja) wpływają na rozumienie instytucji społecznych, osoby i prawa w wybranych stanowiskach filozoficznych.	2 kolokwia pisemne w semestrze; krótka prezentacja na zajęciach wprowadzająca do lektury
FI1_W10	wzajemne powiązania i komplementarność pomiędzy poznaniem typu filozoficznego a typu pozafilozoficznego oraz główne kierunki w obrębie subdyscyplin filozoficznych.	Student porównuje ontologiczne ujęcia rzeczywistości z modelami poznania empirycznego (np. realizm naukowy vs idealizm), wskazując ich komplementarność lub napięcia.	2 kolokwia pisemne w semestrze; krótka prezentacja na zajęciach wprowadzająca do lektury
FI1_U02	czytać i interpretować zaawansowany tekst filozoficzny oraz poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną.	Student interpretuje fragmenty klasycznych i współczesnych tekstów ontologicznych (np. Arystoteles, Leibniz, Quine), stosując poprawną terminologię filozoficzną.	2 kolokwia pisemne w semestrze; krótka prezentacja na zajęciach wprowadzająca do lektury
FI1_U06	formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych	Student samodzielnie formułuje i uzasadnia stanowisko w sporze ontologicznym (np. spór o istnienie uniwersaliów, status możliwych światów, ontologia zdarzeń).	2 kolokwia pisemne w semestrze; krótka prezentacja na zajęciach

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

			wprowadzająca do lektury
FI1_K04	uwzględniania problematyki etycznej związanej z odpowiedzialnością za trafność przekazywanej wiedzy, z uczciwością naukową oraz rzetelnością i uczciwością w sytuacji prowadzenia sporu filozoficznego.	Student przedstawia i ocenia różne stanowiska ontologiczne, zachowując zasady rzetelności w argumentacji i uczciwości w przytaczaniu cudzych poglądów.	2 kolokwia pisemne w semestrze; krótka prezentacja na zajęciach wprowadzająca do lektury

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Lektura i analiza tekstów, interpretacja, indywidualne, krótkie wystąpienia, dyskusja.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	15	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	10	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	20	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	15	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Kryteria oceny końcowej
(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności (więcej = brak zaliczenia)
- Przeczytanie wszystkich wymaganych tekstów przed zajęciami

Na ocenę końcową składają się:

1. Wypowiedź wprowadzająca do lektury - krótka prezentacja - 10 pkt

Forma:
Każdy student przygotowuje jedną krótką prezentację (10-12 minut) wprowadzającą do wybranego tekstu przed jego analizą na zajęciach

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Struktura wypowiedzi wprowadzającej (10-12 min):
• Kontekst: autor, dzieło, miejsce w historii filozofii (2 min)
• Główny problem ontologiczny w tekście (2-3 min)
• Kluczowe pojęcia i ich definicje (3-4 min)
• Główna teza i argumenty autora (2-3 min)
• 2-3 pytania do dyskusji dla grupy (1 min)

Termin: zgodnie z harmonogramem

Kryteria oceny (0-10 pkt):
• Znajomość tekstu i głównego problemu (0-3 pkt)
• Wyjaśnienie kluczowych pojęć ontologicznych (0-3 pkt)
• Rekonstrukcja argumentacji autora (0-2 pkt)
• Forma prezentacji i pytania do dyskusji (0-2 pkt)

2. Kolokwium 1 - pisemne (środek semestru) - 20 pkt

Termin: około 7-8 tygodnia semestru (listopad)
Czas: 60 minut

Forma kolokwium:

Część A: Pytania definicyjne/pojęciowe (8 pkt)
4 pytania × 2 pkt - krótkie odpowiedzi (2-4 zdania)

Część B: Pytanie problemowe (12 pkt)
1 pytanie - dłuższa odpowiedź (1 strona)

Kryteria oceny:
• Znajomość tekstów i autorów (0-7 pkt)
• Zrozumienie problemów ontologicznych (0-7 pkt)
• Poprawne użycie terminologii (0-4 pkt)
• Jasność i struktura odpowiedzi (0-2 pkt)

3. Kolokwium 2 - pisemne (koniec semestru) - 20 pkt

Termin: ostatnie zajęcia (styczeń)
Czas: 60 minut

Forma kolokwium:

Część A: Pytania definicyjne/pojęciowe (8 pkt)
4 pytania × 2 pkt

Część B: Pytanie problemowe (12 pkt)
1 pytanie - dłuższa odpowiedź (1 strona)

Kryteria oceny:
• Znajomość tekstów i autorów (0-7 pkt)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- Zrozumienie problemów ontologicznych (0-7 pkt)
- Poprawne użycie terminologii (0-4 pkt)
- Jasność i struktura odpowiedzi (0-2 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 50 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 25 pkt łącznie (50%)
- Minimum 8 pkt z każdego kolokwium (40% z 20 pkt)

Skala ocen końcowa:
- 0-24 pkt (0-48%) – 2.0 (niedostateczny)
- 25-30 pkt (50-60%) – 3.0 (dostateczny)
- 31-35 pkt (62-70%) – 3.5 (dostateczny plus)
- 36-40 pkt (72-80%) – 4.0 (dobry)
- 41-45 pkt (82-90%) – 4.5 (dobry plus)
- 46-50 pkt (92-100%) – 5.0 (bardzo dobry)

UWAGA: Harmonogram prezentacji i tematyka kolokwiów zostanie rozdystrybuowana na pierwszych zajęciach.

Literatura obowiązkowa

1.	Platon, *Parmenides*, tłum. W. Witwicki, w: Platon, Dialogi, t. 2, Kęty 1999.
2.	Arystoteles, *Metafizyka*, tłum, K. Leśniak, Warszawa 1984.
3.	R. Ingarden, *Spór o istnienie świata*, tłum. Gierulanka, Warszawa 1987.
4.	D. Hume, *Traktat o naturze ludzkiej*, tłum. Cz. Znamierowski, Warszawa 1963.
5.	J. S. Mill, *System logiki dedukcyjnej i indukcyjnej*, tłum. Cz. Znamierowski, Warszawa 1962.
6.	G. Frege, *Pisma semantyczne*, tłum. B. Wolniewicz, Warszawa 1977.
7.	W. V. O. Quine, *O tym, co istnieje*, tłum. B. Stanosz, w tenże, Z punktu widzenia logiki, Warszawa 1969.
8	T. M. Crisp, M. J. Loux, *Współczesne wprowadzenie do metafizyki*, tłum. A. Grzeliński, R. Michalski, K. Wawrzonkowski, Kęty 2022.
9.	B. Russel, *Problemy filozofii*, tłum. W. Sady, Warszawa 2004.

Literatura uzupełniająca

1.	W. Stróżewski, *Ontologia*, Kraków 2004.
2.	Ajdukiewicz K., *W sprawie pojęcia istnienia*, w: Tenże, „Język i poznanie”, t.1,Warszawa 1960.
3.	Czeżowski T., *O indywiduach oraz istnieniu*, w: „Szkice filozoficzne Romanowi Ingardenowi w darze”, Warszawa-Kraków 1964.
4.	Krąpiec M. A., *Metafizyka*, Lublin 1978.
	W. Krajewski, *Związek przyczynowy*, Warszawa 1967.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Epistemologia
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Michał Piekarski
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	I v II
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy do wyboru na I lub II roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W02; FI1_W10; FI1_U06
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	wykład kierunkowy
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Brak

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis i cele przedmiotu	Epistemologia (teoria poznania) zaliczana jest do podstawowych działów filozofii. Zajmuje się poznaniem w aspekcie jego prawdziwości i wartości dla uzasadniania przekonań. W historii dziejów myśli ludzkiej poznanie analizowano z różnych punktów widzenia. W trakcie wykładu będziemy analizować poznanie ludzkie jako źródło wiedzy o czymś, tzn. w jego podstawowej funkcji dostarczania podmiotowi poznającemu informacji o przedmiocie poznania. Wykład omawia zarówno podejścia klasyczne (fenomenologia, filozofia analityczna), jak również współczesne naturalistycznie i empirycznie zorientowanie koncepcje uprawiane na styku filozofii i nauk o poznaniu. Celem wykładu jest zapoznanie studentów z podstawowymi problemami epistemologicznymi (teoriopoznawczymi) oraz głównymi dyskusjami i sporami.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie do wykładu: podstawowe pojęcia epistemologiczne.	2
2.	Relacja epistemiczna. Rodzaje poznania.	2
3.	Współczesne teorie intencjonalności.	4
4.	Percepcja	4
5.	Świadomość	2
6.	Przekonania	4
7.	Wiedza i jej uzasadnianie	2
8.	Racje i świadectwa epistemiczne	2
9.	Wiedza apriori	2
10.	Prawda: klasyczne i nieklasyczne definicje. Kryterium prawdziwości.	4
11.	Podsumowanie wykładu	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

FI1_W02	normy konstytuujące i regulujące struktury i instytucje społeczne oraz źródła tych norm, ich naturę, zmiany i wpływ na ludzkie zachowania	analizuje, jak różne koncepcje wiedzy i prawdy wpływały na organizację i legitymizację instytucji społecznych z jednej strony oraz na działania i decyzje jednostki z drugiej strony.	Dyskusja na zajęciach; egzamin pisemny w formie testu
FI1_W10	wzajemne powiązania i komplementarność pomiędzy poznaniem typu filozoficznego a typu pozafilozoficznego oraz główne kierunki w obrębie subdyscyplin filozoficznych	wyjaśnia różnice i relacje między poznaniem filozoficznym, naukowym i potocznym, odwołując się do klasycznych problemów epistemologicznych (np. sceptycyzm, relatywizm, empiryzm).	Dyskusja na zajęciach; egzamin pisemny w formie testu
FI1_U06	formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych	samodzielnie formułuje i uzasadnia stanowisko wobec klasycznego lub współczesnych problemów epistemologicznych (np. problem Gettiera, spór eksternalizm - internalizm).	Dyskusja na zajęciach; egzamin pisemny w formie testu

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład z wykorzystaniem pomocy multimedialnych. Dyskusja w oparciu o pytania zadawane przez studentów i studentki.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	10	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNKI DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności (więcej = brak dopuszczenia do egzaminu)
- Zaliczenie ćwiczeń z Epistemologii

Na ocenę końcową składają się:

1. Pytania problemowe do wykładów i aktywność w dyskusjach – 10 pkt

Student przygotowuje 5 pytań problemowych w semestrze (2 pkt za każde)

Pytania dotyczą podstawowych problemów epistemologicznych omawianych na wykładzie.

Kryteria oceny pytania (0-2 pkt):
• Odnosi się do konkretnego problemu epistemologicznego (nie ogólnikowe) - 1 pkt

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

• Pokazuje próbę zrozumienia lub merytoryczną wątpliwość, sformułowane jasno - 1 pkt

Formy zadawania pytań:
- Ustnie podczas dyskusji na wykładzie

2. Egzamin pisemny - test i pytania otwarte – 42 pkt

Forma: Egzamin pisemny (90 minut)
Termin: sesja egzaminacyjna

CZĘŚĆ A: TEST JEDNOKROTNEGO WYBORU - sprawdzenie wiedzy (12 pkt)

12 pytań × 1 pkt
Czas: ~15 minut

Zakres: wszystkie tematy z wykładu (pojęcia, teorie, autorzy)

CZĘŚĆ B: DWA PYTANIA PROBLEMOWE - sprawdzenie umiejętności (30 pkt)

Student losuje 2 pytania (po 15 pkt każde) wymagające:
- Przedstawienia problemu epistemologicznego
- Omówienia głównych stanowisk i argumentów
- Sformułowania własnego stanowiska z uzasadnieniem

Kryteria oceny każdego pytania problemowego (0-15 pkt):
• Zrozumienie problemu i znajomość głównych stanowisk (0-5 pkt)
• Rekonstrukcja argumentacji różnych teorii z odniesieniem do autorów (0-4 pkt)
• Porównanie stanowisk i krytyczna analiza (0-3 pkt)
• Formułowanie własnego stanowiska z filozoficznym uzasadnieniem (0-3 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 52 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 26 pkt łącznie (50%)
- Minimum 21 pkt z egzaminu pisemnego (50% z 42 pkt)

Skala ocen końcowa:
- 0-25 pkt (0-48%) – 2.0 (niedostateczny)
- 26-30 pkt (50-58%) – 3.0 (dostateczny)
- 31-35 pkt (60-67%) – 3.5 (dostateczny plus)
- 36-40 pkt (69-77%) – 4.0 (dobry)
- 41-45 pkt (79-87%) – 4.5 (dobry plus)
- 46-52 pkt (88-100%) – 5.0 (bardzo dobry)

Literatura obowiązkowa

1.	Judycki, S. (1998-1999). Epistemologia XX wieku: przegląd stanowisk. *Roczniki filozoficzne*, 1(XLVI-XLVII), 5-67.
2.	Morton, A. (2002). *Przewodnik po teorii poznania*, Warszawa: Spacja. (fragmenty)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Literatura uzupełniająca

1.	Ziemińska, R. (red.) (2013). *Przewodnik po epistemologii*, Wydawnictwo WAM: Kraków. (fragmenty)
2.	Gottfried, G. (2007) *Teoria poznania. Od Kartezjusza do Wittgensteina*, tłum. T. Kubalica, Kraków: WAM. (fragmenty)
3.	R. Audi, R. (2011). *Epistemology A Contemporary Introduction to the Theory of Knowledge*. New York: Routledge. (fragmenty)

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Epistemologia - ćwiczenia
Prowadzący	dr Joanna Skurzak
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	I v II
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy do wyboru na I lub II roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W02; FI1_W10; FI1_U02; FI1_U06; FI1_K04
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	ćwiczenia
Liczba godzin	15
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Epistemologia (teoria poznania) zaliczana jest do podstawowych działów filozofii. Zajmuje się poznaniem w aspekcie jego prawdziwości i wartości dla uzasadniania przekonań. W historii dziejów myśli ludzkiej poznanie analizowano z różnych punktów widzenia. W trakcie ćwiczeń będziemy analizować klasyczne teksty, które ukazują poznanie ludzkie jako źródło wiedzy o czymś, tzn. w jego podstawowej funkcji dostarczania podmiotowi poznającemu informacji o przedmiocie poznania. Celem ćwiczeń jest zapoznanie studentów z podstawowymi tekstami związanymi z problemami epistemologicznymi (teoriopoznawczymi) oraz głównymi dyskusjami i sporami.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Rodzaje poznania.	1

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

2.	Współczesne teorie intencjonalności.	1
3.	Percepcja	2
4.	Świadomość	2
5.	Przekonania	2
6.	Wiedza i jej uzasadnianie	2
7.	Racje i świadectwa epistemiczne	2
8.	Wiedza apriori	2
9.	Prawda: klasyczne i nieklasyczne definicje. Kryterium prawdziwości.	1
	Łącznie godzin:	15

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W02	normy konstytuujące i regulujące struktury i instytucje społeczne oraz źródła tych norm, ich naturę, zmiany i wpływ na ludzkie zachowania	Student wskazuje, jak różne modele uzasadnienia epistemicznego (np. fundacjonalizm, koherentyzm, reliabilizm) kształtują praktyki i instytucje poznawcze (np. edukacja, media, eksperci)	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.
FI1_W10	wzajemne powiązania i komplementarność pomiędzy poznaniem typu filozoficznego a typu pozafilozoficznego oraz główne kierunki w obrębie subdyscyplin filozoficznych	Student porównuje poznanie filozoficzne i naukowe w ujęciu wybranych stanowisk epistemologicznych (np. empiryzm vs racjonalizm, realizm naukowy vs konstruktywizm).	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.
FI1_U02	czytać i interpretować zaawansowany tekst filozoficzny oraz poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną	Student interpretuje fragmenty klasycznych tekstów epistemologicznych (np. Tarski, Gettier, Serale, Nagel), z wykorzystaniem właściwej terminologii filozoficznej.	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.
FI1_U06	formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych	Student formułuje własne stanowisko w debacie epistemologicznej (np. Czy możemy mieć pewność? Czy percepcja to dobre źródło wiedzy?) oraz argumentuje je wobec odmiennych poglądów.	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.
FI1_K04	uwzględniania problematyki etycznej związanej z odpowiedzialnością za trafność przekazywanej wiedzy, z uczciwością naukową oraz rzetelnością i uczciwością w sytuacji prowadzenia sporu filozoficznego	Student dba o precyzję i rzetelność przekazywanych treści oraz uczciwość intelektualną w dyskusji nad kontrowersyjnymi stanowiskami epistemologicznymi.	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Dyskusja, wspólna analiza tekstu

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	15	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	10	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalna maksymalnie 1 nieobecność nieusprawiedliwiona (więcej = brak zaliczenia)

Na ocenę końcową składają się:

1. Kartkówki ze znajomości tekstów – 40 pkt

   Forma: 6-7 kartkówek w semestrze (6-7 pkt każda)

   Każda kartkówka sprawdza znajomość jednego tekstu klasycznego przed jego dyskusją

   Forma kartkówki:
   • 3-4 pytania krótkie (definicje, główne tezy, argumenty)
   • Czas: 10-15 minut na początku zajęć
   • Pytania otwarte (nie test)

   Kryteria: wiedza o tekście, zrozumienie głównych tez, poprawna terminologia

2. Aktywność w dyskusjach nad tekstami – 20 pkt

   Forma: Ocena ciągła przez cały semestr

   Każde zajęcia (8 zajęć po 1 nieobecności dozwolonych) = dyskusja nad tekstem

   Kryteria oceny za semestr (0-20 pkt):
   • Przygotowanie (przeczytanie tekstu przed zajęciami)
   • Aktywność (zadawanie pytań, komentarze merytoryczne, odniesienia do tekstu)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

• Jakość wypowiedzi (zrozumienie tekstu, użycie terminologii, krytyczna analiza)

Ocena końcowa za aktywność:
• 18-20 pkt (5.0) - regularna aktywność wysokiej jakości na wszystkich zajęciach
• 16-17 pkt (4.5) - aktywność na większości zajęć, dobre merytoryczne wypowiedzi
• 14-15 pkt (4.0) - aktywność na ~połowie zajęć, poprawne wypowiedzi
• 12-13 pkt (3.5) - sporadyczna aktywność, podstawowe wypowiedzi
• 10-11 pkt (3.0) - minimalna aktywność, obecność ale bez większego wkładu
• 0-9 pkt (2.0) - brak aktywności lub niemerytoryczne wypowiedzi

3. Praca pisemna końcowa – 40 pkt

Forma: Esej filozoficzny pisany na ostatnich zajęciach
Czas: 90 minut
Długość: 2-3 strony

Termin: ostatnie zajęcia semestru (styczeń)

Student losuje 1 temat z 3 dostępnych (przykłady):

Kryteria oceny (0-40 pkt):
• Zrozumienie problemu i znajomość tekstów źródłowych (0-12 pkt)
• Rekonstrukcja argumentacji z odniesieniem do autorów (0-10 pkt)
• Krytyczna analiza i porównanie stanowisk (0-8 pkt)
• Formułowanie własnego stanowiska z filozoficznym uzasadnieniem (0-6 pkt)
• Struktura, język, precyzja terminologiczna (0-4 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 100 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 50 pkt łącznie (50%)
- Minimum 20 pkt z pracy końcowej (50% z 40 pkt)

Skala ocen końcowa:
- 0-49 pkt (0-49%) – 2.0 (niedostateczny)
- 50-59 pkt (50-59%) – 3.0 (dostateczny)
- 60-69 pkt (60-69%) – 3.5 (dostateczny plus)
- 70-79 pkt (70-79%) – 4.0 (dobry)
- 80-89 pkt (80-89%) – 4.5 (dobry plus)
- 90-100 pkt (90-100%) – 5.0 (bardzo dobry)

Literatura obowiązkowa

1.	Edmund Gettier – Czy wiedza to uzasadnione prawdziwe przekonanie? [w:] Wiedza i uzasadnienie, red. P. Gutowski, Lublin 2000
2.	Thomas Nagel – Jak to jest być nietoperzem? [w:] Spór o świadomość, red. M. Frank, Warszawa 2001
3.	Alfred Tarski – Pojęcie prawdy w językach nauk dedukcyjnych [w:] Pisma logiczno-filozoficzne, PWN
4.	Richard Feldman i Earl Conee – Evidencjalizm

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	[w:] Wiedza i uzasadnienie, red. P. Gutowski
5.	John Searle – Intencjonalność [w:] Świadomość i język, red. B. Stanosz, Warszawa 1991
6.	Wilfrid Sellars – Empiryzm i filozofia umysłu (fragmenty) [tłum. J. Hartman, Warszawa 1999]

Literatura uzupełniająca

1.	Ziemińska, R. (red.) (2013). *Przewodnik po epistemologii*, Wydawnictwo WAM: Kraków. (fragmenty)
2.	Gottfried, G. (2007) *Teoria poznania. Od Kartezjusza do Wittgensteina*, tłum. T. Kubalica, Kraków: WAM. (fragmenty)

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Język grecki 1
Prowadzący	mgr Magdalena Bejm
Wydział	WFCH
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	2021/2022
Rok studiów	I v II
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy do wyboru na I lub II roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W03; FI1_K05; FI1_K06
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Brak wymagań wstępnych
Opis i cele przedmiotu	Zajęcia mają za zadanie zapoznać studentów z historią języka greckiego. Słuchacze będą uczyć się greki klasycznej ale również poznają podstawowe różnice pomiędzy greką archaiczną, klasyczną, a koine. Ponadto celem zajęć jest nie tylko nabycie przez studentów umiejętności czytania i translacji oryginalnych, prostych tekstów z pism greckich filozofów ale także tłumaczenia zdań z języka polskiego na język grecki. Obok zagadnień ściśle gramatycznych studenci poznają bogaty zestaw słownictwa, sigli, sentencji greckich; będą także zapoznawani z etymologią, z sylwetkami niektórych poetów i pisarzy piszących w języku greckim oraz z wydarzeniami z mitologii i historii starożytnej.

Treści programowe

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Wiadomości wstępne o języku: historia języka greckiego. Alfabet.	2
2.	Wymowa, przydechy, akcenty i zasady akcentowania. Enklityki, proklityki. Interpunkcja. Fleksja języka greckiego: części mowy, części zdania, deklinacja, koniugacja. Składnia języka greckiego.	2
3.	Deklinacja II rzeczowniki. Rodzajniki m/f/n. Czasownik esse. Orzeczenie imienne. Szyk przydawkowy i orzecznikowy. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
4.	Indicativus, Infinitivus, Imperativus praesentis activi czasowników 1 koniugacji. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
5	Etymologia. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. Powtórzenie materiału z 1-4 jednostek lekcyjnych.	2
6.	Kolokwium. Sigla.	2
7.	Deklinacja I. Przymiotniki I i II deklinacji. Zadania.	2
8.	Indicativus imperfecti activi czasowników 1 koniugacji. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
9.	Składnia ACI. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
10.	Składnia Dativus Possessivus. Etymologia. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. Powtórzenie materiału z 1-9 jednostek lekcyjnych.	2
11.	Kolokwium. Sigla.	2
12.	Indicativus, Infinitivus, Imperativus praesentis medii et passivi czasowników 1 koniugacji. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
13.	Indicativus imperfecti medii et passivi czasowników 1 koniugacji. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
14.	Sentencje autorów antycznych: Arystoteles, Anaksagoras, Plutarch, Ezop, Menander, etc.	2
15.	Kolokwium. Translacja tekstu.	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W03	podstawową terminologię filozoficzną w języku angielskim lub wybranym języku obcym	Student potrafi samodzielnie czytać i tłumaczyć z języka greckiego na język polski proste teksty oraz teksty zawierające terminologię filozoficzną	test pisemny co 5 jednostek lekcyjnych, w semestrze 3; translacja tekstu (dostosowanego do stopnia znajomości języka) oraz rozbiór gramatyczny i logiczny poszczególnych zdań.
FI1_K05	uwzględniania znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	Student opisuje znaczenie tradycji językowej dla rozwoju myśli filozoficznej w Europie	test pisemny co 5 jednostek lekcyjnych, w semestrze 3; translacja tekstu (dostosowanego do stopnia znajomości języka) oraz rozbiór gramatyczny i logiczny poszczególnych zdań.
FI1_K06	ustawicznego pogłębiania swoich umiejętności językowych oraz samodzielnego wykorzystywania w tym celu dostępnych mu źródeł	Student wykazuje gotowość do dalszego pogłębiania znajomości języka łacińskiego oraz samodzielnie wykorzystuje w tym celu dostępne źródła	test pisemny co 5 jednostek lekcyjnych, w semestrze 3; translacja tekstu (dostosowanego do stopnia znajomości języka) oraz rozbiór gramatyczny i logiczny poszczególnych zdań.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład informacyjny z wykorzystaniem pomocy multimedialnych. Ćwiczenia - uzupełnianie zadań przygotowanych przez prowadzącego zajęcia (materiały autorskie) oraz z podręczników w celu utrwalenia omawianych na zajęciach zagadnień.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	0	
	udział w konsultacjach	0	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	15	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	15	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności (więcej = brak zaliczenia)

Na ocenę końcową składają się:

1. Bieżące przygotowanie do zajęć - zadania i odpytywania – 20 pkt

Forma: Ocena ciągła przez cały semestr

Składniki:
• Zadania domowe (10-12 zestawów w semestrze) - 10 pkt
- Tłumaczenia zdań z polskiego na grecki
- Ćwiczenia gramatyczne (deklinacje, koniugacje)
- Słownictwo

• Odpytywanie ustne na zajęciach - 10 pkt

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- Formy gramatyczne (deklinacje, koniugacje)
- Słownictwo z danej lekcji
- Czytanie i tłumaczenie przygotowanych fragmentów

Kryteria:
• Systematyczność wykonywania zadań domowych (0-5 pkt)
• Poprawność zadań domowych (0-5 pkt)
• Przygotowanie do zajęć - znajomość form i słownictwa (0-6 pkt)
• Aktywność na zajęciach (0-4 pkt)

2. Kolokwia (3 w semestrze) – 60 pkt

Kolokwium 1 (po jednostce 5) – 20 pkt
Czas: 45 minut

Zakres materiału:
• Alfabebt, wymowa, akcenty (jednostki 1-2)
• Deklinacja II rzeczowników, rodzajniki (jednostka 4)
• Czasownik esse, orzeczenie imienne (jednostka 4)
• Indicativus, Infinitivus, Imperativus praesentis activi - 1 koniugacja (jednostka 5)

Forma:
• Część A: Gramatyka (8 pkt)
  - Odmień podane formy (rzeczowniki, czasowniki)
  - Wskaż formy gramatyczne
• Część B: Słownictwo (4 pkt)
  - Przetłumacz słowa (grecki→polski, polski→grecki)
• Część C: Translacja (8 pkt)
  - Przetłumacz 4-5 prostych zdań (grecki→polski)
  - Przetłumacz 2-3 zdania (polski→grecki)

Skala: 0-11 pkt (ndst), 12-15 pkt (dst), 16-18 pkt (db), 19-20 pkt (bdb)

Kolokwium 2 (po jednostce 10) – 20 pkt
Czas: 45 minut

Zakres materiału:
• Cały materiał z kolokwium 1
• Deklinacja I (jednostka 8)
• Przymiotniki I i II deklinacji (jednostka 8)
• Indicativus imperfecti activi (jednostka 9)
• Składnia ACI (jednostka 10)
• Składnia Dativus Possessivus (jednostka 11)

Forma: jak kolokwium 1 (gramatyka + słownictwo + translacja)

Skala: jak kolokwium 1

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Kolokwium 3 (po jednostce 15) – 20 pkt
Czas: 45 minut

Zakres materiału:
• Cały materiał z semestru (jednostki 1-15)
• Indicativus, Infinitivus, Imperativus praesentis medii et passivi (jednostka 12)
• Indicativus imperfecti medii et passivi (jednostka 13)
• Sentencje autorów antycznych (jednostka 14)

Forma: jak kolokwium 1 i 2 (gramatyka + słownictwo + translacja)

Skala: jak kolokwium 1 i 2

3. Translacja tekstu filozoficznego z rozborem - egzamin końcowy – 20 pkt

Forma: Pisemna translacja z rozborem gramatycznym
Czas: 60 minut
Termin: ostatnie zajęcia

Student losuje jeden z 3 przygotowanych tekstów filozoficznych (poziom A1)

Długość tekstu: 5-7 zdań (około 40-50 słów)

Zadania:
• Translacja tekstu z greckiego na polski (12 pkt)
• Rozbór gramatyczny wybranych form (4 pkt)
  - Wskaż deklinację/koniugację
  - Określ przypadek/czas/osobę
• Rozbór logiczny zdania (4 pkt)
  - Podmiot, orzeczenie, dopełnienie
  - Przydawki, okoliczniki

Kryteria oceny:
• Poprawność translacji - znaczenie (0-8 pkt)
• Poprawność translacji - styl i składnia polska (0-4 pkt)
• Rozbór gramatyczny (0-4 pkt)
• Rozbór logiczny (0-4 pkt)

Skala: 0-9 pkt (ndst), 10-14 pkt (dst), 15-18 pkt (db), 19-20 pkt (bdb)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 100 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 50 pkt łącznie (50%)
- Minimum 10 pkt z translacji końcowej (50% z 20 pkt)

Skala ocen końcowa:
- 0-50 pkt (0-50%) – 2.0 (niedostateczny)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- 51-59 pkt (51-59%) – 3.0 (dostateczny) - 60-69 pkt (60-69%) – 3.5 (dostateczny plus) - 70-79 pkt (70-79%) – 4.0 (dobry) - 80-89 pkt (80-89%) – 4.5 (dobry plus) - 90-100 pkt (90-100%) – 5.0 (bardzo dobry)

Literatura obowiązkowa

1.	Borowska M. „Mormolyke", Wiedza Powszechna, 1996
2.	Kalinkowski S. „Język grecki. Podręcznik dla studentów teologii", Verbinum, Warszawa 2012
3.	Taylor J. „Classical Greek" Part 1, London 2024

Literatura uzupełniająca

1.	Agnieszka i Kazimierz Korusowie, Hellenike glotta; Podręcznik do nauki języka greckiego; Wydawnictwo Naukowe PWN
2.	M. Auerbach, M. Golias, Gramatyka grecka, PWN, Warszawa
3.	O. Jurewicz, „Słownik grecko-polski", t.I-II, PWN, Warszawa
4.	Abramowiczówna Z., Appel W. „Słownik polsko-starogrecki", Toruń 2021
5.	Ks. K. Bardski Język Grecki Nowego Testamentu. Warszawa 2005
6.	W. Jonczyk SJ, „Wprowadzenie do języka greckiego Nowego Testamentu", Wydawnictwo WAM
7.	Mikuła M., Popiołek M. „Podręcznik do nauki języka starogreckiego", t. 1-3, Wydawnictwo Naukowe Sub Lupa, 2017.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Język grecki 2
Prowadzący	mgr Magdalena Bejm
Wydział	WFCH
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	I v II
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy do wyboru na I lub II roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W03; FI1_K05; FI1_K06
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	ćwiczenia
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Zaliczony I semestr
Opis i cele przedmiotu	Zajęcia mają za zadanie zapoznać studentów z historią języka greckiego. Słuchacze będą uczyć się greki klasycznej ale również poznają podstawowe różnice pomiędzy greką archaiczną, klasyczną, a koine. Ponadto celem zajęć jest nie tylko nabycie przez studentów umiejętności czytania i translacji oryginalnych, prostych tekstów z pism greckich filozofów ale także tłumaczenia zdań z języka polskiego na grekę. Obok zagadnień ściśle gramatycznych studenci poznają bogaty zestaw słownictwa, sigli, sentencji greckich; będą także zapoznawani z etymologią, z sylwetkami niektórych poetów i pisarzy piszących w języku greckim oraz z wydarzeniami z mitologii i historii starożytnej.

Treści programowe

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Deklinacja III, tematy płynne, wargowe. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań. Słownictwo z zakresu filozofii.	2
2.	Deklinacja III, tematy zębowe. Przymiotniki III deklinacji.	2
3.	Utrwalenie III deklinacji. Zadania. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
4.	Indicativus, Infinitivus, Imperativus aoristi I activi. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
5.	Indicativus, Infinitivus, Imperativus aoristi I medii. Indicativus, Infinitivus, Imperativus futuri I activi i medii. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
6.	Utrwalenie i powtórzenie materiału z 1-5 jednostek lekcyjnych.	2
7.	Kolokwium. Etymologia.	2
8.	Deklinacja III: tematy na -nt, -t, -os. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
9.	Rzeczowniki nieregularne III deklinacji. Zadania. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
10.	Participia: praesentis activi, aoristi I activi, futuri activi. Zadania.	2
11.	Przymiotniki nieregularne. Stopniowanie przymiotników.Tworzenie i stopniowanie przysłówków.	2
12.	Utrwalenie i powtórzenie materiału z 8-11 jednostek lekcyjnych.	2
13.	Kolokwium. Sentencje autorów antycznych: Diogenes Laertios, Platon, Anakreont, Safona, etc.	2
14.	Sigla. Etymologia. Sentencje autorów antycznych: Arystoteles, Anaksagoras, Plutarch, Ezop, Menander, Solon, Heraklit, Demokryt,etc.	2
15.	Kolokwium. Translacja tekstu.	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W03	podstawową terminologię filozoficzną w języku angielskim lub wybranym języku obcym	Student samodzielnie czyta i tłumaczy z języka greckiego na język polski proste teksty oraz teksty zawierające terminologię filozoficzną	test pisemny co 5 jednostek lekcyjnych, w semestrze 3; translacja tekstu (dostosowanego do stopnia znajomości języka) oraz rozbiór gramatyczny i logiczny poszczególnych zdań.
FI1_K05	uwzględniania znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	Student opisuje znaczenie tradycji językowej dla rozwoju myśli filozoficznej w Europie	test pisemny co 5 jednostek lekcyjnych, w semestrze 3; translacja tekstu (dostosowanego do stopnia znajomości języka) oraz rozbiór gramatyczny i logiczny poszczególnych zdań.
FI1_K06	ustawicznego pogłębiania swoich umiejętności językowych oraz samodzielnego wykorzystywania w tym celu dostępnych mu źródeł	Student wykazuje gotowość do dalszego pogłębiania znajomości języka łacińskiego oraz samodzielnie wykorzystuje w tym celu dostępne źródła	test pisemny co 5 jednostek lekcyjnych, w semestrze 3; translacja tekstu (dostosowanego do stopnia znajomości języka) oraz rozbiór gramatyczny i logiczny poszczególnych zdań.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład informacyjny z wykorzystaniem pomocy multimedialnych. Ćwiczenia - uzupełnianie zadań przygotowanych przez prowadzącego zajęcia (materiały autorskie) oraz z podręczników w celu utrwalenia omawianych na zajęciach zagadnień.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	0	
	udział w konsultacjach	0	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	15	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	15	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności (więcej = brak zaliczenia)

Na ocenę końcową składają się:

1. Bieżące przygotowanie do zajęć - zadania i odpytywania – 20 pkt

Forma: Ocena ciągła przez cały semestr

Składniki:
• Zadania domowe (10-12 zestawów w semestrze) - 10 pkt
- Tłumaczenia zdań z polskiego na grecki
- Ćwiczenia gramatyczne (deklinacja III, aorist, futurum, participia)
- Słownictwo filozoficzne

• Odpytywanie ustne na zajęciach - 10 pkt

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- Formy gramatyczne (deklinacja III - wszystkie typy!)
- Aoryst, Futurum, Participia
- Słownictwo z filozofii
- Czytanie i tłumaczenie przygotowanych fragmentów

Kryteria:
• Systematyczność wykonywania zadań domowych (0-5 pkt)
• Poprawność zadań domowych (0-5 pkt)
• Przygotowanie do zajęć - znajomość form i słownictwa (0-6 pkt)
• Aktywność na zajęciach (0-4 pkt)

2. Kolokwia (3 w semestrze) – 60 pkt

Kolokwium 1 (po jednostce 5) – 20 pkt
Czas: 45 minut

Zakres materiału:
• Deklinacja III - tematy płynne, wargowe (jednostka 1)
• Deklinacja III - tematy zębowe, przymiotniki III deklinacji (jednostka 2)
• Utrwalenie III deklinacji (jednostka 3)
• Indicativus, Infinitivus, Imperativus aoristi I activi (jednostka 4)
• Indicativus, Infinitivus, Imperativus aoristi I medii; futuri I activi i medii (jednostka 5)

Forma:
• Część A: Gramatyka (8 pkt)
  - Odmień formy deklinacji III (wszystkie typy!)
  - Aoryst i Futurum - formy czasowników
• Część B: Słownictwo filozoficzne (4 pkt)
  - Terminologia filozoficzna (grecki→polski, polski→grecki)
• Część C: Translacja (8 pkt)
  - Przetłumacz 4-5 zdań z aorystem i futurum (grecki→polski)
  - Przetłumacz 2-3 zdania (polski→grecki)

Skala: 0-11 pkt (ndst), 12-15 pkt (dst), 16-18 pkt (db), 19-20 pkt (bdb)

Kolokwium 2 (po jednostce 10) – 20 pkt
Czas: 45 minut

Zakres materiału:
• Cały materiał z kolokwium 1
• Deklinacja III - tematy na -nt, -t, -os (jednostka 7)
• Rzeczowniki nieregularne III deklinacji (jednostka 8)
• Participia: praesentis activi, aoristi I activi, futuri activi (jednostka 9)
• Przymiotniki nieregularne, stopniowanie przymiotników, przysłówki (jednostka 10)

Forma: jak kolokwium 1 (gramatyka + słownictwo + translacja)

Skala: jak kolokwium 1

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Kolokwium 3 (po jednostce 15) – 20 pkt
Czas: 45 minut

Zakres materiału:
• Cały materiał z semestru (jednostki 1-15)
• Wszystkie participia
• Wszystkie nieregularności
• Sentencje filozofów (Diogenes Laertios, Platon, Arystoteles, Heraklit, Demokryt)

Forma: jak kolokwium 1 i 2

Skala: jak kolokwium 1 i 2

3. Translacja tekstu filozoficznego z rozbiorem - egzamin końcowy – 20 pkt

Forma: Pisemna translacja z rozborem gramatycznym
Czas: 60 minut
Termin: ostatnie zajęcia

Student losuje jeden z 3 przygotowanych tekstów filozoficznych (poziom A2)

Długość tekstu: 6-8 zdań (około 50-70 słów)
TRUDNIEJSZY niż w Greckim 1 - wykorzystanie deklinacji III, aorystu, participiów!

Zadania:
• Translacja tekstu z greckiego na polski (12 pkt)
• Rozbór gramatyczny wybranych form (4 pkt)
  - Wskaż deklinację/koniugację (w tym III deklinacja!)
  - Określ przypadek/czas/osobę
  - Rozpoznaj participia i ich funkcję
• Rozbór logiczny zdania (4 pkt)
  - Podmiot, orzeczenie, dopełnienie
  - Participia - ich rola w zdaniu
  - Konstrukcje bardziej złożone

Kryteria oceny:
• Poprawność translacji - znaczenie (0-8 pkt)
• Poprawność translacji - styl i składnia polska (0-4 pkt)
• Rozbór gramatyczny - deklinacja III, aoryst, participia (0-4 pkt)
• Rozbór logiczny - konstrukcje złożone (0-4 pkt)

Skala: 0-9 pkt (ndst), 10-14 pkt (dst), 15-18 pkt (db), 19-20 pkt (bdb)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 100 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 50 pkt łącznie (50%)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- Minimum 10 pkt z translacji końcowej (50% z 20 pkt) Skala ocen końcowa: - 0-50 pkt (0-50%) – 2.0 (niedostateczny) - 51-59 pkt (51-59%) – 3.0 (dostateczny) - 60-69 pkt (60-69%) – 3.5 (dostateczny plus) - 70-79 pkt (70-79%) – 4.0 (dobry) - 80-89 pkt (80-89%) – 4.5 (dobry plus) - 90-100 pkt (90-100%) – 5.0 (bardzo dobry)

Literatura obowiązkowa

1.	Borowska M. „Mormolyke", Wiedza Powszechna, 1996
2.	Kalinkowski S. „Język grecki. Podręcznik dla studentów teologii", Verbinum, Warszawa 2012
3.	Taylor J. „Classical Greek" Part 1, London 2024

Literatura uzupełniająca

1.	Agnieszka i Kazimierz Korusowie, Hellenike glotta; Podręcznik do nauki języka greckiego; Wydawnictwo Naukowe PWN
2.	M. Auerbach, M. Golias, Gramatyka grecka, PWN, Warszawa
3.	O. Jurewicz, „Słownik grecko-polski", t.I-II, PWN, Warszawa
4.	Abramowiczówna Z., Appel W. „Słownik polsko-starogrecki", Toruń 2021
5.	Ks. K. Bardski Język Grecki Nowego Testamentu. Warszawa 2005
6.	W. Jonczyk SJ, „Wprowadzenie do języka greckiego Nowego Testamentu", Wydawnictwo WAM.
7.	Mikuła M., Popiołek M. „Podręcznik do nauki języka starogreckiego" T.1-3, Wydawnictwo Naukowe Sub Lupa, 2017.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Wykład informacyjny z wykorzystaniem pomocy multimedialnych. Ćwiczenia - uzupełnianie zadań przygotowanych przez prowadzącego zajęcia (materiały autorskie) oraz z podręczników w celu utrwalenia omawianych na zajęciach zagadnień.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Język łaciński 1
Prowadzący	mgr Magdalena Bejm
Wydział	WFCH
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	I v II
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy do wyboru na I lub II roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W03; FI1_K05; FI1_K06
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Brak wymagań wstępnych
Opis i cele przedmiotu	Zajęcia mają za zadanie zapoznać studentów z historią języka łacińskiego. Uczestnicy zajęć będą uczyć się łaciny klasycznej ale również poznają podstawowe różnice pomiędzy łaciną klasyczną, a średniowieczną czy renesansową. Jednak głównym celem zajęć jest nabycie przez studentów umiejętności samodzielnego tłumaczenia prostych tekstów łacińskich dzięki poznaniu podstawowych zasad gramatycznych i określonego zestawu słownictwa. Obok zagadnień ściśle gramatycznych studenci poznają bogaty zestaw słownictwa, sigli, wyrażeń leksykalnych i sentencji łacińskich; będą także zapoznawani z etymologią, z sylwetkami niektórych poetów i pisarzy piszących w języku łacińskim oraz z wydarzeniami z mitologii i historii starożytnej.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

1.	Wiadomości wstępne o języku: historia języka łacińskiego, alfabet, wymowa, iloczas, zasady akcentowania.	2
2.	Fleksja języka łacińskiego: części mowy, części zdania, deklinacja, koniugacja. Składnia języka łacińskiego.	2
3.	Deklinacja I. Czasownik esse. Orzeczenie imienne. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
4.	Indicativus, Infinitivus, Imperativus praesentis activi czasowników 1-4 koniugacji. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
5	Etymologia. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
6.	Kolokwium. Wyrażenia leksykalne.	2
7.	Deklinacja II. Przymiotniki I i II deklinacji. Zadania.	2
8.	Zaimki osobowe i dzierżawcze. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
9.	Składnia ACI. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
10.	Składnia Dativus Possessivus. Etymologia. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
11.	Indicativus imperfecti, futuri I activi. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
12.	Kolokwium. Sigla.	2
13.	Czasowniki złożone z sum, esse, fui.	2
14.	Sentencje autorów antycznych: Horacy, Owidiusz, Seneka, etc.	2
15.	Kolokwium. Translacja tekstu.	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W03	podstawową terminologię filozoficzną w języku	Student samodzielnie czyta i tłumaczy z języka łacińskiego na język polski proste	test pisemny co 5 jednostek

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	angielskim lub wybranym języku obcym	teksty oraz teksty zawierające terminologię filozoficzną	lekcyjnych, w semestrze 3; translacja tekstu (dostosowanego do stopnia znajomości języka) oraz rozbiór gramatyczny i logiczny poszczególnych zdań.
FI1_K05	uwzględniania znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	Student opisuje znaczenie tradycji językowej dla rozwoju myśli filozoficznej w Europie	test pisemny co 5 jednostek lekcyjnych, w semestrze 3; translacja tekstu (dostosowanego do stopnia znajomości języka) oraz rozbiór gramatyczny i logiczny poszczególnych zdań.
FI1_K06	ustawicznego pogłębiania swoich umiejętności językowych oraz samodzielnego wykorzystywania w tym celu dostępnych mu źródeł	Student wykazuje gotowość do dalszego pogłębiania znajomości języka łacińskiego oraz potrafi samodzielnie wykorzystać w tym celu dostępne źródła	test pisemny co 5 jednostek lekcyjnych, w semestrze 3; translacja tekstu (dostosowanego do stopnia znajomości języka) oraz rozbiór gramatyczny i logiczny poszczególnych zdań.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład informacyjny z wykorzystaniem pomocy multimedialnych. Ćwiczenia - uzupełnianie zadań przygotowanych przez prowadzącego zajęcia (materiały autorskie) oraz z podręczników w celu utrwalenia omawianych na zajęciach zagadnień.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	0	
	udział w konsultacjach	0	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	15	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	15	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Kryteria oceny końcowej

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
• Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Bieżące przygotowanie do zajęć - zadania i odpytywania – 20 pkt

• Zadania domowe (deklinacje I-II, koniugacje 1-4, tłumaczenia) - 10 pkt
• Odpytywanie ustne (formy gramatyczne, słownictwo) - 10 pkt

2. Kolokwia (3 w semestrze) – 60 pkt

Kolokwium 1 (po jednostce 6) – 20 pkt
Zakres: Deklinacja I, esse, koniugacje 1-4 praesens
Forma: Gramatyka (8 pkt) + Słownictwo (4 pkt) + Translacja (8 pkt)

Kolokwium 2 (po jednostce 11) – 20 pkt
Zakres: + Deklinacja II, przymiotniki, zaimki, ACI, Dativus Possessivus, imperfectum, futurum I
Forma: jak kolokwium 1

Kolokwium 3 (po jednostce 15) – 20 pkt
Zakres: Cały materiał + czasowniki złożone z sum + sentencje (Horacy, Owidiusz, Seneka)
Forma: jak kolokwium 1

3. Translacja tekstu filozoficznego z rozborem - egzamin końcowy – 20 pkt

Czas: 60 minut

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Przykładowe teksty: Cyceron (De finibus), Seneka (Listy moralne), sentencje filozoficzne
Długość: 5-7 zdań (40-50 słów)

- Translacja tekstu (12 pkt)
- Rozbór gramatyczny (deklinacja/koniugacja, przypadek/czas/osoba) (4 pkt)
- Rozbór logiczny (podmiot, orzeczenie, dopełnienie) (4 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 100 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 50 pkt łącznie (50%)
- Minimum 10 pkt z translacji końcowej (50% z 20 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-50 pkt – 2.0 | 51-59 pkt – 3.0 | 60-69 pkt – 3.5 | 70-79 pkt – 4.0 | 80-89 pkt – 4.5 | 90-100 pkt – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Hans H. Orberg „Lingua Latina per se illustrata. Familia Romana. Pars I", Cultura Clasica, 2011
2.	Hans H. Orberg „Lingua Latina per se illustrata. Familia Romana. Exercitia Latina Pars I", Cultura Clasica, 2011
3.	L. Winniczuk „Lingua Latina. Łacina bez pomocy Orbiliusza", PWN, Warszawa 1985

Literatura uzupełniająca

1.	S. Wilczyński, E. Pobiedzińska, A. Jaworska Porta Latina Novissima. Język łaciński i kultura antyczna. Warszawa 2012
2.	K. Kumaniecki, Słownik łacińsko-polski, PWN, Warszawa 1990
3.	M. Wielewski, Krótka gramatyka języka łacińskiego, PZWS, Warszawa 1990
4.	M. Korolko, Thesaurus. Skarbiec łacińskich sentencji i powiedzeń w literaturze polskiej, WP, Warszawa, 1997
5.	B. Gładowska, A. Stachowicz-Garstka, M. Zawadzka „Cornu Copiae. Ćwiczenia łacińskie dla szkół średnich i wyższych", Sub Lupa, Warszawa 2017

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Język łaciński 3
Prowadzący	mgr Magdalena Bejm
Wydział	WFCH
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	2021/2022
Rok studiów	II v III
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy do wyboru na II lub III roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W03; FI1_K05; FI1_K06
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Zaliczony 2 semestr języka łacińskiego
Opis i cele przedmiotu	Celem zajęć jest przygotowanie słuchaczy do samodzielnej pracy z tekstami źródłowymi w języku łacińskim dzięki opanowaniu zasad gramatycznych w stopniu zaawansowanym i określonego zestawu słownictwa. Zatem uczestnicy zajęć będą mieli możliwość pogłębić znajomość gramatyki i słownictwa. Słuchacze będą uczyć się łaciny klasycznej ale również poznają różnice pomiędzy łaciną klasyczną, a średniowieczną

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	czy renesansową również zetkną się z oryginalnymi tekstami łaciny chrześcijańskiej. Obok zagadnień ściśle gramatycznych studenci poznają bogaty zestaw słownictwa, sigli, wyrażeń leksykalnych i sentencji łacińskich; będą także zapoznawani z etymologią, z sylwetkami niektórych poetów i pisarzy piszących w języku łacińskim oraz z wydarzeniami z mitologii i historii starożytnej dzięki czemu lepiej będą mogli zrozumieć znaczenie i rolę łaciny w tradycji europejskiej. Uczestnicy zajęć dostrzegą również korelację języka łacińskiego z językami nowożytnymi.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Powtórzenie wiadomości z semestru 1 i 2.	2
2.	Tworzenie i stopniowanie przysłówków. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
3.	Indicativus, Infinitivus, Imperativus perfecti activi czasowników 1-4 koniugacji. Czasowniki nieregularne. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
4.	Indicativus, Infinitivus, Imperativus plusquamperfecti, Futuri II activi czasowników 1-4 koniugacji. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
5	Participium perfecti passivi. Indicativus, Infinitivus, Imperativus perfecti, plusquamperfecti, Futuri II activi czasowników 1-4 koniugacji.	2
6.	Powtórzenie materiału w celu utrwalenia. Zadania. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
7.	Kolokwium. Wyrażenia leksykalne.	2
8.	Strona bierna czasowników. Zamiana zdań ze stony czynnej na bierną z uwzględnieniem wszystkich czasów w języku łacińskim. Zadania.	2
9.	Participium futuri activi i passivi. Infinitivus wszystkich poznanych czasów.	2
10.	Verba deponentia i semideponentia. . Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
11.	Odmiana czasownika eo,ire,ii,itum oraz fio, fieri factus sum. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
12.	Składnia NCI. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

13.	Powtórzenie materiału w celu utrwalenia. Zadania. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
14.	Kolokwium. Translacja fragmentu wybranego tekstu.	2
15.	Biblia, fragmenty Wulgaty. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W03	Absolwent zna podstawową terminologię filozoficzną w języku angielskim lub wybranym języku obcym	Student samodzielnie czyta i tłumaczy z języka łacińskiego na język polski proste teksty oraz teksty zawierające terminologię filozoficzną	test pisemny co 5 jednostek lekcyjnych, w semestrze 2/3; translacja tekstu (dostosowanego do stopnia znajomości języka) oraz rozbiór gramatyczny i logiczny poszczególnych zdań.
FI1_K05	Absolwent jest gotów uwzględnić znaczenie europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	Student opisuje znaczenie tradycji językowej dla rozwoju myśli filozoficznej w Europie	test pisemny co 5 jednostek lekcyjnych, w semestrze 2/3; translacja tekstu (dostosowanego do stopnia znajomości języka) oraz rozbiór gramatyczny i logiczny poszczególnych zdań.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

FI1_K06	Absolwent jest gotów do ustawicznego pogłębiania swoich umiejętności językowych oraz samodzielnego wykorzystywania w tym celu dostępnych mu źródeł	Student wykazuje gotowość do dalszego pogłębiania znajomości języka łacińskiego oraz potrafi samodzielnie wykorzystuje w tym celu dostępne źródła	test pisemny co 5 jednostek lekcyjnych, w semestrze 2/3; translacja tekstu (dostosowanego do stopnia znajomości języka) oraz rozbiór gramatyczny i logiczny poszczególnych zdań.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład informacyjny z wykorzystaniem pomocy multimedialnych. Ćwiczenia - uzupełnianie zadań przygotowanych przez prowadzącego zajęcia (materiały autorskie) oraz z podręczników w celu utrwalenia omawianych na zajęciach zagadnień.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	0	
	udział w konsultacjach	0	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	15	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	15	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności (więcej = brak zaliczenia)
- Systematyczne przygotowywanie się do zajęć (tłumaczenia, ćwiczenia gramatyczne)

Na ocenę końcową składają się:

1. Bieżące przygotowanie do zajęć - zadania i odpytywania – 20 pkt

Forma: Ocena ciągła przez cały semestr

Składniki:
• Zadania domowe (tłumaczenia, ćwiczenia gramatyczne) – 10 pkt
- Systematyczność wykonywania zadań (0-5 pkt)
- Poprawność tłumaczeń i form gramatycznych (0-5 pkt)

• Odpytywanie ustne na zajęciach – 10 pkt
- Formy gramatyczne (perfectum, plusquamperfectum, participia, strona bierna)
- Słownictwo i wyrażenia leksykalne
- Czytanie i tłumaczenie przygotowanych fragmentów
- Rozbiór logiczny i gramatyczny zdań

2. Kolokwia (2 w semestrze) – 60 pkt

Kolokwium 1 (po jednostce 7) – 30 pkt
Zakres: Tworzenie i stopniowanie przysłówków, perfectum activi, participium perfecti passivi, strona bierna czasowników
Forma:
• Gramatyka (formy czasowników, participia, strona bierna) – 12 pkt
• Słownictwo i wyrażenia leksykalne – 6 pkt
• Translacja tekstu z rozbiorem gramatycznym – 12 pkt

Kolokwium 2 (po jednostce 14) – 30 pkt
Zakres: Participia futuri, infinitivus wszystkich czasów, verba deponentia, składnia NCI, czasowniki eo i fio
Forma: jak kolokwium 1

3. Translacja fragmentu tekstu na zajęciach końcowych – 20 pkt

Forma: Translacja fragmentu Wulgaty lub innego tekstu łacińskiego z rozbiorem logicznym i gramatycznym

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Kryteria oceny:
• Poprawność tłumaczenia (0-10 pkt)
• Rozbiór gramatyczny (0-5 pkt)
• Rozbiór logiczny zdań (0-5 pkt)

SUMA PUNKTÓW: 100 punktów

WARUNEK ZALICZENIA PRZEDMIOTU:

1. Spełnienie wymagań dotyczących obecności (dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności)

2. Uzyskanie minimum 50% punktów z kolokwiów łącznie:
minimum 30 punktów z 60 możliwych (2 kolokwia)

3. Uzyskanie minimum 50% punktów łącznie ze wszystkich składowych:
minimum 50 punktów

UWAGA: Niespełnienie warunku 2 (próg z kolokwiów) skutkuje oceną niedostateczną
niezależnie od łącznej liczby punktów.

Skala ocen końcowa:
- 91–100 pkt (91–100%) – bardzo dobry (5.0)
- 81–90 pkt (81–90%) – dobry plus (4.5)
- 71–80 pkt (71–80%) – dobry (4.0)
- 61–70 pkt (61–70%) – dostateczny plus (3.5)
- 51–60 pkt (51–60%) – dostateczny (3.0)
- 0–50 pkt (0–50%) – niedostateczny (2.0)

Literatura obowiązkowa

1.	Hans H. Orberg „Lingua Latina per se illustrata. Familia Romana. Pars I”, Cultura Clasica, 2011
2.	Hans H. Orberg „Lingua Latina per se illustrata. Familia Romana. Exercitia Latina Pars I”, Cultura Clasica, 2011
3.	L. Winniczuk „Lingua Latina. Łacina bez pomocy Orbiliusza”, PWN, Warszawa 1985
1.	Luigi Miraglia, „Fabulae Syrae”, 2011

Literatura uzupełniająca

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

1.	S. Wilczyński, E. Pobiedzińska, A. Jaworska Porta Latina Novissima. Język łaciński i kultura antyczna. Warszawa 2012
2.	K. Kumaniecki, Słownik łacińsko-polski, PWN, Warszawa 1990
3.	M. Wielewski, Krótka gramatyka języka łacińskiego, PZWS, Warszawa 1990
4.	M. Korolko, Thesaurus. Skarbiec łacińskich sentencji i powiedzeń w literaturze polskiej, WP, Warszawa, 1997
5.	B. Gładowska, A. Stachowicz-Garstka, M. Zawadzka „Cornu Copiae. Ćwiczenia łacińskie dla szkół średnich i wyższych", Sub Lupa, Warszawa 2017

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Język łaciński 4
Prowadzący	mgr Magdalena Bejm
Wydział	WFCH
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	II v III
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy do wyboru na II lub III roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W03; FI1_K05; FI1_K06
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Zaliczony 3 semestr języka łacińskiego
Opis i cele przedmiotu	Celem zajęć jest przygotowanie słuchaczy do samodzielnej pracy z tekstami źródłowymi w języku łacińskim dzięki opanowaniu zasad gramatycznych w stopniu zaawansowanym i określonego zestawu słownictwa. Zatem uczestnicy zajęć będą mieli możliwość pogłębić znajomość gramatyki i słownictwa. Słuchacze będą uczyć się łaciny klasycznej ale również poznają różnice pomiędzy łaciną klasyczną, a średniowieczną czy renesansową również zetkną się z oryginalnymi tekstami łaciny chrześcijańskiej. Obok zagadnień ściśle gramatycznych studenci poznają bogaty zestaw słownictwa, sigli, wyrażeń leksykalnych i sentencji łacińskich; będą także zapoznawani z etymologią, z sylwetkami niektórych poetów i pisarzy piszących w języku łacińskim oraz z wydarzeniami z mitologii i historii starożytnej dzięki czemu lepiej będą mogli zrozumieć znaczenie i rolę łaciny w tradycji europejskiej.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	Uczestnicy zajęć dostrzegą również korelację języka łacińskiego z językami nowożytnymi.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Powtórzenie wiadomości z semestru 3.	2
2.	Coniunctivus praesentis i imperfecti activi. Coniunctivus w zdaniach głównych. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
3.	Coniunctivus praesentis i imperfecti passivi. Zdania celowe i dopełnieniowe. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
4.	Coniunctivus perfecti i plusquamperfecti activi. Cum historicum. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
5	Coniunctivus perfecti i plusquamperfecti perfecti passivi. Coniunctivus w zdaniach głównych. Consecutio temporum. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
6.	Powtórzenie materiału w celu utrwalenia. Zadania. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
7.	Kolokwium. Wybrane sentencje filozoficzne: Cyceron, Seneka, Marek Aureliusz, etc.	2
8.	Składnia Ablativus Absolutus. Zdania przyczynowe: cum causale.	2
9.	Okresy warunkowe.	2
10.	Verba anomala: volo, nolo, malo. Czasownik i jego złożenia: fero, ferre, tuli, latum; edo, edere (esse).	2
11.	Odmiana czasownika eo,ire,ii,itum oraz fio, fieri factus sum. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
12.	Verba defectiva. Verba impersonalia. Supinum. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
13.	Gerundium, a gerundivum. Czytanie i translacja tekstu z uwzględnieniem rozbioru logicznego i gramatycznego poszczególnych zdań.	2
14.	Coniugatio periphrastica activa i passiva. Zadania.	2
15.	Kolokwium. Translacja tekstu.	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W03	Absolwent zna podstawową terminologię filozoficzną w języku angielskim lub wybranym języku obcym	Student samodzielnie czyta i tłumaczy z języka łacińskiego na język polski proste teksty oraz teksty zawierające terminologię filozoficzną	test pisemny co 5 jednostek lekcyjnych, w semestrze 2/3; translacja tekstu (dostosowanego do stopnia znajomości języka) oraz rozbiór gramatyczny i logiczny poszczególnych zdań.
FI1_K05	Absolwent jest gotów uwzględnić znaczenie europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	Student opisuje znaczenie tradycji językowej dla rozwoju myśli filozoficznej w Europie	test pisemny co 5 jednostek lekcyjnych, w semestrze 2/3; translacja tekstu (dostosowanego do stopnia znajomości języka) oraz rozbiór gramatyczny i logiczny poszczególnych zdań.
FI1_K06	Absolwent jest gotów do ustawicznego pogłębiania swoich umiejętności językowych oraz samodzielnego wykorzystywania w tym celu dostępnych mu źródeł	Student wykazuje gotowość do dalszego pogłębiania znajomości języka łacińskiego oraz potrafi samodzielnie wykorzystuje w tym celu dostępne źródła	test pisemny co 5 jednostek lekcyjnych, w semestrze 2/3; translacja tekstu (dostosowanego do stopnia znajomości języka) oraz rozbiór gramatyczny i logiczny poszczególnych zdań.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład informacyjny z wykorzystaniem pomocy multimedialnych. Ćwiczenia - uzupełnianie zadań przygotowanych przez prowadzącego zajęcia (materiały autorskie) oraz z podręczników w celu utrwalenia omawianych na zajęciach zagadnień.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
Bezpośredni	udział w zajęciach	30	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	0	
	udział w konsultacjach	0	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	15	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	15	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

.

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Bieżące przygotowanie do zajęć - zadania i odpytywania – 20 pkt

• Zadania domowe (coniunctivus, okresy warunkowe, ablativus absolutus, gerundium/gerundivum) - 10 pkt
• Odpytywanie ustne (formy trybu łączącego, verba anomala, składnia zaawansowana) - 10 pkt

2. Kolokwia (2 w semestrze) – 60 pkt

Kolokwium 1 (po jednostce 7) – 30 pkt

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Zakres: Coniunctivus praesentis i imperfecti (activi i passivi), zdania celowe i dopełnieniowe, coniunctivus perfecti i plusquamperfecti (activi i passivi), cum historicum, consecutio temporum, sentencje filozoficzne (Cyceron, Seneka, Marek Aureliusz)
Forma: Gramatyka (12 pkt) + Słownictwo (6 pkt) + Translacja (12 pkt)

Kolokwium 2 (po jednostce 15) – 30 pkt
Zakres: Cały materiał + ablativus absolutus, zdania przyczynowe (cum causale), okresy warunkowe, verba anomala (volo/nolo/malo, fero, edo), verba defectiva i impersonalia, supinum, gerundium/gerundivum, coniugatio periphrastica
Forma: jak kolokwium 1

3. Translacja tekstu filozoficznego z rozborem - egzamin końcowy – 20 pkt

Czas: 60 minut
Przykładowe teksty: Cyceron (De natura deorum, Tusculanae), Seneka (De vita beata, Epistulae), Marek Aureliusz, Boecjusz, teksty filozoficzne łaciny klasycznej i średniowiecznej
Długość: 8-10 zdań (70-90 słów) - POZIOM ZAAWANSOWANY

• Translacja tekstu (12 pkt)
• Rozbór gramatyczny (coniunctivus, ablativus absolutus, okresy warunkowe, gerundium/gerundivum, verba anomala) (4 pkt)
• Rozbór logiczny (zdania złożone wielokrotnie, konstrukcje peryfrastyczne) (4 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 100 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 50 pkt łącznie (50%)
- Minimum 10 pkt z translacji końcowej (50% z 20 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-50 pkt – 2.0 | 51-59 pkt – 3.0 | 60-69 pkt – 3.5 | 70-79 pkt – 4.0 | 80-89 pkt – 4.5 | 90-100 pkt – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Hans H. Orberg „Lingua Latina per se illustrata. Roma aeterna. Pars II", Cultura Clasica, 2011
2.	Hans H. Orberg „Lingua Latina per se illustrata. Familia Romana. Exercitia Latina Pars I", Cultura Clasica, 2011
3.	L. Winniczuk „Lingua Latina. Łacina bez pomocy Orbiliusza", PWN, Warszawa 1985
2.	Luigi Miraglia, „Fabulae Syrae", 2011

Literatura uzupełniająca

1.	S. Wilczyński, E. Pobiedzińska, A. Jaworska Porta Latina Novissima. Język łaciński i kultura antyczna. Warszawa 2012
2.	K. Kumaniecki, Słownik łacińsko-polski, PWN, Warszawa 1990
3.	M. Wielewski, Krótka gramatyka języka łacińskiego, PZWS, Warszawa 1990

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

4.	M. Korolko, Thesaurus. Skarbiec łacińskich sentencji i powiedzeń w literaturze polskiej, WP, Warszawa, 1997
5.	B. Gładowska, A. Stachowicz-Garstka, M. Zawadzka „Cornu Copiae. Ćwiczenia łacińskie dla szkół średnich i wyższych", Sub Lupa, Warszawa 2017

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	**Emocje - uczucia, oceny i motywacje. Filozofia emocji od Arystotelesa do Spinozy**
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Magdalena Płotka
Wydział	Wydział Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	II lub III
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy z grupy do wyboru. Podstawowe problemy subdyscyplin filozofii
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W01; FI1_W06; FI1_W08; FI1_W09; FI1_U08; FI1_K01; FI1_K03; FI1_K05;
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Wykład kierunkowy
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Od studentów oczekuje się podstawowej znajomości historii filozofii starożytnej i średniowiecznej oraz umiejętności czytania tekstów filozoficznych ze zrozumieniem. Mile widziana jest orientacja w podstawowych pojęciach antropologii i etyki filozoficznej.
Opis i cele przedmiotu	Celem kursu jest przedstawienie kluczowych koncepcji emocji w historii filozofii – od Arystotelesa do Spinozy – oraz refleksja nad tym, jak emocje rozumiano jako uczucia, oceny i motywacje działania. Wykład ma charakter historyczno-problemowy i obejmuje analizę tekstów klasycznych w ich kontekście antropologicznym, etycznym i teologicznym. Szczególny nacisk położony jest na średniowieczne ujęcia afektów jako zjawisk wewnętrznych, cielesnych i duchowych zarazem. Studenci poznają różnice między emocjami jako poruszeniami duszy, sądami wartościującymi, a także siłami kształtującymi wolę i postępowanie. Omawiane będą m.in. koncepcje *pathe* u Arystotelesa, *apatheia* u stoików, *affectus* u Augustyna, *passiones* u Tomasza oraz teoria afektów biernych

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	i czynnych u Spinozy. Kurs rozwija umiejętność lektury tekstów filozoficznych, interpretacji pojęć i myślenia problemowego. Studenci uczą się analizować, porównywać i syntetyzować stanowiska filozoficzne w ujęciu diachronicznym. Zajęcia przygotowują do samodzielnej pracy nad tekstem filozoficznym i do dalszych studiów z zakresu antropologii filozoficznej, etyki i historii idei.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	**Wprowadzenie do filozofii emocji:** pojęcia, modele, problemy interpretacyjne	2
2.	**Arystoteles I:** pathe jako komponenty działania moralnego i życia emocjonalnego	2
3.	**Arystoteles II:** emocje jako narzędzie perswazji i poznania – analiza „Retoryki”	2
4.	**Stoicy i Epikurejczycy:** apatheia, ataraksja i techniki panowania nad emocjami	2
5.	**Plotyn i neoplatonizm:** wzgardzenie emocją czy przemiana afektu?	2
6.	**Augustyn I: niepokój duszy i wewnętrzna walka woli –** początki chrześcijańskiej introspekcji	2
7.	**Augustyn II: miłość, łaska i porządek afektów** – uczucie jako droga do Boga	2
8.	**Anzelm i Bernard z Clairvaux:** miłość rozumna, miłość mistyczna i afektywna epistemologia	2
9.	**Tomasz z Akwinu: *passiones animae* –** emocje jako władze zmysłowej części duszy	2
10.	**Bonaventura i mistyka franciszkańska**: emocje jako środki zbliżenia do Boga	2
11.	**Emocje i wola w filozofii późnośredniowiecznej**: Ockham, Jan Burydan, Jan Duns Szkot	2
12.	**Emocje w filozofii późnego średniowiecza i renesansu:** od woli do zmysłów	2
13.	**Kartezjusz:** emocje jako pomost między duszą a ciałem – „Namiętności duszy”	2
14.	**Spinoza:** afekty jako tryby istnienia i narzędzia etycznej transformacji	2
15,	**Podsumowanie i synteza:** między afektem, sądem a działaniem – trzy modele emocji w filozofii	2
	Łącznie godzin:	30

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W01	Absolwent zna w zaawansowanym stopniu rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury oraz miejsce i znaczenie filozofii w relacji do innych nauk	Student opisuje główne koncepcje emocji w historii filozofii od Arystotelesa do Spinozy oraz wyjaśnia ich znaczenie w kontekście antropologicznym, etycznym i teologicznym..	Egzamin pisemny
FI1_W06	Absolwent zna zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	Student identyfikuje i charakteryzuje idee oraz argumenty wybranych autorów filozoficznych dotyczące emocji jako poruszeń duszy, sądów wartościujących i motywacji działania.	Egzamin pisemny
FI1_W08	Absolwent rozumie specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	Student rozróżnia metodologiczne podejścia do emocji w różnych epokach filozoficznych oraz analizuje ich wpływ na rozwój subdyscyplin filozoficznych.	Egzamin pisemny
FI1_W09	Absolwent rozumie sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	Student stosuje narzędzia wyszukiwawcze w celu pozyskiwania informacji filozoficznych dotyczących emocji i ich interpretacji.	Egzamin pisemny
FI1_U08	Absolwent potrafi dobierać strategie argumentacyjne, konstruować na poziomie elementarnym krytyczne argumenty, formułować adekwatne odpowiedzi na krytykę	Student analizuje teksty filozoficzne dotyczące emocji oraz interpretuje kluczowe pojęcia w ich kontekście historycznym i problemowym. Student porównuje stanowiska filozoficzne dotyczące emocji oraz syntetyzuje różne modele emocji w ujęciu diachronicznym. Student formułuje krytyczne argumenty dotyczące filozoficznych ujęć emocji	Egzamin pisemny

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

		oraz dobiera strategie argumentacyjne w dyskusji akademickiej.	
FI1_K01	Absolwent jest gotów do adekwatnej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności oraz do ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	Student dokonuje krytycznej oceny poziomu własnej wiedzy w zakresie filozofii emocji oraz podejmuje samodzielne działania służące jej pogłębieniu (np. wybór dodatkowej lektury, udział w konsultacjach).	Egzamin pisemny
FI1_K03	Absolwent jest gotów do samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	Student inicjuje samodzielną analizę wybranego zagadnienia (np. relacji między emocją a rozumem u Spinozy), planując przebieg swojej pracy oraz ocenę jej efektów	Egzamin pisemny
FI1_K05	Absolwent jest gotów do uwzględniania znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	Student wykazuje zrozumienie wpływu klasycznej filozofii emocji na współczesne rozumienie działania ludzkiego, afektów i sfery moralnej w kontekście dziedzictwa europejskiego	Egzamin pisemny

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Metodą dydaktyczną jest wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej. Wykład będzie miał charakter interaktywny – będzie zawierał elementy dyskusji

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
Bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie)*	5	1
	przygotowanie do zaliczenia *(czytanie)*	25	

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywność na wykładzie - pytania i dyskusje – 10 pkt

Student zadaje pytania podczas wykładu lub uczestniczy w dyskusjach (5 pytań/wypowiedzi w semestrze)
Kryteria: odnosi się do treści wykładu, pokazuje zaangażowanie
2 pkt za pytanie/wypowiedź

2. Egzamin pisemny - test i pytanie otwarte – 50 pkt

Forma: Egzamin pisemny (90 minut)

CZĘŚĆ A: Test jednokrotnego wyboru - wiedza (35 pkt)
35 pytań × 1 pkt
Czas: ~60 minut

CZĘŚĆ B: Pytanie otwarte - umiejętności (15 pkt)
Student losuje 1 pytanie porównawcze
Długość: ~1 strona
Czas: ~30 minut

Kryteria oceny pytania otwartego:
• Znajomość obu koncepcji (0-6 pkt)
• Analiza różnic i podobieństw (0-5 pkt)
• Odniesienie do tekstów źródłowych (0-4 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 60 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 31 pkt łącznie (51%)
- Minimum 25 pkt z egzaminu (50% z 50 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-30 pkt (0-50%) – 2.0 | 31-35 pkt (51-58%) – 3.0 | 36-41 pkt (59-68%) – 3.5 | 42-47 pkt (69-78%) – 4.0 | 48-53 pkt (79-88%) – 4.5 | 54-60 pkt (89-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Robert C. Solomon, *Filozofia emocji*, tłum. J. Żuławnik, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2007.
2.	Martha C. Nussbaum, *O kruchości dobra. Los i etyka w tragedii i filozofii*, tłum. K. Abriszewski, Warszawa: Wydawnictwo Aletheia, 2010.

Literatura uzupełniająca

1.	Maciej Potz, Tadeusz Bukszyński, *Emocje. Teoria i praktyka filozoficzna*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2019.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

2.	Jacek Migasiński, *Ciało i przemoc. Studia z antropologii filozoficznej*, Warszawa: Wydawnictwo IFiS PAN, 2010.
	Uwaga! Wszystkie teksty omawiane na zajęciach zostaną udostępnione online (w postaci pliku pdf) za pośrednictwem USOSMAil.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	**Emocje - uczucia, oceny i motywacje. Filozofia emocji od Arystotelesa do Spinozy**
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Magdalena Płotka
Wydział	Wydział Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/2026
Rok studiów	II lub III
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy z grupy do wyboru *Podstawowe problemy subdyscyplin filozofii*
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W01; FI1_W06; FI1_W08; FI1_W09; FI1_U08; FI1_K01; FI1_K03; FI1_K05;
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia (do wykładu kierunkowego)
Liczba godzin	15
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Od studentów oczekuje się podstawowej znajomości historii filozofii starożytnej i średniowiecznej oraz umiejętności czytania tekstów filozoficznych ze zrozumieniem. Mile widziana jest orientacja w podstawowych pojęciach antropologii i etyki filozoficznej.
Opis i cele przedmiotu	Celem ćwiczeń jest pogłębienie rozumienia klasycznych koncepcji emocji poprzez samodzielną analizę tekstów źródłowych od Arystotelesa po Spinozę. Zajęcia mają charakter interpretacyjny i dyskusyjny – studenci uczą się rozpoznawać kluczowe pojęcia, śledzić argumentację oraz odnosić treści filozoficzne do szerszego kontekstu antropologicznego i etycznego. Analizowane fragmenty obejmują zarówno teksty starożytne, jak i średniowieczne oraz wczesnonowożytne. Szczególny nacisk położony jest na umiejętność pracy z tekstem filozoficznym: parafrazowania, porównywania stanowisk oraz formułowania własnych interpretacji. Ćwiczenia wspierają cele wykładu, rozwijają kompetencje analityczne i przygotowują do zaliczenia w formie pisemnej.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Uczucie jako ruch duszy – Arystoteles o *pathe*	2
2.	Wolność od emocji? – Stoicy o *apatheia*	2
3.	Niepokój serca – emocje i wola u Augustyna	2
4.	*Passiones animae* według Tomasza z Akwinu	2
5.	Afekt jako droga duchowa– Bernard z Clairvaux o miłości mistycznej	2
6.	Kartezjusz o namiętnościach w kontekście jego rozważań o ciele i duszy	2
7.	Afekty czynne i bierne – Spinoza o emocjonalnej transformacji	2
8.	**Kolokwium zaliczeniowe**	1
	Łącznie godzin:	15

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student... (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W01	Absolwent zna w zaawansowanym stopniu rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury oraz miejsce i znaczenie filozofii w relacji do innych nauk	Student wyjaśnia, jak klasyczne koncepcje emocji (np. Arystotelesa, św. Tomasza, Jana Dunsa Szkota, Williama Ockhama, czy Spinozy) wpływają na współczesne rozumienie związków między uczuciami, oceną i działaniem.	Dyskusja na zajęciach, kolokwium pisemne
FI1_W06	Absolwent zna zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	Student rekonstruuje argumentację wybranych autorów klasycznych w zakresie filozofii emocji (np. Arystoteles: Retoryka, Spinoza: Etyka) oraz wyjaśnia ich metodę analizy afektów.	Dyskusja na zajęciach, kolokwium pisemne
FI1_W08	Absolwent rozumie specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla	Student rozpoznaje różnice metodologiczne między podejściem metafizycznym, etycznym i epistemologicznym w badaniu emocji (np. porównanie Arystotelesa i Kartezjusza).	Dyskusja na zajęciach, kolokwium pisemne

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	głównych subdyscyplin filozoficznych		
FI1_W09	Absolwent rozumie sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	Student opisuje strukturę i funkcję narzędzi wyszukiwawczych używanych do pozyskiwania źródeł historycznych oraz współczesnych komentarzy dotyczących filozofii emocji.	Dyskusja na zajęciach, kolokwium pisemne
FI1_U08	Absolwent potrafi dobierać strategie argumentacyjne, konstruować na poziomie elementarnym krytyczne argumenty, formułować adekwatne odpowiedzi na krytykę	Student formułuje argumenty dotyczące natury emocji jako stanów ewaluacyjnych, motywacyjnych lub cielesnych i odpowiada na krytykę alternatywnych ujęć.	Dyskusja na zajęciach, kolokwium pisemne
FI1_K01	Absolwent jest gotów do adekwatnej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności oraz do ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	Student dokonuje krytycznej oceny poziomu własnej wiedzy w zakresie filozofii emocji oraz podejmuje samodzielne działania służące jej pogłębieniu (np. wybór dodatkowej lektury, udział w konsultacjach).	Dyskusja na zajęciach, kolokwium pisemne
FI1_K03	Absolwent jest gotów do samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	Student inicjuje samodzielną analizę wybranego zagadnienia (np. relacji między emocją a rozumem u Spinozy), planując przebieg swojej pracy oraz ocenę jej efektów	Dyskusja na zajęciach, kolokwium pisemne
FI1_K05	Absolwent jest gotów do uwzględniania znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	Student wykazuje zrozumienie wpływu klasycznej filozofii emocji na współczesne rozumienie działania ludzkiego, afektów i sfery moralnej w kontekście dziedzictwa europejskiego	Dyskusja na zajęciach, kolokwium pisemne

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Metodą dydaktyczną jest wspólna analiza tekstów filozoficznych z zakresu filozofii emocji oraz dyskusja.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
Bezpośredni	udział w zajęciach	15	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	5	
	udział w konsultacjach	10	
praca własna	Przygotowanie do zajęć (lektura tekstów)	15	1
	przygotowanie do zaliczenia	15	

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 1 nieobecność

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywność w dyskusjach nad tekstami – 20 pkt

Ocena ciągła przez semestr (7 zajęć merytorycznych)

Kryteria:
• Przygotowanie (przeczytanie tekstu przed zajęciami)
• Aktywność (pytania, komentarze, odniesienia do tekstu)
• Jakość wypowiedzi (zrozumienie, terminologia, analiza)

Skala:
18-20 pkt - regularna aktywność wysokiej jakości na wszystkich zajęciach
16-17 pkt - aktywność na większości zajęć, dobre wypowiedzi
14-15 pkt - aktywność na ~połowie zajęć, poprawne wypowiedzi
12-13 pkt - sporadyczna aktywność, podstawowe wypowiedzi
10-11 pkt - minimalna aktywność, obecność bez większego wkładu
0-9 pkt - brak aktywności

2. Kolokwium pisemne – 40 pkt

Czas: 90 minut
Termin: ostatnie zajęcia (zajęcie 8)

Student wybiera JEDNĄ opcję:

OPCJA A: Analiza fragmentu tekstu źródłowego

Zadanie: Przeanalizuj fragment (streszczenie + analiza pojęć + kontekst + ocena)
Długość: 1.5-2 strony

OPCJA B: Esej porównawczy

Zadanie: Porównaj obie koncepcje (tezy + argumenty + różnice + własna ocena)
Długość: 1.5-2 strony

Kryteria oceny (0-40 pkt):
• Zrozumienie tekstów/koncepcji (0-12 pkt)
• Analiza pojęć i argumentacji (0-10 pkt)
• Porównanie/interpretacja (0-8 pkt)
• Własne wnioski z uzasadnieniem (0-6 pkt)
• Struktura, język, precyzja (0-4 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 60 pkt

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 30 pkt łącznie (50%)
- Minimum 20 pkt z kolokwium (50% z 40 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-29 pkt (0-48%) – 2.0 | 30-35 pkt (50-58%) – 3.0 | 36-41 pkt (60-68%) – 3.5 | 42-47 pkt (70-78%) – 4.0 | 48-53 pkt (80-88%) – 4.5 | 54-60 pkt (90-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Arystoteles, *Retoryka*, ks. II, rozdz. 1–11 (tłum. H. Podbielski, Warszawa: PWN).
2.	Epiktet, *Diatryby*, fragm. z księgi I i III (w: „Stoicyzm", tłum. L. Joachimowicz, PWN).
3.	Augustyn, *Wyznania*, ks. VIII, rozdz. 5–12 (tłum. Z. Kubiak, PAX / Znak).
4.	Tomasz z Akwinu, *Summa theologiae*, I–II, q. 22–25 (tłum. J. Salij, Lublin: RW KUL).
5.	Bernard z Clairvaux, *O miłowaniu Boga*, rozdz. I–VIII (tłum. M. Frankowska-Terlecka, benedyktyni.pl)
6.	Kartezjusz, *Namiętności duszy*, art. 1–40 (tłum. T. Zatorski, PWN)
7.	Spinoza, *Namiętności duszy*, art. 1–40 (tłum. T. Zatorski, PWN)

Literatura uzupełniająca

1.	Maciej Potz, Tadeusz Bukszyński, *Emocje. Teoria i praktyka filozoficzna*, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2019.
	Uwaga! Wszystkie teksty omawiane na zajęciach zostaną udostępnione online (w postaci pliku pdf) za pośrednictwem USOSMAil.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	PPSF: Etyka społeczna
Prowadzący	Dr Karolina Rozmarynowska
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	I v II v III
Semestr	letni
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy z grupy *Podstawowe problemy subdyscyplin filozoficznych* do wyboru na I, II lub III roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W01; FI1_W06; FI1_W08; FI1_W09; FI1_U08; FI1_K01; FI1_K03; FI1_K05
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Wykład
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	brak
Opis i cele przedmiotu	Etyka społeczna stanowi refleksję nad etycznymi aspektami życia społecznego. Zadaniem, jakie stawia przed sobą jest opis i analiza relacji społecznych i związanych z nimi działań oraz postaw z perspektywy etycznej. Formułuje ona reguły porządkujące dziedzinę życia społecznego: oceny i normy etyczne, czyli takie zasady, które określają, co w życiu społecznym jest moralnie dobre i nakazane. Celem zajęć jest zapoznanie studentów z najważniejszymi kwestiami z zakresu etyki społecznej. W trakcie wykładu omawiane będą m.in. takie zagadnienia, jak: sprawiedliwość, społeczeństwo obywatelskie, wielokulturowość, prawa człowieka czy nieposłuszeństwo obywatelskie, z naciskiem na ich krytyczną analizę czynioną w oparciu o odmienne tradycje filozoficzne.

Treści programowe

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie do zajęć: Etyka społeczna jako nauka	2
2.	Człowiek jako istota społeczna	2
3.	Istota i cel społeczności	2
4.	Etyczne zasady życia społecznego	2
5.	Sprawiedliwość w życiu społecznym	2
6.	Liberalna wizja społeczeństwa	2
7.	Komunitariańska krytyka liberalizmu	2
8.	Państwo – jego istota i cele	2
9.	Nieposłuszeństwo obywatelskie	2
10.	Etyczne aspekty społeczeństwa obywatelskiego	2
11.	Społeczność narodowa	2
12.	Społeczeństwo wielokulturowe	2
13.	Społeczność międzynarodowa	2
14.	Wojna jako problem etyczny	2
15.	Prawa człowieka	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W01	w zaawansowanym stopniu rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury oraz miejsce i znaczenie filozofii w relacji do innych nauk	wyjaśnia, na przykładach, jak refleksja etyczna wpływa na współczesne spory kulturowe i społeczne (np. wokół sprawiedliwości, równości, odpowiedzialności).	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach
FI1_W06	zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	rekonstruuje i interpretuje stanowiska klasycznych i współczesnych etyków społecznych (np. Arystoteles, Rawls, Nussbaum).	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie	rozróżnia podstawowe strategie normatywne w etyce społecznej (deontologiczne, utylitarystyczne, cnoty) i wskazuje ich metodologiczną specyfikę.	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych		
FI1_W09	sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	przedstawia profesjonalne źródła wiedzy filozoficznej (np. PhilPapers, katalogi JSTOR) i rozumie ich rolę w badaniach nad etyką społeczną.	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach
FI1_U08	dobierać strategie argumentacyjne, konstruować na poziomie elementarnym krytyczne argumenty, formułować adekwatne odpowiedzi na krytykę	formułuje argumenty na temat współczesnych problemów etyki społecznej (np. sprawiedliwość klimatyczna, ubóstwo, wolność słowa) oraz odpowiada na kontrargumenty.	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach
FI1_K01	adekwatnej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności oraz do ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	krytycznie ocenia zakres swojej wiedzy w zakresie etyki społecznej i określa potrzeby dalszego rozwoju (np. wybór tematu pracy, konsultacje).	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach
FI1_K03	samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	planuje i realizuje samodzielną analizę wybranego problemu etycznego, prowadząc ją w sposób uporządkowany i z krytyczną oceną postępów.	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach
FI1_K05	uwzględniania znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	wykazuje zrozumienie znaczenia klasycznego i nowożytnego dziedzictwa filozofii europejskiej dla aktualnych debat etycznych (np. idea godności ludzkiej, równości, sprawiedliwości).	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład z wykorzystaniem pomocy multimedialnych. Dyskusja

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	10	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	20	

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Pytania problemowe i aktywność w dyskusjach – 20 pkt

Student zadaje 5 pytań problemowych w semestrze lub aktywnie uczestniczy w dyskusjach (4 pkt za pytanie/dyskusję)

2. Egzamin ustny – 30 pkt

Forma: Egzamin ustny (15-20 minut)
Termin: sesja egzaminacyjna

Student losuje 2 pytania:

Kryteria oceny:
• Znajomość teorii i autorów (0-8 pkt za pytanie)
• Zrozumienie problemów i argumentacji (0-5 pkt za pytanie)
• Jasność i precyzja wypowiedzi (0-2 pkt za pytanie)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 50 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 25 pkt łącznie (50%)
- Minimum 15 pkt z egzaminu ustnego (50% z 30 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-24 pkt (0-48%) – 2.0 | 25-29 pkt (50-58%) – 3.0 | 30-34 pkt (60-68%) – 3.5 | 35-39 pkt (70-78%) – 4.0 | 40-44 pkt (80-88%) – 4.5 | 45-50 pkt (90-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Ślipko T., *Zarys etyki szczegółowej*, t. 2: Etyka społeczna, Kraków 2010.
2.	Szahaj A., *Jednostka czy wspólnota? Spór liberałów z komunitarystami a „sprawa polska”*, Warszawa 2000. (fragmenty)
3.	Pietrzyk-Reeves D., *Idea społeczeństwa obywatelskiego. Współczesna debata i jej źródła*, Wrocław 2004. (fragmenty)

Literatura uzupełniająca

1.	Homa T., *Obywatelskość. Wybrane europejskie ujęcia filozoficzne i kulturowe*, Kraków 2013.
2.	Szutta A., *Obywatelskie nieposłuszeństwo. Próba określenia pojęcia*, Warszawa 2011.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

3.	Rawls J., *Teoria sprawiedliwości*, Warszawa 2010.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	PPSF: Etyka społeczna
Prowadzący	Dr Karolina Rozmarynowska
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	I v II v III
Semestr	letni
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy z grupy *Podstawowe problemy subdyscyplin filozofii* do wyboru na I, II lub II roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W01; FI1_W06; FI1_W08; FI1_W09; FI1_U08; FI1_K01; FI1_K03; FI1_K05
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	ćwiczenia
Liczba godzin	15
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	brak
Opis i cele przedmiotu	Etyka społeczna stanowi refleksję nad etycznymi aspektami życia społecznego. Zadaniem, jakie stawia przed sobą jest opis i analiza relacji społecznych i związanych z nimi działań oraz postaw z perspektywy etycznej. Formułuje ona reguły porządkujące dziedzinę życia społecznego: oceny i normy etyczne, czyli takie zasady, które określają, co w życiu społecznym jest moralnie dobre i nakazane. Celem ćwiczeń jest krytyczna analiza problemów z zakresu etyki społecznej. Studenci będą rozważać kwestie etyczne nawiązując do przedstawianych w tekstach stanowisk. Ich zadaniem będzie wskazanie racjonalnych argumentów przemawiających za wybranym rozstrzygnięciem.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

1.	Wprowadzenie do zajęć	1
2.	Struktury społeczne a moralna sprawczość podmiotu	2
3.	Sprawiedliwość jako zasada życia społecznego	2
4.	Debata między liberalizmem a komunitaryzmem	2
5.	Patriotyzm jako cnota	2
6.	Wielokulturowość, czyli prawo do uznania	2
7.	Prawa człowieka	2
8.	Zaliczenie	2
	Łącznie godzin:	15

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W01	w zaawansowanym stopniu rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury oraz miejsce i znaczenie filozofii w relacji do innych nauk	wyjaśnia, na przykładach, jak refleksja etyczna wpływa na współczesne spory kulturowe i społeczne (np. wokół sprawiedliwości, równości, odpowiedzialności).	prezentacja multimedialna, dyskusja na zajęciach, zaliczenie ustne
FI1_W06	zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	rekonstruuje i interpretuje stanowiska klasycznych i współczesnych etyków społecznych (np. Arystoteles, Rawls, Nussbaum).	prezentacja multimedialna, dyskusja na zajęciach, zaliczenie ustne
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	rozróżnia podstawowe strategie normatywne w etyce społecznej (deontologiczne, utylitarystyczne, cnoty) i wskazuje ich metodologiczną specyfikę.	prezentacja multimedialna, dyskusja na zajęciach, zaliczenie ustne
FI1_W09	sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	przedstawia profesjonalne źródła wiedzy filozoficznej (np. PhilPapers, katalogi JSTOR) i rozumie ich rolę w badaniach nad etyką społeczną.	prezentacja multimedialna, dyskusja na zajęciach, zaliczenie ustne

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

FI1_U08	dobierać strategie argumentacyjne, konstruować na poziomie elementarnym krytyczne argumenty, formułować adekwatne odpowiedzi na krytykę	formułuje argumenty na temat współczesnych problemów etyki społecznej (np. sprawiedliwość klimatyczna, ubóstwo, wolność słowa) oraz odpowiada na kontrargumenty.	prezentacja multimedialna, dyskusja na zajęciach, zaliczenie ustne
FI1_K01	adekwatnej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności oraz do ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	krytycznie ocenia zakres swojej wiedzy w zakresie etyki społecznej i określa potrzeby dalszego rozwoju (np. wybór tematu pracy, konsultacje).	prezentacja multimedialna, dyskusja na zajęciach, zaliczenie ustne
FI1_K03	samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	planuje i realizuje samodzielną analizę wybranego problemu etycznego, prowadząc ją w sposób uporządkowany i z krytyczną oceną postępów.	prezentacja multimedialna, dyskusja na zajęciach, zaliczenie ustne
FI1_K05	uwzględniania znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	wykazuje zrozumienie znaczenia klasycznego i nowożytnego dziedzictwa filozofii europejskiej dla aktualnych debat etycznych (np. idea godności ludzkiej, równości, sprawiedliwości).	prezentacja multimedialna, dyskusja na zajęciach, zaliczenie ustne

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Analiza tekstu. Prezentacja multimedialna. Dyskusja

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	15	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	10	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	15	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	15	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalna maksymalnie 1 nieobecność

Na ocenę końcową składają się:

1. Prezentacja multimedialna – 20 pkt

Długość: 15-20 minut + dyskusja 5-10 minut
Termin: w trakcie semestru (podział tematów na pierwszych zajęciach)

Kryteria oceny:
• Znajomość tekstu/problemu (0-6 pkt)
• Rekonstrukcja argumentacji (0-5 pkt)
• Analiza i krytyczna ocena (0-5 pkt)
• Forma prezentacji (struktura, jasność, multimedia) (0-4 pkt)

2. Aktywność w dyskusjach nad tekstami – 10 pkt

Ocena ciągła przez semestr (6 zajęć merytorycznych)

Kryteria:
• Przygotowanie (przeczytanie tekstu przed zajęciami)
• Aktywność (pytania, komentarze merytoryczne)
• Jakość wypowiedzi (zrozumienie, terminologia, argumentacja)

3. Zaliczenie ustne – 15 pkt

Forma: Odpowiedź ustna (10-15 minut)
Termin: ostatnie zajęcia

Student losuje 2 pytania dotyczące tekstów omawianych na zajęciach

Kryteria oceny:
• Znajomość tekstów i autorów (0-6 pkt)
• Zrozumienie argumentacji (0-5 pkt)
• Jasność i precyzja wypowiedzi (0-4 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 45 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 23 pkt łącznie (51%)
- Minimum 8 pkt z zaliczenia ustnego (53% z 15 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-22 pkt (0-49%) – 2.0 | 23-27 pkt (51-60%) – 3.0 | 28-32 pkt (62-71%) – 3.5 | 33-37 pkt (73-82%) – 4.0 | 38-41 pkt (84-91%) – 4.5 | 42-45 pkt (93-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	A. MacIntyre, *Struktury społeczne i ich zagrożenia dla moralnej sprawczości*, [w:] Tenże, *Etyka i polityka*, Warszawa 2009 (s. 270-313; Moodle)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

2.	E. Tugendhat, *Sprawiedliwość* [w:] Tenże, *Wykłady o etyce*, Warszawa 2004 (s. 390-418; Moodle)
3.	M. Walzer, *Komunitariańska krytyka liberalizmu* [w:] *Komunitarianie. Wybór tekstów*, red. P. Śpiewak, Warszawa 2004 (s. 91-113; Moodle)
4.	A. MacIntyre, *Czy patriotyzm jest cnotą?* [w:] *Komunitarianie. Wybór tekstów*, red. P. Śpiewak, Warszawa 2004 (s. 285-304; Moodle)
5.	Z. Bauman, *Prawo do uznania, prawo do redystrybucji. Od równości do wielokulturowości* [w:] Tenże, *Wspólnota. W poszukiwaniu bezpieczeństwa w niepewnym świecie* (s. 100-146; Moodle)
6.	E. Tugendhat, *Prawa człowieka* [w:] Tenże, *Wykłady o etyce*, Warszawa 2004 (s. 360-389; Moodle)

Literatura uzupełniająca

1.	W. Kymlicka, *Liberalizm a komunitaryzm* [w:] *Komunitarianie. Wybór teksów*, red. P. Śpiewak, Warszawa 2004 (s. 151-178)
2.	R. Spaemann, *Sprawiedliwość albo: Ja i inni* [w:] Tenże, *Podstawowe pojęcia moralne*, Lublin 2000 (s. 39-51)

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Filozofia umysłu - wykład
Prowadzący	Dr Joanna Skurzak
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	II v III
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy do wyboru z *Podstawowe problemy subdyscyplin filozofii* na II lub III roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W01; FI1_W06; FI1_W08; FI1_W09; FI1_U08; FI1_K01; FI1_K03; FI1_K05
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Wykład obowiązkowy do wyboru na II lub III roku
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Celem wykładu jest zapoznanie studentów z głównymi problemami, stanowiskami i metodami współczesnej filozofii umysłu oraz wyrobienie umiejętności krytycznej analizy zagadnień dotyczących natury świadomości, procesów poznawczych i relacji między umysłem a ciałem. Kurs obejmuje omówienie klasycznych sporów – takich jak dualizm a materializm, teoria identyczności, funkcjonalizm czy monizm emergentny – oraz nowych kierunków badań nad świadomością i sztuczną inteligencją.W trakcie wykładu studenci poznają kluczowe pojęcia (intencjonalność, qualia, reprezentacja mentalna), nauczą się rozpoznawać i rekonstruować argumenty w debatach filozoficznych, a także interpretować wybrane teksty źródłowe i artykuły naukowe. Szczególny nacisk położony będzie na powiązania filozofii umysłu z naukami kognitywnymi, psychologią i neuronauką

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1	Wprowadzenie	2
2.	Dualizm ontologiczny i dualizm własności: Platon, Kartezjusz, Chalmers, Penrose	2
3.	Teoria identyczności, funkcjonalizm: Smart, Putnam	2

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

4.	Behawioryzm, eliminatywizm: Ryle, Wittgenstein, Churchland, Putnam	2
5.	Monizm, superweniencja, emergencja: Davidson, Kim	2
6.	Trudny problem świadomości, qualia: Chalmers, Jackson, Nagel	2
7.	Iluzjonizm: Dennett, Metzinger	2
8.	Umysł rozszerzony: Clark, Chalmers	2
9.	Umysł ucieleśniony, osadzony i enaktywny – Gallagher, Noe, Rowlands	2
10.	Neurofenomenologia – Varela, Thompson, Lutz	2
11.	Poznawanie innych umysłów – Carruthers, Baron-Cohen, Gut, Goldman	2
12.	Tożsamość osobowa: Parfit, Shoemaker	2
13.	Wolna wola – Inwagen, Strawson, Swinbourne	2
14.	Umysły zwierząt – Carruthers, Griffin, Chittka	2
15.	Podsumowanie	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W01	w zaawansowanym stopniu rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury oraz miejsce i znaczenie filozofii w relacji do innych nauk	Student wyjaśnia, jak refleksja nad naturą umysłu wpływa na współczesne rozumienie człowieka w kontekście nauk poznawczych i kultury.	Dyskusja na zajęciach; egzamin w formie testu.
FI1_W06	zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	Student rekonstruuje i porównuje wybrane koncepcje umysłu (np. dualizm, fizykalizm, funkcjonalizm) wraz z ich uzasadnieniem.	Dyskusja na zajęciach; egzamin w formie testu.
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	Student identyfikuje specyfikę filozoficznych metod analizy zjawisk mentalnych i ich relacje do badań empirycznych (np. introspekcja, analiza pojęciowa, eksperyment myślowy).	Dyskusja na zajęciach; egzamin w formie testu.
FI1_W09	sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	Student klasyfikuje bazy danych według ich zastosowania w badaniach z zakresu filozofii umysłu.	Dyskusja na zajęciach; egzamin w formie testu.
FI1_U08	dobierać strategie argumentacyjne, konstruować na poziomie elementarnym	Student konstruuje spójne argumenty w obszarze filozofii umysłu (np. świadomość,	Dyskusja na zajęciach; egzamin w formie testu.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	krytyczne argumenty, formułować adekwatne odpowiedzi na krytykę	intencjonalność, problem qualiów) i odpowiada na kontrargumenty.	
FI1_K01	adekwatnej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności oraz do ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	Student ocenia stopień swojej orientacji w zagadnieniach filozofii umysłu i identyfikuje obszary wymagające dalszego pogłębienia.	Dyskusja na zajęciach; egzamin w formie testu.
FI1_K03	samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	Student samodzielnie planuje analizę jednego z problemów filozofii umysłu (np. problem tożsamości osobowej) i organizuje własną pracę badawczą.	Dyskusja na zajęciach; egzamin w formie testu.
FI1_K05	uwzględniania znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	Student odnosi współczesne debaty w filozofii umysłu do kluczowych elementów europejskiego dziedzictwa filozoficznego (np. Kartezjusz, Locke, Kant).	Dyskusja na zajęciach; egzamin w formie testu.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład, prezentacja, dyskusja

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	10	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności
- Zaliczenie ćwiczeń z Filozofii umysłu

Na ocenę końcową składają się:

1. Pytania problemowe do wykładów i aktywność w dyskusjach – 10 pkt

   Student przygotowuje 5 pytań problemowych w semestrze (2 pkt za każde)

   Kryteria: odnosi się do konkretnego problemu, pokazuje zrozumienie, precyzyjne

2. Egzamin pisemny - test i pytanie otwarte – 42 pkt

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Forma: Egzamin pisemny (90 minut)

CZĘŚĆ A: Test jednokrotnego wyboru - wiedza (27 pkt)
27 pytań × 1 pkt
Czas: ~50 minut

CZĘŚĆ B: Pytanie otwarte - umiejętności (15 pkt)
Student losuje 1 pytanie wymagające porównania stanowisk i sformułowania argumentów
Długość: ~1 strona
Czas: ~40 minut

Kryteria oceny pytania otwartego:
• Znajomość teorii i autorów (0-6 pkt)
• Porównanie i analiza różnic (0-5 pkt)
• Formułowanie argumentów (0-4 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 52 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 26 pkt łącznie (50%)
- Minimum 21 pkt z egzaminu pisemnego (50% z 42 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-25 pkt (0-48%) – 2.0 | 26-30 pkt (50-58%) – 3.0 | 31-35 pkt (60-67%) – 3.5 | 36-40 pkt (69-77%) – 4.0 | 41-45 pkt (79-87%) – 4.5 | 46-52 pkt (88-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa (zostanie udostępniania w trakcie zajęć)

1.	Platon, Fedon, fragmenty
2.	Kartezjusz, Medytacje o pierwszej filozofii, fragmenty.
3.	David Chalmers, Świadomy umysł, rozdz. IV fragmenty.
4.	Paul Smart, Doznania a procesy mózgowe, w: Fragmenty filozofii analitycznej. Filozofia umysłu
5.	Gilber Ryle, Czym jest umysł? Fragmenty
6.	Ludwig Wittgenstein, Dociekania filozoficzne, fragmenty
7.	Hilary Putnam, Umysł a ciało, w: Fragmenty filozofii analitycznej. Filozofia umysłu
8.	Kim, Superweniencja jako pojęcie filozoficzne, Roczniki Filozoficzne, 2001
9.	Tim Crane, Doniosłość emergencji, w: Analityczna metafizyka umysłu.
10.	David Chalmers, Świadomy umysł, rozdz. IV fragmenty
11.	Frank R. Jackson, Czego nie wiedziała Maria, przeł. Tadeusz Ciecierski, „Przegląd Filozoficzno-Literacki”, nr 4 (6) / 2003, s. 9-14.
12.	Daniel Dennett, Gdzie jestem?, z: Brainstorms
13.	Andy Clark & David Chalmers, Umysł rozszerzony, w: Analityczna metafizyka umysłu
14.	Andrew Wilson & Sabrina Golonka, Ucieleśnienie poznania to nie to, co myślisz, Avant, 1/2014
15.	Francisco Varela, Neurofenomenologia: metodologiczne lekarstwo na trudny problem, Avant, I/2010
16.	Dan Zahavi, Wczucie a mechanizm lustrzany: Husserl i Gallese, w: w: Główne problemy współczesnej fenomenologii.
17.	Derek Parfit, Problem braku tożsamości, Nowa Krytyka 3, 141-171
18.	Richard Swinbourne, Umysł, mózg i wolna wola, fragmenty

Literatura uzupełniająca

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

1.	„Przewodnik po filozofii umysłu" – red. Marcin Miłkowski, Robert Poczobut
2.	„Filozofia umysłu" – Urszula Żegleń
3.	„Wprowadzenie do filozofii umysłu" – Józef Bremer
4.	„Filozofia umysłu" – Adolf E. Szołtysek

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Filozofia umysłu - ćwiczenia
Prowadzący	dr Joanna Skurzak
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	II v III
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy do wyboru z *Podstawowe problemy subdyscyplin filozofii* na II lub III roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W02; FI1_W10; FI1_U02; FI1_U06; FI1_K04
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
Liczba godzin	15
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Celem ćwiczeń jest zapoznanie studentów z głównymi problemami, stanowiskami i metodami współczesnej filozofii umysłu oraz wyrobienie umiejętności krytycznej analizy zagadnień dotyczących natury świadomości, procesów poznawczych i relacji między umysłem a ciałem. Ćwiczenia mają na celu zapoznania studentów z podstawowymi tekstami z filozofii umysłu.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Dualizm ontologiczny i dualizm własności	1
2.	Teoria identyczności, funkcjonalizm: Smart, Putnam	1
3.	Behawioryzm, eliminatywizm: Ryle, Wittgenstein, Churchland, Putnam	1
4.	Monizm, superweniencja, emergencja: Davidson, Kim	1
5.	Trudny problem świadomości, qualia: Chalmers, Jackson, Nagel	1

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

6.	Iluzjonizm: Dennett, Metzinger	1
7.	Umysł rozszerzony: Clark, Chalmers	1
8.	Umysł ucieleśniony, osadzony i enaktywny – Gallagher, Noe, Rowlands	1
9.	Neurofenomenologia – Varela, Thompson, Lutz	1
10.	Poznawanie innych umysłów – Carruthers, Baron-Cohen, Gut, Goldman	2
11.	Tożsamość osobowa: Parfit, Shoemaker	1
12.	Wolna wola – Inwagen, Strawson, Swinbourne	1
13.	Umysły zwierząt – Carruthers, Griffin, Chittka	2
	Łącznie godzin:	15

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W01	w zaawansowanym stopniu rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury oraz miejsce i znaczenie filozofii w relacji do innych nauk	Student wyjaśnia, jak refleksja nad naturą umysłu wpływa na współczesne rozumienie człowieka w kontekście nauk poznawczych i kultury.	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.
FI1_W06	zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	Student rekonstruuje i porównuje wybrane koncepcje umysłu (np. dualizm, fizykalizm, funkcjonalizm) wraz z ich uzasadnieniem.	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	Student identyfikuje specyfikę filozoficznych metod analizy zjawisk mentalnych i ich relacje do badań empirycznych (np. introspekcja, analiza pojęciowa, eksperyment myślowy).	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.
FI1_W09	sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych	Student klasyfikuje bazy danych według ich zastosowania w badaniach z zakresu filozofii umysłu.	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne		tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.
FI1_U08	dobierać strategie argumentacyjne, konstruować na poziomie elementarnym krytyczne argumenty, formułować adekwatne odpowiedzi na krytykę	Student konstruuje spójne argumenty w obszarze filozofii umysłu (np. świadomość, intencjonalność, problem qualiów) i odpowiada na kontrargumenty.	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.
FI1_K01	adekwatnej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności oraz do ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	Student ocenia stopień swojej orientacji w zagadnieniach filozofii umysłu i identyfikuje obszary wymagające dalszego pogłębienia.	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.
FI1_K03	samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	Student samodzielnie planuje analizę jednego z problemów filozofii umysłu (np. problem tożsamości osobowej) i organizuje własną pracę badawczą.	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.
FI1_K05	uwzględniania znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	Student odnosi współczesne debaty w filozofii umysłu do kluczowych elementów europejskiego dziedzictwa filozoficznego (np. Kartezjusz, Locke, Kant).	Dyskusja na zajęciach; kartkówka ze znajomości tekstu; praca pisemna na koniec zajęć.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Dyskusja, wspólna analiza tekstu

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	15	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	10	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Kartkówki ze znajomości tekstów – 40 pkt

   6-7 kartkówek w semestrze × 6-7 pkt
   Harmonogram: każde 2-3 zajęcia

   Forma: 3-4 pytania krótkie otwarte, 10-15 minut

   Kryteria oceny każdej kartkówki:
   • Znajomość tekstu (autorzy, tezy główne)
   • Zrozumienie argumentacji
   • Terminologia filozoficzna

2. Aktywność w dyskusjach nad tekstami – 20 pkt

   Ocena ciągła przez semestr

   Kryteria:
   • Przygotowanie (przeczytanie tekstu)
   • Aktywność (pytania, komentarze)
   • Jakość wypowiedzi (zrozumienie, analiza)

3. Praca pisemna końcowa – 40 pkt

   Forma: Esej filozoficzny, 90 minut
   Termin: ostatnie zajęcia
   Długość: 2-3 strony

   Student wybiera 1 temat z 3 dostępnych

   Kryteria oceny:
   • Zrozumienie problemu (0-12 pkt)
   • Rekonstrukcja argumentacji z tekstów (0-10 pkt)
   • Analiza i porównanie stanowisk (0-8 pkt)
   • Własne stanowisko z uzasadnieniem (0-6 pkt)
   • Forma, struktura, język (0-4 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 100 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 50 pkt łącznie (50%)
- Minimum 20 pkt z pracy pisemnej (50% z 40 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-49 pkt (0-49%) – 2.0 | 50-59 pkt (50-59%) – 3.0 | 60-69 pkt (60-69%) – 3.5 | 70-79 pkt (70-79%) – 4.0 | 80-89 pkt (80-89%) – 4.5 | 90-100 pkt (90-100%) – 5.0

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Literatura obowiązkowa

1.	Platon, Fedon, fragmenty
2.	Kartezjusz, Medytacje o pierwszej filozofii, fragmenty.
3.	David Chalmers, Świadomy umysł, rozdz. IV fragmenty.
4.	Paul Smart, Doznania a procesy mózgowe, w: Fragmenty filozofii analitycznej. Filozofia umysłu
5.	Gilber Ryle, Czym jest umysł? Fragmenty
6.	Ludwig Wittgenstein, Dociekania filozoficzne, fragmenty
7.	Hilary Putnam, Umysł a ciało, w: Fragmenty filozofii analitycznej. Filozofia umysłu
8.	Kim, Superweniencja jako pojęcie filozoficzne, Roczniki Filozoficzne, 2001
9.	Tim Crane, Doniosłość emergencji, w: Analityczna metafizyka umysłu.
10.	David Chalmers, Świadomy umysł, rozdz. IV fragmenty
11.	Frank R. Jackson, Czego nie wiedziała Maria, przeł. Tadeusz Ciecierski, „Przegląd Filozoficzno-Literacki", nr 4 (6) / 2003, s. 9-14.
12.	Daniel Dennett, Gdzie jestem?, z: Brainstorms
13.	Andy Clark & David Chalmers, Umysł rozszerzony, w: Analityczna metafizyka umysłu
14.	Andrew Wilson & Sabrina Golonka, Ucieleśnienie poznania to nie to, co myślisz, Avant, 1/2014
15.	Francisco Varela, Neurofenomenologia: metodologiczne lekarstwo na trudny problem, Avant, I/2010
16.	Dan Zahavi, Wczucie a mechanizm lustrzany: Husserl i Gallese, w: w: Główne problemy współczesnej fenomenologii.
17.	Derek Parfit, Problem braku tożsamości, Nowa Krytyka 3, 141-171
18.	Richard Swinbourne, Umysł, mózg i wolna wola, fragmenty

Literatura uzupełniająca

1.	„Przewodnik po filozofii umysłu" – red. Marcin Miłkowski, Robert Poczobut
2.	„Filozofia umysłu" – Urszula Żegleń
3.	„Wprowadzenie do filozofii umysłu" – Józef Bremer
4.	„Filozofia umysłu" – Adolf E. Szołtysek

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Filozofia polityki – wykład
Prowadzący	Jacek Grzybowski
Wydział	Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	nd.
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	
Rok studiów	2025/2026
Semestr	2
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	I, II, III
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W01; FI1_W06; FI1_W08; FI1_W09; FI1_U08; FI1_K01; FI1_K03; FI1_K05
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	wykład kierunkowy
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Wymagana jest dobra znajomość historii filozofii. Student winien dobrze znać idee, nurty i dzieje europejskiej myśli filozoficznej od starożytności do współczesności wraz z ich najważniejszymi przedstawicielami. Orientować się w najistotniejszych metafizykach i ontologiach jakie odnajdujemy w historii filozofii. Wymagana jest od studenta znaczna dojrzałość umysłowa, umiejętność myślenia abstrakcyjnego, rozumienia związków i zależności przyczynowych, a także umiejętności zapamiętywania dużej porcji informacji.
Opis i cele przedmiotu	Celem wykładu jest szerokie i komplementarne zaznajomienie słuchaczy z zagadnieniami jakie wynikają z filozofii politycznej – przedmiotu opartego o filozoficzną refleksję nad historią myśli polityczno-społecznej jaka dokonała się w kulturze europejskiej. Student zostanie zaznajomiony z myślą polityczną od starożytności do współczesności tak, by zrozumiał, iż polityka jest jedną z dziedzin ściśle związanych z praktycznym wymiarem filozofii. Celem zajęć jest ukazanie, że relacje

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	społeczne, ich odniesienia i funkcje domagają się zrozumienia i ujęcia w formuły praw i zasad, u fundamentu których zawsze znajduje się określona wizja człowieka, państwa, świata i wartości.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Filozofia polityczna – charakterystyka i zakres przedmiotu	2
2.	Narzędzia polityczności – władza, przywództwo, sfera publiczna, dobro wspólne	2
3.	*Polis* – polityczne *arché* starożytności i grecki fenomen polityczny	2
4.	Sokrates i sofiści – spór o zadania polityki	2
5.	Platoński mit polityczny	2
6.	Arystoteles – polityczny realizm	2
7.	Kres *polis* – narodziny polityki imperium (stoicy)	2
8.	Narodziny chrześcijaństwa i polityczność Objawienia	2
9.	Św. Augustyna wizja Państwa Bożego	2
10.	Średniowieczny spór o supremację – Papież i Cesarz – Tomasza z Akwinu teologia polityczna	2
11.	N. Machiavelli i T. Hobbes – nowożytne idee filozoficzno-polityczne	2
12.	Liberalizm J. Lockea i J.S. Milla	2
13.	Hegel i Marks – absolutyzacja polityki	2
14.	Demokracja jako ustrój i jako wartość	2
15.	Współczesne wyzwania filozofii politycznej (rynek, bio-polityka, terroryzm, bezpieczeństwo)	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W01	Absolwent zna i rozumie w zaawansowanym stopniu rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury oraz miejsce i znaczenie filozofii w relacji do innych nauk zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego.	Student analizuje, jak kluczowe koncepcje metaetyczne (np. prawo naturalne, relatywizm, uniwersalizm) funkcjonują w europejskiej tradycji filozoficznej i ich wpływ na współczesne spory kulturowe.	Weryfikacja: egzamin ustny z treści, tez, zagadnień i przykładów przekazanych studentom na wykładzie. Znajomość treści lektury obowiązkowej.
FI1_W06 FI1_W08	Rozumie specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne dobierać strategie argumentacyjne, konstruować na	Student analizuje rolę refleksji filozoficznej (np. Platona, Arystotelesa, Tomasza z Akwinu, Hobbesa czy Locke,) w kształtowaniu nowożytnej i współczesnej myśli politycznej i jej wpływ na kulturę społeczną.	

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	poziomie elementarnym krytyczne argumenty, formułować adekwatne odpowiedzi na krytykę adekwatnej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności oraz do ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania uwzględniania znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych.		
FI1_W09	Absolwent potrafi przedstawić filozoficzne idee jakie towarzyszyły wielkim wizjom koncepcji ustrojowych, za pomocą których filozofowie chcieli rozwiązać partykularne problemy społeczności.	Student interpretuje i rekonstruuje argumentację wybranych klasycznych i współczesnych filozofów polityki, ze szczególnym uwzględnieniem ich stanowisk wobec władzy, wolności i sprawiedliwości.	
FI1_U08	Absolwent jest gotów krytycznie i rzetelnie	Student dokonuje samooceny rozumienia	

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	patrzeć na aktualne wydarzenia polityczne, potrafi dostrzec manipulacyjne i ideologiczne dyskursy współczesnej polityki.	problemów filozofii polityki i identyfikuje obszary wymagające dalszego pogłębienia (np. poprzez dodatkowe lektury lub konsultacje).	
FI1_K01	Absolwent potrafi ukazać implikacje rodzące się na styku dyscyplin jakimi są filozofia i polityka. Wyciąga wnioski z poznanych treści wykazując orientację w refleksji nad projektami życia społecznego i politycznego, i ich konsekwencjami w konkretnych rozwiązaniach ustrojowych.	Student podejmuje samodzielnie niewielki projekt badawczy (np. porównanie stanowisk nt. sprawiedliwości społecznej), planując jego zakres i krytycznie oceniając jego wyniki.	
FI1_K03	Jest zorientowany jaka odpowiedzialność ciąży na pomysłodawcach projektów politycznych i społecznych oraz ma świadomość, że od tego, jaka jest teoretyczna podbudowa „praktycznej inżynierii społecznej", zależy ocena i uzasadnienie wielkich politycznych przedsięwzięć człowieka.	Student wykazuje zrozumienie znaczenia dziedzictwa europejskiej filozofii politycznej (np. Arystoteles, św. Tomasz, Machiavelli, Rousseau) w analizie współczesnych procesów politycznych. Student potrafi przedstawić w sposób zrozumiały idee i argumenty filozoficzne i polityczne przedstawianych na poszczególnych wykładach.	
FI1_K05	Student zachowuje ostrożność w		Weryfikacja: egzamin ustny z treści, tez, zagadnień i przykładów przekazanych studentom

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	wyrażaniu opinii i sądów, widzi historyczno-filozoficzne bogactwo pomysłów na poprawę życia społecznego i politycznego.	Student potrafi ocenić wartość poznawczą podanych treści, zinterpretować ją i zweryfikować związek pomiędzy treściami filozoficznymi a ideami politycznymi (1, 2, 15). Student analizuje treść wiedzy przekazanej na zajęciach wraz z kontekstami historii myśli filozoficznej porządkując ich związek z ideami społecznymi i politycznymi (3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12). Poprawnie stosuje poznaną terminologię filozoficzno-polityczną (1, 2). Zna, weryfikuje i ocenia argumenty filozoficzne i konstruuje na ich podstawie interpretację rozwiązań politycznych i projektów życia społecznego (13, 14, 15). Potrafi ocenić konsekwencje idei filozoficznych w konkretnych rozwiązaniach politycznych (14, 15).	na wykładzie. Znajomość treści lektury obowiązkowej.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Słowne przekazywanie określonych treści kształcenia w postaci wypowiedzi ciągłej, usystematyzowanej, w przystępnej formie, zgodnej z zasadami logiki. Podanie gotowej wiedzy w naukowej postaci z uwzględnieniem terminologii właściwej filozofii polityki. Treści wykładu przekazywane będą także na prezentacjach multimedialnych.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach	2	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*		1
	przygotowanie do zaliczenia lektury i do egzaminu z całej treści wykładów w semestrze *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	Zapoznanie się z treściami, tezami, zagadnieniami i przykładami przekazanych na wykładzie treści oraz zapoznanie się z treścią lektury obowiązkowej.	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Student może mieć w ciągu semestru 2 nieobecności na 15 spotkań zajęciowych.
- na ocenę 2 (nast..): student nie potrafi podać definicji filozofii polityki, nie rozróżnia dziedzin nauk politycznych i filozofii, nie zna głównych paradygmatów uprawiania filozofii polityki. Student nie potrafi ocenić wartości poznawczej zawartej w treściach przedstawionych na wykładach. Nie analizuje idei filozoficzno-politycznych i nie potrafi wskazać związku między filozofią a naukami politycznymi. Nie widzi i nie weryfikuje relacji jaka zachodzi pomiędzy metafizycznymi, antropologicznymi i etycznymi kategoriami a projektami politycznymi. Nie zna treści lektury obowiązkowej. Nie chodził na wykłady.
- na ocenę 3 (dst.): wie czym jest filozofia polityki, potrafi podać definicje przedmiotu wraz z ich poprawnym omówieniem, nie potrafi jednak ukazać historycznych źródeł i specyfiki ani szczegółowo omówić przedstawicieli poszczególnych koncepcji filozoficzno-politycznych. Zna i rozumie podstawowe koncepcje filozofii polityki od starożytności do średniowiecza i potrafi wskazać ich przedstawicieli. Student słabo zna treści z filozofii polityki podane na zajęciach, nie potrafi ich właściwie interpretować, słucha ze zrozumieniem ustnego wykładu, ale nie do końca potrafi ocenić jego wartość poznawczą i wyciągnąć wnioski. Ma trudności w uzasadnieniu możliwości zajmowania się przez filozofię ideami i koncepcjami politycznymi. Nie widzi przyczyn i konsekwencji jakie rodzą się na styku filozoficznych idei i propozycji ładu społecznego. Nie przyswoił sobie treści zawartych w lekturach obowiązkowych.
- na ocenę 4 (db.): dobrze ukazuje specyfikę filozofii kultury, potrafi wskazać i omówić związki filozofii z polityką, naukami społecznymi i politologicznymi. Dobrze opisuje i wyjaśnia idee prezentowane przez poszczególne koncepcje filozoficzno-polityczne, (od

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

średniowiecza do współczesności), wymienia ich przedstawicieli. Student dobrze zna i poprawnie interpretuje treści filozoficzne z zakresu filozofii polityki, słucha ze zrozumieniem ustnego wykładu idei i argumentów filozoficznych, potrafi ocenić ich wartość poznawczą. Potrafi dobrze weryfikować i oceniać przedstawione propozycje rozwiązań filozoficzno-politycznych, rozpoznaje w ideach filozoficznych przyczyny i źródła projektów społecznych. Dobrze zna treści zawarte lekturach obowiązkowych. - na ocenę 5 (bdb.): doskonale orientuje się w dyscyplinie jaką jest filozofia kultury, zna jej przedstawicieli. Bardzo dobrze opisuje i wyjaśnia poszczególne koncepcje filozoficzno-polityczne przedstawione na wykładach, potrafi wymienić ich przedstawicieli (od średniowiecza do współczesności). Wskazuje na związki jakie zachodzą pomiędzy ideami filozoficznymi a projektami politycznymi i społecznymi. Ma doskonałą znajomość źródeł i paradygmatów filozoficznych jakie stały się podstawą dla określonych pomysłów i wizji polityczno-społecznych. Student doskonale zna treści filozoficzne z zakresu filozofii polityki, zna argumenty filozoficzne na związki pomiędzy filozofią a polityką i życiem społecznym, potrafi ocenić ich wartość poznawczą. Bardzo dobrze analizuje wpływ filozoficznych treści na pomysły i projekty polityczne i społeczne, na podstawie przedstawionych treści wyprowadza wnioski dotyczące związków pomiędzy ideami filozoficznymi a konkretnymi rozwiązaniami politycznymi. Student zrozumie i przedstawia filozoficzne inspiracje jakie towarzyszyły wielkim wizjom koncepcji ustrojowych, za pomocą których filozofowie chcieli rozwiązać partykularne problemy społeczności. Doskonale zna treści zawarte w lekturach obowiązkowych.

Literatura obowiązkowa

1.	*Religia i polityka. Zarys problematyki*, red. Piotr Burgoński, Michał Gierycz, Warszawa 2014, s. 436-529.

Literatura uzupełniająca

1.	Marcin Król, *Filozofia polityczna*, Kraków 2008
2.	*Myśliciele polityczni. Od Sokratesa do współczesności*, red. D. Voucher, P. Kelly, tłum. A. Dabrowska, T. Sieczkowski, Kraków 2008
3.	*Historia idei politycznych. Wybór tekstów*, tom I i II, red. S. Filipowicz, A. Mielczarek, Warszawa 2005
4	Will Kymlicka, *Współczesna filozofia polityczna*, tłum. A. Pawelec, Warszawa 2009
5	*Historia myśli ustrojowej i społecznej*, red. Jaskólski Michał, Barwicka-Tylek Iwona, Jacek Malczewski, Warszawa 2010
6	*Przewodnik po współczesnej filozofii politycznej*, red. R. E. Goodin, F. Petit, tłum. C. Cieśliński, M. Poręba, Warszawa 2002
7	Andrzej Szahaj, Marek N. Jakubowski, *Filozofia polityki*, Warszawa 2005.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	PPSF: Filozofia polityki – ćwiczenia
Prowadzący	Jacek Grzybowski
Wydział	Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	nd.
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	I, II v III
Semestr	2
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Do wyboru na I, II lub III roku (z grupy: Podstawowe problemy subdyscyplin filozofii)
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W01, FI1_W06; FI1_W08; FI1_W09; FI1_U08; FI1_K01; FI1_K03; FI1_K05
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia
Liczba godzin	15
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Dobra znajomość historii filozofii. Czytanie ze zrozumieniem tekstów filozoficznych, kompetencja myślenia analitycznego i poprawnego, logicznego wyciągania wniosków z przeczytanych tekstów.
Opis i cele przedmiotu	Celem zajęć jest przedstawienie kilkunastu tekstów źródłowych z filozofii polityki oraz ukazanie podstawowych twórców i myślicieli związanych z teoriami filozofii politycznej. Na ćwiczeniach ukazane zostaną w tekstach źródłowych główne idee filozoficzno-społeczne. Celem ćwiczeń jest ukazanie źródeł i paradygmatów filozoficznych jakie stały się podstawą dla określonych pomysłów i wizji polityczno-społecznych.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Modele więzi społecznych i pojęcie państwa	2
2.	Tukidydes - *Wojna peloponeska* – fragmenty	2

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

3.	Platon - *Politeia* – fragmenty	2
4.	Cyceron - *O państwie*	2
5.	Jan z Salisbury, *Prosologion* - fragmenty	2
6.	Machiavelli, *Książe* - fragmenty	2
7.	J. J. Rousseau *Rozprawa o nierówności* - fragmenty	2
8.	J. Habermas i demokratyczny model państwa prawa	1
	Łącznie godzin:	15

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W01	Zna w zaawansowanym stopniu rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury oraz miejsce i znaczenie filozofii w relacji do innych nauk	Student analizuje rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu nowożytnej i współczesnej myśli politycznej i jej wpływ na kulturę społeczną.	Na ćwiczeniach studenci są zobowiązani do przeczytania wcześniej przesłanego tekstu. Oceniana jest prezentacja tekstu, aktywność w dyskusji na temat tekstu, umiejętność czytania ze zrozumieniem i interpretowania zadanych treści. Na koniec semestru weryfikacja wiedzy poprzez kolokwium pisemne na ocenę z treści tekstów zadanych i omawianych na ćwiczeniach.
FI1_W06	Rozumie zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	Student interpretuje i rekonstruuje argumentację wybranych klasycznych i współczesnych filozofów polityki, ze szczególnym uwzględnieniem ich stanowisk wobec władzy, wolności i sprawiedliwości.	
FI1_W08	Rozumie specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	Student porównuje różne strategie uzasadniania ładu politycznego (np. kontraktualizm, naturalizm, liberalizm, komunitaryzm) oraz ich metodologiczną specyfikę.	
FI1_W09	Zna sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	Student identyfikuje źródła naukowe dotyczące zagadnień filozofii polityki oraz określa narzędzia umożliwiające ich skuteczne odnalezienie.	
FI1_U08	Potrafi dobierać strategie argumentacyjne, konstruować na poziomie elementarnym krytyczne argumenty,	Student konstruuje argumentację dotyczącą aktualnych sporów polityczno-filozoficznych (np. granice suwerenności, etyczność nieposłuszeństwa	

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	formułować adekwatne odpowiedzi na krytykę	obywatelskiego) oraz odpowiada na kontrargumenty.	
FI1_K01	Dokonuje adekwatnej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności oraz do ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego.	Student dokonuje samooceny rozumienia problemów filozofii polityki i identyfikuje obszary wymagające dalszego pogłębienia (np. poprzez dodatkowe lektury lub konsultacje).	
FI1_K03	Jest gotów do samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania.	Student podejmuje samodzielnie niewielki projekt badawczy, planując jego zakres i krytycznie oceniając jego wyniki.	
FI1_K05	Uwzględniania znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych.	Student wykazuje zrozumienie znaczenia dziedzictwa europejskiej filozofii politycznej w analizie współczesnych procesów politycznych.	

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Metoda dydaktyczna – ćwiczenia oparte na wykorzystaniu tekstów źródłowych, interpretowanie i komentowanie tekstu. Zajęcia połączone są z bezpośrednią aktywnością samych słuchaczy, skierowaną na rozwiązanie problemów teoretycznych lub praktycznych. Jeden ze studentów przygotowuje prezentację tekstu, ale wszyscy w grupie biorą udział w dyskusji. Na podstawie zadanych tekstów studenci interpretują przedstawione treści, poszukując odpowiedzi na zawarte w tekście problemy. Studenci krytycznie komentując tekst mają dochodzić do własnych wniosków i bronić przedstawionych opinii.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	15	0,5
	udział w konsultacjach	2	
praca własna	przygotowanie do zajęć (czytanie, przygotowanie do zajęć - 3 godz. na każde zajęcia)	24	1,5
	przygotowanie do zaliczenia (przeczytanie wszystkich zaprezentowanych na zajęciach tekstów, opracowanie)	10	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Student może mieć w ciągu semestru 1 nieobecność na 8 spotkaniach zajęciowych.
- na ocenę 2 (nast..): student nie potrafi samodzielnie czytać i interpretować teksów z zakresu filozofii polityki, nie potrafi ocenić wartości poznawczej zawartej w tekstach przedstawionych na ćwiczeniach. Nie był aktywny na zajęciach, nie brał udziału w dyskusji, nie przedstawił swoich ocen i opinii. Nie był na ćwiczeniach ponad 1 raz. Nie zaliczył pisemnego kolokwium końcowego, nie zdobył przynajmniej 50% punktów z całości ocenianej pracy pisemnej.
- na ocenę 3 (dst.): student słabo zna teksty z filozofii polityki zadane na ćwiczenia, nie potrafi ich właściwie interpretować, słucha ze zrozumieniem ustnej prezentacji innych uczestników, ale nie do końca potrafi ocenić jej wartość poznawczą i wyciągnąć wnioski. Ma trudności w uzasadnieniu możliwości zajmowania się przez filozofię treściami politycznymi i społecznymi. Przynajmniej raz zaprezentował na ćwiczeniach samodzielnie zadany wcześniej temat na podstawie zaproponowanego tekstu. Jest słabo aktywny na zajęciach, słabo uczestniczy w dyskusji, jeśli przedstawia swoje opinie i wnioski to nie potrafi ich uzasadnić racjonalnie. Poprawnie zaliczył kolokwium końcowe zdobywając przynajmniej 50% punktów z całości ocenianej pracy pisemnej.
- na ocenę 4 (db.): student poprawnie czyta i interpretuje teksty filozoficzne z zakresu filozofii polityki, słucha ze zrozumieniem ustnej prezentacji idei i argumentów filozoficznych prezentowanych przez innych uczestników zajęć, potrafi ocenić ich wartość poznawczą, zabiera głos przedstawiając swoje opinie i wnioski. Umie racjonalnie uzasadnić swoje zdanie. Poprawnie zaliczył kolokwium końcowe zdobywając przynajmniej 70% punktów z całości ocenianej pracy pisemnej.
- na ocenę 5 (bdb.): student doskonale czyta i interpretuje teksty filozoficzne z zakresu filozofii polityki, zna argumenty filozoficzne na związki pomiędzy filozofią a naukami politycznymi i koncepcjami życia społecznego, potrafi ocenić ich wartość poznawczą. Doskonale zna treści tekstów zadanych na poszczególne ćwiczenia, potrafi samodzielnie interpretować zadane teksty, wyciąga wnioski i formułuje własne opinie. Student bierze aktywny udział w dyskusjach na zajęciach, wykazuje się samodzielnością krytycznego i racjonalnego myślenia i formułowania ocen. Był obecny na wszystkich ćwiczeniach. Poprawnie zaliczył kolokwium końcowe zdobywając przynajmniej 85% punktów z całości ocenianej pracy pisemnej.
Oceniany jest stopień racjonalnego podejścia do filozofii polityki jako dziedziny interdyscyplinarnej. Student potrafi ukazać implikacje rodzące się na styku treści filozoficznych, politycznych i społecznych. Wyciąga wnioski z poznanych treści wykazując orientację w refleksji nad treściami politycznymi i ustrojowymi, i ich konsekwencjami w życiu społecznym i politycznym. Potrafi w sposób logiczny i jasny formułować myśli na temat współczesnych jak i historycznych idei politycznych, jest kompetentny w analizie i interpretowaniu treści i tematów z filozofii polityki, przedstawia racjonalnie uzasadnione wnioski i oceny.

Literatura obowiązkowa

1.	Znajomość treści wszystkich zadanych na ćwiczeniach tekstów: 1. J. Wróbel, Modele więzi społecznych i pojęcie państwa 2. Tukidydes, Wojna peloponeska (fragmenty) 3. Platon, Politeia (fragmenty) 4. Cyceron, O państwie 5. Jan z Salisbury, Prosologion (fragmenty) 6. Machiavelli, Książe (fragmenty) 7. J. J. Rousseau, Rozprawa o nierówności (fragmenty) 8. J. Habermas i demokratyczny model państwa prawa

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Literatura uzupełniająca

1.	*Historia idei politycznych. Wybór tekstów*, tom I i II, red. S. Filipowicz, A. Mielczarek, Warszawa 2005
2.	*Historia filozofii politycznej*, tom 1 i 2, red. P. Nowak, Warszawa 2010 / 2016.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	PPSF: Metaetyka
Prowadzący	dr Adam Cebula
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	I v II v III
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	do wyboru na I lub II lub III roku (grupa Podstawowe problemy subdyscyplin filozofii)
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W01; FI1_W06; FI1_W08; FI1_W09; FI1_U08; FI1_K01; FI1_K03; FI1_K05
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	wykład kierunkowy
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Od ponad stu lat problematyka metaetyczna zajmuje centralne miejsce w literaturze filozoficznej poświęconej zagadnieniom moralności. Badania prowadzone w ramach dziedziny koncentrują się wokół znaczenia wyrażeń normatywnych, struktury ich wzajemnych powiązań oraz formalnych uwarunkowań ich stosowania. Celem kursu jest wprowadzenie uczestników we wspomnianą problematykę.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Metaetyka jako namysł nad etyką	2
2.	Metaetyka jako namysł nad etyką cd.	2
3.	Intuicjonizm moralny	2
4.	Teorie G. E. Moore'a i H. Pricharda.	2
5.	Dylematy intuicjonizmu moralnego.	2
6.	Emotywizm	2

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

7.	Teoria C.L Stevensona'a a teoria D.Hume'a	2
8.	Dylematy emotywizmu.	2
9.	Preskryptywizm	2
10.	Teoria. M. Hare'a a teoria A. Smitha	2
11.	Dylematy preskryptywizmu	2
12.	Naturalizm	2
13.	Na obrzeżach metaetyki: etyka cnoty – A. MacIntyre.	2
14.	Na obrzeżach metaetyki: Teoria prawa naturalnego – John Finnis	2
15.	Podsumowanie wykładu.	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student... (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W01	w zaawansowanym stopniu rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury oraz miejsce i znaczenie filozofii w relacji do innych nauk	Student wyjaśnia, jak refleksja metaetyczna (np. spór między realizmem a antyrealizmem moralnym) wpływa na rozumienie kultury, dyskursu publicznego i legitymizację norm.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny – wypowiedź na 2 z wylosowanych 3 przekrojowych tematów
FI1_W06	Zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	Student interpretuje teksty klasycznych i współczesnych autorów metaetycznych (np. Moore, Stevenson, Mackie, Prichard) i rekonstruuje zawarte w nich linie argumentacyjne.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny – wypowiedź na 2 z wylosowanych 3 przekrojowych tematów
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	Student rozpoznaje i porównuje metodologiczne podejścia w metaetyce (np. analiza języka normatywnego vs podejścia empiryczne) oraz strategie argumentacyjne stosowane w sporach moralnych.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny – wypowiedź na 2 z wylosowanych 3 przekrojowych tematów
FI1_W09	sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	Student charakteryzuje wybrane bazy danych (np. PhilPapers, JSTOR, Google Scholar) oraz wyjaśnia ich użyteczność w wyszukiwaniu literatury specjalistycznej z zakresu metaetyki.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny – wypowiedź na 2 z wylosowanych 3 przekrojowych tematów
FI1_U08	dobierać strategie argumentacyjne, konstruować na poziomie elementarnym krytyczne argumenty, formułować adekwatne odpowiedzi na krytykę	Student formułuje i uzasadnia krytyczny argument w debacie metaetycznej (np. obrona relatywizmu moralnego lub krytyka tezy o niepoznawalności sądów etycznych) oraz odpowiada na kontrargumenty	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny – wypowiedź na 2 z wylosowanych 3 przekrojowych tematów
FI1_K01	adekwatnej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności oraz do	Student identyfikuje braki w rozumieniu zagadnień metaetycznych, a następnie podejmuje	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny – wypowiedź na 2 z

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	samodzielne działania w celu ich uzupełnienia (np. poprzez konsultację literatury, konsultacje).	wylosowanych 3 przekrojowych tematów
FI1_K03	samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	Student samodzielnie planuje i realizuje proste badanie problemu metaetycznego (np. przegląd stanowisk, porównanie teorii), oceniając jego zakres i trudność.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny – wypowiedź na 2 z wylosowanych 3 przekrojowych tematów
FI1_K05	uwzględniania znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	Student analizuje, jak kluczowe koncepcje metaetyczne (np. prawo naturalne, relatywizm, uniwersalizm) funkcjonują w europejskiej tradycji filozoficznej i ich wpływ na współczesne spory kulturowe.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny – wypowiedź na 2 z wylosowanych 3 przekrojowych tematów

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład z elementami dyskusji z uczestnikami.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	10	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 3 nieobecności
- Zaliczenie ćwiczeń z Metaetyki

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywność w dyskusjach – 20 pkt

Ocena ciągła przez semestr

Kryteria:
• Przygotowanie do zajęć
• Aktywność w dyskusjach
• Jakość wypowiedzi (zrozumienie, terminologia)

2. Egzamin ustny – 30 pkt

Forma: Egzamin ustny (15-20 minut)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Termin: sesja egzaminacyjna

Student losuje 3 tematy przekrojowe i wybiera 2 do omówienia

Kryteria oceny każdego tematu (0-15 pkt):
• Znajomość teorii i autorów (0-6 pkt)
• Zrozumienie argumentacji (0-5 pkt)
• Analiza i krytyczna ocena (0-4 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 50 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 26 pkt łącznie (52%)
- Minimum 15 pkt z egzaminu ustnego (50% z 30 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-25 pkt (0-50%) – 2.0 | 26-30 pkt (52-60%) – 3.0 | 31-35 pkt (62-70%) – 3.5 | 36-40 pkt (72-80%) – 4.0 | 41-45 pkt (82-90%) – 4.5 | 46-50 pkt (92-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Moore, G. E., *Principia Ethica*, tłum. C. Znamierowski, Wydawnictwo M. Arcta, Warszawa, 1919 (fragmenty)
2.	T. Biesaga, *Zarys metaetyki*, Kraków 1996

Literatura uzupełniająca

1.	R. M. Hare, *Myślenie moralne. Jego płaszczyzny, metody, istota*, Aletheia, 2006 (fragmenty)
2.	Tadeusz Styczeń, *Metaetyka*, Wydawnictwo KUL, 2011.
3.	Krzysztof Saja, *Język etyki a utylitaryzm. Filozofia moralna R. M. Hare'a*, Aureus, 2008.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	PPSF: Metaetyka
Prowadzący	dr Adam Cebula
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	2025/26
Rok studiów	I v II v III
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	do wyboru na I, II lub III roku (grupa Podstawowe problemy subdyscyplin filozofii)
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W01; FI1_W06; FI1_W08; FI1_W09; FI1_U08; FI1_K01; FI1_K03; FI1_K05
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	ćwiczenia
Liczba godzin	15
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Zajęcia poświęcone będą analizie fragmentów kluczowych tekstów dla intuicjonizmu etycznego, emotywizmu, preskryptywizmu, a także teorii prawa naturalnego oraz etyki cnoty, stanowiących główne stanowiska we współczesnej debacie metaetycznej.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Dyskusja wstępna	2
2.	A. MacIntyre, *Dziedzictwo cnoty*, tłum. Adam Chmielowski, Wydawnictwo Naukowe PWN, 1996. (Rozdział II – Istota współczesnych sporów moralnych wokół teorii emotywizmu)	2
3.	Moore, G. E., *Principia Ethica*, tłum. C. Znamierowski, Wydawnictwo M. Arcta, Warszawa, 1919 (fragmenty)	2
4.	Hume D., *Traktat o naturze ludzkiej*, tł. Znamierowski, C., PWN, Warszawa, 1963. (fragmenty)	2

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

5.	R. M. Hare, *Myślenie moralne. Jego płaszczyzny, metody, istota*, Aletheia, 2006 (fragmenty)	2
6.	A. Smith, *Teoria uczuć moralnych*, tłum . D. Petsch, PWN, Warszawa, 1989 (fragmenty).	2
7.	J. Finnis, *Prawo naturalne i uprawnienia naturalne*, tłum. K. Lossman, Warszawa, ABC, 2021 (fragmenty).	2
8.	Podsumowanie zajęć	1
	Łącznie godzin:	15

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W01	w zaawansowanym stopniu rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury oraz miejsce i znaczenie filozofii w relacji do innych nauk	Student wyjaśnia, jak refleksja metaetyczna (np. spór między realizmem a antyrealizmem moralnym) wpływa na rozumienie kultury, dyskursu publicznego i legitymizację norm.	Dyskusja na zajęciach; zaliczenie pisemne – wypowiedź jeden z 5 zaproponowanych tematów
FI1_W06	zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	Student interpretuje teksty klasycznych i współczesnych autorów metaetycznych (np. Hume, Smith, Moore, Hare, Finnis, MacIntyre) i rekonstruuje zawarte w nich linie argumentacyjne.	Dyskusja na zajęciach; zaliczenie pisemne – wypowiedź jeden z 5 zaproponowanych tematów
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	Student rozpoznaje i porównuje metodologiczne podejścia w metaetyce (np. analiza języka normatywnego vs podejścia empiryczne) oraz strategie argumentacyjne stosowane w sporach moralnych.	Dyskusja na zajęciach; zaliczenie pisemne – wypowiedź jeden z 5 zaproponowanych tematów
FI1_W09	sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	Student charakteryzuje wybrane bazy danych (np. PhilPapers, JSTOR, Google Scholar) oraz wyjaśnia ich użyteczność w wyszukiwaniu literatury specjalistycznej z zakresu metaetyki.	Dyskusja na zajęciach; zaliczenie pisemne – wypowiedź jeden z 5 zaproponowanych tematów
FI1_U08	dobierać strategie argumentacyjne, konstruować na poziomie elementarnym krytyczne argumenty, formułować adekwatne odpowiedzi na krytykę	Student formułuje i uzasadnia krytyczny argument w debacie metaetycznej (np. obrona relatywizmu moralnego lub krytyka tezy o niepoznawalności sądów etycznych) oraz odpowiada na kontrargumenty	Dyskusja na zajęciach; zaliczenie pisemne – wypowiedź jeden z 5 zaproponowanych tematów
FI1_K01	adekwatnej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności oraz do ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	Student identyfikuje braki w rozumieniu zagadnień metaetycznych, a następnie podejmuje samodzielne działania w celu ich uzupełnienia (np. poprzez konsultację literatury, konsultacje).	Dyskusja na zajęciach; zaliczenie pisemne – wypowiedź jeden z 5 zaproponowanych tematów

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

FI1_K03	samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	Student samodzielnie planuje i realizuje proste badanie problemu metaetycznego (np. przegląd stanowisk, porównanie teorii), oceniając jego zakres i trudność.	Dyskusja na zajęciach; zaliczenie pisemne – wypowiedź jeden z 5 zaproponowanych tematów
FI1_K05	uwzględniania znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	Student analizuje, jak kluczowe koncepcje metaetyczne (np. prawo naturalne, relatywizm, uniwersalizm) funkcjonują w europejskiej tradycji filozoficznej i ich wpływ na współczesne spory kulturowe.	Dyskusja na zajęciach; zaliczenie pisemne – wypowiedź jeden z 5 zaproponowanych tematów

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład z elementami dyskusji z uczestnikami.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	15	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	2	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	10	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	15	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywność w dyskusjach nad tekstami – 20 pkt

   Ocena ciągła przez semestr (7 zajęć merytorycznych)

   Kryteria:
   • Przygotowanie (przeczytanie tekstów przed zajęciami)
   • Aktywność (pytania, komentarze merytoryczne)
   • Jakość wypowiedzi (zrozumienie teorii, terminologia metaetyczna)

2. Zaliczenie pisemne – 30 pkt

   Forma: Pisemna praca analityczna (90 minut)
   Termin: ostatnie zajęcia

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Student wybiera 1 temat z 5 zaproponowanych
Długość: 2-3 strony

Kryteria oceny:
• Znajomość tekstów omawianych na zajęciach (0-10 pkt)
• Rekonstrukcja argumentacji autorów (0-8 pkt)
• Analiza i porównanie stanowisk (0-6 pkt)
• Własne stanowisko z uzasadnieniem (0-4 pkt)
• Terminologia, struktura, jasność (0-2 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 50 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 26 pkt łącznie (52%)
- Minimum 15 pkt z zaliczenia pisemnego (50% z 30 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-25 pkt (0-50%) – 2.0 | 26-30 pkt (52-60%) – 3.0 | 31-35 pkt (62-70%) – 3.5 | 36-40 pkt (72-80%) – 4.0 | 41-45 pkt (82-90%) – 4.5 | 46-50 pkt (92-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Moore, G. E., *Principia Ethica*, tłum. C. Znamierowski, Wydawnictwo M. Arcta, Warszawa, 1919 (fragmenty)
2.	Hume D., *Traktat o naturze ludzkiej*, tł. Znamierowski, C., PWN, Warszawa, 1963. (fragmenty)
3.	R. M. Hare, *Myślenie moralne. Jego płaszczyzny, metody, istota*, Aletheia, 2006 (fragmenty)
4.	A. Smith, *Teoria uczuć moralnych*, tłum. D. Petsch, PWN, Warszawa, 1989 (fragmenty).
5.	A. MacIntyre, *Dziedzictwo cnoty*, tłum. Adam Chmielowski, Wydawnictwo Naukowe PWN, 1996. (Rozdział II)
6.	J. Finnis, *Prawo naturalne i uprawnienia naturalne*, tłum. K. Lossman, Warszawa, ABC, 2021 (fragmenty).

Literatura uzupełniająca

1.	Tadeusz Styczeń, *Metaetyka*, Wydawnictwo KUL, 2011 (fragmenty)
2.	Krzysztof Saja, *Język etyki a utylitaryzm. Filozofia moralna R. M. Hare'a*, Aureus, 2008 (fragmenty)

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Realizm i antyrealizm ontologiczny w filozofii analitycznej
Prowadzący	Dariusz Piętka
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	Licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	2 lub 3
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy z grupy *Wykłady monograficzne z zakresu subdyscyplin filozofii* do wyboru
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W06; FI1_W08; FI1_W09; FI1_U10
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Wykład monograficzny
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Spór o uniwersalia stanowi jeden z najważniejszych sporów w filozofii prawie od początków jej uprawiania. Teoria uniwersaliów odpowiada na pytania ontologiczne i epistemologiczne (we wczesnym okresie np. wyjaśnia fakt tożsamości rzeczy pomimo zachodzących w nich zmian oraz ich jedności pomimo złożenia z licznych elementów). W epistemologii odpowiada na pytanie, dlaczego zdania mogą być prawdziwe. Stanowisko wypowiadane przez zwolenników istnienia uniwersaliów nazywa się realizmem ontologicznym, natomiast stanowisko przeciwników istnienia przedmiotów ogólnych – nominalizmem. Celem zajęć jest przedstawienie genezy teorii uniwersaliów oraz argumentów za ich istnieniem oraz przeciw ich istnieniu formułowanych we współczesnej metafizyce analitycznej.

Treści programowe

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Realizm i nominalizm, konceptualizm. Wyjaśnienia terminologiczne.	2
2.	Geneza realizmu (ujęcie historyczne i systematyczne)	2
3.	Realizm i predykacja	4
4.	Abstrakcyjne odniesienia	2
5.	Zagadnienie egzemplifikacji	2
6.	Problem definiowalności predykatów	2
7.	Geneza nominalizmu (ujęcie historyczne i systematyczne)	2
8.	Argumenty Leśniewskiego na nieistnienie uniwersaliów.	2
9.	Nominalizm skrajny	2
10.	Nominalizm metajęzykowy	2
11.	Atrybucjonizm partykularny.	2
12.	Uniwersalia i partykularia	4
13.	Zagadnienia uniwersaliów w naukach formalnych oraz przyrodniczych.	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy.)*
FI1_W06	zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego.	Student interpretuje i porównuje główne idee oraz argumenty reprezentantów realizmu i antyrealizmu ontologicznego w filozofii analitycznej.	Dyskusja podczas zajęć; egzamin ustny.
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych.	Student wyjaśnia metodologiczne podejścia i strategie argumentacyjne stosowane w debacie między realizmem a antyrealizmem ontologicznym.	Dyskusja podczas zajęć; egzamin ustny.
FI1_W09	sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	Student wyjaśnia różnice w dostępnych bazach wiedzy filozoficznej przydatnych do analizy zagadnień realizmu i antyrealizmu ontologicznego.	Dyskusja podczas zajęć; egzamin ustny.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

FI1_U10	rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych.	Student konstruuje spójną argumentację w obronie wybranego stanowiska ontologicznego oraz krytycznie odnosi się do stanowisk przeciwnych.	Dyskusja podczas zajęć; egzamin ustny.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład informacyjny z wykorzystaniem narzędzi multimedialnych, pytania i kilkuminutowa dyskusja na zakończenie wykładu.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	15	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	15	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Pytania problemowe do wykładów – 10 pkt

   Student przygotowuje 5 pytań problemowych w semestrze (2 pkt za każde)

   Kryteria: odnosi się do problemu z wykładu, pokazuje zrozumienie

2. Egzamin ustny – 40 pkt

   Forma: Egzamin ustny (15-20 minut)
   Termin: sesja egzaminacyjna

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Student losuje 2 pytania

Kryteria oceny każdego pytania (0-20 pkt):
• Znajomość teorii i autorów (0-8 pkt)
• Zrozumienie argumentacji (0-7 pkt)
• Jasność i precyzja wypowiedzi (0-5 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 50 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 25 pkt łącznie (50%)
- Minimum 20 pkt z egzaminu ustnego (50% z 40 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-24 pkt (0-48%) – 2.0 | 25-30 pkt (50-60%) – 3.0 | 31-35 pkt (62-70%) – 3.5 | 36-40 pkt (72-80%) – 4.0 | 41-45 pkt (82-90%) – 4.5 | 46-50 pkt (92-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Platon, *Parmenides* (fragmenty), tłum. W. Witwicki, Kęty 2002.
2.	M. J. Loux, *Metafizyka. Współczesne wprowadzenie*, tłum. M. Iwanicki, Lublin 2021.
3.	J. M. Bocheński, *Zagadnienie powszechników*, w: tenże, *Logika i filozofia*, Warszawa 1993.
4.	S. Leśniewski, *O podstawach matematyki*, "Przegląd Filozoficzny" 30(1927), przypis s. 183-184.
5.	S. Leśniewski, *Próba dowodu ontologicznej zasady sprzeczności*, "Filozofia Nauki", (1994), nr 2(6).
6.	B. Russell, *Problemy filozofii*, tłum. W. Sady, Warszawa 2004.

Literatura uzupełniająca

1.	K. Ajdukiewicz, *W sprawie uniwersaliów*, "Przegląd Filozoficzny" XXXVII, 1934.
2.	T. Kotarbiński, *Sprawa istnienia przedmiotów idealnych*, „Przegląd Filozoficzny”, XXIII, 1920.
3.	D. Armstrong, *Universals*, Boulder 1989.
4	R. Chisholm, On Metaphysics, Minneapolis 1989.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Przyjaźń jako kategoria etyczna
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Andrzej Kobyliński
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	II i III
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy z grupy do wyboru na II i III roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W06; FI1_W08; FI1_W09; FI1_U10
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Wykład monograficzny
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	4
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Przyjaźń jest jedną z najstarszych kategorii filozofii moralnej. Poszukiwanie istoty przyjaźni stanowiło ważny element dociekań filozoficznych myślicieli starożytnych. Wiele uwagi poświęcił temu zagadnieniu m.in. Arystoteles, który twierdził, że fundamentem przyjaźni jest podobieństwo etyczne. Jego zdaniem przyjaźń to jedna dusza w dwóch ciałach. Zagadnienie przyjaźni było analizowane także przez wielu myślicieli średniowiecznych, natomiast w filozofii nowożytnej zostało ono poważnie zmarginalizowane. Wydaje się jednak, że w ostatnich latach temat ten coraz częściej powraca w refleksji filozoficznej. W niektórych środowiskach wzrasta świadomość tego, że filozofia pomaga lepiej rozumieć relacje międzyludzkie, zwracając uwagę na to, że człowiek jest istotą dialogiczną i społeczną. Dzięki wiedzy filozoficznej można skutecznie przezwyciężać własną samotność i tworzyć dojrzałe relacje międzyosobowe. Głównym celem wykładu jest analiza

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	przyjaźni w kontekście dialogicznej struktury osoby ludzkiej oraz przedstawienie wybranych koncepcji przyjaźni, jakie zostały wypracowane przez filozofów od starożytności do czasów współczesnych.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Przyjaźń a kondycja człowieka współczesnego	2
2.	Dialogiczna wizja osoby ludzkiej	2
3.	Kategoria przyjaźni w filozofii greckiej	2
4.	Rozumienie przyjaźni w dziełach Arystotelesa	2
5.	Praktyczny wymiar przyjaźni według Epikura	2
6.	Rozumienie przyjaźni w filozofii stoickiej	2
7.	Namysł Cycerona nad istotą przyjaźni	2
8.	Rozumienie przyjaźni według Seneki	2
9.	Namysł nad przyjaźnią w antyku żydowskim i chrześcijańskim	2
10.	Rozumienie przyjaźni w dziełach św. Augustyna	2
11.	Namysł św. Tomasza z Akwinu nad istotą przyjaźni	2
12.	Przyjaźń duchowa według Elreda z Rievaulx	2
13.	Miłość, empatia i przyjaźń w dziełach Maxa Schelera	2
14.	Przyjaźń i samotność według Romana Guardiniego	2
15.	Jak odróżnić przyjaźń od miłości? Johannes Baptist Lotz kontra Anders Nygren	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

FI1_W06	zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	Student analizuje i interpretuje kluczowe idee oraz argumenty klasycznych i współczesnych autorów dotyczące przyjaźni jako wartości etycznej.	Dyskusja dydaktyczna, egzamin ustny
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	Student identyfikuje i wyjaśnia specyfikę metod filozoficznych zastosowanych w analizie etycznej przyjaźni, w tym strategie argumentacyjne.	Dyskusja dydaktyczna, egzamin ustny
FI1_W09	sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	Student charakteryzuje możliwości narzędzi wyszukiwawczych w zakresie pozyskiwania literatury dotyczącej pojęcia przyjaźni w filozofii.	Dyskusja dydaktyczna, egzamin ustny
FI1_U10	rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	Student konstruuje i rekonstruuje argumentacje etyczne na temat przyjaźni, odwołując się do normatywnych przesłanek i założeń kulturowych	Dyskusja dydaktyczna, egzamin ustny

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład informacyjny, wykład konwersatoryjny, dyskusja dydaktyczna, prezentacja multimedialna

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(lektura książek i artykułów)*	15	2
	przygotowanie do egzaminu *(lektura książek i artykułów)*	30	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Przygotowanie lektur obowiązkowych – 20 pkt

Ocena ciągła przez semestr

Student przygotowuje się do zajęć czytając zadane lektury

Kryteria:
• Znajomość treści lektur
• Aktywność w dyskusjach nad tekstami
• Zrozumienie problemów filozoficznych przyjaźni

2. Egzamin ustny – 30 pkt

Forma: Egzamin ustny (15-20 minut)
Termin: sesja egzaminacyjna

Student losuje 2 pytania

Kryteria oceny:
• Znajomość teorii przyjaźni 0-12 pkt)
• Zrozumienie argumentacji i problemów (0-10 pkt)
• Odniesienia do lektur obowiązkowych (0-8 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 50 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 25 pkt łącznie (50%)
- Minimum 15 pkt z egzaminu ustnego (50% z 30 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-24 pkt (0-48%) – 2.0 | 25-29 pkt (50-58%) – 3.0 | 30-34 pkt (60-68%) – 3.5 | 35-39 pkt (70-78%) – 4.0 | 40-44 pkt (80-88%) – 4.5 | 45-50 pkt (90-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Arystoteles, Etyka nikomachejska, księgi VIII-IX, w: Dzieła Wszystkie, t. 5, Warszawa 1996, s. 236-278.
2.	Kobyliński A., Filozofia przyjaźni i samotności, „Homo Dei" 2003 nr 1, s. 51-66.
3.	Szutta A., Czy źli ludzie mogą się przyjaźnić?, „Filozofuj!" 52 (2023) nr 4, s. 8-10.

Literatura uzupełniająca

1.	Aelred z Rievaulx, Przyjaźń duchowa, tłum. M. Wylęgała, Kęty 2004.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

2.	Andrzejuk I., Filozofia przyjaźni. Tomasz z Akwinu, Warszawa 2007.
3.	Baran B. (red.), Filozofia dialogu, Kraków 1991.
4.	Cyceron, M. T., Księgi o przyjaźni, tłum. B. Budny, Kraków 2022.
5.	Domeracki P., Rozstaje samotności. Studium filozoficzne, Kraków 2016.
6.	Graczyk W., Na ratunek prawdziwej koncepcji przyjaźni, czyli „Przyjaźń duchowa" Elreda z Rievaulx jako remedium na kryzys przyjaźni wśród ludzi młodych, „Teologia i Moralność 14/25 (2019) nr 1, s. 237-257.
7.	Kobyliński A., Filozofia człowieka w myśli Romano Guardiniego, „Studia Płockie" 31 (2003), s. 99-110.
8.	Kobyliński A., „Eros" i „agape". Filozoficzna interpretacja fenomenu miłości, „Ateneum Kapłańskie" 586 (2008) nr 3, s. 522-535.
9.	Paczkowski P., Nowak W., Przyjaźń. Rozprawy i eseje z filozofii kultury, Rzeszów 2021.
10.	Poliseno A., Krótki traktat o przyjaźni, Kraków 2003.
11.	Szutta N., Czym jest przyjaźń?, „Filozofuj!" 52 (2023) nr 4, s. 6-7.
12.	Wójcik M., Thornberg R., Bjereld Y., „Jak się człowiek na początku postara i pokaże, że jest spoko i ma kolegów, i takie rzeczy, to już jest jakby nietykalny" – rola przyjaźni w zapobieganiu zjawisku bullyingu, „Educational Psychology" 71/29 (2024), 108-123.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Unde malum? Tomasza z Akwinu pytania o zło
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Michał Zembrzuski
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n.d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	I v II
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy z grupy *Wykłady monograficzne z zakresu subdyscyplin filozofii* do wyboru na I lub II roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W06; FI1_W08; FI1_W09; FI1_U10
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Wykład
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	4
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Celem wykładu jest uzyskanie wiedzy na temat koncepcji zła oraz zrozumienie formułowanych przez św. Tomasza z Akwinu pytań i odpowiedzi, które dotyczą problematyki zła w różnych obszarach jego myśli (filozofia bytu, filozofia moralna, teologia). Szczególny akcent położony zostanie na fundamentalne pytanie Akwinaty – Czy zło jest czymś odrębnym (Czy zło posiada istnieniową własność odrębności?)?. Pytanie to zasadniczo sugeruje rozwiązanie zagadnienia zła w perspektywie egzystencjalnej koncepcji bytu. Jednak nie jest ono jedynym pytaniem jakie można postawić umieszczając zło „na ławie oskarżonych". W wykładzie zaprezentowane zostaną także analizy tomizmu analitycznego w temacie zła, które mają znaczenie dla problematyki zła formułowanej w filozofii religii.

Treści programowe

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Zarys sposobów formułowania pytań o zło – Tomaszowa teoria pytań i konteksty pytań o zło (metafizyka, etyka czy teologia?)	2
2.	Pytanie egzystencjalne – czy zło istnieje, czy zło posiada odrębność? (*an sit*? *an sit aliquid*?)	2
3.	Pytanie esencjalne – czy zło jest jakąś istotą (*quid sit*?)	2
4.	Pytanie o naturę – czy zło posiada jakąś naturę? (od niweczenia, do postradania)	2
5.	Czy dobro jest przyczyną zła? Problematyka przyczynowania zła (przyczyna sprawcza, celowa, formalna i materialna)?	2
6.	Jakie są przyczyny zła moralnego? (głupota, uczucia i złośliwość woli)	2
7.	Czy zło w rzeczach jest zamierzone? (tajemnica ludzkiej niegodziwości – *misterium iniquitatis*)	2
8.	Czy można odczuwać zło? Doświadczenie zła we władzach pożądawczych i dążeniowych – ból, cierpienie, smutek, rozpacz.	2
9.	Czy istnieje najwyższe zło, zło absolutne? Czy Bóg jest przyczyną zła?	2
10.	Jaki jest podział zła? (kwestia winy i kary)	2
11.	Czy szatan jest przyczyną zła? (charakter demonologii św. Tomasza z Akwinu)	2
12.	Czy człowiek jest przyczyną zła? (grzech pierworodny – od skażenia natury do przebaczenia i usprawiedliwienia)	2
13.	Jakie są wady główne ? – klasyfikacja i przyporządkowanie (pycha, zazdrość, lenistwo)	2
14.	Jakie są wady główne ? – klasyfikacja i przyporządkowanie (gniew, chciwość, łakomstwo, nieczystość)	2
15.	Tomaszowe pytania o zło w kontekście nowożytnej i współczesnej teodycei	2
	Łącznie godzin:	30

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student... (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W06;	zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	Student interpretuje kluczowe idee i argumenty Tomasza z Akwinu dotyczące problematyki zła.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny na zakończenie zajęć.
FI1_W08;	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	Student charakteryzuje metody badawcze i strategie argumentacyjne stosowane w filozofii średniowiecznej, na przykładzie Tomasza z Akwinu	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny na zakończenie zajęć.
FI1_W09;	sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	Student wyjaśnia funkcję narzędzi akademickich w badaniach nad filozofią Tomasza z Akwinu oraz zagadnieniem problemu zła.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny na zakończenie zajęć.
FI1_U10	rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	Student konstruuje i krytycznie analizuje argumentacje dotyczące problemu zła w ujęciu Tomasza z Akwinu	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny na zakończenie zajęć.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład z wykorzystaniem pomocy multimedialnych. Dyskusje prowokowane przez prowadzącego a także prowadzone w oparciu o pytania zadawane przez studentów.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	15	2
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

Egzamin ustny – 100 pkt

Forma: Egzamin ustny (20-25 minut)
Termin: sesja egzaminacyjna

CZĘŚĆ A: Materiał tematyczny wykładu – 50 pkt
Student losuje i odpowiada na 3 pytania (każde oceniane oddzielnie)
Zakres: koncepcja zła u Tomasza z Akwinu, zło metafizyczne, moralne, fizyczne

Kryteria oceny każdego pytania (0-17 pkt):
- Znajomość teorii Tomasza (0-7 pkt)
- Zrozumienie argumentacji (0-6 pkt)
- Precyzja terminologiczna (0-4 pkt)

Ocena części A: średnia arytmetyczna z 3 pytań

CZĘŚĆ B: Lektury obowiązkowe – 50 pkt
Student losuje 3 pytania z różnych lektur (Tomasz Summa, Contra Gentiles, De malo; Krąpiec)
Zestawy pytań otrzymane na zajęciach

Kryteria oceny każdego pytania (0-17 pkt):
- Znajomość treści lektury (0-7 pkt)
- Zrozumienie argumentacji (0-6 pkt)
- Odniesienia do wykładu (0-4 pkt)

Ocena części B: średnia arytmetyczna z 3 pytań

OCENA KOŃCOWA: średnia arytmetyczna z części A i B

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 100 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 51 pkt łącznie (51%)
- Minimum 26 pkt z każdej części (51% z 50 pkt każda)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Skala ocen końcowa: 0-50 pkt (0-50%) – 2.0 | 51-60 pkt (51-60%) – 3.0 | 61-70 pkt (61-70%) – 3.5 | 71-80 pkt (71-80%) – 4.0 | 81-90 pkt (81-90%) – 4.5 | 91-100 pkt (91-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Tomasz z Akwinu, *Summa Theologiae* I, q. 48-49; *Summa contra Gentiles* III, c. 4-15; *Compendium Theologiae* c. 114-121; *Quaestiones quodlibetales De malo* q. 1, a. 1-3.
2.	Krąpiec M.A., *Dlaczego zło? Rozważania filozoficzne*, RW KUL, Lublin 1995.

Literatura uzupełniająca

1.	Augustyn św., *O naturze dobra*, w: tenże, *Dialogi filozoficzne*, tłum. M. Maykowska, „Znak", Kraków 2001, s. 829-863.
2.	*Bóg i zło. Pisma Bazylego Wielkiego, Grzegorza z Nyssy i Jana Chryzostoma*, red. J. Naumowicz, Wydawnictwo „M", Kraków 2004.
3.	Gesché A., *Zło*, Wydawnictwo „W drodze", Poznań 2009.
4.	Gogacz M., *Zło i dobro*, „Studia Philosophiae Christianae" 14 (1978) 2, s. 21-41.
5.	Hubaczek K., *Bóg a zło. Problematyka teodycealna w filozofii analitycznej*, Wrocław 2010.
6.	Inwagen P. van, *Problem zła*, tłum. M. Iwanicki, M. Osmański, „Znak" 616 (2006) 9, s. 80-113.
7.	Inwagen P. van, *The Problem of Evil. The Gifford Lectures Delivered in the University of St Andrews in 2003*, Oxford University Press 2006.
8.	Kłoczowski J.A., *Zło czy zły?*, „Znak" 454 (1993) 3, s. 39-46.
9.	Kuczyński T., *Dlaczego Bóg na to pozwolił? Cierpienie a istnienie Boga*, Warszawa 1997.
10.	Mackie J.L., *Zło a wszechmoc*, tłum. T. Baszniak, w: (red.) B. Chwedeńczuk, *Filozofia religii*, Warszawa 1997, s. 217-232.
11.	Maritain J., *Zło moralne i odwieczne plany Boże*, tłum. J. Fenrychowa, „W drodze" 11-12 (1982), s. 63-69.
12.	Mroczkowski I., *Zło i grzech – studium filozoficzno-teologiczne*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2000.
13.	Mróz M., *Tajemnica ludzkiej nieprawości. Aktualność nauki św. Tomasza z Akwinu o złu moralnym i wadach głównych*, Wydawnictwo Naukowe UMK, Toruń 2010.
14.	Skarga B., *Pytać o zło*, „Znak" 454 (1993) 3, s. 4-12.
15.	Swinburne R.G., *Wiedza z doświadczenia a zagadnienie zła*, tłum. M. Szczubiałka, w: (red.) B. Chwedeńczuk, *Filozofia religii*, Warszawa 1997, s. 191-216.
16.	Stump E., *Faith and the Problem of Evil*, Grand Rapids, Endowment, 1999.
17.	Thomas Aquinas, *On Evil*, transl. R. Regan, ed. B. Davies, Oxford Univeristy Press, Oxford 2003.
18.	Tischner J., *Zło metafizyczne czyli wejrzenie w otchłań*, „Znak" 454 (1993) 3, s. 13-19.
19.	Wolicka E., *Zło wyobrażone – zło rzeczywiste*, „Znak" 516 (1998) 5, s. 41-57.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Narzędzia analitycznej filozofii czasu: logiki czasu liniowego i rozgałęzionego
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Kordula Świętorzecka
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnień, studia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	Wykład monograficzny z sub. filozofia
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	II lub III
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy z grupy do wyboru
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W06; FI1_W08; FI1_W09; FI1_U10
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	wykład monograficzny
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	4
Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu materiału, który był prezentowany na I roku studiów lic. z filozofii w ramach przedmiotów: Logika 1, Logika 2
Opis i cele przedmiotu	Natura czasu jest przedmiotem zainteresowania filozoficznego już od starożytności, ale współcześnie wciąż utrzymuje się duże zainteresowanie problematyką filozoficzną, w której istotnie uwikłane jest pojęcie czasu. To współczesne zainteresowanie pojęciami temporalnymi datuje się na początek XX w (w związku z tzw. argumentem na nieistnienie czasu E.L. McTaggarta). Wiele aktualnych badań filozoficznych dotyczących czasu mieści się w ramach filozofii analitycznej, jednak nie wszystkie korzystają z aktualnych osiągnięć logiki temporalnej. Zadaniem, który stawiamy sobie w ramach wykładu jest dostarczenie narzędzi logicznych użytecznych w tego rodzaju analizach. W tym względzie realizujemy zamierzenie twórcy współczesnej logiki temporalnej – A. Priora. Narzędzia formalne, które zamierzamy zaprezentować pozwolą na precyzację takich zagadnień jak:

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	punktowa/interwałowa natura czasu, zależność czasu względem zmiany (redukcjonizm versus Platonizm temporalny), struktura atomów temporalnych (punktów/interwałów czasowych), identyczność przedmiotów zmieniających się w czasie (prezentyzm, eternalizm), dynamiczny/statyczny opis czasu, A- i B- teorie czasu. Szczególną uwagę poświęcimy logikom czasu punktowego, w których punkty czasowe tworzą nieskończone ścieżki: logice czasu liniowego LTL oraz logice czasu rozgałęzionego CTL. Chodzić nam będzie przy tym o taki opis tych logik, który uwzględnia możliwość tworzenia na ich podstawie pozalogicznych teorii sformalizowanych. Takie ujęcie będzie wymagało wprowadzenia nieskończonych reguł wnioskowania, które umożliwią sformułowanie silnych twierdzeń o pełności interesujących nas logik w temporalnej semantyce światów możliwych.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Modalności temporalne: spójniki modalne i ich interpretacja w strukturach światów możliwych	2
2.	Temporalne struktury punktowe i interwałowe, różne własności relacji następstwa czasowego	2
3.	Temporalne ujęcie minimalnej normalnej logiki modalnej K	2
4.	Zdaniowa logika czasu liniowego LTL – aksjomatyka i semantyka	4
5.	Rozszerzenie LTL do logiki nieskończonej LTL^{ω} . Silne twierdzenie o pełności dla LTL^{ω}	4
6.	Logika CTL – aksjomatyka i semantyka	2
7.	Pierwsze rozszerzenie CTL o reguły nieskończone – logika CTL^{ω}	2
8.	Pełność CTL^{ω} w semantyce drzew ze skończonymi rozgałęzieniami	4
9.	Drugie rozszerzenie CTL o reguły nieskończone – logika $CTL^{\omega}{}_{¥}$	2
10.	Pełność $CTL^{\omega}{}_{¥}$ w semantyce drzew temporalnych	4
11.	Przykłady zastosowania zaprezentowanych logik do precyzacji kwestii: determinizmu, zależności między czasem a zmianą, istnienia strzałki czasu	2
		30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W06	zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	Student wyjaśnia i interpretuje podstawowe idee oraz argumenty dotyczące logik czasu liniowego i rozgałęzionego.	Dyskusja na zajęciach; egzamin pisemny
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	Student rozróżnia metodologiczne założenia i strategie argumentacyjne wykorzystywane w analizie filozofii czasu.	j.w.
FI1_W09	sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	Student analizuje specyfikę narzędzi służących do pozyskiwania literatury specjalistycznej dotyczącej logik czasu.	j.w.
FI1_U10	rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	Student konstruuje argumentacje na temat logik czasu, uwzględniając różne perspektywy teoretyczne oraz podstawowe przesłanki normatywne	j.w.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład z wykorzystaniem pomocy multimedialnych. Dyskusja w oparciu o pytania zadawane przez studentki i studentów.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2,0
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	10	2,0
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	20	

Kryteria oceny końcowej

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalna maksymalnie 1 nieobecność (2 godz.)

Na ocenę końcową składają się:

1. Pytania problemowe do wykładów – 10 pkt

Student przygotowuje 5 pytań problemowych w semestrze (2 pkt za każde)

Kryteria: odnosi się do logik czasu, pokazuje zrozumienie problemu

2. Egzamin pisemny – 30 pkt

Forma: Egzamin pisemny (90 minut)
Termin: sesja egzaminacyjna

Struktura:
• Pytania otwarte (logiki czasu liniowego i rozgałęzionego)
• Pytania wielokrotnego wyboru (więcej niż jedna odpowiedź poprawna)

Kryteria oceny:
• Znajomość logik czasu (0-12 pkt)
• Zrozumienie zastosowań filozoficznych (0-10 pkt)
• Precyzja i poprawność formalna (0-8 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 40 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 20 pkt łącznie (50%)
- Minimum 15 pkt z egzaminu pisemnego (50% z 30 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-19 pkt (0-47%) – 2.0 | 20-26 pkt (50-65%) – 3.0 | 27-29 pkt (67-72%) – 3.5 | 30-33 pkt (75-82%) – 4.0 | 34-35 pkt (85-87%) – 4.5 | 36-40 pkt (90-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Autorski skrypt do wykładu.
2.	Van Benthem, J. (1991) The Logic of Time. A Model-Theoretic Investigation into the Varieties of Temporal Ontology and Temporal Discourse, Second Edition, Synthese Library, Synthese Lib,, Studies in Epistemology, Logic, Methodology, and Philosophy of Science, vol. 156, Springer (fragmenty)
3.	Ohstrom P., Hasle P. F. V. (1995) Temporal logic. From Ancient Ideas to Artificial Intelligence, Studies in Linguistics and Philosophy, Kluwer Ac. Publ. (fragmenty)
4.	Świętorzecka, K. (2024) „First-Order Logic of Change", *Logic Journal of the IGPL*, https://doi.org/10.1093/jigpal/jzac063

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Literatura uzupełniająca

1.	Tkaczyk, M. (2009), Logika czasu empirycznego : funktor realizacji czasowej w językach teorii fizykalnych, Wyd. KUL (fragmenty)
2.	Venema, Y. (2001) „Temporal Logic". W: The Blackwell Guide to Philosophical Logic, First Edition. red. Lou Goble, Blackwell Publishers Ltd. 203-223.
3.	Van Benthem, J. (2010) Modal Logic for Open Minds, CSLI Lecture Notes (199), Univ. of Chicago Press. (fragmenty)

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	KF: Cnoty moralne
Prowadzący	Dr Karolina Rozmarynowska
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	II v III
Semestr	zimowy
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy z grupy *Konwersatoria filozoficzne* do wyboru na II lub III roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W08; FI1_U01; FI1_U06; FI1_K01; FI1_K03; FI1_K05
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	konwersatorium
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	4
Wymagania wstępne	brak
Opis i cele przedmiotu	Przedmiotem rozważań prowadzonych na konwersatorium będą cnoty moralne rozumiane jako stałe, nabyte zdolności do czynienia dobra. Będziemy poddawać analizie nie tylko te najbardziej znane cnoty, zwane kardynalnymi, ale również te rzadziej przywoływane, takie jak: wdzięczność, humor czy pokora. Celem zajęć jest rozważanie poszczególnych cnót pod względem ich treści, źródeł, sposobów nabywania, a także relacji z innymi cnotami i odniesieniem do ich przeciwieństw.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie do zajęć: czym są cnoty moralne?	2
2.	Roztropność	2
3.	Sprawiedliwość	2
4.	Umiarkowanie	2
5.	Męstwo	2

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

6.	Życzliwość	2
7.	Szacunek	2
8.	Tolerancja	2
9.	Prawdomówność	2
10.	Wierność	2
11.	Pokora	2
12.	Dobra wiara	2
13.	Humor	2
14.	Miłość	2
15.	Zaliczenie zajęć	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	omawia treść cnót moralnych i wyjaśnia rolę, jaką pełnią w moralności	prezentacja na zajęciach, dyskusja na zajęciach, zaliczenie pisemne
FI1_U01	samodzielnie zdobywać wiedzę, wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych oraz stosować w tym celi narzędzia technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT)	samodzielnie wyszukuje i interpretuje fragmenty tekstów filozoficznych dotyczących cnót moralnych	prezentacja na zajęciach, dyskusja na zajęciach, zaliczenie pisemne
FI1_U06	formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych	formułuje i uzasadnia własne stanowiska dotyczące cnót moralnych	prezentacja na zajęciach, dyskusja na zajęciach, zaliczenie pisemne

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

FI1_K01	adekwatnej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności oraz do ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	ocenia własny poziom znajomości tematu i identyfikuje obszary wymagające dalszego rozwoju	prezentacja na zajęciach, dyskusja na zajęciach, zaliczenie pisemne
FI1_K03	samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowani	inicjuje proste działania badawcze związane z interpretacją tekstów dotyczących cnót moralnych oraz efektywnie organizuje własną pracę nad analizą filozoficzną.	prezentacja na zajęciach, dyskusja na zajęciach, zaliczenie pisemne
FI1_K05	uwzględniania znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	wyjaśnia znaczenie europejskiego dziedzictwa filozoficznego poprzez analizę tekstów dotyczących cnót moralnych	prezentacja na zajęciach, dyskusja na zajęciach, zaliczenie pisemne

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Analiza tekstu. Prezentacja multimedialna. Dyskusja

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	30	2
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Prezentacja na zajęciach – 20 pkt

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Termin: w trakcie semestru (podział tematów na pierwszych zajęciach)
Długość: 15-20 minut + dyskusja

Student prezentuje wybraną cnotę moralną

Kryteria oceny:
• Znajomość treści i źródeł cnoty (0-8 pkt)
• Analiza i interpretacja tekstów (0-6 pkt)
• Wnioski i stanowisko własne (0-4 pkt)
• Forma prezentacji (0-2 pkt)

2. Aktywność w dyskusjach – 10 pkt

Ocena ciągła przez semestr

Kryteria:
• Przygotowanie (znajomość tekstów)
• Aktywność (pytania, komentarze)
• Jakość wypowiedzi (zrozumienie problematyki cnót)

3. Zaliczenie pisemne – 15 pkt

Forma: Test pisemny (45 minut)
Termin: ostatnie zajęcia

Zakres: wszystkie omawiane cnoty moralne

Kryteria oceny:
• Znajomość definicji i treści cnót (0-6 pkt)
• Zrozumienie relacji między cnotami (0-5 pkt)
• Zastosowanie wiedzy w analizie (0-4 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 45 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 23 pkt łącznie (51%)
- Minimum 8 pkt z zaliczenia pisemnego (53% z 15 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-22 pkt (0-49%) – 2.0 | 23-27 pkt (51-60%) – 3.0 | 28-32 pkt (62-71%) – 3.5 | 33-37 pkt (73-82%) – 4.0 | 38-41 pkt (84-91%) – 4.5 | 42-45 pkt (93-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	A. Comte, *Mały traktat o wielkich cnotach*, tłum. H. Lubicz-Trawkowska, K. Trawkowski, Warszawa 2000. (Moodle)
2.	P. Domeracki, M. T. Jaranowski, M. Zdrenka, *Sześć cnót mniejszych*, Toruń 2012. (Moodle)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Literatura uzupełniająca

1.	Arystoteles, *Etyka nikomachejska*, tłum. D. Gromska, w: *Dzieła wszystkie*, t. 5, Warszawa 2002.
2.	*Cnoty: eseje z filozofii kultury*, red. M. Żardecka-Nowak, W. M. Nowak, Rzeszów 2016.
	N. Szutta, *Czy phrónēsis jest jedną z wielu praktycznych umiejętności?*, „Roczniki filozoficzne" 2(2024), 511-531.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	KF: Języki starożytne w filozofii
Prowadzący	mgr Magdalena Bejm
Wydział	WFCH
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	II v III
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy z grupy do wyboru (grupa Konwersatoriów filozoficznych)
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W08; FI1_U01; FI1_U06; FI1_K01; FI1_K03; FI1_K05
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Konwersatorium
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	4
Wymagania wstępne	Podstawowa znajomość języka łacińskiego lub greki starożytnej
Opis i cele przedmiotu	Zasadniczym celem zajęć jest zapoznanie słuchaczy z terminologią filozoficzną proweniencji greckiej i łacińskiej oraz zjawiskiem interferencji językowych, które mają wpływ na interpretacje pojęć w tradycji myśli filozoficznej. Uczestnicy konwersatorium będą mieli również możliwość dokonać analizy semantycznej wybranych terminów filozoficznych co pozwoli im na głębsze zrozumienie ich znaczeń.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Wiadomości wstępne o języku: historia i rozwój języka greckiego i łacińskiego na przestrzeni wieków.	2

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

2.	Podstawy etymologii filozoficznej: omówienie znaczenia wybranych greckich i łacińskich pojęć oraz ich exempla w historii filozofii.	2
3.	Grecka terminologia filozoficzna: analiza pojęć, np.: logos, physis, psyche, nous, ethos, pathos, doksa, etc. u wybranych filozofów starożytnych: Platon, Arystoteles, Stoicy, etc.	6
4.	Łacińska terminologia filozoficzna: analiza wybranych pojęć, np.: ratio, virtus, humanitas, esse, prudentia, dolos w kontekście filozofii średniowiecznej i renesansowej.	6
5	Interferencja językowa w filozofii. Definicja i jej rodzaje: leksykalna, składniowa: kalki językowe. Przykłady.	4
6.	Tłumaczenia i adaptacja terminów filozoficznych w średniowieczu i renesansie. Dylematy przekładowe.	4
7.	Analiza semantyczna pojęć w filozofii i literaturze. Przykłady semantyczne w starożytnej grece i w języku łacińskim.	4
8.	Test jednokrotnego wyboru. Podsumowanie zajęć.	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W08	Absolwent zna i rozumie specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin. Filozoficznych	Student charakteryzuje rolę i funkcję języków starożytnych (grekę i łacinę) w tradycji filozoficznej.	Dyskusja na zajęciach, projekt indywidualny: analiza wybranego pojęcia w filozofii, test jednokrotnego wyboru.
FI1_U01	Absolwent potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę, wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych oraz stosować w tym celi	Student samodzielnie wyszukuje i interpretuje fragmenty tekstów filozoficznych w oryginale i w tłumaczeniu.	Dyskusja na zajęciach, projekt indywidualny: analiza wybranego pojęcia w filozofii, test jednokrotnego wyboru.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	narzędzia technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT).		
FI1_U06	Absolwent potrafi formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych.	Student formułuje i uzasadnia własne stanowiska dotyczące problemów semantycznych i interpretacyjnych w językach starożytnych.	Dyskusja na zajęciach, projekt indywidualny: analiza wybranego pojęcia w filozofii, test jednokrotnego wyboru.
FI1_K01	Absolwent jest gotów do adekwatnej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności oraz do ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	Student ocenia poziom własnych kompetencji językowych i planuje dalszą naukę języków klasycznych.	Dyskusja na zajęciach, projekt indywidualny: analiza wybranego pojęcia w filozofii, test jednokrotnego wyboru.
FI1_K03	Absolwent jest gotów do samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	Student inicjuje działania badawcze związane z interpretacją tekstów w językach starożytnych.	Dyskusja na zajęciach, projekt indywidualny: analiza wybranego pojęcia w filozofii, test jednokrotnego wyboru.
FI1_K05	Absolwent uwzględniania znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	Student opisuje znaczenie tradycji językowej dla rozwoju myśli filozoficznej w Europie.	Dyskusja na zajęciach, projekt indywidualny: analiza wybranego pojęcia w filozofii, test jednokrotnego wyboru.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład informacyjny połączony z prezentacją multimedialną, konwersatorium – dyskusja na zajęciach, analiza porównawcza tekstów filozoficznych, projekt indywidualny: analiza wybranego terminu proweniencji greckiej lub łacińskiej.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	25	
	udział w konsultacjach	5	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	30	2
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	30	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Przygotowanie do zajęć i aktywność w dyskusji – 30 pkt

Ocena ciągła przez semestr

Kryteria:
• Przygotowanie (znajomość terminologii)
• Aktywność w dyskusjach
• Jakość wypowiedzi (analiza semantyczna)

2. Test jednokrotnego wyboru – 40 pkt

Forma: Test (60 minut)
Termin: ostatnie zajęcia

Zakres: terminologia grecka i łacińska, interferencje językowe, etymologia filozoficzna
40 pytań × 1 pkt

Minimum: 24 pkt (60%)

3. Projekt indywidualny – 30 pkt

Termin: w trakcie semestru (konsultacje) + prezentacja na zajęciach
Forma: Analiza semantyczna wybranego terminu filozoficznego (greckiego lub łacińskiego)
Długość: 5-7 stron + prezentacja 10-15 minut

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Kryteria oceny:
• Analiza etymologiczna terminu (0-10 pkt)
• Rozwój znaczeniowy w historii filozofii (0-10 pkt)
• Interferencje i tłumaczenia (0-6 pkt)
• Forma pracy i prezentacji (0-4 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 100 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 51 pkt łącznie (51%)
- Minimum 24 pkt z testu (60% z 40 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-50 pkt (0-50%) – 2.0 | 51-59 pkt (51-59%) – 3.0 | 60-69 pkt (60-69%) – 3.5 | 70-79 pkt (70-79%) – 4.0 | 80-89 pkt (80-89%) – 4.5 | 90-100 pkt (90-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Arystoteles, *Poetyka. Retoryka*, PWN 2014
2.	Platon, *Dialogi* (m.in. *Państwo*, *Timajos*),PWN 1957
3.	Cyceron, *De natura deorum*, *Tusculanae disputationes*
4.	Boecjusz, *De consolatione philosophiae*, *De hebdomadibus, Biblioteka Rocznika Tomistycznego*
5.	Augustyn z Hippony, *De civitate Dei*, *Confessiones*
6.	Tomasz z Akwinu Komentarz do *De hebdomadibus Boecjusza, Biblioteka Rocznika Tomistycznego 2021*
7.	Tomasz z Akwinu, *Kwestia o substancjach duchowych, Biblioteka Rocznika Tomistycznego 2023*
8.	Reale. G., *Historia filozofii starożytnej*, t. 1–5, Lublin: KUL 2005

Literatura uzupełniająca

1.	Eco, U., *Teoria przekładu*, Warszawa PIW
2.	Ricoeur, P., *O tłumaczeniu*, Kraków: Znak 2014
3.	Coseriu, E., *Teoria języka i lingwistyki ogólnej*, Warszawa PWN.
4.	Zawadowski L., *Semantyka języka naturalnego*, Kraków Universitas, 2000

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	KF: Logiki czasu
Prowadzący	dr hab. Kordula Świętorzecka/ dr Konrad Zdanowski
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopień, st. Licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/2026
Rok studiów	II lub III
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy z grupy *Konwersatoria filozoficzne* do wyboru
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W08, FI1_U01, FI1_U06, FI1_K01, FI1_K03, FI1_K05
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Konwersatorium monograficzne
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	4
Wymagania wstępne	Ukończone kursy Logika I oraz Logika II. Pomocne byłoby także zaliczenie wykładu monograficznego „Narzędzia analitycznej filozofii czasu: logiki czasu liniowego i rozgałęzionego” (K. Świętorzecka, sem. I)
Opis i cele przedmiotu	Konwersatorium jest przeznaczone dla studentów zainteresowanych zagadnieniami zakresu filozofii technologii informatycznych, które można rozważać przy użyciu logik temporalnych LTL, CTL, CTL*. W szczególności, studenci będą modelować procesy temporalne opisywane przez różne rodzaje oprogramowania, weryfikować poprawność oprogramowania za pomocą semantyki logik temporalnych, badać możliwości sformułowania wybranych systemów temporalnych spełniających silne twierdzenia o pełności.

Treści programowe

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Podstawowe pojęcie związane z logikami modalnymi i ich związek z logikami czasu	4
2.	Wprowadzenie w podstawowe filozoficzne koncepcje czasu, w tym pierceańską i ockhamowską oraz w odpowiadające im logiki czasu	4
3.	Logiki zmiany jako logiki czasu	4
4.	Podstawy matematyczne istotne dla własności logik czasu: kombinatoryka skończona i nieskończona potrzebna do opisania własności logik czasu	2
5.	Aksjomatyki logik czasu, słabe i silne twierdzenia o pełności dla logik czasu	8
6.	Weryfikacja poprawności oprogramowania przy wykorzystaniu logik czasu. Wyrażanie własności systemów informatycznych przy pomocy logik LTL i CTL	6
7.	Problem złożoności rozstrzygania prawdziwości formuł logik LTL i CTL	2
	Łącznie godzin:	30

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	Student rozpoznaje i objaśnia podstawowe pojęcia i metody logik czasu liniowego i rozgałęzionego oraz ich zastosowania w filozofii.	Dyskusja na zajęciach, referaty.
FI1_U01	samodzielnie zdobywać wiedzę, wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych oraz stosować w tym celi narzędzia technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT)	Student samodzielnie wyszukuje, analizuje i ocenia literaturę dotyczącą logik czasu, korzystając z narzędzi ICT.	j.w.
FI1_U06	formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych	Student formułuje problemy filozoficzne związane z logiką czasu i konstruuje argumenty odwołujące się do różnych interpretacji czasowych.	j.w.
FI1_K01	adekwatnej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności oraz do ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	Student ocenia własny poziom znajomości tematu i identyfikuje obszary wymagające dalszego rozwoju.	j.w.
FI1_K03	samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	Student samodzielnie inicjuje i realizuje proste projekty badawcze dotyczące logiki czasu.	j.w.
FI1_K05	uwzględniania znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	Student uwzględnia znaczenie logik czasu w kontekście europejskiego dziedzictwa filozoficznego oraz ich wpływ na rozumienie zagadnień filozofii czasu.	j.w.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Referaty prezentowane przez studentów dotyczące tematyki zajęć. Dyskusje podczas zajęć nad prezentowanymi zagadnieniami, adekwatnością różnych formalizacji oraz nad technicznymi aspektami prezentowanych wyników.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	0	
	udział w konsultacjach	10	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	20	2
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Referat lub referaty na zajęciach – 80 pkt

   Termin: w trakcie semestru (podział tematów na pierwszych zajęciach)
   Długość: 20-30 minut + dyskusja

   Kryteria oceny:
   • Znajomość treści i literatury (0-30 pkt)
   • Poprawność techniczna i formalna (0-25 pkt)
   • Zrozumienie zastosowań (0-15 pkt)
   • Forma prezentacji (0-10 pkt)

2. Aktywność na zajęciach – 20 pkt

   Ocena ciągła przez semestr

   Kryteria:
   • Przygotowanie (znajomość literatury)
   • Aktywność w dyskusjach
   • Pytania i komentarze merytoryczne

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 100 pkt

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

WARUNEK ZALICZENIA: - Minimum 51 pkt łącznie (51%) - Minimum 40 pkt z referatu (50% z 80 pkt) Skala ocen końcowa: 0-50 pkt (0-50%) – 2.0 | 51-59 pkt (51-59%) – 3.0 | 60-69 pkt (60-69%) – 3.5 | 70-79 pkt (70-79%) – 4.0 | 80-89 pkt (80-89%) – 4.5 | 90-100 pkt (90-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Andréka, H., V. Goranko, S. Mikulas, I. Németi, I. Sain. (2019) „Effective temporal logics of programs". W: Time & Logic. A Computational Approach, Bolc i Szałas (red.), Taylor & Francis.
2.	Kroeger F., Merz S. (2008) Temporal Logic and State Systems, Texts in Theoretical Computer Science, An EATCS Series, Springer. (fragmenty)
3.	Renardel de Lavalette, G., Kooi, B., Verbrugge, R. (2008). Strong completeness and limited canonicity for PDL. „Journal of Logic, Language and Information" 17(1), 69-87 https://doi.org/10.1007/s10849-007-9051-4

Literatura uzupełniająca

1.	Kordula Świętorzecka , First Order Logic of Change, Logic Journal of IGPL, 2024.
2.	Flemming Nielson , Hanne Riis Nielson, Formal Methods. An Appetizer. Springer 2019 (dostępne przez e-zasoby Biblioteki UKSW)
3.	Kenneth L. McMillan. Symbolic Model Checking. Springer US, 1993. (dostępne przez e-zasoby Biblioteki UKSW).

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	KF: Radio filozoficzne
Prowadzący	Martyna Filcek
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	I v II v III
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy do wyboru
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (s*ymbole*)	FI1_W10 FI1_W14 FI1_U05 FI1_U13 FI1_K02
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia warsztatowe
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Zajęcia będą skoncentrowane wokół trzech zagadnień. Pierwsze dotyczy umiejętności obsługi sprzętu radiowego oraz programów do edycji dźwięku. Drugi etap poświęcony jest doskonaleniu umiejętności wypowiadania się, konstruowania wypowiedzi i kontrolowania głosu. Ostatni związany jest z warstwą filozoficzną, w szczególności umiejętności zadawania pytań, stawiania hipotez i wyciągania wniosków. Na zajęciach tworzyć będziemy autorskie audycje, z których najlepsze mają szansę na publikację w Radiu filozoficznym Sed Contra. Warsztaty stanowią możliwość zaangażowania się w prace rozgłośni działającej przy Instytucie Filozofii UKSW.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie do pracy radiowej: rola głosu, etyka wypowiedzi, gatunki audycji filozoficznej	3
2.	Obsługa sprzętu i oprogramowania do edycji dźwięku (Audacity)	4
3.	Warsztat wypowiedzi – konstrukcja audycji, budowanie narracji i argumentu filozoficznego	5

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

4.	Analiza istniejących audycji filozoficznych (Thinking Allowed, Philosophy Talk, Sterne Stunde, Sed Contra)	4
5.	Praca z mikrofonem – ćwiczenia indywidualne i grupowe, emisja głosu i dykcja	4
6.	Redagowanie treści filozoficznej w formie radiowej – pytanie, teza, konkluzja	4
7.	Praca nad własną audycją: plan, scenariusz, nagranie, montaż	6
8.	Prezentacja i omówienie audycji studentów, analiza błędów i refleksja końcowa	
	Łącznie godzin:	30

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W10	**FI1_W10** – zna podstawowe pojęcia i problemy z zakresu metodologii nauk humanistycznych oraz rozumie ich znaczenie dla badań filozoficznych.	Student zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu komunikacji medialnej i filozofii kultury; potrafi wskazać, w jaki sposób filozoficzne idee mogą być przekazywane w formie audycji radiowej.	Weryfikacja: rozmowy podczas zajęć, analiza audycji.
FI1_W14	**FI1_W14** – ma uporządkowaną wiedzę o roli filozofii w kulturze, nauce i życiu społecznym oraz o jej relacjach z innymi dziedzinami wiedzy.	Student rozumie rolę filozofii w przestrzeni publicznej i kulturze medialnej; potrafi rozpoznać, w jaki sposób refleksja filozoficzna przenika współczesne formy wypowiedzi społecznej i artystycznej.	Weryfikacja: dyskusje, analiza materiałów medialnych.
FI1_U05	**FI1_U05** – potrafi samodzielnie analizować teksty filozoficzne, rozpoznawać zawarte w nich problemy i argumenty oraz formułować ich interpretację.	Student potrafi analizować i interpretować wypowiedzi filozoficzne w kontekście medialnym; rozpoznaje strukturę argumentacji i potrafi dostosować język filozoficzny do formy audycji.	Weryfikacja: ćwiczenia z konstruowania audycji.
FI1_U13	FI1_U13 – umie przygotować krótką prezentację lub opracowanie na temat wybranego zagadnienia filozoficznego, wykorzystując odpowiednie źródła i metody argumentacji.	Student umie przygotować i zaprezentować krótką audycję radiową o tematyce filozoficznej, zachowując spójność treści, poprawność językową i adekwatny styl wypowiedzi.	Weryfikacja: projekt audycji końcowej.
FI1_K02	**FI1_K02** – jest świadomy(a) poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę dalszego kształcenia oraz potrafi planować rozwój własnych kompetencji intelektualnych.	Student jest świadomy znaczenia odpowiedzialności intelektualnej i etycznej w przekazie publicznym; potrafi pracować zespołowo, przyjmować konstruktywną krytykę i doskonalić własne kompetencje komunikacyjne.	Weryfikacja: samoocena, praca w grupie, refleksja końcowa.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Metody dydaktyczne

- Ćwiczenia warsztatowe z mikrofonem i edycją dźwięku
- Analiza przykładów audycji radiowych
- Praca indywidualna i zespołowa nad scenariuszami audycji
- Dyskusje filozoficzne wokół tematów poruszanych w mediach
- Konsultacje projektowe

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	Udział w zajęciach	30	0.5
praca własna	Przygotowanie audycji	30	1.5
	Przygotowanie do zajęć	15	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – warunek konieczny zaliczenia

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywność na zajęciach – 33 pkt

   Ocena według skali obecności i zaangażowania:

   15-14 obecności → 30 pkt (5.0)
   13 obecności → 27 pkt (4.5)
   12-11 obecności → 24 pkt (4.0)
   10 obecności → 21 pkt (3.5)
   9-7 obecności → 18 pkt (3.0)
   6-0 obecności → 0 pkt (2.0)

   + 3 pkt za aktywność w dyskusjach i ćwiczeniach

2. Autorska audycja filozoficzna – 67 pkt

   Forma: Nagranie audycji radiowej (5-10 minut)
   Termin: w trakcie semestru (konsultacje) + prezentacja na ostatnich zajęciach

   Kryteria oceny:

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- Treść filozoficzna (problem, pytanie, argumentacja, wniosek) (0-30 pkt)
- Spójność i struktura wypowiedzi (0-15 pkt)
- Jakość nagrania (emisja głosu, dykcja, montaż) (0-12 pkt)
- Oryginalność i kreatywność (0-10 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 100 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 51 pkt łącznie (51%)
- Minimum 34 pkt z audycji (50% z 67 pkt)
- Minimum 7 obecności

Skala ocen końcowa:
0-50 pkt (0-50%) – 2.0 | 51-60 pkt (51-60%) – 3.0 | 61-70 pkt (61-70%) – 3.5 | 71-80 pkt (71-80%) – 4.0 | 81-90 pkt (81-90%) – 4.5 | 91-100 pkt (91-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

Zamiast literatury odnosić będziemy się do istniejących audycji radiowych rozgłośni takich jak: Thinking Allowed, Philosophy Talks, Sterne Stunde oraz do audycji Polskiego Radia i Radia filozoficznego Sed Contra.
http://radio.filozoficzne.pl/

Literatura uzupełniająca

1.	
2.	
3.	

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Zagadnienie wszechmocy i nieskończoności w traktacie "O mocy Boga" św. Tomasza z Akwinu
Prowadzący	Jacek Grzybowski
Wydział	Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopień licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	nd.
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	filozofia
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	II v III
Rok studiów	2025/2026
Semestr	2
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	do wyboru z grupy Konwersatoria filozoficzne
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W08; FI1_U01; FI1_U06; FI1_K01; FI1_K03; FI1_K05
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Konwersatorium
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	4
Wymagania wstępne	Czytanie ze zrozumieniem tekstów filozoficznych, znajomość filozofii średniowiecznej i jej specyfiki, kompetencja myślenia analitycznego i poprawnego, logicznego wyciągania wniosków z przeczytanych tekstów.
Opis i cele przedmiotu	Celem przedmiotu jest przeczytanie wspólnie na zajęciach podstawowych kwestii traktatu św. Tomasza z Akwinu „Kwestie dyskutowane o mocy Boga" i zrozumienie (w ramach czytania, dyskusji i interpretacji tekstu, najważniejszych przymiotów Boga jakie opisuje Akwinata.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie do traktatu św. Tomasza „O mocy Boga" – geneza i historia	2
2.	Czy w Bogu jest moc?	2
3.	Czy moc Boga jest nieskończona?	2
4.	Czy to co niemożliwe dla natury jest możliwe dla Boga?	2
5.	Czy bóg może czynić to, co jest możliwe dla innych Bytów? Jak grzeszyć chodzić?	2

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

6.	Czy bóg może czynić coś, czego nie czyni albo zaniechać czegoś, co czyni?	2
7.	Dlaczego bóg jest nazywany wszechmocnym?	2
8.	Czy w bogu jest mocy rodzenia?	2
9.	Czy moc rodzenia zawarta jest w wszechmocy Bożej?	2
10.	Czy bóg może stworzyć coś z niczego?	2
11.	Czy stworzenie jest realnie czymś stworzeniach, a jeśli tak, to czym?	2
12.	Czy mocy stwarzania bądź aktu stworzenia można udzielić jakiemuś stworzeniu?	2
13.	Czy może istnieć coś, co nie byłoby stworzone przez boga?	2
14.	Czy to, co pochodzi od boga, różniąc się od niego istotowo mogło istnieć zawsze?	2
15.	Podsumowanie treści traktatu	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W08	Absolwent zna i rozumie specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	Student identyfikuje i wyjaśnia przedmiot oraz metodologię filozofii tomistycznej, a także stosuje podstawowe strategie argumentacyjne przy analizie zagadnień wszechmocy i nieskończoności.	Na ćwiczeniach studenci są zobowiązani do przeczytania wcześniej przesłanego tekstu. Wyznaczony na każdych zajęciach student będzie robił notatki z zajęć a na następnych zajęciach przedstawi sprawozdanie. Jeden z wyznaczonych studentów referuje treść zadanej wcześniej kwestii. Oceniana jest prezentacja tekstu,
FI1_U01	Absolwent potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę, wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych oraz stosować w tym celi narzędzia technik informacyjno- komunikacyjnych (ICT)	Student samodzielnie wyszukuje, selekcjonuje i krytycznie ocenia literaturę i źródła dotyczące filozofii św. Tomasza oraz efektywnie wykorzystuje narzędzia ICT do zgłębiania tematu.	
FI1_U06	Absolwent potrafi formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować	Student formułuje własne, złożone problemy filozoficzne na bazie analizy traktatu „O	

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych	mocy Boga", stawia oryginalne tezy i argumentuje je podczas dyskusji.	tworzenie sprawozdań, aktywność w dyskusji na temat tekstu, umiejętność czytania ze zrozumieniem i interpretowania zadanych treści. Na koniec semestru każdy ze studentów zobowiązany jest napisać esej na zadany przez prowadzącego temat związany z omawianymi kwestiami.
FI1_K01	Absolwent dokonuje adekwatnej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności oraz do ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	Student ocenia zakres własnej wiedzy i umiejętności dotyczących filozofii tomistycznej oraz planuje swój dalszy rozwój naukowy w tym obszarze.	
FI1_K03	Absolwent dokonuje samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	Student inicjuje proste działania badawcze związane z interpretacją tekstów tomistycznych oraz efektywnie organizuje własną pracę nad analizą filozoficzną.	
FI1_K05	Absolwent uwzględniania znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	Student uwzględnia znaczenie europejskiego dziedzictwa filozoficznego, szczególnie tomizmu, dla rozumienia współczesnych problemów filozoficznych i społecznych.	

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Metoda dydaktyczna – konserwatorium filozoficzne oparte na wykorzystaniu tekstów źródłowych, interpretowanie i komentowanie tekstu, robienie notatek z zajęć i przedstawianie sprawozdań z odbytych zajęć. Zajęcia połączone są z bezpośrednią aktywnością samych słuchaczy, skierowaną na rozwiązanie problemów i zagadnień wynikających z czytanych tekstów.
Jeden ze studentów przygotowuje prezentację tekstu, ale wszyscy w grupie biorą udział w dyskusji. Jeden ze studentów robi notatki z dyskusji i na następnych zajęciach prezentuje sprawozdanie. Na podstawie zadanych tekstów studenci interpretują przedstawione treści, poszukując odpowiedzi na zawarte w tekście problemy. Studenci krytycznie komentując tekst mają dochodzić do własnych wniosków i bronić przedstawionych opinii.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	1,5
	udział w konsultacjach	4	
praca własna	przygotowanie do zajęć (czytanie fragmentu tekstu na każde zajęcia, napisanie sprawozdania)	50	2,5
	przygotowanie do zaliczenia	16	

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Student może mieć w ciągu semestru 2 nieobecności na 30 spotkaniach zajęciowych.
- na ocenę 2 (nast..): student nie potrafi samodzielnie czytać i interpretować teksów, nie potrafi ocenić wartości poznawczej zawartej w tekstach przedstawionych na ćwiczeniach. Nie był aktywny na zajęciach, nie brał udziału w dyskusji, nie przedstawił swoich ocen i opinii. Nie był na ćwiczeniach ponad 2 razy, nie napisał końcowego semestralnego eseju na zadany temat..
- na ocenę 3 (dst.): student słabo zna teksty z traktatu „O mocy Boga", nie potrafi ich właściwie interpretować, słucha ze zrozumieniem ustnej prezentacji innych uczestników, ale nie do końca potrafi ocenić jej wartość poznawczą i wyciągnąć wnioski. Ma trudności w uzasadnieniu tez z filozofii Boga. Przynajmniej raz zaprezentował na ćwiczeniach samodzielnie zadany wcześniej temat na podstawie zaproponowanego tekstu, a także przygotował sprawozdanie. Jest słabo aktywny na zajęciach, słabo uczestniczy w dyskusji, jeśli przedstawia swoje opinie i wnioski to nie potrafi ich racjonalnie uzasadnić.
- na ocenę 4 (db.): student poprawnie czyta i interpretuje teksty traktatu „O mocy Boga", słucha ze zrozumieniem ustnej prezentacji idei i argumentów filozoficznych prezentowanych przez innych uczestników zajęć, potrafi ocenić ich wartość poznawczą, zabiera głos przedstawiając swoje opinie i wnioski. Umie racjonalnie uzasadnić swoje zdanie. Przygotował prezentacje treści jednej z kwestii traktatu ni przegotował sprawozdanie z zajęć.
- na ocenę 5 (bdb.): student doskonale czyta i interpretuje teksty omawiane w ramach traktatu „O mocy Boga", zna argumenty na związki pomiędzy filozofią Boga a teologią, potrafi ocenić ich wartość poznawczą. Doskonale zna treści tekstów zadanych na poszczególne zajęcia, potrafi samodzielnie interpretować zadane teksty, wyciąga wnioski i formułuje własne opinie. Student bierze aktywny udział w dyskusjach na zajęciach, wykazuje się samodzielnością krytycznego i racjonalnego myślenia i formułowania ocen. Przygotował prezentacje jednej z kwestii traktatu i przegotował sprawozdanie z zajęć.

Oceniany jest stopień racjonalnego podejścia do zagadnień omawianych w ramach czytania traktatu „O mocy Boga". Student potrafi ukazać implikacje rodzące się na styku treści filozoficznych, teologicznych i epistemologicznych. Wyciąga wnioski z poznanych treści wykazując orientację w refleksji nad treściami traktatu i ich konsekwencjami dla formułowania tez na temat bytu Boga. Potrafi w sposób logiczny i jasny formułować myśli na temat filozofii Boga, przedstawia racjonalnie uzasadnione wnioski i oceny.

Literatura obowiązkowa

1.	Znajomość treści wszystkich zadanych tekstów z traktatu „O mocy Boga" św. Tomasza z Akwinu.

Literatura uzupełniająca

1.	*Kwestie dyskutowane o mocy Boga*, tomy 1–5, tłumaczenie zbiorowe pod redakcją M. Olszewskiego, M. Palucha, A. Dumały, J. Pydy, M. Przanowskiego, J. Kiełbasy, P. Lichacza, W. Zegi, Kęty-Warszawa, 2008-2011
2.	*The Oxford Handbook of Aquinas*, red. B. Davies i E. Stump, Oxford 2012
3.	Robert E. Barron, *A Study of the De potentia of Thomas Aquinas in Light of the Dogmatik of Paul Tillich: Creation as* Discipleship, London 1993.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

4.	Ignacio Silva, *Aquinas and the Metaphysics of Divine Providence: De Potentia Dei 3, 7 and Super Librum de Causis Expositio,* Studium : revista de filosofía y teología 22 (2019) 43, s. 53-72.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Seminarium licencjackie 1
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Magdalena Płotka
Wydział	Wydział Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	II
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W06; FI1_W09; FI1_U01; FI1_U02; FI1_U03; FI1_U05; FI1_U09; FI1_U10; FI1_K03;
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Seminarium dyplomowe (licencjackie)
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Seminarium 1 stanowi wprowadzenie do metafilozofii oraz praktycznych aspektów pisania tekstu filozoficznego. Głównym celem zajęć jest rozwinięcie u studentów umiejętności świadomego formułowania problemu filozoficznego, samodzielnego myślenia oraz argumentowania w formie pisemnej. Zajęcia obejmują refleksję nad naturą filozofii, jej funkcjami i metodami, a także naukę czytania i analizowania tekstów filozoficznych – zarówno klasycznych, jak i współczesnych. Szczególny nacisk położony jest na kształcenie kompetencji pisarskich: tworzenie tezy, konstruowanie struktury wywodu, budowanie argumentacji oraz redagowanie tekstu. Uczestniczki i uczestnicy zapoznają się z różnymi stylami filozoficznymi oraz zasadami akademickiej rzetelności (cytowania, bibliografii, unikania plagiatu). Program zakłada ćwiczenia z bliskiej lektury, parafrazy, rekonstrukcji argumentu, a także tworzenia konspektów i krótkich form eseistycznych. Seminarium ma

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	charakter warsztatowy i przygotowuje studentów do samodzielnej pracy filozoficznej w kolejnych etapach studiów, w tym do pisania pracy licencjackiej. Integralnym elementem kursu jest autorefleksja nad własnym stylem myślenia i pisania.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	**Czym jest seminarium?** Wprowadzenie do zajęć. Sprawy organizacyjne.	2
2.	**Filozofia jako dziedzina wiedzy i forma życia** *Czym jest filozofia? Co ją odróżnia od nauki, religii i literatury?*	2
3.	***Granice filozofii: metafilozofia w praktyce*** *Czy filozofia ma przedmiot? Czy potrzebuje metod?*	2
4.	**Styl filozoficzny: klarowność, rygor, poetyckość** *Czy istnieje "dobry styl filozoficzny"? Różnice między szkołami.*	2
5.	**Czym jest problem filozoficzny? Jak go rozpoznać i sformułować?** Od zdziwienia do problematyzacji: na czym polega pytanie filozoficzne?	2
6.	**Lektura filozoficzna: jak czytać tekst filozoficzny?** *Bliska lektura, kontekst historyczny, rekonstrukcja argumentacji*	2
7.	**Argumentacja i kontrargumentacja w filozofii** *Co czyni argument silnym? Typy argumentów i ich krytyka*	2
8.	**Od parafrazy do interpretacji: techniki analizy tekstu filozoficznego** *Jak przełożyć trudny tekst na własny język bez deformacji?*	2
9.	**Źródła, przypisy, bibliografia: rzetelność akademicka w filozofii** *Jak cytować, jak nie cytować, jak nie popełnić plagiatu*	2
10.	**Esej filozoficzny: czym jest i jak go pisać?** *Struktura tekstu filozoficznego, kompozycja, przejścia logiczne*	2
11.	**Redagowanie tekstu filozoficznego: jak poprawiać własny tekst?** *Od brudnopisu do wersji finalnej. Czego unikać?*	2
12.	**Temat pracy filozoficznej: jak go wybrać?** *Jak połączyć zainteresowania z wymaganiami akademickimi?*	2
13.	**Od inspiracji do tezy: jak formułować stanowisko filozoficzne?** *Czym jest teza filozoficzna? Jak ją bronić?*	2
14.	**Filozofowanie z pasją i pokorą: o krytyce i autokrytyce** *Jak zachować równowagę między indywidualnością a dyscypliną?*	2
15.	**Prezentacja próbnych tematów i struktur tekstu** *Studenci przedstawiają swoje pomysły i otrzymują feedback*	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W06	Absolwent zna zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	Student rozpoznaje i analizuje zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz stosuje metody interpretacji tekstu filozoficznego.	Dyskusja na zajęciach, projekt indywidualny
FI1_W09	Absolwent zna sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	Student opisuje strukturę bibliotek cyfrowych i baz danych wspierających badania filozoficzne. Student wyjaśnia zasady akademickiej rzetelności, w tym poprawnego cytowania, tworzenia bibliografii i unikania plagiatu	Dyskusja na zajęciach, projekt indywidualny, przygotowanie bibliografii
FI1_U01	Absolwent potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę, wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych oraz stosować w tym celu narzędzia technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT)	Student samodzielnie zdobywa wiedzę, selekcjonuje i krytycznie ocenia informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych, stosując ICT.	Dyskusja na zajęciach, projekt indywidualny, przygotowanie bibliografii
FI1_U02	Absolwent potrafi czytać i interpretować zaawansowany tekst filozoficzny oraz poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną	Student czyta i interpretuje zaawansowane teksty filozoficzne, stosując precyzyjną terminologię filozoficzną	Dyskusja na zajęciach, praca na seminarium, projekt indywidualny
FI1_U03	Absolwent potrafi trafnie definiować pojęcia języka potocznego i poprawnie projektować definicje własnych terminów używanych we własnych wypowiedziach	Student samodzielnie organizuje swoją pracę badawczą, inicjuje działania i dokonuje krytycznej oceny postępów.	Dyskusja na zajęciach, projekt indywidualny

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

FI1_U05	Absolwent potrafi stosować podstawowe zasady logiki i typowe strategie argumentacyjne oraz uzasadniać i krytykować uogólnienia w świetle dostępnych świadectw empirycznych	Student stosuje zasady logiki i typowe strategie argumentacyjne w pisemnych wypowiedziach filozoficznych.	Dyskusja na zajęciach, projekt indywidualny
FI1_U09	Absolwent jest gotów prowadzić na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu badawczego	Student opracowuje konspekt pracy filozoficznej oraz tworzy krótkie formy eseistyczne, redagując tekst zgodnie z zasadami akademickimi.	Prezentacja na zajęciach, dyskusja
FI1_U10	Absolwent potrafi rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	Student rekonstruuje i konstruuje różne typy argumentacji, odwołując się do normatywnych przesłanek i założeń światopoglądowych.	Prezentacja na zajęciach, dyskusja
FI1_K03	Absolwent jest gotów samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	Student samodzielnie organizuje swoją pracę badawczą, inicjuje działania i dokonuje krytycznej oceny postępów.	Prezentacja na zajęciach, dyskusja

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Praca indywidualna w postaci projektów indywidualnych, dyskusja, ćwiczenia, testy, wykład.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(lektury, projekty indywidualne, ćwiczenia)*	10	1
	przygotowanie do zaliczenia (*prezentacja.)*	20	

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywność i ćwiczenia na zajęciach – 30 pkt

Ocena ciągła przez semestr

Składniki:
• Praca na zajęciach (bliska lektura, parafrazy, rekonstrukcje) (0-15 pkt)
• Projekty indywidualne (krótkie eseje, konspekty) (0-15 pkt)

Kryteria:
• Terminowość i sumienność
• Jakość wykonania ćwiczeń
• Postęp w umiejętnościach pisarskich

2. Prezentacja projektu pracy licencjackiej – 20 pkt

Termin: ostatnie zajęcia
Długość: 10-15 minut + dyskusja

Treść prezentacji:
• Temat i teza pracy
• Struktura i plan wywodu
• Bibliografia wstępna

Kryteria oceny:
• Jasność sformułowania problemu (0-8 pkt)
• Spójność koncepcji (0-6 pkt)
• Forma prezentacji (0-6 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 50 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 21 pkt łącznie (52.5%)
- Minimum 10 pkt z prezentacji (50% z 20 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-20 pkt (0-50%) – 2.0 | 21-24 pkt (52.5-60%) – 3.0 | 25-28 pkt (62.5-70%) – 3.5 | 29-32 pkt (72.5-80%) – 4.0 | 33-36 pkt (82.5-90%) – 4.5 | 37-50 pkt (92.5-100%) – 5.0

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Literatura obowiązkowa

1.	Warburton, Nigel. *Jak pisać esej filozoficzny*. Przeł. Dorota Głowacka. Warszawa: Wydawnictwo Aletheia, 2009.
2.	Weston, Anthony. *Zasady argumentacji*. Przeł. Jacek Migasiński. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2000.
3.	Williamson, Timothy. „Past the Linguistic Turn?" W: *The Future for Philosophy*, red. Brian Leiter, 106–128. Oxford: Oxford University Press, 2004.

Literatura uzupełniająca

1.	Strawson, Peter F. „Metoda filozoficzna." Przeł. Anna Tomaszewska. *Przegląd Filozoficzny – Nowa Seria* 4, nr 112 (2019): 193–205.
2.	Hadot, Pierre. *Filozofia jako ćwiczenie duchowe*. Przeł. Piotr Domański. Warszawa: Instytut Wydawniczy Pax, 2001 (wybrane fragmenty)
3.	Saja, Krzysztof. *Wstęp do metodologii filozofii*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2021. **Uwaga! Wszystkie teksty omawiane na zajęciach zostaną udostępnione online (w postaci pliku pdf) za pośrednictwem USOSMAil.**

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Seminarium licencjackie 1
Prowadzący	Dariusz Piętka
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	Licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	2
Semestr	2
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy z grupy do wyboru
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W06; FI1_W09; FI1_U01; FI1_U02; FI1_U03; FI1_U05; FI1_U09; FI1_U10; FI1_K03
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Seminarium dyplomowe
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Celem zajęć jest nauka warsztatu pracy filozofa. Zajęcia seminaryjne mają służyć, z jednej strony, pogłębieniu wiedzy z zakresu filozofii przez zapoznanie się z niektórymi tekstami o charakterze, nie tyle podręcznikowym, co problemowym. Z drugiej strony, seminarium ma być ćwiczeniem umiejętności pracy naukowej, a więc ma uczyć sposobów analizy tekstów filozoficznych, ich rozumienia i interpretacji, stosowania metod naukowych oraz umiejętności pisania prac naukowych na podstawowym poziomie.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Metodyka pracy filozofa	4
2.	Metodyka pisania prac naukowych	4
3.	Wprowadzenie do analizy tekstów filozoficznych	6
4.	Lektura wybranych tekstów filozoficznych	10

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

5.	Prezentacje badań studentów i dyskusja nad nimi	6
	Łącznie godzin:	30

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy.)*
FI1_W06	zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	Student rozpoznaje i analizuje zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz stosuje metody interpretacji tekstu filozoficznego.	Prezentacja na zajęciach; wstępny projekt pracy licencjackiej.
FI1_W09	sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	Student opisuje strukturę bibliotek cyfrowych i baz danych wspierających badania filozoficzne.	Prezentacja na zajęciach; wstępny projekt pracy licencjackiej.
FI1_U01	samodzielnie zdobywać wiedzę, wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych oraz stosować w tym celi narzędzia technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT)	Student samodzielnie zdobywa wiedzę, selekcjonuje i krytycznie ocenia informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych, stosując ICT.	Prezentacja na zajęciach; wstępny projekt pracy licencjackiej.
FI1_U02	czytać i interpretować zaawansowany tekst filozoficzny oraz poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną	Student czyta i interpretuje zaawansowane teksty filozoficzne, stosując precyzyjną terminologię filozoficzną	Prezentacja na zajęciach; wstępny projekt pracy licencjackiej.
FI1_U03	trafnie definiować pojęcia języka potocznego i poprawnie projektować definicje własnych terminów używanych we własnych wypowiedziach.	Student definiuje pojęcia potoczne i konstruuje precyzyjne definicje własnych terminów w wypowiedziach pisemnych i ustnych	Prezentacja na zajęciach; wstępny projekt pracy licencjackiej.
FI1_U05	stosować podstawowe zasady logiki i typowe strategie argumentacyjne oraz uzasadniać i krytykować	Student stosuje zasady logiki oraz strategie argumentacyjne, uzasadniając i krytykując uogólnienia na podstawie dostępnych danych.	Prezentacja na zajęciach; wstępny projekt pracy licencjackiej.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	uogólnienia w świetle dostępnych świadectw empirycznych		
FI1_U09	prowadzić na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu badawczego	Student prowadzi podstawową pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna, formułując pytania badawcze i zbierając materiały.	Prezentacja na zajęciach; wstępny projekt pracy licencjackiej.
FI1_U10	rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	Student rekonstruuje i konstruuje różne typy argumentacji, odwołując się do normatywnych przesłanek i założeń światopoglądowych.	Prezentacja na zajęciach; wstępny projekt pracy licencjackiej
FI1_K03	samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	Student samodzielnie organizuje swoją pracę badawczą, inicjuje działania i dokonuje krytycznej oceny postępów.	Prezentacja na zajęciach; wstępny projekt pracy licencjackiej.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Metoda seminaryjna polegająca na pracy wspólnej, analizie tekstów źródłowych oraz dyskusji nad tekstami. Studenci przedstawiają krótkie referaty stanowiące opis zadań badawczych (wypowiadane z pamięci) na uzgodnione tematy.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	15	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	15	

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Przygotowanie do zajęć (lektury, pytania) – 10 pkt

Ocena ciągła przez semestr

Kryteria:
• Znajomość zadanych lektur
• Przygotowanie pytań do dyskusji
• Systematyczność

2. Aktywność w dyskusjach – 10 pkt

Ocena ciągła przez semestr

Kryteria:
• Aktywność w dyskusjach
• Poprawność argumentacji
• Jakość wypowiedzi

3. Wstępny projekt pracy licencjackiej – 30 pkt

Termin: ostatnie zajęcia
Forma: Prezentacja ustna (15-20 minut) + omówienie

Treść projektu:
• Temat i problem badawczy
• Teza i plan pracy
• Bibliografia wstępna
• Metodologia

Kryteria oceny:
• Jasność problemu i tezy (0-12 pkt)
• Spójność koncepcji i planu (0-10 pkt)
• Bibliografia i metodologia (0-8 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 50 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 25 pkt łącznie (50%)
- Minimum 15 pkt z projektu pracy (50% z 30 pkt)

Skala ocen końcowa:

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

0-24 pkt (0-48%) – 2.0 | 25-30 pkt (50-60%) – 3.0 | 31-35 pkt (62-70%) – 3.5 | 36-40 pkt (72-80%) – 4.0 | 41-45 pkt (82-90%) – 4.5 | 46-50 pkt (92-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Z. Szkutnik, *Metodyka pisania pracy dyplomowej*, Poznań 2005, Wydawnictwo Poznańskie.
2.	J. M. Bocheński, *Współczesne metody myślenia*, Poznań 1992, W Drodze.
3.	B. Russell, *Problemy filozofii*, tłum. W. Sady, Warszawa 1995, PWN.
4.	T. Kotarbński, *Elementy teorii poznania, logiki formalnej i metodologii nauk*, Warszawa 1986 (I wyd.1929), PWN.

Literatura uzupełniająca

1.	L. Bartkowiak, R*edagowanie pracy magisterskiej: poradnik dla studentów*, Poznań 1998, Wydawnictwa Uczelniane UAM.
2.	J. F. Drewnowski, *Filozofia i precyzja*, Lublin 1996, Wydawnictwo Naukowe KUL.
3.	T. Czeżowski, *Filozofia na rozdrożu: analizy metodologiczne*, Warszawa 1965, PWN.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Seminarium licencjackie 1
Prowadzący	prof. dr hab. Adam Świeżyński
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	II
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy do wyboru na II roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W06 ; FI1_W09; FI1_U01; FI1_U02; FI1_U03; FI1_U05; FI1_U09; FI1_U10; FI1_K03
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Seminarium dyplomowe
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Znajomość zagadnień filozoficznych z dotychczasowego okresu studiów, w szczególności z zakresu historii filozofii, filozofii przyrody i filozofii przyrodoznawstwa.
Opis i cele przedmiotu	Celem zajęć jest doskonalenie umiejętności opracowania, analizowania i prezentowania wybranych zagadnień filozoficznych w formie ustnej i pisemnej w perspektywie wymagań związanych z ukończeniem studiów I stopnia. Zajęcia mają charakter przede wszystkim ćwiczeniowy, oparty na prezentacji, dyskusji i pracy indywidualnej. Zajęcia służą także zapoznaniu się z wybranymi szczegółowymi zagadnieniami filozoficznymi z zakresu historii filozofii, filozofii przyrody i filozofii nauk przyrodniczych (przyrodoznawstwa) i dyskusji nad nimi. Dalszym celem zajęć jest uzyskanie umiejętności prawidłowego i sprawnego posługiwania się podstawowymi narzędziami pracy filozofa w zakresie analizy tekstów filozoficznych, referowania treści

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	filozoficznych, prezentacji stanowisk, prowadzenia dyskusji i formułowania argumentacji. Ponadto zajęcia umożliwiają nabycie wiedzy i umiejętności dotyczących spełnienia wymagań pracy dyplomowej (licencjackiej).

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Zagadnienia wprowadzające do zajęć: ustalenie zasad pracy i wyjaśnienie wymagań, uszczegółowienie i zindywidualizowanie planu zajęć względem uczestników i ich zainteresowań	2
2.	Wyszukiwanie problematyki filozoficznej i rozplanowanie realizacji projektu badawczego	2
3.	Wybór zagadnienia i formułowanie tematu pracy dyplomowej (licencjackiej)	2
4.	Narzędzia i techniki w pracy badawczej filozofa	2
5.	Metodologia lektury i analizy tekstu filozoficznego	4
6.	Inne elementy warsztatu filozoficznego	2
7.	Prowadzenie dyskusji filozoficznej	4
8.	Strona formalna opracowania tekstu filozoficznego i zasady przygotowania pracy dyplomowej (licencjackiej)	4
9.	Prezentowanie wyników badań w postaci wystąpienia mówionego	4
10.	Przygotowanie posteru filozoficznego	4
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W06	zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	rozpoznaje i analizuje zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów oraz stosuje metody interpretacji tekstu filozoficznego	Prezentacja na zajęciach
FI1_W09	sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	opisuje strukturę bibliotek cyfrowych i baz danych wspierających badania filozoficzne	Prezentacja na zajęciach

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

FI1_U01	samodzielnie zdobywać wiedzę, wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych oraz stosować w tym celi narzędzia technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT)	samodzielnie zdobywa wiedzę, wyszukuje, analizuje, selekcjonuje, wykorzystuje i krytycznie ocenia informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych, stosując ICT	Prezentacja na zajęciach; Projekt
FI1_U02	czytać i interpretować zaawansowany tekst filozoficzny oraz poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną	czyta i interpretuje zaawansowane teksty filozoficzne, stosując precyzyjną terminologię filozoficzną	Prezentacja na zajęciach
FI1_U03	trafnie definiować pojęcia języka potocznego i poprawnie projektować definicje własnych terminów używanych we własnych wypowiedziach	definiuje pojęcia potoczne i konstruuje precyzyjne definicje własnych terminów w wypowiedziach pisemnych i ustnych	Prezentacja na zajęciach; Projekt
FI1_U05	stosować podstawowe zasady logiki i typowe strategie argumentacyjne oraz uzasadniać i krytykować uogólnienia w świetle dostępnych świadectw empirycznych	stosuje zasady logiki oraz strategie argumentacyjne, uzasadniając i krytykując uogólnienia na podstawie dostępnych danych	Prezentacja na zajęciach
FI1_U09	prowadzić na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu badawczego	prowadzi podstawową pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna, formułując pytania badawcze i zbierając materiały oraz prezentując uzyskane wyniki	Projekt
FI1_U10	rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	rekonstruuje i konstruuje różne typy argumentacji, odwołując się do normatywnych przesłanek i założeń światopoglądowych	Prezentacja na zajęciach; Projekt
FI1_K03	samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	samodzielnie organizuje swoją pracę badawczą, inicjuje działania i dokonuje krytycznej oceny postępów; samodzielnie formułuje propozycję rozwiązania problemów filozoficznych na podstawie ich twórczej analizy z uwzględnieniem kontekstu sytuacyjnego	Projekt

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Analiza i prezentacja treści tekstu filozoficznego
Studium przypadku z wykorzystaniem materiałów przygotowanych przez uczestników zajęć.
Dyskusja nad wybranymi zagadnieniami filozoficznymi.
Ćwiczenia koncepcyjne i projektowe.
Prezentacja tematyczna z wykorzystaniem narzędzi AV.
Ćwiczenia z prezentacji treści filozoficznych.
Ćwiczenia w posługiwaniu się narzędziami w pracy filozofa.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(zbieranie, analizowani i selekcja materiałów; lektura i analiza treści tekstu; prace pisemne)*	10	1
	przygotowanie do zaliczenia *(lektura; projekt)*	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 4 nieobecności (11 obecności minimum)

Na ocenę końcową składają się:

1. Przygotowanie do zajęć – 25 pkt

   Ocena ciągła przez semestr

   Forma: Zadania wyznaczone przez prowadzącego (lektury, materiały, ćwiczenia)

   Kryteria:
   • Terminowość przygotowania (0-10 pkt)
   • Kompletność i jakość przygotowania (0-15 pkt)

2. Projekt badawczy i jego prezentacja – 50 pkt

   Termin: w trakcie semestru (konsultacje) + prezentacja na ostatnich zajęciach

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Treść projektu:
- Wstępny projekt pracy licencjackiej
- Temat, problem, teza
- Plan pracy i metodologia
- Bibliografia
- Poster filozoficzny lub prezentacja

Kryteria oceny:
- Jasność problemu i tezy (0-15 pkt)
- Poprawność metodologiczna (0-12 pkt)
- Spójność koncepcji (0-10 pkt)
- Bibliografia (0-8 pkt)
- Forma prezentacji (0-5 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 75 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 38 pkt łącznie (50.7%)
- Minimum 25 pkt z projektu (50% z 50 pkt)
- Minimum 11 obecności na zajęciach

Skala ocen końcowa:
0-37 pkt (0-49%) – 2.0 | 38-45 pkt (51-60%) – 3.0 | 46-52 pkt (61-69%) – 3.5 | 53-60 pkt (71-80%) – 4.0 | 60-67 pkt (80-89%) – 4.5 | 68-75 pkt (91-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Zostanie podana w trakcie zajęć ze względu na jej sprofilowanie dla poszczególnych uczestników

Literatura uzupełniająca

1.	Mullaney T.S., Rea C., "Rozpoczynanie badań. Jak wybrać ciekawy temat badawczy", PWN, Warszawa 2023
2.	Polak P., Trombik K., "Metodyka pracy naukowej w filozofii. Wprowadzenie do warsztatu cyfrowej humanistyki", Wydawnictwo Księgarnia Akademicka, Kraków 2023.
3.	Wasylczyk P., "Prezentacje naukowe. Praktyczny poradnik dla studentów, doktorantów i nie tylko", PWN, Warszawa 2018.
4.	Kowalska M., Osińska V. (red.), "Wizualizacja informacji w humanistyce", Wydawnictwo UMK, Toruń 2018.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Seminarium licencjackie 2
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Magdalena Płotka
Wydział	Wydział Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	III
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W06; FI1_W09; FI1_U01; FI1_U02; FI1_U09; FI1_U10; FI1_K03;
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Seminarium dyplomowe
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Od uczestniczek i uczestników seminarium oczekuje się znajomości podstaw metafilozofii oraz umiejętności pisania tekstu filozoficznego: formułowania tezy, budowania argumentu, pracy z tekstem źródłowym i zasad rzetelności akademickiej. Wymagana jest także zdolność samodzielnej analizy problemu filozoficznego i gotowość do dalszego rozwijania własnego stylu pisania.
Opis i cele przedmiotu	Seminarium 2 ma na celu rozwinięcie umiejętności badawczych i pisarskich zdobytych w ramach Seminarium 1, prowadząc studentki i studentów ku większej samodzielności intelektualnej. Zajęcia koncentrują się na pogłębionej analizie pojęciowej, tworzeniu złożonych tez filozoficznych oraz doskonaleniu argumentacji. Omawiane są zaawansowane metody lektury tekstów filozoficznych – takie jak hermeneutyka, dekonstrukcja czy analiza retoryczna – a także zagadnienia interdyscyplinarności, stylu, metafory i ekspresji w filozofii. Szczególny nacisk położony jest na rozwój własnych projektów badawczych: od formułowania problemu i pytań

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	badawczych, przez budowanie bibliografii krytycznej, po pracę nad logiczną strukturą tekstu. Seminarium przygotowuje uczestników do samodzielnego pisania dłuższej pracy filozoficznej i stanowi pomost między ćwiczeniami a rozpoczęciem pracy licencjackiej.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Filozofia jako praktyka badawcza: od inspiracji do strategii badawczej	2
2.	Style filozoficzne II: precyzja, ironia, aforyzm – jak pisać trafnie i z charakterem?	2
3.	Teza filozoficzna jako projekt: jak tworzyć i uzasadniać złożone stanowisko	2
4.	Filozoficzna analiza pojęć – studium przypadków (sprawiedliwość, wolność, osoba, itp.)	2
5.	Hermeneutyka, dekonstrukcja, rekonstrukcja – zaawansowane metody lektury	2
6.	Jak czytać klasykę filozofii we współczesnym kontekście? Studium: Arystoteles, Augustyn	2
7.	Argument z autorytetu, intuicji, doświadczenia – ich rola i ryzyko w filozofii	2
8.	Filozofia a inne dyscypliny: jak korzystać z interdyscyplinarnych źródeł?	2
9.	Metafora w filozofii – narzędzie myśli czy ozdoba retoryczna?	2
10.	Plan pracy filozoficznej: struktura, logiczna spójność, rytm argumentacji	2
11.	Styl akademicki a indywidualna ekspresja: jak nie zatracić siebie?	2
12.	Budowanie bibliografii krytycznej: jak czytać i zapisywać, by budować fundament tekstu	2
13.	Jak tworzyć oryginalne pytania badawcze? Strategie heurystyczne i twórcze	2
14.	Mini-projekty badawcze: prezentacja pomysłów i ich krytyczna analiza w grupie	4
	Łącznie godzin:	30

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W06	Absolwent zna zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	Student analizuje i interpretuje zaawansowane idee filozoficzne wybranych autorów w kontekście przygotowywanej pracy licencjackiej.	Dyskusja na zajęciach, projekt indywidualny
FI1_W09	Absolwent zna sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	Student przedstawia procedury pozyskiwania wiedzy filozoficznej za pomocą katalogów bibliotek i baz naukowych.	Dyskusja na zajęciach, projekt indywidualny, przygotowanie bibliografii
FI1_U01	Absolwent potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę, wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych oraz stosować w tym celu narzędzia technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT)	Student samodzielnie wyszukuje, analizuje i selekcjonuje informacje z różnych źródeł (pisanych i elektronicznych), wykorzystując ICT	Dyskusja na zajęciach, projekt indywidualny, przygotowanie bibliografii
FI1_U02	Absolwent potrafi czytać i interpretować zaawansowany tekst filozoficzny oraz poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną	Student czyta i interpretuje zaawansowane teksty filozoficzne, stosując precyzyjną terminologię filozoficzną	Dyskusja na zajęciach, projekt indywidualny, przygotowanie bibliografii
FI1_U09	Absolwent potrafi prowadzić na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna	Pod kierunkiem opiekuna student realizuje na poziomie podstawowym własny projekt badawczy, w tym opracowuje tezę, plan pracy i zbiera materiały.	Prezentacja na zajęciach, dyskusja

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	naukowego lub kierownika zespołu badawczego		
FI1_U10	Absolwent potrafi rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	Student samodzielnie rekonstruuje i buduje argumentacje filozoficzne, uwzględniając przesłanki normatywne, światopoglądowe lub kulturowe	Prezentacja na zajęciach, dyskusja
FI1_K03	Absolwent jest gotów do samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	Student samodzielnie organizuje swoją pracę badawczą, inicjuje działania i dokonuje krytycznej oceny postępów.	Prezentacja na zajęciach, dyskusja

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Praca indywidualna w postaci projektów indywidualnych, dyskusja, ćwiczenia, testy, wykład.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(lektury, projekty indywidualne, ćwiczenia)*	10	1
	przygotowanie do zaliczenia (*prezentacja.)*	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywność i ćwiczenia na zajęciach – 30 pkt

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Ocena ciągła przez semestr

Składniki:
• Praca na zajęciach (analiza pojęciowa, metody lektury) (0-15 pkt)
• Projekty indywidualne (mini-projekty badawcze, ćwiczenia) (0-15 pkt)

Kryteria:
• Terminowość i sumienność
• Jakość wykonania ćwiczeń
• Rozwój projektu badawczego

2. Prezentacja zaawansowanego projektu pracy licencjackiej – 20 pkt

Termin: ostatnie zajęcia (4 godz.)
Długość: 15-20 minut + dyskusja

Treść prezentacji:
• Szczegółowy konspekt całości pracy
• Zaawansowana teza i argumentacja
• Rozbudowana bibliografia
• Logiczna struktura pracy

Kryteria oceny:
• Jasność i złożoność tezy (0-8 pkt)
• Spójność struktury i logika argumentacji (0-7 pkt)
• Forma prezentacji (0-5 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 50 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 21 pkt łącznie (52.5%)
- Minimum 10 pkt z prezentacji (50% z 20 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-20 pkt (0-50%) – 2.0 | 21-24 pkt (52.5-60%) – 3.0 | 25-28 pkt (62.5-70%) – 3.5 | 29-32 pkt (72.5-80%) – 4.0 | 33-36 pkt (82.5-90%) – 4.5 | 37-50 pkt (92.5-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Baggini, Julian, i Peter S. Fosl. *Przewodnik po filozofii*. Przeł. Jacek Gutorow. Warszawa: Wydawnictwo Książka i Wiedza, 2008. → Szczególnie: rozdziały o analizie pojęciowej, definicjach, metodach.
2.	Grayling, A. C. *Filozofia. Przewodnik dla każdego*. Przeł. Anna Sieradzka. Warszawa: Świat Książki, 2006. → Część: „Metoda filozoficzna” i „Filozofia analityczna”
3.	Saja, Krzysztof. *Wstęp do metodologii filozofii*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2021. → Kontynuacja z Seminarium 1; rozdziały o krytyce, redefinicji i filozofii stosowanej

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Literatura uzupełniająca

1.	Quine, Willard Van Orman. „Dwa dogmaty empiryzmu." Przeł. Bolesław Andrzejewski. W: *Filozofia analityczna. Teksty klasyczne*, red. Bogusław Chwedeńczuk, 189–208. Warszawa: PWN, 1992.
2.	Derrida, Jacques. *O gramatologii*. Przeł. Bogdan Banasiak. Warszawa: Oficyna Naukowa, 1999. (Oryg. *De la grammatologie*) →Fragmenty o różnicy, lekturze i pisaniu
3.	Rorty, Richard. *Filozofia a zwierciadło natury*. Przeł. Piotr Amsterdamski. Warszawa: Aletheia, 2010. → Rozdziały o roli filozofii jako konwersacji **Uwaga! Wszystkie teksty omawiane na zajęciach zostaną udostępnione online (w postaci pliku pdf) za pośrednictwem USOSMAil.**

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Seminarium licencjackie 3
Prowadzący	prof. dr hab. Adam Świeżyński
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	III
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy do wyboru na III roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W06 ; FI1_W09; FI1_U01; FI1_U02; FI1_U09; FI1_U10; FI1_K03
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Seminarium dyplomowe
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Znajomość zagadnień prezentowanych w ramach Seminarium licencjackiego 1.
Opis i cele przedmiotu	Celem zajęć jest dalsze doskonalenie umiejętności opracowania, analizowania i prezentowania wybranych zagadnień filozoficznych w formie ustnej i pisemnej w perspektywie wymagań związanych z ukończeniem studiów I stopnia. Zajęcia mają charakter przede wszystkim ćwiczeniowy, oparty na dyskusji i pracy indywidualnej. Kolejnym celem zajęć jest doskonalenie umiejętności prawidłowego i sprawnego posługiwania się podstawowymi narzędziami pracy filozofa w zakresie analizy tekstów filozoficznych, referowania treści filozoficznych, prezentacji stanowisk, prowadzenia dyskusji i formułowania argumentacji. Ponadto zajęcia umożliwiają pracę nad przygotowaniem pracy dyplomowej (licencjackiej).

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Zagadnienia wprowadzające do zajęć: ustalenie zasad pracy i wyjaśnienie wymagań, uszczegółowienie i zindywidualizowanie planu zajęć względem uczestników i ich zainteresowań	2
2.	Realizacja projektu badawczego i radzenie sobie z trudnościami w pracy badawczej	4
3.	Opracowywanie tekstu pracy dyplomowej (licencjackiej): aspekty merytoryczne i formalne	4
4.	Wykorzystanie AI w pracy badawczej filozofa	4
5.	Przygotowanie podcastu filozoficznego	6
6.	Opracowanie filozoficznej witryny internetowej	6
7.	Prezentowanie wyników badań w postaci wystąpienia mówionego	4
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W06	zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	analizuje i interpretuje zaawansowane idee filozoficzne wybranych autorów w kontekście przygotowywanej pracy licencjackiej	Prezentacja na zajęciach
FI1_W09	sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	przedstawia procedury pozyskiwania wiedzy filozoficznej za pomocą katalogów bibliotek i baz naukowych	Prezentacja na zajęciach
FI1_U01	samodzielnie zdobywać wiedzę, wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych oraz stosować w tym celi narzędzia technik	samodzielnie wyszukuje, analizuje i selekcjonuje informacje z różnych źródeł (pisanych i elektronicznych), wykorzystując ICT	Prezentacja na zajęciach; Projekt

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	informacyjno-komunikacyjnych (ICT)		
FI1_U02	czytać i interpretować zaawansowany tekst filozoficzny oraz poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną	czyta i interpretuje zaawansowane teksty filozoficzne, stosując precyzyjną terminologię filozoficzną	Prezentacja na zajęciach
FI1_U09	prowadzić na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu badawczego	pod kierunkiem opiekuna realizuje na poziomie podstawowym własny projekt badawczy, w tym opracowuje tezę, plan pracy i zbiera materiały	Projekt
FI1_U10	rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	samodzielnie rekonstruuje i buduje argumentacje filozoficzne, uwzględniając przesłanki normatywne, światopoglądowe lub kulturowe	Prezentacja na zajęciach; Projekt
FI1_K03	samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	samodzielnie organizuje swoją pracę badawczą, inicjuje działania i dokonuje krytycznej oceny postępów; samodzielnie formułuje i prezentuje propozycję rozwiązania problemów filozoficznych na podstawie ich twórczej analizy z uwzględnieniem kontekstu sytuacyjnego	Projekt

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Analiza i prezentacja treści tekstu filozoficznego
Studium przypadku z wykorzystaniem materiałów przygotowanych przez uczestników zajęć.
Dyskusja nad wybranymi zagadnieniami filozoficznymi.
Ćwiczenia koncepcyjne i projektowe.
Prezentacja tematyczna z wykorzystaniem narzędzi AV.
Ćwiczenia z prezentacji treści filozoficznych.
Ćwiczenia w posługiwaniu się narzędziami w pracy filozofa.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w konsultacjach	20	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(zbieranie, analizowani i selekcja*	10	1

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	materiałów; lektura i analiza treści tekstu; prace pisemne)		
	przygotowanie do zaliczenia *(lektura; projekt)*	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 4 nieobecności (11 obecności minimum)

Na ocenę końcową składają się:

1. Przygotowanie do zajęć – 25 pkt

Ocena ciągła przez semestr

Forma: Zadania wyznaczone przez prowadzącego (fragmenty pracy, bibliografia, analizy)

Kryteria:
• Terminowość przygotowania (0-10 pkt)
• Kompletność i jakość przygotowania (0-15 pkt)

2. Projekt pracy licencjackiej i jego prezentacja – 50 pkt

Termin: w trakcie semestru (konsultacje) + prezentacja na ostatnich zajęciach

Treść projektu:
• Zaawansowany projekt/pierwsze rozdziały pracy licencjackiej
• Rozwinięta teza i argumentacja
• Pełna bibliografia
• Struktura finalna pracy

Kryteria oceny:
• Dojrzałość tezy i argumentacji (0-18 pkt)
• Poprawność metodologiczna i merytoryczna (0-15 pkt)
• Spójność struktury (0-10 pkt)
• Forma i styl (0-7 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 75 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 38 pkt łącznie (50.7%)
- Minimum 25 pkt z projektu (50% z 50 pkt)
- Minimum 11 obecności na zajęciach

Skala ocen końcowa:
0-37 pkt (0-49%) – 2.0 | 38-45 pkt (51-60%) – 3.0 | 46-52 pkt (61-69%) – 3.5 | 53-60 pkt (71-80%) – 4.0 | 60-67 pkt (80-89%) – 4.5 | 68-75 pkt (91-100%) – 5.0

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Literatura obowiązkowa

1.	Zostanie podana w trakcie zajęć ze względu na jej sprofilowanie dla poszczególnych uczestników.

Literatura uzupełniająca

1.	Polak P., Trombik K., "Metodyka pracy naukowej w filozofii. Wprowadzenie do warsztatu cyfrowej humanistyki", Wydawnictwo Księgarnia Akademicka, Kraków 2023.
2.	Wasylczyk P., "Prezentacje naukowe. Praktyczny poradnik dla studentów, doktorantów i nie tylko", PWN, Warszawa 2018.
3.	Kowalska M., Osińska V. (red.), "Wizualizacja informacji w humanistyce", Wydawnictwo UMK, Toruń 2018.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Seminarium licencjackie 2
Prowadzący	Dariusz Piętka
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	Licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	3
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy z grupy do wyboru
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W06; FI1_W09; FI1_U01; FI1_U02; FI1_U09; FI1_U10; FI1_K03
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Seminarium dyplomowe
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Celem zajęć jest pogłębienie warsztatu pracy filozofa i przygotowanie pracy dyplomowej. Zajęcia seminaryjne mają służyć, z jednej strony, wiedzy z zakresu filozofii przez zapoznanie się z niektórymi tekstami o charakterze problemowym, z drugiej strony, seminarium ma polegać na pogłębianiu umiejętności pracy naukowej, a więc ma uczyć sposobów analizy tekstów filozoficznych, ich rozumienia i interpretacji, stosowania metod naukowych oraz rozwijać umiejętność sprawnego pisania prac naukowych na poziomie licencjackim.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Warsztat metodologiczny filozofa	6
2.	Lektura i analiza tekstów filozoficznych	14

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

3.	Prezentacja przez studentów badań składających się na prace dyplomowe	10
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy.)*
FI1_W06	zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	Student analizuje i interpretuje zaawansowane idee filozoficzne wybranych autorów w kontekście przygotowywanej pracy licencjackiej.	Prezentacja na zajęciach; fragmenty przygotowanej pracy dyplomowej.
FI1_W09	sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	Student przedstawia procedury pozyskiwania wiedzy filozoficznej za pomocą katalogów bibliotek i baz naukowych.	Prezentacja na zajęciach; fragmenty przygotowanej pracy dyplomowej.
FI1_U01	samodzielnie zdobywać wiedzę, wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych oraz stosować w tym celi narzędzia technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT)	Student samodzielnie wyszukuje, analizuje i selekcjonuje informacje z różnych źródeł (pisanych i elektronicznych), wykorzystując ICT	Prezentacja na zajęciach; fragmenty przygotowanej pracy dyplomowej.
FI1_U02	czytać i interpretować zaawansowany tekst filozoficzny oraz poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną	Student czyta i interpretuje zaawansowane teksty filozoficzne, stosując precyzyjną terminologię filozoficzną	Prezentacja na zajęciach; fragmenty przygotowanej pracy dyplomowej.
FI1_U09	prowadzić na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego lub	Pod kierunkiem opiekuna realizuje na poziomie podstawowym własny projekt badawczy, w tym opracowuje tezę, plan pracy i zbiera materiały	Prezentacja na zajęciach;

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	kierownika zespołu badawczego		fragmenty przygotowanej pracy dyplomowej.
FI1_U10	rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	Samodzielnie rekonstruuje i buduje argumentacje filozoficzne, uwzględniając przesłanki normatywne, światopoglądowe lub kulturowe	Prezentacja na zajęciach; fragmenty przygotowanej pracy dyplomowej.
FI1_K03	samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	Student samodzielnie organizuje swoją pracę badawczą, inicjuje działania i dokonuje krytycznej oceny postępów.	Prezentacja na zajęciach; fragmenty przygotowanej pracy dyplomowej.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Metoda seminaryjna polegająca na pracy wspólnej, analizie tekstów źródłowych oraz dyskusji nad tekstami. Studenci przedstawiają krótkie referaty (wypowiadane z pamięci) na uzgodnione tematy.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	15	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	15	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Przygotowanie do zajęć (lektury) – 10 pkt

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Ocena ciągła przez semestr

Kryteria:
• Znajomość zadanych lektur
• Systematyczność przygotowania

2. Aktywność w dyskusjach – 10 pkt

Ocena ciągła przez semestr

Kryteria:
• Aktywność w dyskusjach
• Poprawność argumentacji
• Jakość wypowiedzi

3. Fragmenty pracy licencjackiej i ich omówienie – 30 pkt

Termin: w trakcie semestru (konsultacje) + prezentacja na zajęciach
Forma: Ukończone fragmenty/rozdziały pracy + prezentacja (10-15 minut każdy)

Kryteria oceny:
• Postęp w pisaniu pracy (0-10 pkt)
• Jakość merytoryczna fragmentów (0-12 pkt)
• Poprawność metodologiczna i formalna (0-8 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 50 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 25 pkt łącznie (50%)
- Minimum 15 pkt z fragmentów pracy (50% z 30 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-24 pkt (0-48%) – 2.0 | 25-30 pkt (50-60%) – 3.0 | 31-35 pkt (62-70%) – 3.5 | 36-40 pkt (72-80%) – 4.0 | 41-45 pkt (82-90%) – 4.5 | 46-50 pkt (92-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	W. V. O. Quine, *Słowo i przedmiot*, tłum. C. Cieśliński, Warszawa 1999, ALETHEIA.
2.	P. Strawson, Analiza i metafizyka, tłum. A Grobler, Kraków 1994, Wydawnictwo ZNAK.
3.	
4.	

Literatura uzupełniająca

1.	T. Czeżowski, *O metafizyce, jej kierunkach i zagadnieniach*, Toruń 1948, Wydawnictwo UMK.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

2.	P. Strawson, *Indywidua. Próba metafizyki opisowej*, tłum. B. Chwedeńczuk, Warszawa 1980.
3.	

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Seminarium 3
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Magdalena Płotka
Wydział	Wydział Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	III
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W06; FI1_W09; FI1_U01; FI1_U02; FI1_U09; FI1_U10; FI1_K03;

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Seminarium dyplomowe
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	10
Wymagania wstępne	Wymagane jest zaliczenie „Seminarium 2" lub równoważnych zajęć rozwijających umiejętności pisania tekstów filozoficznych. Studentka lub student powinni posiadać temat i plan pracy licencjackiej, umiejętność samodzielnego formułowania problemu, struktury argumentacyjnej oraz podstawowego warsztatu pisarskiego i bibliograficznego.
Opis i cele przedmiotu	Seminarium 3 koncentruje się na pisaniu, redagowaniu i finalizacji pracy licencjackiej z filozofii. Uczestniczki i uczestnicy rozwijają umiejętność samodzielnego prowadzenia wywodu filozoficznego, pracują nad strukturą i argumentacją tekstu oraz uczą się precyzyjnego formułowania myśli. Zajęcia mają charakter warsztatowy: obejmują prezentację fragmentów tekstów, wspólne ich omawianie oraz indywidualne konsultacje w ramach zajęć. Istotnym celem kursu jest także przygotowanie do obrony pracy – zarówno pod względem merytorycznym, jak i retorycznym.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Finalizacja tematu i planu pracy: rewizja, zawężenie, uściślenie	2
2.	Argumentacja w pracy licencjackiej: główna teza i jej strukturalne wsparcie	2
3.	Pisanie wewnętrzne: jak pisać nie dla oceny, lecz dla myślenia	2
4.	Wersja robocza I: jak zacząć pisać i nie ugrzęznąć	2
5.	Praca z cytatami: precyzja, sensowność, rozmowa z tekstem źródłowym	2
6.	Fragmenty próbne: wspólna lektura i redakcja tekstów uczestników zajęć	2
7.	Przejścia logiczne i struktura argumentu – warsztat tekstowy	2
8.	Obiekcje i kontrargumenty – jak je antycypować i włączyć do tekstu	2
9.	Redagowanie własnego tekstu: strategie dystansu, czytania na głos, komentarza na marginesie	2
10.	Praca indywidualna w ramach zajęć: pisanie z konsultacją	2
11.	Wersja robocza II: prezentacja wybranych fragmentów + feedback	2
12.	Jak napisać wstęp i zakończenie: funkcje, błędy, dobre praktyki	2
13.	Finalizacja bibliografii, przypisów, układu technicznego pracy	2
14.	Prezentacje końcowe: obrona pracy przed grupą (symulacja obrony licencjackiej)	4
	Łącznie godzin:	30

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W06	Absolwent zna zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	Student samodzielnie interpretuje i wykorzystuje idee wybranych autorów filozoficznych w autorskim opracowaniu problemu badawczego.	Dyskusja na zajęciach, projekt indywidualny
FI1_W09	Absolwent zna sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	Student charakteryzuje sposób budowania zaplecza literaturowego pracy filozoficznej przy użyciu zasobów cyfrowych.	Dyskusja na zajęciach, projekt indywidualny, przygotowanie bibliografii
FI1_U01	Absolwent potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę, wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych oraz stosować w tym celu narzędzia technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT)	Student samodzielnie wyszukuje, selekcjonuje i przetwarza dane źródłowe i literaturę z użyciem technik ICT (np. menedżerów bibliografii, baz danych)	Dyskusja na zajęciach, projekt indywidualny, przygotowanie bibliografii
FI1_U02	Absolwent potrafi czytać i interpretować zaawansowany tekst filozoficzny oraz poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną	Student interpretuje trudne teksty filozoficzne i stosuje poznaną terminologię we własnym tekście naukowym.	Dyskusja na zajęciach, projekt indywidualny, prezentacja na zajęciach
FI1_U09	Absolwent jest gotów prowadzić na poziomie podstawowym pracę	Pod kierunkiem opiekuna naukowego student realizuje samodzielny projekt badawczy zakończony pracą licencjacką	Prezentacja na zajęciach, dyskusja, przygotowanie

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu badawczego	spełniającą wymogi merytoryczne i formalne.	całości pracy dyplomowej
FI1_U10	Absolwent potrafi rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	Student tworzy i rekonstruuje złożone argumentacje filozoficzne, odnosząc się do założeń światopoglądowych, normatywnych lub kulturowych.	Prezentacja na zajęciach, dyskusja, przedstawienie kolejnych rozdziałów pracy dyplomowej
FI1_K03	Absolwent jest gotów do samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	Student samodzielnie organizuje pracę nad tekstem dyplomowym, ocenia postępy, rozwiązuje problemy metodologiczne i kończy projekt w wyznaczonym terminie.	Prezentacja na zajęciach, dyskusja, przygotowanie całości pracy dyplomowej

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Praca indywidualna w postaci projektów indywidualnych, dyskusja, ćwiczenia, testy, wykład.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	45	5 ECTS (150 godz)
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	15	
	udział w konsultacjach	30	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(lektura, praca pisemna, analiza tekstu źródłowego.)*	45	5 ECTS (150 godz.)
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	105	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywność i postęp w pracy nad tekstem – 30 pkt

Ocena ciągła przez semestr

Składniki:
• Praca na zajęciach (pisanie, redagowanie, udział w dyskusjach) (0-15 pkt)
• Postęp i terminowość (wersje robocze, fragmenty rozdziałów) (0-15 pkt)

Kryteria:
• Sumienność i systematyczność pracy nad kolejnymi wersjami
• Otwartość na feedback i uwagi prowadzącego
• Jakość i rozwój kolejnych wersji tekstu
• Prezentacje postępów pracy na zajęciach

2. Zaawansowanie pracy licencjackiej na koniec semestru – 70 pkt

Termin oceny: ostatnie zajęcia semestru (styczeń/czerwiec)
Forma: Projekt pracy lub zaawansowany szkic (minimum 20 stron roboczych)

Wymagane elementy do oceny:
• Sformułowany problem badawczy i teza pracy
• Konspekt szczegółowy (struktura rozdziałów)
• Co najmniej 1-2 rozdziały robocze
• Bibliografia wstępna (minimum 15 pozycji)

Kryteria oceny:
• Jasność problemu badawczego i teza (0-15 pkt)
• Struktura i koncepcja pracy (0-15 pkt)
• Jakość napisanych fragmentów (argumentacja, warsztat) (0-25 pkt)
• Bibliografia i źródła (0-10 pkt)
• Poprawność formalna dotychczasowych fragmentów (0-5 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 100 pkt

WARUNEK ZALICZENIA SEMINARIUM:

1. Spełnienie wymagań dotyczących obecności (dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności)

2. Uzyskanie minimum 50% punktów z zaawansowania pracy:
minimum 35 punktów z 70 możliwych

3. Uzyskanie minimum 50% punktów łącznie:
minimum 50 punktów ze wszystkich składowych

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

UWAGA:
- Zaliczenie seminarium NIE jest równoznaczne z dopuszczeniem pracy do obrony
- Ostateczna ocena pracy licencjackiej wystawiana jest przez promotora i recenzenta po złożeniu kompletnej pracy (zgodnie z harmonogramem uczelni)
- Student może złożyć pracę w sesji letniej lub poprawkowej (wrzesień)

Skala ocen końcowa (za seminarium):
- 91–100 pkt (91–100%) – bardzo dobry (5.0)
- 81–90 pkt (81–90%) – dobry plus (4.5)
- 71–80 pkt (71–80%) – dobry (4.0)
- 61–70 pkt (61–70%) – dostateczny plus (3.5)
- 51–60 pkt (51–60%) – dostateczny (3.0)
- 0–50 pkt (0–50%) – niedostateczny (2.0)

Literatura obowiązkowa

1.	Eco, Umberto. Jak napisać pracę dyplomową. Poradnik dla humanistów. Przeł. Joanna Wajs. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2007.
2.	Frede, Michael. „Philosophy and Its Past." W: *Essays in Ancient Philosophy*, 3–20. Minneapolis: University of Minnesota Press, 1987.
3.	Ochieng, Odhiambo. *Philosophers and Their Craft: What the World Is Asking from Philosophy Today*. Lanham: Rowman & Littlefield, 2018.

Literatura uzupełniająca

1.	Nussbaum, Martha. *Nie dla zysku. Dlaczego demokracja potrzebuje humanistów*. Przeł. Tomasz Krzyżanowski. Warszawa: Wydawnictwo Krytyki Politycznej, 2014.
2.	Searle, John R. „Czym jest akt mówienia?" Przeł. Leszek Koczanowicz. W: *Filozofia języka*, red. Barbara Stanosz, 309–326. Warszawa: PWN, 1980.
3.	Deleuze, Gilles, i Félix Guattari. *Co to jest filozofia?* Przeł. Paweł Pieniążek. Warszawa: Fundacja Aletheia, 2021. **Uwaga! Wszystkie teksty omawiane na zajęciach zostaną udostępnione online (w postaci pliku pdf) za pośrednictwem USOSMAil.**

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Seminarium licencjackie 3
Prowadzący	prof. dr hab. Adam Świeżyński
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	III
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy do wyboru na III roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W06 ; FI1_W09; FI1_U01; FI1_U02; FI1_U09; FI1_U10; FI1_K03
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Seminarium dyplomowe
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Znajomość zagadnień prezentowanych w ramach Seminarium licencjackiego 1 i 2.
Opis i cele przedmiotu	Celem zajęć jest dalsze doskonalenie umiejętności opracowania, analizowania i prezentowania wybranych zagadnień filozoficznych w formie ustnej i pisemnej w perspektywie wymagań związanych z ukończeniem studiów I stopnia. Zajęcia mają charakter przede wszystkim ćwiczeniowy, oparty na dyskusji i pracy indywidualnej. Ponadto zajęcia umożliwiają pracę nad przygotowaniem pracy dyplomowej (licencjackiej) oraz przygotowanie się do egzaminu dyplomowego (licencjackiego).

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

1.	Zagadnienia wprowadzające do zajęć: ustalenie zasad pracy i wyjaśnienie wymagań, uszczegółowienie i zindywidualizowanie planu zajęć względem uczestników i ich zainteresowań	2
2.	Finalizacja projektu badawczego i elementy związane z końcowym etapem przygotowania pracy dyplomowej (licencjackiej)	4
3.	Opracowywanie tekstu pracy dyplomowej (licencjackiej): bieżące aspekty merytoryczne i formalne	6
4.	Przygotowanie do egzaminu dyplomowego (licencjackiego)	6
5.	Elementy redagowania tekstu filozoficznego	4
6.	Opracowanie filozoficznej witryny internetowej (cd.)	4
7.	Prezentowanie wyników badań w postaci wystąpienia mówionego	4
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W06	zaawansowane idee i argumenty wybranych autorów filozoficznych oraz metody interpretacji tekstu filozoficznego	samodzielnie interpretuje i wykorzystuje idee wybranych autorów filozoficznych w autorskim opracowaniu problemu badawczego	Praca dyplomowa (licencjacka)
FI1_W09	sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	charakteryzuje sposób budowania zaplecza literaturowego pracy filozoficznej przy użyciu zasobów cyfrowych	Prezentacja na zajęciach
FI1_U01	samodzielnie zdobywać wiedzę, wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych oraz stosować w tym celi narzędzia technik informacyjno-komunikacyjnych (ICT)	samodzielnie wyszukuje, selekcjonuje i przetwarza dane źródłowe i literaturę z użyciem technik ICT (np. menedżerów bibliografii, baz danych)	Prezentacja na zajęciach; Projekt

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

FI1_U02	czytać i interpretować zaawansowany tekst filozoficzny oraz poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną	interpretuje trudne teksty filozoficzne i stosuje poznaną terminologię we własnym tekście naukowym	Prezentacja na zajęciach
FI1_U09	prowadzić na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu badawczego	pod kierunkiem opiekuna naukowego realizuje samodzielny projekt badawczy zakończony pracą licencjacką spełniającą wymogi merytoryczne i formalne	Projekt; Praca dyplomowa (licencjacka)
FI1_U10	rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	tworzy i rekonstruuje złożone argumentacje filozoficzne, odnosząc się do założeń światopoglądowych, normatywnych lub kulturowych	Prezentacja na zajęciach; Projekt
FI1_K03	samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	samodzielnie organizuje pracę nad tekstem dyplomowym i przygotowaniem do egzaminu dyplomowego, ocenia postępy, rozwiązuje problemy metodologiczne i kończy projekt w wyznaczonym terminie	Projekt; Praca dyplomowa (licencjacka)

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Analiza i prezentacja treści tekstu filozoficznego
Studium przypadku z wykorzystaniem materiałów przygotowanych przez uczestników zajęć.
Dyskusja nad wybranymi zagadnieniami filozoficznymi.
Ćwiczenia koncepcyjne i projektowe.
Prezentacja tematyczna z wykorzystaniem narzędzi AV.
Ćwiczenia z prezentacji treści filozoficznych.
Ćwiczenia w posługiwaniu się narzędziami w pracy filozofa.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w konsultacjach	20	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(zbieranie, analizowani i selekcja materiałów; lektura i analiza treści tekstu; prace pisemne)*	10	1

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	przygotowanie do zaliczenia *(lektura; projekt)*	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 4 nieobecności (minimum 11 obecności)

Na ocenę końcową składają się:

1. Przygotowanie do zajęć i postęp w pracy – 25 pkt

Ocena ciągła przez semestr

Forma: Zadania wyznaczone przez prowadzącego (kolejne fragmenty/rozdziały pracy, konspekty, bibliografie wstępne)

Kryteria:
• Terminowość przygotowania kolejnych fragmentów (0-10 pkt)
• Kompletność i jakość przygotowanych materiałów (0-15 pkt)

2. Zaawansowanie pracy i przygotowanie do obrony na koniec semestru – 75 pkt

Termin oceny: ostatnie zajęcia semestru

Forma: Zaawansowany projekt pracy licencjackiej + prezentacja koncepcji

Wymagane elementy do oceny:
• Sformułowany problem badawczy, teza i cel pracy
• Szczegółowy konspekt z podziałem na rozdziały
• Co najmniej 2-3 rozdziały robocze (minimum 25-30 stron)
• Pełna bibliografia wstępna (minimum 20 pozycji)
• Prezentacja głównych tez i struktury pracy (symulacja obrony)

Kryteria oceny:
• Wartość merytoryczna (problem, teza, argumentacja w napisanych fragmentach) (0-30 pkt)
• Warsztat badawczy (źródła, bibliografia, metodologia) (0-20 pkt)
• Poprawność formalna dotychczasowych fragmentów (struktura, język, cytowania) (0-15 pkt)
• Prezentacja koncepcji pracy i przygotowanie do obrony (0-10 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 100 pkt

WARUNEK ZALICZENIA SEMINARIUM:

1. Spełnienie wymagań dotyczących obecności (minimum 11 obecności)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

2. Uzyskanie minimum 50% punktów z zaawansowania pracy:
minimum 38 punktów z 75 możliwych

3. Uzyskanie minimum 50% punktów łącznie:
minimum 50 punktów ze wszystkich składowych

UWAGA:
- Zaliczenie seminarium NIE jest równoznaczne z dopuszczeniem pracy do obrony
- Ostateczna ocena pracy licencjackiej wystawiana jest przez promotora i recenzenta po złożeniu kompletnej pracy (zgodnie z harmonogramem uczelni)
- Student może złożyć finalną wersję pracy w sesji letniej lub poprawkowej (wrzesień)
- Ocena z seminarium odnosi się do postępu pracy w semestrze, nie do finalnej wersji

Skala ocen końcowa (za seminarium):
- 91–100 pkt (91–100%) – bardzo dobry (5.0)
- 81–90 pkt (81–90%) – dobry plus (4.5)
- 71–80 pkt (71–80%) – dobry (4.0)
- 61–70 pkt (61–70%) – dostateczny plus (3.5)
- 51–60 pkt (51–60%) – dostateczny (3.0)
- 0–50 pkt (0–50%) – niedostateczny (2.0)

Literatura obowiązkowa

1.	Zostanie podana w trakcie zajęć ze względu na jej sprofilowanie dla poszczególnych uczestników.

Literatura uzupełniająca

1.	Polak P., Trombik K., "Metodyka pracy naukowej w filozofii. Wprowadzenie do warsztatu cyfrowej humanistyki", Wydawnictwo Księgarnia Akademicka, Kraków 2023.
2.	Wasylczyk P., "Prezentacje naukowe. Praktyczny poradnik dla studentów, doktorantów i nie tylko", PWN, Warszawa 2018.
3.	Kowalska M., Osińska V. (red.), "Wizualizacja informacji w humanistyce", Wydawnictwo UMK, Toruń 2018.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Applied ethics
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Dominika Dzwonkowska
Wydział	WFCh
Kierunek	Philosophy
Poziom studiów	Master studies
Profil studiów	Academic
Forma studiów	Stationary
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Philosophy
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	2025/26
Rok studiów	I and II
Semestr	Summer
Język wykładowy	English
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	*Selection from the group Monographic lectures in English on subdisciplines of philosophy*
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI2_W03; FI2_W04; FI2_U07; FI2_U11; FI2_K06
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Monographic lecture
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	6
Wymagania wstępne	None
Opis i cele przedmiotu	Ethics is one of the most practical branches of philosophy, concerned with the analysis of everyday choices made by moral agents that take into account issues of moral good and/or evil. Applied ethics specifically concerns areas of practical action in a particular sphere of human life. The lecture focuses on selected theoretical issues related to applied ethics.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Introduction to applied ethics	2
2.	Business ethics: origins, main issues, and concepts.	2
3.	Business ethics and the common good	2
4.	Business ethics: moral decision-making.	2
5.	CSR as the institutionalization of business ethics.	4
6.	Environmental ethics: main concepts and terms.	4

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

7.	Environmental ethics: key ethical theories.	4
8.	Ethics and the use of animals	2
9.	Ethics and AI	2
10.	Selected issues in medical ethics	2
11.	Presentation and discussion of final essays.	4
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	*Learning outcomes (in accordance with the program at BIPUKSW) Graduates... (know and understand/are able to/are ready to)*	*Description of the learning outcomes The student... (using only operational verbs - verifiable, measurable activities; the numbers of the course topics that achieve the given outcome should be provided in brackets)* *The student...*	*Methods of assessing learning outcomes (e.g., written test, oral exam, written exam, report, class presentation, individual or group project)*
FI2_W03	advanced terminology of a selected philosophical subdiscipline in English or a selected foreign language	Independently formulates and justifies their ethical views in English. Understands the specialized terminology used in the analyzed case studies.	Class discussion; case studies, essay.
FI2_W04	in-depth and comprehensive understanding of the relationships between the main philosophical subdisciplines and advanced philosophical terminology in Polish from the main philosophical subdisciplines	defines and classifies key concepts of applied ethics, compares them with categories of normative ethics and metaethics, and argues using advanced philosophical terminology	Class discussion; case studies, essay.
FI2_U07	independently translate statements using philosophical terminology from Polish into English or a selected foreign language	translates philosophical texts and statements on ethics from Polish into English, maintaining terminological precision and stylistic correctness	Class discussion; case studies, essay.
FI2_U11	apply language skills in accordance with the requirements specified for level B2+ of the Common European Framework of Reference for Languages, and in particular: communicate using various channels and communication techniques with specialists in their field and popularize knowledge in this field among non-specialists; write texts useful in academic work (e.g., abstracts, summaries, short articles); prepare and deliver an	Uses B2+ language skills to understand and formulate ethical positions in English. Actively participates in discussions on ethics based on case studies, leads and summarizes discussions, motivating participants to actively participate.	Class discussion; case studies, essay.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	oral presentation, presenting their views on the field of study and giving arguments for and against; lead and summarize a discussion, motivating participants to be active and responding to the opinions expressed; inspire and organize the learning process of others.		
FI2_K06	continuously improving their language skills and independently using the resources available to them for this purpose	develops language skills in the field of specialized ethical terminology, uses available sources (literature, dictionaries, databases) in Polish and English, and improves competence in the independent use of language in the analysis of ethical issues	Class discussion; case studies, essay.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Lecture with multimedia support. Discussion based on questions asked by students, work with case studies.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
Bezpośredni	Participation in lectures	30	1,5
	Contact hours	15	
praca własna	Lecture preparation (reading case studies, translating texts, learning specialized vocabulary)	45	4,5
	Essay preparation	90	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

The final grade consists of:
1. Class participation – 20% of the final grade
2. Final essay – 80% of the final grade

Two absences are permitted.

Grading scale (test):
0–15 points (≤46%) – fail (2.0)
16–19 points (50–59%) – pass (3.0)
20–23 points (63–71%) – pass with distinction (3.5)
24–27 points (75–84%) – good (4.0)
28–29 points (88–91%) – good plus (4.5)
30–32 points (≥94%) – very good (5.0)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Final grading scale:
0–25 points
2.0 – unsatisfactory
26–30 points
3.0 – satisfactory
31–35 points
3.5 – satisfactory plus
36–40 points
4.0 – good
41–45 points
4.5 – good plus
46–52 points
5.0 – very good

Literatura obowiązkowa

1.	Case studie provided by the teacher
2.	Dzwonkowska D., *Virtue Ethics and the Environment*, Routledge 2025.

Literatura uzupełniająca

1.	Green Paper: Promoting a European framework for Corporate Social Responsibility, https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2001/EN/1-2001-366-EN-1-0.Pdf. (fragmenty)
2.	Ferrell O. C., Fraedrich J., Ferrell L., 2008, Business ethics. Ethical decision making and cases, South-Western, Cengage Learning. (fragmenty)

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	ML: How nature works - some aspects of modern natural philosophy
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Dariusz Kucharski
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	2025/26
Rok studiów	II-III
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Angielski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy z grupy do wyboru na II lub III roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W03; FI1_W08; FI1_U07; FI1_U10; FI1_U11; FI1_K06
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Wykład monograficzny/Monograph lecture
Liczba godzin	30 (60)
Liczba ECTS	6
Wymagania wstępne	Knowledge in the field of modern philosophy history. Knowledge of basic philosophical concepts. Appropriate competence in the English language.
Opis i cele przedmiotu	The lecture explores how natural philosophy in 17th and 18th century England laid the intellectual groundwork for the Scientific Revolution. It highlights the transition from traditional, often Aristotelian, views of nature to a mechanistic and empirical understanding of the natural world. Key figures such as Francis Bacon, Isaac Newton, and Robert Boyle are discussed for their contributions to scientific methodology and theory. The lecture emphasizes how their approaches—based on observation, experimentation, and mathematical reasoning—reshaped concepts of causality, motion, and matter. It also addresses the broader cultural and philosophical context, including the influence of religion, the rise of scientific societies like the Royal Society, and the shift towards viewing nature as a system governed by universal

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	laws. This period is portrayed as a turning point that bridged medieval thought and modern science.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Introduction – What Is Natural Philosophy?	2
2.	The Legacy of the Middle Ages and Renaissance Thought	2
3.	The Role of Neoplatonism in Natural Philosophy	2
4.	Astronomy Before Newton – From Copernicus to Kepler	4
5.	Astrology – The Science of the Stars and the Human Soul	2
6.	Alchemy – Transmutation and the Search for Nature's Secrets	2
7.	Galileo Galilei – astronomy, motion	2
8.	Newton's Cosmos – Mechanism, Order, and Divine Providence	4
9.	Medicine – theories, treatment	2
10.	The Royal Society and the Institutionalization of Science	2
11.	Natural Philosophy and Religion	2
12.	Decline of Astrology and Alchemy – The Rise of Modern Disciplines	4
	Łącznie godzin:	30

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)* *(knows and understands/is able to/is ready to)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W03	podstawową terminologię filozoficzną w języku angielskim lub wybranym języku obcym	Posługuje się podstawową terminologią filozofii przyrody i nauki w języku angielskim, dotyczącą zagadnień współczesnej filozofii natury.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	Student opisuje specyfikę metodologiczną i przedmiotową nowożytnej filozofii naturalnej, w tym relacje między naukami przyrodniczymi a filozofią.	
FI1_U07	samodzielnie tłumaczyć z języka angielskiego lub wybranego języka obcego na język polski średnio trudne wypowiedzi zawierające terminologię filozoficzną	Student tłumaczy i wyjaśnia filozoficzne fragmenty tekstów anglojęzycznych dotyczących natury, porządku przyrody	
FI1_U10	rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	Rekonstruuje i ocenia podstawowe typy argumentacji występujące w debatach filozoficzno-przyrodniczych (np. determinizm, emergentyzm, teleologia).	
FI1_U11	wykorzystywać posiadane umiejętności językowe zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, a w szczególności: potrafi porozumiewać się w stopniu umożliwiającym swobodną konwersację z obcokrajowcami na tematy ogólne oraz związane ze tematyką dotyczącą historycznych przemian w badaniu przyrody; potrafi samodzielnie przygotować i wygłosić prezentację ustną, przedstawiając swój pogląd na wybrany temat z zakresu filozofii naturalnej oraz podając argumenty za i przeciw; potrafi bronić swoich tez	Posługuje się językiem angielskim zgodnie z wymaganiami poziomu B2 – rozumie i wyraża w formie pisemnej podstawowe idee i problemy filozoficzne związane z badaniem natury.	
FI1_K06	Ustawicznego pogłębiania swoich umiejętności językowych oraz samodzielnego wykorzystywania w tym celu dostępnych mu źródeł	Student uznaje znaczenie współczesnych filozoficznych interpretacji przyrody dla kształtowania własnych przekonań światopoglądowych oraz wykazuje gotowość do ich pogłębiania w refleksji historycznej, osobistej i społecznej.	
FI1_W03	basic philosophical terminology in English or another selected foreign language;	The student uses basic terminology of the philosophy of nature and science in	

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

		English, pertaining to issues in contemporary philosophy of nature.	
FI1_W08	the ability to reconstruct and construct various forms of argumentation, referring to the basic normative premises of a given position or to worldview assumptions or cultural representations.	The student describes the methodological and subject-specific characteristics of modern natural philosophy, including the relationships between the natural sciences and philosophy.	
FI1_U07	the ability to independently translate from English or another selected foreign language into Polish moderately complex texts containing philosophical terminology;	The student translates and explains philosophical excerpts from English-language texts concerning nature and the order of nature.	
FI1_U10	the subject matter and methodological specificity of philosophy, as well as the basic research methods and argumentative strategies characteristic of the main philosophical subdisciplines;	The student reconstructs and evaluates basic types of argumentation found in philosophical and natural science debates (e.g., determinism, emergentism, teleology).	
FI1_U11	to use their existing language skills in accordance with the requirements defined for level B2 of the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR), in particular: can communicate to an extent that enables free conversation with foreigners on general topics and on subjects related to the historical changes in the study of nature; can independently prepare and deliver an oral presentation presenting her/his view on a chosen topic within the field of natural philosophy and give arguments for and against; can defend her/his theses.	He/She uses English at the B2 level – understands and expresses in writing the basic ideas and philosophical problems related to the study of nature.	Class discussion, oral exam
FI1_K06	Constantly improving his/her language skills and independently making use of the sources available for this purpose.	The student recognizes the significance of contemporary philosophical interpretations of nature for shaping her/his own worldview and demonstrates a willingness to deepen them through historical, personal, and social reflection.	

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Lecture using multimedia aids. Discussion based on questions asked by students.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30(60)	3
	udział w konsultacjach	10	

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	25	3
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	50	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNKI DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 4 nieobecności (więcej = brak
dopuszczenia do egzaminu)
- Przeczytanie lektur obowiązkowych (lista powyżej)
- Aktywne uczestnictwo w dyskusjach i przygotowanie pytań problemowych w języku
angielskim (minimum 3 pytania w semestrze)

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywność na zajęciach i jakość przygotowanych pytań – 10 pkt

Student przygotowuje minimum 3 pytania problemowe w języku angielskim w semestrze dotyczące omawianych zagadnień filozofii naturalnej

Kryteria oceny pytań:
• Pytanie odnosi się bezpośrednio do omawianego zagadnienia (astrologia, alchemia, Newton, Royal Society, itd.)
• Pytanie wymaga analizy/interpretacji filozoficznej, nie tylko faktów
• Pytanie pokazuje zrozumienie kontekstu historyczno-filozoficznego
• Poprawność językowa (angielski)

Skala: 0-3 pkt za każde z 3 pytań + 1 pkt za aktywność w dyskusjach

2. Egzamin ustny w języku angielskim – 40 pkt

Forma: Rozmowa egzaminacyjna (oral exam) na podstawie 2 pytań losowanych z puli
Czas: około 20-25 minut
Zakres: Cały materiał z wykładu i lektur obowiązkowych

Struktura egzaminu:

• Pytanie 1 – Teoretyczne (20 pkt)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Dotyczy głównych koncepcji, teorii i stanowisk w filozofii naturalnej XVII-XVIII w.

Kryteria oceny:
- Knowledge and understanding of philosophical concepts (0-8 pkt)
- Ability to present different theoretical positions (0-7 pkt)
- References to discussed authors and texts (0-5 pkt)

• Pytanie 2 – Problemowe/Komparatywne (20 pkt)
Dotyczy zastosowania teorii i porównania stanowisk

Kryteria oceny:
- Ability to analyze philosophical problems (0-8 pkt)
- Application of learned theories and concepts (0-7 pkt)
- Critical thinking and comparative analysis (0-5 pkt)

SUMA PUNKTÓW: 50 punktów

WARUNEK ZALICZENIA PRZEDMIOTU:

1. Spełnienie wymagań dotyczących obecności (max. 4 nieobecności)

2. Uzyskanie minimum 50% punktów z egzaminu ustnego:
minimum 20 punktów z 40 możliwych

3. Uzyskanie minimum 50% punktów łącznie:
minimum 25 punktów ze wszystkich składowych

UWAGA: Egzamin przeprowadzany jest w języku angielskim. Niespełnienie warunku 2
(próg z egzaminu) skutkuje oceną niedostateczną niezależnie od łącznej liczby punktów.

Skala ocen końcowa:
- 46–50 pkt (92–100%) – bardzo dobry (5.0)
- 42–45 pkt (84–90%) – dobry plus (4.5)
- 38–41 pkt (76–82%) – dobry (4.0)
- 33–37 pkt (66–74%) – dostateczny plus (3.5)
- 25–32 pkt (50–64%) – dostateczny (3.0)
- 0–24 pkt (0–48%) – niedostateczny (2.0)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

UWAGA: Pytania egzaminacyjne będą dotyczyły zarówno treści wykładu, jak i lektury
obowiązkowej.

Literatura obowiązkowa

1.	"The new natural philosophy of the seventeenth century", "The Relations between Natural Philosophy and Science in the Seventeenth and Nineteenth Centuries" in: E. Grant, *A History of Natural Philosophy From the Ancient World to the Nineteenth Century*, Cambridge University Press, Cambridge 2007.

Literatura uzupełniająca

1.	R. S. Westfall "The Scientific Revolution reasserted"; B. Dobbs, "Newton as Final Cause and First Mover" in: *Rethinking the Scientific Revolution* ed. M. J. Osler, Cambridge University Press, Cambridge 2000.
2.	B. Moran, *Distilling Knowledge. Alchemy, Chemistry, and the Scientific Revolution*, Harvard University Press, Cambridge Massachusetts, 2005.
3.	S. Gaukroger, „The Unity of Natural Philosophy and the End of Scientia" in: *Scientia in Early Modern Philosophy* ed. T. Sorell et al., Springer Science -Business Media, Dordrecht Heidelberg London New York 2010.
	- The literature will be made available to students.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	ML: How Culture and Society Shape Science
Prowadzący	dr Michał Wagner
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	I, II lub III
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Angielski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy z grupy Wykład monograficzny w j. angielskim z zakresu subdyscyplin filozofii do wyboru
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W03; FI1_W08; FI1_U07; FI1_U10; FI1_U11; FI1_K06
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Wykład monograficzny/Monograph lecture
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	6
Wymagania wstępne	Appropriate competence in the English language.
Opis i cele przedmiotu	The course examines the interplay between the internal intellectual development of science and its broader social, cultural, and economic contexts. It introduces key approaches in the history and philosophy of science, from internalist reconstructions of scientific progress to externalist analyses that emphasize science's embeddedness in society. Through both theoretical discussions and focused case studies, students engage with influential models of scientific development, including Ludwik Fleck's concept of thought collectives, Thomas Kuhn's theory of paradigms and scientific revolutions, and Paul Feyerabend's epistemological anarchism. Historical examples—such as Boris Hessen's study of Newton's work in relation to 17th-century economic structures, Paul Forman's analysis of the cultural origins of quantum mechanics, and debates over Charles Darwin's theological influences—serve to illustrate the methods and stakes of contextual analysis. The course also explores

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	contemporary historiographical contributions, such as G. Levits and U. Hossfeld's work on metaparadigms in German biology. By combining methodological reflection with concrete historical case studies, the course aims to equip students with analytical tools for understanding science as both a cognitive enterprise and a cultural phenomenon. Students will learn to critically assess explanations of scientific change, recognize the variety of factors shaping scientific knowledge, and appreciate the ongoing dialogue between scientific ideas and their historical contexts.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Introduction	2
2.	Defining Science: Between Internalism and Externalism	2
3.	Models of Scientific Development: An Introduction to the History and Philosophy of Science	2
4.	Science as Part of Culture: An Introduction to the Sociology of Science	2
5.	Case Study: B. Hessen's Analysis of the Social and Economic Context of Newton's Research	4
6.	Ludwik Fleck and the Social Construction of Scientific Facts	2
7.	Case Study: P. Forman's Analysis of the Birth of Quantum Mechanics	4
8.	Paul Feyerabend's Epistemological Anarchism and Critique of the Scientific Method	2
9.	Case Study: The Question of Charles Darwin's Theological Influences	4
10.	Thomas Kuhn's Philosophy of Science: Paradigms and Scientific Revolutions	2
11.	Case Study: G. Levits and U. Hossfeld on Metaparadigms in German Biology	4
	Łącznie godzin:	30

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)* *(knows and understands/is able to/is ready to)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W03	podstawową terminologię filozoficzną w języku angielskim lub wybranym języku obcym	Posługuje się podstawową terminologią filozofii nauki w języku angielskim, dotyczącą zagadnień współczesnej filozofii i historii nauki.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	Student opisuje specyfikę metodologiczną i przedmiotową współczesnej filozofii i socjologii nauki, w tym relacje między naukami przyrodniczymi a filozofią i naukami społecznymi.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny
FI1_U07	samodzielnie tłumaczyć z języka angielskiego lub wybranego języka obcego na język polski średnio trudne wypowiedzi zawierające terminologię filozoficzną	Student tłumaczy i wyjaśnia filozoficzne fragmenty tekstów anglojęzycznych dotyczących filozofii i historii nauki.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny
FI1_U10	rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	Rekonstruuje i ocenia podstawowe typy argumentacji występujące w debatach z zakresu filozofii i historii nauki.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny
FI1_U11	wykorzystywać posiadane umiejętności językowe zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, a w szczególności: potrafi porozumiewać się w stopniu umożliwiającym swobodną konwersację z obcokrajowcami na tematy ogólne oraz związane ze studiowaną tematyką; potrafi samodzielnie przygotować i wygłosić prezentację ustną, przedstawiając swój pogląd na dany temat (w tym także na tematy związane ze studiowanym kierunkiem) oraz podając argumenty za i przeciw; potrafi bronić swoich tez	Formułuje odpowiedzi w języku angielskim na pytania problemowe dotyczące treści filozoficznych	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

FI1_K06	ustawicznego pogłębiania swoich umiejętności językowych oraz samodzielnego wykorzystywania w tym celu dostępnych mu źródeł	Dąży do stałego rozwijania kompetencji filozoficznych w języku angielskim, wykazując inicjatywę w wyszukiwaniu i analizie dostępnych źródeł.	Dyskusja na zajęciach; egzamin ustny
FI1_W03	basic philosophical terminology in English or another selected foreign language;	The student uses basic philosophy of science terminology in English, pertaining to issues in contemporary philosophy and history of science.	Class discussion, oral exam, analysis of the text
FI1_W08	the ability to reconstruct and construct various forms of argumentation, referring to the basic normative premises of a given position or to worldview assumptions or cultural representations.	The student describes the methodological and subject-specific features of contemporary philosophy and sociology of science, including the relationships between the natural sciences, philosophy, and the history.	Class discussion, oral exam, analysis of the text
FI1_U07	the ability to independently translate from English or another selected foreign language into Polish moderately complex texts containing philosophical terminology;	The student translates and explains philosophical excerpts from English-language texts concerning the philosophy and history of science.	Class discussion, oral exam, analysis of the text
FI1_U10	the subject matter and methodological specificity of philosophy, as well as the basic research methods and argumentative strategies characteristic of the main philosophical subdisciplines;	The student reconstructs and evaluates the main types of argumentation found in debates within the philosophy and history of science (i.e. externalism, internalism, paradigm, incommensurability)	Class discussion, oral exam, analysis of the text
FI1_U11	use the acquired language skills in line with the requirements specified for level B2 of the Common European Framework of Reference for Languages, in particular: is able to communicate at a level that allows for a free conversation with foreigners on general topics and topics related to the subject being studied; is able to independently prepare and deliver an oral presentation, presenting his/her view on a given topic (including topics related to the field of study) and giving arguments for and against; is able to defend his/her theses	The student formulates responses in English to problem-solving questions about philosophical content.	Class discussion, oral exam, analysis of the text
FI1_K06	continuous improvement of one's language skills and independent use of available sources for this purpose	The student strives to continually develop philosophical competence in English, demonstrating initiative in searching for and analyzing available sources.	Class discussion, oral exam, analysis of the text

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Lecture using multimedia aids. Discussion based on questions asked by students. Interpretation and critical analysis of source texts

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w konsultacjach	30	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	60	4
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	60	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNKI DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 4 nieobecności (więcej = brak dopuszczenia do egzaminu)
- Przeczytanie fragmentów lektur obowiązkowych wskazanych przez prowadzącego
- Aktywne uczestnictwo w dyskusjach i przygotowanie pytań problemowych w języku angielskim (minimum 3 pytania w semestrze)

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywność na zajęciach i jakość przygotowanych pytań – 10 pkt

   Student przygotowuje minimum 3 pytania problemowe w języku angielskim w semestrze dotyczące omawianych zagadnień

   Skala: 0-3 pkt za każde z 3 pytań + 1 pkt za aktywność w dyskusjach

2. Egzamin ustny w języku angielskim – 40 pkt

   Forma: Rozmowa egzaminacyjna (oral exam) na podstawie 2 pytań losowanych z puli
   Czas: około 20-25 minut
   Zakres: Cały materiał z wykładu i wskazane fragmenty lektur

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Struktura egzaminu:

• Pytanie 1 – Teoretyczne (20 pkt)
Dotyczy głównych koncepcji, teorii i stanowisk w filozofii i socjologii nauki

Kryteria oceny:
- Knowledge and understanding of philosophical concepts (0-8 pkt)
- Ability to present different theoretical positions (0-7 pkt)
- References to discussed authors and case studies (0-5 pkt)

• Pytanie 2 – Case Study/Problemowe (20 pkt)
Dotyczy konkretnych studiów przypadku i ich implikacji filozoficznych

Kryteria oceny:
- Understanding of the case study and its context (0-8 pkt)
- Application of theoretical frameworks to analyze the case (0-7 pkt)
- Critical thinking and evaluation of arguments (0-5 pkt)

SUMA PUNKTÓW: 50 punktów

WARUNEK ZALICZENIA PRZEDMIOTU:

1. Spełnienie wymagań dotyczących obecności (max. 4 nieobecności)

2. Uzyskanie minimum 50% punktów z egzaminu ustnego:
minimum 20 punktów z 40 możliwych

3. Uzyskanie minimum 50% punktów łącznie:
minimum 25 punktów ze wszystkich składowych

UWAGA: Egzamin przeprowadzany jest w języku angielskim. Niespełnienie warunku 2
(próg z egzaminu) skutkuje oceną niedostateczną niezależnie od łącznej liczby punktów.

Skala ocen końcowa:
- 46–50 pkt (92–100%) – bardzo dobry (5.0)
- 42–45 pkt (84–90%) – dobry plus (4.5)
- 38–41 pkt (76–82%) – dobry (4.0)
- 33–37 pkt (66–74%) – dostateczny plus (3.5)
- 25–32 pkt (50–64%) – dostateczny (3.0)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- 0–24 pkt (0–48%) – niedostateczny (2.0)

ZALECANE LEKTURY DO EGZAMINU:
Fragmenty tekstów będą wskazane przez prowadzącego w trakcie semestru.

UWAGA: Pytania egzaminacyjne będą dotyczyły zarówno treści wykładu, jak i wskazanych
fragmentów lektur.

Literatura obowiązkowa

1.	Hessen, B., *The Social and Economic Roots of Newton's Principia* in: Freudenthal, G., McLaughlin, P. (eds) *The Social and Economic Roots of the Scientific Revolution*, pp. 41–101. Boston Studies in the Philosophy of Science 278. Springer, Dordrecht. [on-line: https://surplusvalue.org.au/Science_Environment/Hessen%20Social%20&%20Economic%20Roots%20Newtons%20Principia.pdf].
2.	Forman, P. (1971) "Weimar Culture, Causality, and Quantum Theory, 1918-1927: Adaptation by German Physicists and Mathematicians to a Hostile Intellectual Environment". *Historical Studies in the Physical Sciences* 3: 1-115. [on-line: https://www.researchgate.net/publication/261872821_Weimar_Culture_Causality_and_Quantum_Theory_1918-1927_Adaptation_by_German_Physicists_and_Mathematicians_to_a_Hostile_Intellectual_Environment].
3	Kohn, D. (1989) "Darwin's Ambiguity: The Secularization of Biological Meaning". *The British Journal for the History of Science* 22(02): 215 - 239 [on-line: https://www.researchgate.net/publication/231945646_Darwin's_Ambiguity_The_Secularization_of_Biological_Meaning].
4	Levit, G. S., Hossfeld, U., "Major Research Traditions in Twentieth-Century Evolutionary Biology", in: R. G. Delisle (ed) (2017) *The Darwinian Tradition in Context*, Cham: Springer [on-line: https://www.researchgate.net/publication/322142549_Major_Research_Traditions_in_Twentieth-Century_Evolutionary_Biology_The_Relations_of_Germany's_Darwinism_with_Them].

Literatura uzupełniająca

1.	Navarro, J., Tampakis, K., (2023) *Science, Religion and Nationalism. Local Perceptions and Global Historiographies*, Nowy York; Routledge (selected excerpts).
2.	Psillos S., Curd, M. (2010) *The Routledge Companion To Philosophy Of Science*, London, New York: Routledge.
The literature will be made available to students.	

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Translatorium: N. Wolterstorff, "Thomas Reid and the Story of Epistemology", Cambridge University Press, Cambridge 2001.
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Dariusz Kucharski
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	2025/26
Rok studiów	I, II v III
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy z grupy do wyboru na I, II lub III roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI2_W03; FI2_U06; FI2_U07; FI2_U11; FI2_K06
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia translatoryjne
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	4
Wymagania wstępne	Przygotowanie z zakresu historii filozofii nowożytnej. Znajomość podstawowych pojęć filozoficznych. Odpowiednie kompetencje w zakresie języka angielskiego.
Opis i cele przedmiotu	Tłumaczenie fragmentów książki Wolterstorffa ma na celu poszerzenie kompetencji językowych studentów oraz wiedzy dotyczącej epistemologii nowożytnej filozofii brytyjskiej. Autor przedstawia Reida jako radykalnego krytyka kartezjańskiego modelu epistemologii, dominującego od XVII wieku. Reid sprzeciwiał się poglądowi, że poznanie opiera się na bezpośrednim dostępie do idei w umyśle, a nie do rzeczywistości samej w sobie. Autor argumentuje, że Reid proponuje alternatywną epistemologię opartą na **zaufaniu do zdolności poznawczych człowieka** (tzw. *common sense epistemology*), które funkcjonują niezależnie od spekulatywnego sceptycyzmu. Wolterstorff pokazuje, że Reid nie tylko krytykował filozofów takich jak Descartes, Locke, Berkeley i Hume, ale też wyprzedzał późniejsze nurty w

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	filozofii, w tym niektóre idee współczesnej epistemologii zorientowanej na cnoty poznawcze czy naturalizm. Autor sugeruje, że Reid oferuje przemyślaną alternatywę dla klasycznego paradygmatu poznania, w którym wiedza wymaga całkowitego uzasadnienia.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie do zajęć	2
2.	The Way of Ideas: Structure and Motivation	6
3.	Reid's Analysis of Perception: The Standard Schema	6
4.	The Epistemology of Testimony	4
5.	Reid's Way with the Skeptic	6
6.	Common Sense	6
	Łącznie godzin:	30

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W03	podstawową terminologię filozoficzną w języku angielskim lub wybranym języku obcym	Student rozpoznaje terminologię filozoficzną w języku angielskim z zakresu nowożytnej i współczesnej epistemologii, w szczególności w ujęciu szkoły szkockiej i jej interpretacji u Wolterstorffa.	Tłumaczenie na zajęciach; tłumaczenie w ramach zaliczenia
FI1_U06	formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych	Student identyfikuje i rekonstruuje problemy filozoficzne obecne w analizowanym tekście, formułując je jasno w języku polskim.	Tłumaczenie na zajęciach; tłumaczenie w ramach zaliczenia
FI1_U07			
samodzielnie tłumaczyć z języka angielskiego lub wybranego języka obcego na język polski średnio trudne wypowiedzi zawierające terminologię filozoficzną	Student samodzielnie tłumaczy z angielskiego na polski średnio trudny tekst filozoficzny uwzględniając jego kontekst historyczno-filozoficzny.	Tłumaczenie na zajęciach; tłumaczenie w ramach zaliczenia	
FI1_U11			
wykorzystywać posiadane umiejętności językowe zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, a w szczególności: potrafi porozumiewać się w stopniu umożliwiającym swobodną konwersację z obcokrajowcami na tematy ogólne oraz związane ze studiowaną tematyką; potrafi samodzielnie przygotować i wygłosić prezentację ustną, przedstawiając swój pogląd na dany temat (w tym także na tematy	Student czyta ze zrozumieniem teksty filozoficzne po angielsku na poziomie B2, w szczególności z zakresu epistemologii zachowując precyzję pojęciową i kontekst terminologiczny	Tłumaczenie na zajęciach; tłumaczenie w ramach zaliczenia	

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

związane ze studiowanym kierunkiem) oraz podając argumenty za i przeciw; potrafi bronić swoich tez			
FI1_K06			
ustawicznego pogłębiania swoich umiejętności językowych oraz samodzielnego wykorzystywania w tym celu dostępnych mu źródeł	Rozwija swoje umiejętności językowe i filozoficzne poprzez samodzielne korzystanie z narzędzi translatorycznych, słowników i opracowań pomocniczych.	Tłumaczenie na zajęciach; tłumaczenie w ramach zaliczenia	

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wspólne tłumaczenie tekstu; wykład i analiza zawartości merytorycznej tekstu

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	5	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	30	2
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

Tłumaczenia na zajęciach – 15 pkt

Forma: Cotygodniowe tłumaczenia fragmentów tekstów filozoficznych
Termin: każde zajęcia

Kryteria oceny każdego tłumaczenia (0-1 pkt):
- Poprawność tłumaczenia terminologii filozoficznej (0-0.4 pkt)
- Zachowanie sensu filozoficznego (0-0.3 pkt)
- Poprawność językowa polskiego (0-0.2 pkt)
- Styl i czytelność (0-0.1 pkt)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Ocena końcowa: średnia z ~15 tłumaczeń cotygodniowych

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 15 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 7 pkt łącznie (50%)
- Minimum 50% tłumaczeń oddanych (min. 7-8 tłumaczeń)

Skala ocen końcowa:
0-6 pkt (0-40%) – 2.0 | 7-8 pkt (47-53%) – 3.0 | 9-10 pkt (60-67%) – 3.5 | 11-12 pkt (73-80%) – 4.0 | 13 pkt (87%) – 4.5 | 14-15 pkt (93-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	N. Wolterstorff, "Thomas Reid and the Story of Epistemology", Cambridge University Press, Cambridge 2001.

Literatura uzupełniająca

1.	F. Copleston, *Historia filozofii*, t. 5, IW PAX 1997.
2.	A. Grzeliński, *Doświadczenie i rozum. Empiryzm Johna Locke'a*, UMK 2019.
3.	D. Kucharski,*Sceptycyzm i dyskusja z nim w filozofii George'a Berkeleya i Thomasa Reida*, Studia Philosophiae Christianae 46 (2010) 2, s. 25-47.
4.	D. Kucharski, *Natura przedmiotu spostrzeżenia zmysłowego w ujęciu Thomasa Reida,* Studia Philosophiae Christianae 48 (2012) 3, s. 55-75.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Translatorium: Skepticism and the Limits of Knowledge
Prowadzący	Mgr Martyna Filcek
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	2025/26
Rok studiów	I v II v III
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Przedmioty do wyboru I, II v III rok
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W03; FI1_U06; FI1_U07; FI1_U11; FI1_K06;
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	ćwiczenia (translatoryjne)
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Podstawowa znajomość języka angielskiego.
Opis i cele przedmiotu	Celem zajęć jest rozwinięcie umiejętności czytania ze zrozumieniem, analizy i tłumaczenia tekstów filozoficznych w języku angielskim, w szczególności dotyczących problematyki sceptycyzmu i granic poznania. Studenci zapoznają się z klasycznymi i współczesnymi argumentami sceptycznymi, ćwicząc jednocześnie precyzyjne przekładanie terminologii filozoficznej na język polski. Zajęcia mają charakter warsztatowy – na każdych zajęciach tłumaczony jest fragment tekstu źródłowego, a studenci otrzymują oceny cząstkowe za przygotowanie i aktywność, które sumują się na ocenę końcową.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Wstęp do translatoryki. Specyfika tłumaczeń filozoficznych	2
2.	Wprowadzenie: sceptycyzm w filozofii – definicje, rodzaje, znaczenie.	2

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

3.	Sceptycyzm starożytny – Pyrron, Sekstus Empiryk (wybrane fragmenty)	4
4.	Sceptycyzm kartezjański – Medytacje I i II	4
5.	Sceptycyzm empiryczny	4
6.	Moore: Proof of an External World – analiza argumentu	4
7.	Problem Gettiera – omówienie i tłumaczenie oryginalnego artykułu	4
8.	Współczesne strategie anty-sceptyczne	4
9.	Sceptycyzm moralny i naukowy	2
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student... (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W03	podstawową terminologię filozoficzną w języku angielskim lub wybranym języku obcym	Student identyfikuje i objaśnia główne stanowiska sceptyczne w filozofii oraz ich znaczenie w historii idei.	Weryfikacja: Oceny cząstkowe z tłumaczeń
FI1_U06	formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych	Student formułuje i uzasadnia stanowisko wobec klasycznego lub współczesnego problemu sceptycznego.	Weryfikacja: Aktywność na zajęciach, tłumaczenie z komentarzem.
FI1_U07	samodzielnie tłumaczyć z języka angielskiego lub wybranego języka obcego na język polski średnio trudne wypowiedzi zawierające terminologię filozoficzną	Student analizuje i porównuje argumenty sceptyczne w tekstach źródłowych.	Weryfikacja: Analiza argumentów w formie pisemnej
FI1_U11	wykorzystywać posiadane umiejętności językowe zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, a w szczególności: potrafi porozumiewać się w stopniu umożliwiającym swobodną konwersację z obcokrajowcami na tematy ogólne oraz związane ze studiowaną	Student dokonuje krytycznej oceny przekładów tekstów filozoficznych pod kątem wierności terminologii. Student potrafi przygotować krótką wypowiedź w języku angielskim na temat omawianego tekstu.	Weryfikacja: Oceny cząstkowe za tłumaczenia

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	tematyką; potrafi samodzielnie przygotować i wygłosić prezentację ustną, przedstawiając swój pogląd na dany temat (w tym także na tematy związane ze studiowanym kierunkiem) oraz podając argumenty za i przeciw; potrafi bronić swoich tez		
FI1_K06	ustawicznego pogłębiania swoich umiejętności językowych oraz samodzielnego wykorzystywania w tym celu dostępnych mu źródeł	Student wykazuje gotowość do samodzielnego korzystania z anglojęzycznych źródeł filozoficznych.	Weryfikacja: Udział w zajęciach, praca własna

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Dyskusja, wspólna analiza tekstu, wspólne oraz samodzielne tłumaczenia

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	30	1

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

Tłumaczenia na zajęciach – 15 pkt

Forma: Cotygodniowe tłumaczenia fragmentów tekstów filozoficznych
Termin: każde zajęcia

Kryteria oceny każdego tłumaczenia (0-1 pkt):
- Poprawność tłumaczenia terminologii filozoficznej (0-0.4 pkt)
- Zachowanie sensu filozoficznego (0-0.3 pkt)
- Poprawność językowa polskiego (0-0.2 pkt)
- Styl i czytelność (0-0.1 pkt)

Ocena końcowa: średnia z ~15 tłumaczeń cotygodniowych

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 15 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 7 pkt łącznie (50%)
- Minimum 50% tłumaczeń oddanych (min. 7-8 tłumaczeń)

Skala ocen końcowa:
0-6 pkt (0-40%) – 2.0 | 7-8 pkt (47-53%) – 3.0 | 9-10 pkt (60-67%) – 3.5 | 11-12 pkt (73-80%) – 4.0 | 13 pkt (87%) – 4.5 | 14-15 pkt (93-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Brzezicka Barbara, *Problematyka przekładu filozoficznego*
2.	Descartes, René - Meditations on First Philosophy, Project Gutenberg.
3.	Hume, David - An Enquiry Concerning Human Understanding, Project Gutenberg.
4.	Moore, G.E. - Proof of an External World, University of Michigan Archive.
5.	Stroud, Barry - The Significance of Philosophical Scepticism (fragmenty dostępne online).
6.	Stanford Encyclopedia of Philosophy - hasło Skepticism

Literatura uzupełniająca

1.	Putnam, Hilary - Brains in a Vat, University of Minnesota.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Translatorium: Ch.Taylor, "A Secular Age", part 1
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Paweł Mazanka
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	I v II v III
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy z grupy do wyboru dla I, II lub III roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W03; FI1_U06; FI1_U07; FI1_U11; FI1_K06
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia translatoryjne
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Podstawowa znajomość języka angielskiego
Opis i cele przedmiotu	Zajęcia koncentruję się na przekładzie wybranych fragmentów „A Secular Age” (2007), kanadyjskiego filozofa Charlesa Taylora. Jest to jedno z najważniejszych dzieł Taylora, w którym analizuje przemiany nowoczesności, głównie w aspekcie religii. Wprowadzeniem do zajęć będzie skrótowe zapoznanie się z bardzo ważnym dziełem Mortimera J. Adlera: "How To Read A Book" (1972). Translatorium z filozofii pogłębia znajomości języka angielskiego i polskiego w rejestrze filozoficznym; rozwija umiejętności analityczne tekstu źródłowego i krytycznego myślenia; uczy korzystania z narzędzi wspomagających tłumaczenie, jak również prowadzi do refleksji nad rolą tłumacza.

Treści programowe

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie do zajęć.	2
2.	Mortimer J. Adler, "How To Read A Book" - main and most important ideas.	8
3.	Ch. Taylor, "A Secular Age" – Introduction, pp: 1- 22.	6
4.	The Bastions of faith (The Bulwarks of Belief), pp. 25-89.	6
5.	The Turning Point, pp. 221-298.	8
	Łącznie godzin:	30

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W03	podstawową terminologię filozoficzną w języku angielskim lub wybranym języku obcym.	FI1_W03 – student/ka podaje przykłady zastosowania podstawowej terminologii filozoficznej w języku angielskim dotyczącej filozofii religii i nowoczesności, zwłaszcza pojęć używanych przez Charlesa Taylora.	Prezentacja na zajęciach
FI1_U06	formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych.	FI1_U06 - student/ka identyfikuje i interpretuje złożone problemy filozoficzne poruszane w analizowanym fragmencie, artykułując je w języku polskim.	Dyskusja nad wybranym tekstem filozoficznym.
FI1_U07	samodzielnie tłumaczyć z języka angielskiego lub wybranego języka obcego na język polski średnio trudne wypowiedzi zawierające terminologię filozoficzną.	FI1_U07 - student/ka samodzielnie tłumaczy średnio trudne fragmenty tekstu filozoficznego z angielskiego na polski, uwzględniając kontekst filozoficzny i kulturowy.	Dyskusja na zajęciach, projekt indywidualny.
FI1_U11	wykorzystywać posiadane umiejętności językowe zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, a w szczególności: potrafi porozumiewać się w stopniu umożliwiającym swobodną konwersację z obcokrajowcami na tematy ogólne oraz związane ze studiowaną tematyką; potrafi samodzielnie przygotować i wygłosić prezentację ustną, przedstawiając swój pogląd na dany temat (w tym także na tematy związane ze studiowanym kierunkiem) oraz podając argumenty za i przeciw; potrafi bronić swoich tez.	FI1_U11 - student/ka czyta ze zrozumieniem tekst filozoficzny w języku angielskim na poziomie B2 oraz dokonuje przekładu z zachowaniem precyzji terminologicznej i sensu oryginału.	Dyskusja nad wybranym tekstem filozoficznym.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

FI1_K06	ustawicznego pogłębiania swoich umiejętności językowych oraz samodzielnego wykorzystywania w tym celu dostępnych mu źródeł.	FI1_K06 - student/ka systematycznie rozwija umiejętności językowe i filozoficzne, korzystając z dostępnych narzędzi tłumaczeniowych i literatury wspomagającej.	Projekt indywidualny.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Tłumaczenie i analiza tekstów filozoficznych. Prezentacje ustne.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, tłumaczenie)*	20	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, tłumaczenie, prezentacja,)*	10	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 3 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywny udział w zajęciach – 20 pkt

Ocena ciągła przez semestr

Składniki:
• Przygotowanie cotygodniowych tłumaczeń (0-10 pkt)
• Aktywność w dyskusji nad przekładem (0-10 pkt)

Kryteria:
• Systematyczność przygotowania
• Jakość propozycji tłumaczeniowych
• Udział w analizie i poprawianiu tłumaczeń

2. Zaliczenie pisemne – 30 pkt

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Forma: Tłumaczenie pisemne fragmentu "A Secular Age" (90 minut)
Termin: ostatnie zajęcia
Długość: 2-3 strony tekstu angielskiego

Kryteria oceny:
• Poprawność tłumaczenia terminologii filozoficznej Taylora (0-12 pkt)
• Zachowanie sensu i stylu oryginału (0-10 pkt)
• Poprawność językowa polskiego (0-6 pkt)
• Czytelność i spójność przekładu (0-2 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 50 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 26 pkt łącznie (52%)
- Minimum 15 pkt z zaliczenia pisemnego (50% z 30 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-25 pkt (0-50%) – 2.0 | 26-30 pkt (52-60%) – 3.0 | 31-35 pkt (62-70%) – 3.5 | 36-40 pkt (72-80%) – 4.0 | 41-45 pkt (82-90%) – 4.5 | 46-50 pkt (92-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Charles Taylor, „A Secular Age”, Harvard 2007.
2.	Mortimer J. Adler, Charles Van Doren, "How To Read A Book", New York 1972.

Literatura uzupełniająca

1.	Mario Bunge, "Philosophical Dictionary", New York 2002.
2.	Dietrich Von Hildebrand, "What is Philosophy", London and New York 1999.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Translatorium: Ch.Taylor, "A Secular Age", part 2
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Paweł Mazanka
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	I v II v III
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy z grupy do wyboru dla I, II i III roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W03; FI1_U06; FI1_U07; FI1_U11; FI1_K06
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia translatoryjne
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Podstawowa znajomość języka angielskiego
Opis i cele przedmiotu	W drugim semestrze tłumaczyć wybrane fragmenty książki kanadyjskiego filozofa Charlesa Taylora: „A Secular Age” (2007). Jest to jedno z najważniejszych dzieł Taylora, w którym analizuje przemiany nowoczesności, głównie w aspekcie religii. Translatorium to będzie w pewnym sensie kontynuacją translatorium z pierwszego semestru. Jednakże nie ma wymogu uczestniczenia w zajęciach w pierwszym semestrze, bowiem translatorium w semestrze letnim stanowi odrębną jednostkę dydaktyczną. Translatorium z filozofii pogłębia znajomości języka angielskiego i polskiego w rejestrze filozoficznym; rozwija umiejętności analityczne tekstu źródłowego i krytycznego myślenia; uczy korzystania z narzędzi wspomagających tłumaczenie, jak również prowadzi do refleksji nad rolą tłumacza.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie do zajęć.	2
2.	Concerns of Modernity, pp. 221- 298.	6
3.	The Expanding Universe of Unbelief, pp. 352-376.	7
4.	Nineteenth - Century Trajectories, pp. 376-422.	7
5.	Religion Today, pp. 505- 538.	8
	Łącznie godzin:	30

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W03	podstawową terminologię filozoficzną w języku angielskim lub wybranym języku obcym.	podaje przykłady zastosowania podstawowej terminologii filozoficznej w języku angielskim dotyczącej filozofii religii i nowoczesności, zwłaszcza pojęć używanych przez Charlesa Taylora.	Prezentacja na zajęciach
FI1_U06	formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych.	identyfikuje i interpretuje złożone problemy filozoficzne poruszane w analizowanym fragmencie, artykułując je w języku polskim.	Dyskusja nad wybranym tekstem filozoficznym.
FI1_U07	samodzielnie tłumaczyć z języka angielskiego lub wybranego języka obcego na język polski średnio trudne wypowiedzi zawierające terminologię filozoficzną.	samodzielnie tłumaczy średnio trudne fragmenty tekstu filozoficznego z angielskiego na polski, uwzględniając kontekst filozoficzny i kulturowy.	Dyskusja na zajęciach, projekt indywidualny.
FI1_U11	wykorzystywać posiadane umiejętności językowe zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, a w szczególności: potrafi porozumiewać się w stopniu umożliwiającym swobodną konwersację z obcokrajowcami na tematy ogólne oraz związane ze studiowaną tematyką; potrafi samodzielnie przygotować i wygłosić prezentację ustną, przedstawiając swój pogląd na dany temat (w tym także na tematy związane ze studiowanym kierunkiem) oraz podając argumenty za i przeciw; potrafi bronić swoich tez.	czyta ze zrozumieniem tekst filozoficzny w języku angielskim na poziomie B2 oraz dokonuje przekładu z zachowaniem precyzji terminologicznej i sensu oryginału.	Dyskusja nad wybranym tekstem filozoficznym.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

FI1_K06	ustawicznego pogłębiania swoich umiejętności językowych oraz samodzielnego wykorzystywania w tym celu dostępnych mu źródeł.	Systematycznie rozwija umiejętności językowe i filozoficzne, korzystając z dostępnych narzędzi tłumaczeniowych i literatury wspomagającej.	Projekt indywidualny.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Tłumaczenie i analiza tekstów filozoficznych. Prezentacje ustne.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	2	
	udział w konsultacjach	15	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, tłumaczenie)*	10	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, tłumaczenie prezentacja)*	20	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 3 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywny udział w zajęciach – 20 pkt

Ocena ciągła przez semestr

Składniki:
• Przygotowanie cotygodniowych tłumaczeń (0-10 pkt)
• Aktywność w dyskusji nad przekładem (0-10 pkt)

Kryteria:
• Systematyczność przygotowania
• Jakość propozycji tłumaczeniowych
• Udział w analizie i poprawianiu tłumaczeń

2. Zaliczenie pisemne – 30 pkt

Forma: Tłumaczenie pisemne fragmentu "A Secular Age" (90 minut)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Termin: ostatnie zajęcia
Długość: 2-3 strony tekstu angielskiego

Kryteria oceny:
• Poprawność tłumaczenia terminologii filozoficznej Taylora (0-12 pkt)
• Zachowanie sensu i stylu oryginału (0-10 pkt)
• Poprawność językowa polskiego (0-6 pkt)
• Czytelność i spójność przekładu (0-2 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 50 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 26 pkt łącznie (52%)
- Minimum 15 pkt z zaliczenia pisemnego (50% z 30 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-25 pkt (0-50%) – 2.0 | 26-30 pkt (52-60%) – 3.0 | 31-35 pkt (62-70%) – 3.5 | 36-40 pkt (72-80%) – 4.0 | 41-45 pkt (82-90%) – 4.5 | 46-50 pkt (92-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Charles Taylor, „A Secular Age”, Harvard 2007.
2.	Mortimer J. Adler, Charles Van Doren, "How To Read A Book", New York 1972.

Literatura uzupełniająca

1.	Mario Bunge, "Philosophical Dictionary", New York 2002.
2.	Dietrich Von Hildebrand, "What is Philosophy", London and New York 1999.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Mentoring 1
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Michał Zembrzuski
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	nd.
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	II
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy dla II roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W08; FI1_W09; FI1_U02; FI1_U06; FI1_U09; FI1_K03
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Konwersatorium (tutoring)
Liczba godzin	5
Liczba ECTS	1
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Celem zajęć jest pogłębienie i uporządkowanie wiedzy z obszaru filozofii poprzez kontakt bezpośredni nakierowany na potrzeby każdego studenta. Celem jest rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia i samodzielnej analizy problemów w ramach współpracy z osobami, które mogą profesjonalnie prowadzić studenta (w tym aspekcie kluczowe staje się wspieranie umiejętności prezentacji własnych opinii i wyników pracy w formie ustnej). W zajęciach mentoringu kluczowe staje się kształtowanie umiejętności formułowania problemów badawczych i poszukiwania kreatywnych rozwiązań. Celem zajęć jest również wsparcie studenta w planowaniu ścieżki naukowej, wsparcie w przygotowaniu projektów badawczych i przygotowaniu prac dyplomowych.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

1.	Diagnoza potrzeb i celów studenta – ustalenie indywidualnych celów rozwojowych. Planowanie ścieżki pracy – harmonogram działań i sposoby monitorowania postępów.	1
2.	Wprowadzenie do pracy badawczej/projektowej – formułowanie problemów, dobór metod. Analiza i ocena źródeł – wyszukiwanie literatury, danych, ocena wiarygodności w ramach prowadzonej pracy naukowej. Rozwój umiejętności analitycznych i twórczych – techniki rozwiązywania problemów.	2
3.	Opracowywanie wyników pracy – strukturyzacja materiału, wnioskowanie. Prezentacja efektów – wystąpienia ustne, prezentacje multimedialne. Refleksja i samoocena – analiza postępów, planowanie dalszych działań.	2
	Łącznie godzin:	5

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI2_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	1) Student wymienia główne subdyscypliny filozoficzne (np. epistemologia, ontologia, etyka, logika, estetyka). 2) Student opisuje różnice między metodami badawczymi stosowanymi w różnych dziedzinach filozofii. 3) Student charakteryzuje typowe strategie argumentacyjne właściwe dla głównych nurtów filozoficznych. 4) Student identyfikuje związki między metodologią a specyfiką tematyczną danej subdyscypliny filozoficznej. 5) Student przytacza przykłady zastosowania określonych metod badawczych w analizie filozoficznej.	Rozmowa w trakcie indywidualnego spotkania.
FI2_W09	sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	Student analizuje możliwości wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych do pozyskiwania i interpretacji materiałów źródłowych w filozofii.	Rozmowa w trakcie indywidualnego spotkania.
FI2_U02	czytać i interpretować zaawansowany tekst filozoficzny oraz poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną	Student czyta i interpretuje zaawansowany tekst filozoficzny oraz stosuje poznaną terminologię filozoficzną.	Rozmowa w trakcie indywidualnego spotkania.
FI2_U06	formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych	Student formułuje złożone problemy filozoficzne, stawia tezy oraz prezentuje i uzasadnia własne poglądy w kontekście społeczno-kulturowym.	Rozmowa w trakcie indywidualnego spotkania.
FI2_U09	prowadzić, we współpracy z innymi profesjonalistami, samodzielną pracę badawczą, umożliwiającą rozwój naukowy i podnoszenie kwalifikacji profesjonalnych	Student prowadzi na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu badawczego.	Rozmowa w trakcie indywidualnego spotkania.
FI2_K03	samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	Student samodzielnie inicjuje i podejmuje proste działania badawcze, organizuje efektywnie własną pracę i krytycznie ocenia jej zaawansowanie.	Rozmowa w trakcie indywidualnego spotkania.

Metody dydaktyczne

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Indywidualne konsultacje merytoryczne. Wspólne formułowanie projektów badawczych lub problemowych. Prezentacja i wystąpienie ustne.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	5	0,5
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	5	
	udział w konsultacjach	5	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	5	0,5
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	5	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na wszystkich indywidualnych spotkaniach jest obowiązkowa (5 spotkań)

Na ocenę końcową składają się:

1. Przygotowanie do realizacji projektu badawczego – 50 pkt

   Forma: Rozmowa indywidualna + przedstawienie projektu
   Termin: w trakcie spotkań mentorskich

   Składniki:
   • Określenie tematu i celów badawczych (0-15 pkt)
   • Dobór metod badawczych (0-15 pkt)
   • Przewidywane wyniki i plan pracy (0-10 pkt)
   • Przygotowanie bibliografii wstępnej (0-10 pkt)

2. Znajomość narzędzi informatycznych – 50 pkt

   Forma: Rozmowa indywidualna + demonstracja umiejętności
   Termin: w trakcie spotkań mentorskich

   Zakres:
   • Bazy danych filozoficznych (0-15 pkt)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

• Menedżery literatury (Zotero, Mendeley) (0-15 pkt) • Cyfrowe biblioteki (0-10 pkt) • Narzędzia do analizy tekstu (0-10 pkt) ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 100 pkt WARUNEK ZALICZENIA: - Minimum 60 pkt łącznie (60%) - Obecność na wszystkich 5 spotkaniach indywidualnych Skala ocen końcowa: 0-59 pkt (0-59%) – 2.0 | 60-69 pkt (60-69%) – 3.0 | 70-79 pkt (70-79%) – 3.5 | 80-89 pkt (80-89%) – 4.0 | 90-94 pkt (90-94%) – 4.5 | 95-100 pkt (95-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Polak P., Trombik K., *Metodyka pracy naukowej w filozofii. Wprowadzenie do warsztatu cyfrowej humanistyki*, Kraków 2023.
2.	Jadacki J., *Jak studiować filozofię?*, Warszawa 1996.

Literatura uzupełniająca

1.	Czekierda P., Fingas B., Szala M., *Tutoring. Teoria, praktyka, studia przypadków*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2018.
2.	Matysek A., Tomaszczyk J. *Cyfrowy warsztat humanisty*, Warszawa 2020.
3.	Kautz T., *Zasady tworzenia prezentacji multimedialnych*, Gdynia 2006.
4.	Zenderowski R., *Praca magisterska. Jak pisać i obronić?Wskazówki metodologiczne*, Warszawa 2007.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Mentoring 1
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Dariusz Kucharski
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Roku akademicki	2024/25
Rok studiów	II
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy z grupy do wyboru na II roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W08; FI1_W09; FI1_U02; FI1_U06; FI1_U09; FI1_K03
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Konwersatorium (tutoring)
Liczba godzin	5
Liczba ECTS	1
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	W ramach zajęć będą omawiane indywidualne zadania edukacyjne. W szczególności, nauczyciel będzie pomagał studentom w przygotowaniu tez do egzaminów licencjackich i magisterskich z filozofii.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Zagadnienia wprowadzające do zajęć: ustalenie zasad pracy i wyjaśnienie wymagań, uszczegółowienie i zindywidualizowanie planu zajęć względem uczestników, ich potrzeb i zainteresowań	1
2.	Zainteresowania związane z programem studiów z uwzględnieniem kontekstu innych zainteresowań	2
3.	Twórcze i rozwojowe podejście do realizacji programu studiów	2
4.		
5.		

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	Łącznie godzin:	5

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	1) Student wymienia główne subdyscypliny filozoficzne (np. epistemologia, ontologia, etyka, logika, estetyka). 2) Student opisuje różnice między metodami badawczymi stosowanymi w różnych dziedzinach filozofii. 3) Student charakteryzuje typowe strategie argumentacyjne właściwe dla głównych nurtów filozoficznych. 4) Student identyfikuje związki między metodologią a specyfiką tematyczną danej subdyscypliny filozoficznej. 5) Student przytacza przykłady zastosowania określonych metod badawczych w analizie filozoficznej.	Sprawozdanie; prezentacja na zajęciach
FI1_W09	sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	Student objaśnia znaczenie wyszukiwarek ukierunkowanych na filozofię w procesie gromadzenia źródeł naukowych.	
FI1_U02	czytać i interpretować zaawansowany tekst filozoficzny oraz poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną	Student czyta i interpretuje zaawansowany tekst filozoficzny oraz stosuje poznaną terminologię filozoficzną.	
FI1_U06	formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych	Student formułuje złożone problemy filozoficzne, stawia tezy oraz artykułuje własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych.	
FI1_U09	prowadzić na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu badawczego	Student prowadzi na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu badawczego.	
FI1_K03	samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	Student samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze oraz efektywnie organizuje własną pracę i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania.	

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Dyskusja dotycząca problematyki omawianej na zajęciach

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	5	0,5
	udział w konsultacjach	1	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	12	0,5
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	5	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalna maksymalnie 1 nieobecność

Na ocenę końcową składają się:

Aktywny udział w indywidualnej dyskusji – 30 pkt

Forma: Indywidualne spotkania mentorskie (5 spotkań)
Termin: w trakcie semestru (student zapisuje się na spotkania)

Składniki:
- Przygotowanie do spotkań (lektury, materiały) (0-10 pkt)
- Aktywność w dyskusji filozoficznej (0-10 pkt)
- Rozwój zainteresowań filozoficznych (0-5 pkt)
- Praca nad projektem dyplomowym/planowanie kariery (0-5 pkt)

Kryteria:
- Systematyczność przygotowania do spotkań
- Jakość dyskusji nad tekstami filozoficznymi
- Postęp w realizacji indywidualnych celów
- Zaangażowanie w planowanie pracy dyplomowej

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 30 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 15 pkt łącznie (50%)
- Maksymalnie 1 nieobecność

Skala ocen końcowa:

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

0-14 pkt (0-47%) – 2.0 | 15-17 pkt (50-57%) – 3.0 | 18-20 pkt (60-67%) – 3.5 | 21-23 pkt (70-77%) – 4.0 | 24-26 pkt (80-87%) – 4.5 | 27-30 pkt (90-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Literatura jest dobierana indywidualnie, w zależności od potrzeb zgłaszanych przez studentów Mentoringu.

Literatura uzupełniająca

1.	Stanković A., Mentoring w praktyce: partnerstwo w relacji, wsparcie w rozwoju, Wolters Kluwer, Warszawa 2022, https://www.nexto.pl/upload/virtualo/wolters_kluwer/069dc812dcfe6080e2568af9f0e7430285f36aa2/free/069dc812dcfe6080e2568af9f0e7430285f36aa2.pdf?srsltid=AfmBOooZOOvw9KyeEYf7e3d4tk-iwlEqcAlcrI7TtGyfeAXpGyjWKqPV
2.	
3.	

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Mentoring 1
Prowadzący	prof. dr hab. Adam Świeżyński
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	II
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy do wyboru na II roku
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W08; FI1_W09; FI1_U02; FI1_U06; FI1_U09; FI1_K03
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Konwersatorium
Liczba godzin	5
Liczba ECTS	1
Wymagania wstępne	Znajomość zagadnień filozoficznych z dotychczasowego okresu studiów.
Opis i cele przedmiotu	Celem zajęć jest bieżąca pomoc studentom w przygotowaniu pracy dyplomowej oraz planowaniu i realizowaniu działań związanych z aktualnym etapem odbywania studiów i dalszą karierą zawodową. Spotkania odbywają się w trybie indywidualnym z ukierunkowaniem na konkretne zagadnienia i problemy, z którymi aktualnie ma do czynienia uczestnik. Zajęcia służą uzyskaniu wsparcia merytorycznego i metodologicznego w zakresie obejmującym tok studiów oraz w perspektywie dalszej kariery zawodowej po ukończeniu studiów.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

1.	Zagadnienia wprowadzające do zajęć: ustalenie zasad pracy i wyjaśnienie wymagań, uszczegółowienie i zindywidualizowanie planu zajęć względem uczestników, ich potrzeb i zainteresowań	1
2.	Wyzwania i trudności w realizowaniu programu studiów	1
3.	Zainteresowania związane z programem studiów z uwzględnieniem kontekstu innych zainteresowań	1
4.	Twórcze i rozwojowe podejście do realizacji programu studiów	1
5.	Plany zawodowe i perspektywy wykorzystania wiedzy, umiejętności i kompetencji nabytych w trakcie studiów	1
	Łącznie godzin:	5

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Kierunkowe efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis przedmiotowych efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	wymienia główne subdyscypliny filozoficzne (np. epistemologia, ontologia, etyka, logika, estetyka); opisuje różnice między metodami badawczymi stosowanymi w różnych dziedzinach filozofii; charakteryzuje typowe strategie argumentacyjne właściwe dla głównych nurtów filozoficznych; identyfikuje związki między metodologią a specyfiką tematyczną danej subdyscypliny filozoficznej; przytacza przykłady zastosowania określonych metod badawczych w analizie filozoficznej	Dyskusja tematyczna
FI1_W09	sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	objaśnia znaczenie wyszukiwarek ukierunkowanych na filozofię w procesie gromadzenia źródeł naukowych	Prezentacja tematyczna
FI1_U02	czytać i interpretować zaawansowany tekst filozoficzny oraz poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną	czyta i interpretuje zaawansowany tekst filozoficzny oraz stosuje poznaną terminologię filozoficzną	
FI1_U06	formułować złożone problemy filozoficzne,	formułuje złożone problemy filozoficzne, stawia tezy oraz artykułuje własne	Dyskusja tematyczna

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych	poglądy w sprawach społecznych i kulturowych; dostrzega sposoby wykorzystania nabytej wiedzy w przyszłej pracy zawodowej	
FI1_U09	prowadzić na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu badawczego	identyfikuje i wyraża własne zainteresowania oraz prowadzi na poziomie podstawowym pracę badawczą w obszarze własnych zainteresowań pod kierunkiem opiekuna naukowego	Prezentacja tematyczna
FI1_K03	samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania	samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze, planuje oraz efektywnie organizuje własną pracę i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania; twórczo podchodzi do rozwiązywania problemów	Prezentacja tematyczna; Dyskusja tematyczna

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Dyskusja nad wybranymi zagadnieniami filozoficznymi.
Prezentacja tematyczna z wykorzystaniem narzędzi AV.
Ćwiczenia z kreatywności, pomysłowości i wyszukiwania rozwiązań.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	5	1
praca własna	przygotowanie do zajęć *(zbieranie, analizowani i selekcja materiałów; lektura i analiza treści tekstu; przygotowanie prezentacji)*	15	0

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Na ocenę końcową składają się:

1. Obecność na zajęciach (obowiązkowa).
Każdy nieusprawiedliwiony brak obecności w wyznaczonym terminie skutkuje obniżeniem oceny końcowej o 0,5 stopnia.

2. Bieżące przygotowywanie do zajęć w formie i w terminie wyznaczonych przez prowadzącego zajęcia zgodnie z podanymi wytycznymi w trakcie zajęć (1/2 oceny końcowej)
Skala ocen:
Terminowe, pełne przygotowanie 100% – 5

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Terminowe, częściowe przygotowanie powyżej 75% – 4,5 Terminowe, częściowe przygotowanie 50-75% – 4 Nieterminowe, pełne przygotowanie 100% – 3,5 Nieterminowe, niepełne przygotowanie poniżej 100% – 3 Przygotowanie na poziomie poniżej 50% lub brak przygotowania – 2 3. Ocena udziału w zajęciach na podstawie prezentacji i wypowiedzi uczestników (1/2 oceny końcowej): Skala ocen: Poprawność prezentacji i wypowiedzi na poziomie 90-100% – 5 Poprawność prezentacji i wypowiedzi na poziomie 80-90% – 4,5 Poprawność prezentacji i wypowiedzi na poziomie 70-80% – 4 Poprawność prezentacji i wypowiedzi na poziomie 60-70% – 3,5 Poprawność prezentacji i wypowiedzi na poziomie 50-60% – 3 Poprawność prezentacji i wypowiedzi na poziomie poniżej 50% – 2 **Ocena końcowa jest średnią ważoną ocen cząstkowych z punktów 2-3**

Literatura obowiązkowa

1.	Zostanie podana w trakcie zajęć ze względu na jej sprofilowanie dla poszczególnych uczestników

Literatura uzupełniająca

1.	Hnat K., Mentoring jako skuteczna metoda zarządzania talentami młodych ludzi oraz ich rozwoju osobistego, https://bibliotekanauki.pl/articles/11542390.pdf
2.	Stanković A., Mentoring w praktyce: partnerstwo w relacji, wsparcie w rozwoju, Wolters Kluwer, Warszawa 2022, https://www.nexto.pl/upload/virtualo/wolters_kluwer/069dc812dcfe6080e2568af9f0e7430285f36aa2/free/069dc812dcfe6080e2568af9f0e7430285f36aa2.pdf?srsltid=AfmBOooZOOvw9KyeEYf7e3d4tk-iwlEqcAlcrI7TtGyfeAXpGyjWKqPV

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Mentoring 2
Prowadzący	prof. ucz. dr hab. Paweł Mazanka/mgr Jan Filcek
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	III
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W08; FI1_W09; FI1_U02; FI1_U06; FI1_U09; FI1_K03
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Konwersatorium
Liczba godzin	5
Liczba ECTS	1
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Zajęcia są dobrą sposobnością dla studentów do przedyskutowania swoich zainteresowań filozoficznych, toku studiów i perspektyw zawodowych. Ponadto mają umożliwić uczestnikom pełniejsze wniknięcie w wybrane i interesujące ich zagadnienie filozoficzne oraz ukierunkowanie własnych poszukiwań w tym zakresie. Zajęcia mają charakter indywidualny. Lektury dobierane są wspólnie z uczestnikami, odrębnie dla każdego. Celem zajęć jest również bieżąca pomoc studentom w przygotowaniu pracy dyplomowej oraz planowaniu i realizowaniu działań związanych z aktualnym etapem odbywania studiów i dalszą karierą zawodową. Każdy zapisuje się odrębnie na spotkania w wyznaczonych w planie godzinach.

Treści programowe

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	**Zajęcia wprowadzające**	1
2.	**Indywidualne zajęcia ze studentami**	2
3.	**Indywidualne zajęcia ze studentami**	2
	Łącznie godzin:	5

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych.	1) Student wymienia główne subdyscypliny filozoficzne (np. epistemologia, ontologia, etyka, logika, estetyka). 2) Student opisuje różnice między metodami badawczymi stosowanymi w różnych dziedzinach filozofii. 3) Student charakteryzuje typowe strategie argumentacyjne właściwe dla głównych nurtów filozoficznych. 4) Student identyfikuje związki między metodologią a specyfiką tematyczną danej subdyscypliny filozoficznej. 5) Student przytacza przykłady zastosowania określonych metod badawczych w analizie filozoficznej.	Dyskusja wokół/tematu tekstu filozoficznego zaproponowanego przez studenta – projekty uzgadniane indywidualnie.
FI1_W09	sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne.	Student objaśnia znaczenie wyszukiwarek ukierunkowanych na filozofię w procesie gromadzenia źródeł naukowych.	Dyskusja wokół/tematu tekstu filozoficznego zaproponowanego przez studenta – projekty uzgadniane indywidualnie.
FI1_U02	czytać i interpretować zaawansowany tekst filozoficzny oraz poprawnie stosować poznaną terminologię filozoficzną.	Student czyta i interpretuje zaawansowany tekst filozoficzny oraz stosuje poznaną terminologię filozoficzną.	Dyskusja wokół/tematu tekstu filozoficznego zaproponowanego przez studenta – projekty uzgadniane indywidualnie.
FI1_U06	formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych.	Student formułuje złożone problemy filozoficzne, stawia tezy oraz artykułuje własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych.	Dyskusja wokół/tematu tekstu filozoficznego zaproponowanego przez studenta – projekty uzgadniane indywidualnie.
FI1_U09	prowadzić na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu badawczego.	Student prowadzi na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu badawczego.	Dyskusja wokół/tematu tekstu filozoficznego zaproponowanego przez studenta – projekty uzgadniane indywidualnie.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

FI1_K03	samodzielnego podejmowania i inicjowania prostych działań badawczych oraz do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznej oceny stopnia jej zaawansowania.	Student samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze oraz efektywnie organizuje własną pracę i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania.	Dyskusja wokół/tematu tekstu filozoficznego zaproponowanego przez studenta – projekty uzgadniane indywidualnie.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Dyskusja nad tematem lub tekstem filozoficznym zaproponowanym przez studenta.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	5	0,5
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	1	
	udział w konsultacjach	2	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(lektura książek i artykułów)*	5	0,5
	przygotowanie do zaliczenia *(lektura książek i artykułów)*	10	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalna maksymalnie 1 nieobecność

Na ocenę końcową składają się:

Aktywny udział w indywidualnej dyskusji – 30 pkt

Forma: Indywidualne spotkania mentorskie (5 spotkań)
Termin: w trakcie semestru (student zapisuje się na spotkania)

Składniki:
- Przygotowanie do spotkań (lektury, materiały) (0-10 pkt)
- Aktywność w dyskusji filozoficznej (0-10 pkt)
- Rozwój zainteresowań filozoficznych (0-5 pkt)
- Praca nad projektem dyplomowym/planowanie kariery (0-5 pkt)

Kryteria:
- Systematyczność przygotowania do spotkań
- Jakość dyskusji nad tekstami filozoficznymi
- Postęp w realizacji indywidualnych celów
- Zaangażowanie w planowanie pracy dyplomowej

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 30 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 15 pkt łącznie (50%)
- Maksymalnie 1 nieobecność

Skala ocen końcowa:
0-14 pkt (0-47%) – 2.0 | 15-17 pkt (50-57%) – 3.0 | 18-20 pkt (60-67%) – 3.5 | 21-23 pkt (70-77%) – 4.0 | 24-26 pkt (80-87%) – 4.5 | 27-30 pkt (90-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Barbara Skarga, "Trzy idee racjonalności", w: Studia Filozoficzne, nr 5 - 6 (210 - 211), 1983, s. 21-22.
2.	Roman Ingarden, „O dyskusji owocnej słów kilka”, w: „Książeczka o człowieku”, Kraków 1973, ss. 189-190.
3.	Pozostała literatura zostanie podana w trakcie zajęć i jest dostosowana do indywidualnych potrzeb studentów.

Literatura uzupełniająca

1.	Józef Myśków, "Elementy metodyki pracy naukowej", Studia Theol. Vars. 21 (1983) nr l.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Praktyki zawodowe 1
Pełnomocnik ds. praktyk	Mgr Martyna Filcek
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia studia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	II v III
Semestr	letni
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_W08; FI1_W09; FI1_U01; FI1_K01; FI1_K04;
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	praktyki
Liczba godzin	45
Liczba ECTS	1.5
Wymagania wstępne	brak
Opis i cele przedmiotu	Studenci kierunku **filozofia** odbywają praktyki w wybranych przez siebie instytucjach, takich jak instytucje kultury, redakcje, ośrodki edukacyjne, organizacje pozarządowe, media czy jednostki administracji publicznej. W trakcie praktyk zapoznają się ze specyfiką działania instytucji, uczestniczą w projektach badawczych i organizacyjnych, a także podejmują samodzielne zadania powierzone przez opiekuna praktyk. Celem praktyk jest umożliwienie studentom zastosowania wiedzy i umiejętności zdobytych w toku studiów filozoficznych w realnych kontekstach zawodowych. Studenci rozwijają umiejętności krytycznej analizy problemów, komunikacji, pracy zespołowej, a także pogłębiają kompetencje w zakresie samodzielnej organizacji pracy i odpowiedzialności za powierzone zadania.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Zapoznanie się ze strukturą i dokumentacją instytucji (statut, regulaminy, programy działania, baza dydaktyczna/kulturowa	2
2.	Obserwacja działań instytucji - udział w spotkaniach, projektach, wydarzeniach, analiza sposobów organizacji pracy, komunikacji i współpracy zespołowej	3
3.	Wykonywanie samodzielnych zadań powierzonych przez opiekuna praktyk (np. opracowanie materiałów, przygotowanie notatek, wsparcie w projektach edukacyjnych lub popularyzatorskich)	40
	Łącznie godzin:	45

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_W08	specyfikę przedmiotową i metodologiczną filozofii oraz podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla głównych subdyscyplin filozoficznych	1) Student wymienia główne subdyscypliny filozoficzne (np. epistemologia, ontologia, etyka, logika, estetyka). 2) Student opisuje różnice między metodami badawczymi stosowanymi w różnych dziedzinach filozofii. 3) Student charakteryzuje typowe strategie argumentacyjne właściwe dla głównych nurtów filozoficznych. 4) Student identyfikuje związki między metodologią a specyfiką tematyczną danej subdyscypliny filozoficznej. 5) Student przytacza przykłady zastosowania określonych metod badawczych w analizie filozoficznej.	Raport z praktyk, rozmowa podsumowująca z opiekunem. Dokumentacja zadań
FI1_W09	sposób wykorzystania narzędzi wyszukiwawczych ukierunkowanych na zagadnienia filozoficzne	Student rozumie znaczenie samodzielnego doboru źródeł i narzędzi badawczych w prowadzeniu pracy filozoficznej.	Dokumentacja zadań, ocena opiekuna praktyk.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

FI1_U01	samodzielnie zdobywać wiedzę, wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych oraz stosować w tym celi narzędzia technik informacyjno- komunikacyjnych (ICT)	Student samodzielnie wyszukuje, analizuje, selekcjonuje i wykorzystuje informacje z literatury oraz źródeł elektronicznych, stosując narzędzia ICT w pracy praktykanta.	Dokumentacja zadań, ocena opiekuna praktyk.
FI1_K01	adekwatnej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności oraz do ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	Student dokonuje samooceny swojej wiedzy i umiejętności oraz planuje dalszy rozwój zawodowy na podstawie doświadczeń z praktyk.	Ocena autoewaluacyjna, rozmowa z koordynatorem
FI1_K04	uwzględniania problematyki etycznej związanej z odpowiedzialnością za trafność przekazywanej wiedzy, z uczciwością naukową oraz rzetelnością i uczciwością w sytuacji prowadzenia sporu filozoficznego	Student przestrzega zasad etycznych, wykazuje odpowiedzialność za rzetelność i uczciwość w realizacji powierzonych zadań oraz w sytuacjach dyskusji czy sporów.	Raport z praktyk, rozmowa podsumowująca z opiekunem.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	45	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*		
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*		

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Zasady oceniania praktyk

1. **Ocena efektów uczenia się**
   W czasie praktyk student(ka) oceniany(a) jest przez opiekuna praktyk w instytucji. Pod uwagę brane jest to, w jakim stopniu zostały osiągnięte wymagane efekty uczenia się. Każdy efekt oceniany jest w skali 1-5, gdzie:

- 1 - efekt nie został osiągnięty,
- 2 - efekt osiągnięty minimalnie,
- 3 - efekt osiągnięty dostatecznie,

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- 4 - efekt osiągnięty dobrze,
- 5 - efekt osiągnięty bardzo dobrze.

2. **Ocena końcowa od opiekuna praktyk**
   Na podstawie ocen cząstkowych opiekun wystawia jedną ocenę końcową, która podsumowuje realizację całej praktyki.
3. **Ocena ostateczna na uczelni**
   Pełnomocnik dziekana ds. praktyk wprowadza ocenę ostateczną do systemu. W normalnych sytuacjach jest to ocena wystawiona przez opiekuna. Gdyby taka ocena nie została dostarczona, pełnomocnik ustala ją na podstawie ocen cząstkowych za poszczególne efekty.
4. **Warunki zaliczenia**
   Żeby zaliczyć praktyki, student(ka) nie może otrzymać oceny 1 za żaden z efektów uczenia się. Wszystkie muszą być zrealizowane co najmniej na poziomie 2.
5. **Skala ocen końcowych**
   Średnia z ocen (z oceny końcowej lub wyjątkowo ze średniej ocen cząstkowych) przeliczana jest na stopnie w następujący sposób:

- 2,00-3,30 → dostateczny (3.0)
- 3,30-3,80 → dostateczny plus (3.5)
- 3,80-4,30 → dobry (4.0)
- 4,30-4,70 → dobry plus (4.5)
- 4,70-5,00 → bardzo dobry (5.0)

Literatura obowiązkowa

1.	Statut oraz regulaminy instytucji, w której odbywane są praktyki (np. instytucji kultury, NGO, redakcji, ośrodka badawczego).
2.	Dokumenty wewnętrzne regulujące organizację pracy (np. regulaminy pracy zespołów, procedury współpracy z interesariuszami).
3.	Programy i strategie działania instytucji (np. program wydarzeń kulturalnych, strategia komunikacji, plan projektów badawczych).

Literatura uzupełniająca

1.	Dokumentacja projektowa związana z działalnością filozoficzną, edukacyjną lub popularyzatorską danej jednostki. Materiały przygotowane przez zespół merytoryczny, z którym współpracuje praktykant (np. konspekty spotkań, materiały dydaktyczne, opracowania).

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Praktyki zawodowe 2
Pełnomocnik ds. praktyk	Mgr Martyna Filcek
Wydział	WFCh
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia studia licencjackie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	n/d
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	Filozofia
Przedmiot obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	II v III
Semestr	Zimowy
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (*symbole*)	FI1_U03; FI1_U06; FI1_U10; FI1_K01; FI1_K02; FI1_K04
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Praktyki
Liczba godzin	45
Liczba ECTS	1.5
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu	Studenci kierunku **filozofia** odbywają praktyki w wybranych przez siebie instytucjach, takich jak instytucje kultury, redakcje, ośrodki edukacyjne, organizacje pozarządowe, media czy jednostki administracji publicznej. W trakcie praktyk zapoznają się ze specyfiką działania instytucji, uczestniczą w projektach badawczych i organizacyjnych, a także podejmują samodzielne zadania powierzone przez opiekuna praktyk. Celem praktyk jest umożliwienie studentom zastosowania wiedzy i umiejętności zdobytych w toku studiów filozoficznych w realnych kontekstach zawodowych. Studenci rozwijają umiejętności krytycznej analizy problemów, komunikacji, pracy zespołowej, a także pogłębiają kompetencje w zakresie samodzielnej organizacji pracy i odpowiedzialności za powierzone zadania.

Treści programowe

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Zapoznanie się ze strukturą i dokumentacją instytucji (statut, regulaminy, programy działania, baza dydaktyczna/kulturowa	2
2.	Obserwacja działań instytucji - udział w spotkaniach, projektach, wydarzeniach, analiza sposobów organizacji pracy, komunikacji i współpracy zespołowej	3
3.	Wykonywanie samodzielnych zadań powierzonych przez opiekuna praktyk (np. opracowanie materiałów, przygotowanie notatek, wsparcie w projektach edukacyjnych lub popularyzatorskich)	40
	Łącznie godzin:	45

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się** *(zgodne z programem na BIPUKSW)* ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
FI1_U03	trafnie definiować pojęcia języka potocznego i poprawnie projektować definicje własnych terminów używanych we własnych wypowiedziach	Student definiuje pojęcia języka potocznego i projektuje własne definicje terminów filozoficznych adekwatnie do kontekstu realizowanych zadań w praktyce.	Raport z praktyk, rozmowa podsumowująca z opiekunem. Dokumentacja zadań
FI1_U06	formułować złożone problemy filozoficzne, stawiać tezy oraz artykułować własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych	Student formułuje złożone problemy filozoficzne, stawia tezy oraz artykułuje własne poglądy w sprawach społecznych i kulturowych w ramach zadań praktycznych.	Dokumentacja zadań, ocena opiekuna praktyk.
FI1_U10	rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	Student rekonstruuje i konstruuje argumentacje, odwołując się do przesłanek normatywnych lub światopoglądowych, uwzględniając specyfikę miejsca praktyk.	Dokumentacja zadań, ocena opiekuna praktyk.
FI1_K01	adekwatnej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności oraz do ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	Student ocenia zakres swojej wiedzy i umiejętności oraz planuje dalszy rozwój zawodowy na podstawie doświadczeń zdobytych podczas praktyk.	Ocena autoewaluacyjna, rozmowa z koordynatorem
FI1_K02	rozważenia i analizy nowych idei, do zmiany opinii w świetle dostępnych danych i argumentów oraz samodzielnego formułowania propozycji rozwiązania nowych problemów na podstawie ich	Student rozważa i analizuje nowe idee, zmieniać opinie w świetle dostępnych argumentów oraz samodzielnie proponować rozwiązania problemów uwzględniając kontekst sytuacyjny.	Raport z praktyk, rozmowa podsumowująca z opiekunem.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	twórczej analizy z uwzględnieniem kontekstu sytuacyjnego		
FI1_K04	uwzględniania problematyki etycznej związanej z odpowiedzialnością za trafność przekazywanej wiedzy, z uczciwością naukową oraz rzetelnością i uczciwością w sytuacji prowadzenia sporu filozoficznego	Student przestrzega zasad etycznych, wykazuje odpowiedzialność za rzetelność i uczciwość w realizacji powierzonych zadań oraz w sytuacjach dyskusji czy sporów.	Raport z praktyk, rozmowa podsumowująca z opiekunem.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	45	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*		
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*		

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Zasady oceniania praktyk

2. **Ocena efektów uczenia się**
   W czasie praktyk student(ka) oceniany(a) jest przez opiekuna praktyk w instytucji. Pod uwagę brane jest to, w jakim stopniu zostały osiągnięte wymagane efekty uczenia się. Każdy efekt oceniany jest w skali 1-5, gdzie:
- 1 - efekt nie został osiągnięty,
- 2 - efekt osiągnięty minimalnie,
- 3 - efekt osiągnięty dostatecznie,
- 4 - efekt osiągnięty dobrze,
- 5 - efekt osiągnięty bardzo dobrze.

6. **Ocena końcowa od opiekuna praktyk**
   Na podstawie ocen cząstkowych opiekun wystawia jedną ocenę końcową, która podsumowuje realizację całej praktyki.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

7. **Ocena ostateczna na uczelni**
   Pełnomocnik dziekana ds. praktyk wprowadza ocenę ostateczną do systemu. W normalnych sytuacjach jest to ocena wystawiona przez opiekuna. Gdyby taka ocena nie została dostarczona, pełnomocnik ustala ją na podstawie ocen cząstkowych za poszczególne efekty.
8. **Warunki zaliczenia**
   Żeby zaliczyć praktyki, student(ka) nie może otrzymać oceny 1 za żaden z efektów uczenia się. Wszystkie muszą być zrealizowane co najmniej na poziomie 2.
9. **Skala ocen końcowych**
   Średnia z ocen (z oceny końcowej lub wyjątkowo ze średniej ocen cząstkowych) przeliczana jest na stopnie w następujący sposób:

- 2,00-3,30 → dostateczny (3.0)
- 3,30-3,80 → dostateczny plus (3.5)
- 3,80-4,30 → dobry (4.0)
- 4,30-4,70 → dobry plus (4.5)
- 4,70-5,00 → bardzo dobry (5.0)

Literatura obowiązkowa

1.	Statut oraz regulaminy instytucji, w której odbywane są praktyki (np. instytucji kultury, NGO, redakcji, ośrodka badawczego).
2.	Dokumenty wewnętrzne regulujące organizację pracy (np. regulaminy pracy zespołów, procedury współpracy z interesariuszami).
3.	Programy i strategie działania instytucji (np. program wydarzeń kulturalnych, strategia komunikacji, plan projektów badawczych).

Literatura uzupełniająca

1.	Dokumentacja projektowa związana z działalnością filozoficzną, edukacyjną lub popularyzatorską danej jednostki. Materiały przygotowane przez zespół merytoryczny, z którym współpracuje praktykant (np. konspekty spotkań, materiały dydaktyczne, opracowania).

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Dydaktyka nauczania etyki w szkole podstawowej i ponadpodstawowej 1
Prowadzący	Jan Filcek
Wydział	Wydział Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie / II stopnia magisterskie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	Nauczyciel etyki / Nauczyciel etyki i filozofii
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nd.
Rok akademicki	2025/2026
Rok studiów	1-3(I)/ 1-2(II)
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy dla modułu
Odniesienie efektów uczenia się dla standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (*symbole*)	D.1/E.1.W1., D.1/E.1.W4, D.1/E.1.W6, D.1/E.1.W7, D.1/E.1.W8., D.1/E.1.W13., D.1/E.1.W14., D.1/E.1.W15., D.1/E.1.U1. D.1/E.1.U3., D.1/E.1.U4., D.1/E.1.U5., D.1/E.1.U7., D.1/E.1.K2., D.1/E.1.K4., D.1/E.1.K6.
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Student(ka) zrealizował(a) lub jest w trakcie realizacji wykładu „Dydaktyka nauczania etyki w szkole podstawowej i ponadpodstawowej”
Opis i cele przedmiotu	Głównym celem zajęć jest doskonalenie umiejętności metodycznych związanych z nauczaniem etyki, obejmujących ocenianie, diagnozowanie oraz ewaluację, z jednoczesnym podkreśleniem wychowawczego charakteru tego przedmiotu. Ćwiczenia przyjmują formę warsztatów, w których szczególny nacisk kładzie się na praktyczne zastosowanie metod dydaktycznych charakterystycznych dla edukacji etycznej. Studenci przygotowują i realizują krótkie lekcje, wykorzystując różnorodne techniki aktywizujące uczniów. W toku zajęć uczestnicy opracowują konspekty i scenariusze zajęć dopasowane do specyfiki poszczególnych grup wiekowych, uwzględniając indywidualne potrzeby uczniów.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	Dodatkowo projektują sytuacje dydaktyczne sprzyjające rozwijaniu refleksji moralnej i etycznego myślenia, tworząc atmosferę otwartości i wzajemnego zaufania. Warsztatowy charakter zajęć pozwala studentom nie tylko poznać zasady i techniki nauczania etyki w szkole podstawowej i ponadpodstawowej, ale także sprawdzić je w praktyce poprzez własne doświadczenie dydaktyczne.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Planowanie i prowadzenie lekcji etyki	10
2.	Techniki pracy warsztatowej w edukacji etycznej	4
3.	Praktyczne ujęcie treści etycznych	6
4.	Ocena i wspieranie rozwoju uczniów	6
5.	Etyka w kontekście społeczności szkolnej	4
	Łącznie godzin:	30

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Standardy kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela** ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
D.1/E.1.W1.	miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych;	identyfikuje miejsce etyki w ramowych planach nauczania (1), porównuje jej rolę na różnych etapach edukacyjnych (1), analizuje ciągłość treści i powiązania z innymi przedmiotami (3).	prezentacja
D.1/E.1.W4.	kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i	charakteryzuje kompetencje dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela (1), analizuje sposoby komunikacji z uczniami (2, 3), ocenia znaczenie autorytetu i interakcji w procesie dydaktycznym (3, 5).	Projekt indywidualny

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	środowiskiem pozaszkolnym;		
D.1/E.1.W6.	metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym;	projektuje realizację treści etycznych dostosowanych do możliwości uczniów (1, 3), analizuje przykłady dobrych praktyk dydaktycznych (2, 3), rozpoznaje i interpretuje typowe błędy uczniowskie (3, 4).	Projekt indywidualny
D.1/E.1.W7.	organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć: wycieczki, zajęcia terenowe i laboratoryjne, doświadczenia i konkursy oraz zagadnienia związane z pracą domową;	organizuje pracę klasy i grup uczniowskich (2, 4), dostosowuje formy nauczania do zróżnicowanych potrzeb (1, 3), proponuje zadania interdyscyplinarne i projekty (2, 5).	Dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.W8.	sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne – dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej; myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów	dobiera środki dydaktyczne do nauczania etyki (2, 4), adaptuje elektroniczne zasoby edukacyjne (4), projektuje proste materiały multimedialne (4).	Dyskusja na zajęciach

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć; potrzebę wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimediów;		
D.1/E.1.W13.	znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych uczniów: potrzebę kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów oraz budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów, a także kształtowania kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;	analizuje znaczenie kompetencji społeczno-emocjonalnych w edukacji etycznej (3), projektuje ćwiczenia rozwijające współpracę i wartości moralne (2, 3), stosuje metody budowania postaw komunikacyjnych (3, 5).	Projekt indywidualny
D.1/E.1.W14.	warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej;	planuje warsztat pracy nauczyciela (1), ocenia sposoby wykorzystania czasu lekcji (1, 2), analizuje proces oceniania i ewaluacji (4).	Projekt indywidualny
D.1/E.1.W15	potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie	kształtuje pozytywną motywację uczniów (1, 3), rozwija ich krytyczne i logiczne myślenie (3), proponuje zadania sprzyjające systematycznemu uczeniu się (4, 5).	Projekt indywidualny

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	przez stymulowanie go do samodzielnej pracy		
D.1/E.1.U1.	identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi;	identyfikuje cele kształcenia w zadaniach szkolnych (1), powiązuje je z podstawą programową i kompetencjami kluczowymi (1, 3).	Projekt indywidualny
D.1/E.1.U3.	identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania;	wskazuje powiązania treści etycznych z innymi przedmiotami (1, 3), opracowuje przykłady zadań interdyscyplinarnych (5).	Dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.U4.	dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów;	dostosowuje język i formę komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów (2, 3), modyfikuje polecenia dydaktyczne (4).	Dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.U5.	kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy;	kreuje sytuacje dydaktyczne sprzyjające aktywności uczniów (2, 3), projektuje zadania popularyzujące wiedzę etyczną (1, 5).	Dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.U7.	dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne;	dobiera metody pracy klasy do zróżnicowanych potrzeb uczniów (2, 3), wykorzystuje środki dydaktyczne w nauczaniu (4).	Projekt indywidualny
D.1/E.1.K2.	popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym;	popularyzuje wiedzę etyczną w szkole i środowisku lokalnym (5), inicjuje działania integrujące uczniów wokół wartości moralnych (3, 5).	Projekt indywidualny
D.1/E.1.K4.	promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;	promuje krytyczne korzystanie z mediów cyfrowych (4), stosuje zasady poszanowania praw autorskich (4).	Dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.K6.	budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji	kształtuje system wartości uczniów (3), rozwija ich postawy etyczne i komunikacyjne (2, 3), wdraża nawyki kulturalne w praktyce dydaktycznej (5).	Dyskusja na zajęciach

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;		

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Symulacja lekcji, metoda przypadków (case study), warsztat konstruowania materiałów, analiza dokumentów.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	0	
	udział w konsultacjach	0	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	25	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	0	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Cztery ćwiczenia sprawdzające – 12 pkt

Forma: Praktyczne zadania warsztatowe
Termin: w trakcie semestru (4 ćwiczenia po 3 pkt każde)

Rodzaje ćwiczeń:
- Konspekt lekcji etyki (3 pkt)
- Scenariusz lekcji z metodami aktywizującymi (3 pkt)
- Materiały dydaktyczne/środki dydaktyczne (3 pkt)
- Symulacja lekcji/mikro-nauczanie (3 pkt)

2. Aktywność w dyskusjach na zajęciach – 10 pkt

Ocena ciągła przez semestr

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Kryteria:
• Przygotowanie do zajęć (0-4 pkt)
• Aktywność w dyskusjach warsztatowych (0-4 pkt)
• Analiza przypadków i dokumentów (0-2 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 22 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 10 pkt łącznie (41%)
- Minimum 6 pkt z ćwiczeń sprawdzających (50% z 12 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-9 pkt (0-40%) – 2.0 | 10-12 pkt (41-54%) – 3.0 | 13-15 pkt (55-68%) – 3.5 | 16-18 pkt (69-81%) – 4.0 | 19-20 pkt (82-91%) – 4.5 | 21-22 pkt (92-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	K. Ostrowska, W poszukiwaniu wartości, Gdańsk 1998
2.	K. Śleziński, Zarys dydaktyki filozofii, Kraków 2000
3.	Z. Sareło (red.), Etyka w szkole. Jak nauczać, Warszawa 1997
4.	

Literatura uzupełniająca

1.	S.B. Simon, R.C. Hawley, D.D. Britton, Krystalizacja wartości. Ćwiczenia pisemne dla rozwoju osobowego, Toruń - Poznań 1992
2.	M. Węglińska, Jak przygotowywać się do lekcji? Wybór materiałów dydaktycznych, Kraków 1998
3.	

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Dydaktyka nauczania etyki w szkole podstawowej i ponadpodstawowej
Prowadzący	dr Andrzej Waleszczyński
Wydział	Wydział Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie / II stopnia magisterskie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	Nauczyciel etyki / Nauczyciel etyki i filozofii
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nd.
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	1-3(I)/ 1-2(II)
Semestr	zimowy
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy dla modułu
Odniesienie efektów uczenia się dla standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (s*ymbole*)	D.1/E.1.W1., D.1/E.1.W2., D.1/E.1.W3., D.1/E.1.W4, D.1/E.1.W5., D.1/E.1.W9., D.1/E.1.W10., D.1/E.1.W11., D.1/E.1.W12., D.1/E.1.U2., D.1/E.1.U6., D.1/E.1.K9.
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Wykład
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Student(ka) kierunku filozofia
Opis i cele przedmiotu	Celem wykładu jest przekazanie studentom uporządkowanej wiedzy teoretycznej dotyczącej metod, form i środków dydaktycznych stosowanych w nauczaniu etyki. Zajęcia mają przygotować do samodzielnego projektowania procesu dydaktycznego, dostosowanego do wieku, potrzeb i możliwości uczniów, a także do świadomego i refleksyjnego pełnienia roli nauczyciela etyki. Wykład obejmuje omówienie podstawowych zagadnień z zakresu dydaktyki nauczania etyki. Prezentowane rozwiązania metodyczne dostosowane są do pracy z uczniami na różnych etapach edukacyjnych.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

1.	Filozofia edukacji jako wprowadzenie do metodyki szczegółowej	4
2.	Autonomia nauczyciela - wychowawcy	3
3.	Lekcja etyki jako Wydarzenie	3
4.	Zasady nauczania etyki w szkole podstawowej - uwzględnienie poziomu rozwoju moralnego a dobór metod	4
5.	Metody realizacji podstawy programowej nauczania przedmiotu etyka	4
6.	Tutoring i mentoring w nauczaniu etyki	2
7.	Metody aktywizujące w procesie nauczania etyki w szkole	3
8.	Alternatywne metody nauczania etyki	3
9.	Ocenianie i diagnoza w nauczaniu etyki - konstruowanie narzędzi oceniani	4
	Łącznie godzin:	30

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Standardy kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela** ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
D.1/E.1.W1	miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych;	Student wyjaśnia miejsce etyki w podstawie programowej i planach nauczania dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz jej relacje z innymi przedmiotami humanistycznymi	Dyskusja na zajęciach, egzamin ustny
D.1/E.1.W2.	podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć;	Student omawia podstawę programową etyki, cele wychowawcze i edukacyjne przedmiotu, treści nauczania dostosowane do różnych etapów rozwoju uczniów oraz strukturę wiedzy etycznej	Dyskusja na zajęciach, konsultacje, egzamin ustny
D.1/E.1.W3.	integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału;	Student wyjaśnia zasady integracji treści etycznych z innymi przedmiotami oraz umie analizować, modyfikować i projektować programy nauczania etyki dostosowane do potrzeb uczniów	Dyskusja na zajęciach, konsultacje, egzamin ustny
D.1/E.1.W4.	kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i	Student charakteryzuje kompetencje nauczyciela etyki, znaczenie autorytetu moralnego, zasady komunikacji z	Dyskusja na zajęciach, egzamin ustny

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;	uczniami różnych grup wiekowych oraz formy współpracy z rodzicami i środowiskiem szkolnym w kontekście wychowania etycznego	
D.1/E.1.W5.	konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć;	Student charakteryzuje różnorodne metody nauczania etyki, w tym metody aktywizujące, metodę projektów, dylematów etycznych, dyskusji filozoficznych oraz zasady doboru metod adekwatnych do treści przedmiotu etyka.	Dyskusja na zajęciach, egzamin ustny
D.1/E.1.W9.	metody kształcenia w odniesieniu do nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów	Student wymienia specyficzne metody kształcenia etycznego, w tym analizę przypadków moralnych, rozważania nad wartościami oraz znaczenie odpowiedzialnego korzystania z mediów cyfrowych w nauczaniu etyki.	Dyskusja na zajęciach, egzamin ustny

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;		
D.1/E.1.W10	rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące, semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny;	Student omawia specyfikę oceniania w nauczaniu przedmiotu etyka, rodzaje oceniania dostosowane do charakteru przedmiotu oraz funkcje oceny w kształtowaniu postaw etycznych uczniów	Dyskusja na zajęciach, egzamin ustny
D.1/E.1.W11.	egzaminy kończące etap edukacyjny i sposoby konstruowania testów, sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów w ramach nauczanego przedmiotu;	Student wyjaśnia metody konstruowania narzędzi oceniania w etyce, w tym testów wiedzy etycznej, sprawdzianów z analizy dylematów moralnych oraz alternatywnych form sprawdzania osiągnięć uczniów	Dyskusja na zajęciach, egzamin ustny
D.1/E.1.W12	diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; metody i techniki skutecznego uczenia się; metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności;	Student wymienia metody diagnozy wstępnej postaw etycznych uczniów, sposoby rozpoznawania ich potrzeb w zakresie rozwoju moralnego oraz techniki wspomagania kształtowania dojrzałych postaw etycznych	Dyskusja na zajęciach, egzamin ustny
D.1/E.1.U2.	przeanalizować rozkład materiału;	Student analizuje i planuje optymalny rozkład treści programowych etyki w cyklu rocznym i wieloletnim, dostosowując go do specyfiki grup uczniowskich	Dyskusja na zajęciach, egzamin ustny
D.1/E.1.U6	podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i	Student nawiązuje i utrzymuje konstruktywną współpracę z rodzicami, wychowawcami, pedagogiem szkolnym oraz środowiskiem lokalnym w zakresie wychowania etycznego uczniów	Dyskusja na zajęciach, egzamin ustny

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	środowiskiem pozaszkolnym;		
D.1/E.1.K9	stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę.	Student w trybie ciągłym doskonali swoje kompetencje etyczne i moralne, podejmując odpowiedzialność za kształtowanie postaw moralnych u uczniów	Dyskusja na zajęciach, egzamin ustny

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład (konwersatoryjny), metoda przypadków (case study), analiza dokumentów.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	1,5
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	1	
	udział w konsultacjach ind. i gr.	7	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	20	1,5
	przygotowanie do egzaminu *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	17	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach –dopuszczalne nieobecności 2

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywność w dyskusjach na wykładach – 10 pkt

Ocena ciągła przez semestr

Kryteria:
• Przygotowanie do wykładów (0-4 pkt)
• Aktywność w dyskusjach (0-4 pkt)
• Analiza przypadków (case study) (0-2 pkt)

2. Egzamin ustny – 12 pkt

Forma: Egzamin ustny (3 pytania po 4 pkt każde)
Termin: sesja egzaminacyjna

Zakres: Zagadnienia podejmowane na wykładzie (9 bloków tematycznych)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Kryteria oceny każdego pytania (0-4 pkt):
• Znajomość teorii dydaktyki etyki (0-2 pkt)
• Umiejętność zastosowania w praktyce (0-1 pkt)
• Refleksja i krytyczne myślenie (0-1 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 22 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 10 pkt łącznie (41%)
- Minimum 6 pkt z egzaminu (50% z 12 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-9 pkt (0-40%) – 2.0 | 10-12 pkt (41-54%) – 3.0 | 13-15 pkt (55-68%) – 3.5 | 16-18 pkt (69-81%) – 4.0 | 19-20 pkt (82-91%) – 4.5 | 21-22 pkt (92-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	W. Kamińska, *Metodologiczna konstrukcja dziedziny dydaktyki etyki*. Warszawa 2014.
2.	Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej, Dz.U. 2024 poz. 996.
3.	Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia, Dz.U. 2024 poz. 1019.
4.	Ł. Krzywoń, Filozofuj z dziećmi. Poradnik do prowadzenia filozoficznych dociekań z dziećmi i młodzieżą. Lublin 2019.

Literatura uzupełniająca

1.	Kierunek - wartości: inspiracje metodyczne nie tylko dla nauczycieli etyki. red. A. Płaziak-Janiszewska, Poznań 2016
2.	Kierunek - dialog : inspiracje metodyczne nie tylko dla nauczycieli etyki, red. A. Płaziak-Janiszewska, A. Skrzypczak, Poznań 2017.
3.	KROK DALEJ... inspiracje metodyczne nie tylko dla nauczycieli etyki, red. A. Płaziak-Janiszewska, A. Skrzypczak, Poznań 2019.
4.	Po drugiej stronie… Inspiracje metodyczne nie tylko dla nauczycieli etyki, red. A. Płaziak-Janiszewska, A. Skrzypczak, Poznań 2021.
5.	M. Bała, J. Jeziorska, S. Zalewska, Pokochać mądrość Zarys dydaktyki filozofii i etyki, Warszawa 2009.
6.	R. Fisher, Uczymy jak myśleć, Warszawa 1999.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Dydaktyka nauczania etyki w szkole podstawowej i ponadpodstawowej 2
Prowadzący	Jan Filcek
Wydział	Wydział Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie / II stopnia magisterskie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	Nauczyciel etyki / Nauczyciel etyki i filozofii
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nd.
Rok akademicki	2025/2026
Rok studiów	1-3(I)/ 1-2(II)
Semestr	Zimowy (co 2 lata)
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy dla modułu
Odniesienie efektów uczenia się dla standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (*symbole*)	D.1/E.1.W3., D.1/E.1.W5., D.1/E.1.W6., D.1/E.1.W7., D.1/E.1.W12., D.1/E.1.W15., D.1/E.1.U3., D.1/E.1.U5., D.1/E.1.U6., D.1/E.1.U7., D.1/E.1.U10., D.1/E.1.U11., D.1/E.1.K1., D.1/E.1.K2., D.1/E.1.K5., D.1/E.1.K7., D.1/E.1.K8., D.1/E.1.K9.
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	ćwiczenia
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Student(ka) zrealizował(a) lub jest w trakcie realizacji wykładu „Dydaktyka nauczania etyki w szkole podstawowej i ponadpodstawowej”

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis i cele przedmiotu	Ćwiczenia mają formę praktycznych warsztatów, w trakcie których studenci zapoznają się z zasadami i technikami nauczania etyki w szkole podstawowej i ponadpodstawowej. Zajęcia koncentrują się na praktycznym zastosowaniu metod dydaktycznych specyficznych dla edukacji etycznej. Studenci w ramach warsztatów przygotowują i przeprowadzają mini-lekcje etyki, na których wykorzystują różnorodne metody aktywizujące. W ramach zajęć projektują sytuacje dydaktyczne służące rozwijaniu myślenia etycznego uczniów, uwzględniając specyfikę przedmiotu wymagającą atmosfery zaufania i otwartości na dialog. Ćwiczenia obejmują także opracowywanie konspektów i scenariuszy lekcji dostosowanych do różnych grup wiekowych, z uwzględnieniem diagnozy potrzeb uczniów. Celem zajęć jest rozwijanie zaawansowanych kompetencji w zakresie metodyki, oceniania, diagnozy i ewaluacji w nauczaniu etyki, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki przedmiotu i jego wychowawczej funkcji.

Treści programowe

(W dużym stopniu uzależnione są od przygotowanych przez studentów tematów lekcji i sytuacji dydaktycznych.)

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Integracja międzyprzedmiotowa w nauczaniu etyki - projektowanie i realizacja.	6
2.	Metody aktywizujące w nauczaniu etyki - debata oxfordzka i inne metody aktywizujące,	8
3.	Metodyka realizacji konkretnych treści etycznych - analiza przypadków i błędów uczniowskich	6
4.	Organizacja pracy w klasie podczas lekcji etyki.	6
5.	Diagnoza wiedzy, umiejętności i postaw uczniów. Współpraca ze środowiskiem w wychowaniu etycznym	4
	Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Standardy kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela** ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

D.1/E.1.W3.	integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału;	Student zna i rozumie zasady integracji treści etycznych z innymi przedmiotami oraz umie analizować, modyfikować i projektować programy nauczania etyki dostosowane do potrzeb uczniów	Dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.W5.	konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć;	Student zna i rozumie różnorodne metody nauczania etyki, w tym metody aktywizujące, metodę projektów, dylematów etycznych, dyskusji filozoficznych oraz zasady doboru metod adekwatnych do treści etycznych	Dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.W6.	metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym;	Student zna i rozumie metodykę realizacji konkretnych treści etycznych, w tym dobór rozwiązań merytorycznych i metodycznych dostosowanych do różnych grup uczniowskich, rozpoznawanie typowych błędów w rozumowaniu etycznym i ich wykorzystanie w procesie dydaktycznym.	Dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.W7.	organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć: wycieczki, zajęcia terenowe i	Student zna i rozumie organizację pracy w klasie podczas lekcji etyki, potrzebę indywidualizacji nauczania moralnego, formy pracy specyficzne dla etyki (dylematy moralne, dyskusje etyczne, projekty społeczne) oraz zagadnienia związane z pracą domową w zakresie etyki	Dyskusja na zajęciach

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	laboratoryjne, doświadczenia i konkursy oraz zagadnienia związane z pracą domową;		
D.1/E.1.W12.	diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; metody i techniki skutecznego uczenia się; metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności;	Student zna i rozumie metody diagnozy wstępnej postaw etycznych uczniów, sposoby rozpoznawania ich potrzeb w zakresie rozwoju moralnego oraz techniki wspomagania kształtowania dojrzałych postaw etycznych	Dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.W15.	potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy.	Student zna i rozumie metody kształtowania pozytywnego stosunku uczniów do etyki, rozwijania ich ciekawości w zakresie zagadnień moralnych, aktywności w rozważaniach etycznych oraz motywacji do samodzielnego myślenia o wartościach i normach	Dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.U3.	identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania;	Student potrafi identyfikować i wykorzystywać powiązania treści etycznych z innymi przedmiotami szkolnymi, tworząc interdyscyplinarne projekty edukacyjne	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.U5.	kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi	Student potrafi projektować i przeprowadzać sytuacje dydaktyczne aktywizujące uczniów w zakresie etyki, w tym dylematy moralne, debaty	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy;	etyczne, projekty społeczne oraz inne formy popularyzacji wiedzy etycznej	
D.1/E.1.U6.	podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;	Student potrafi nawiązywać i utrzymywać konstruktywną współpracę z rodzicami, wychowawcami, pedagogiem szkolnym oraz środowiskiem lokalnym w zakresie wychowania etycznego	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.U7.	dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne;	Student potrafi dobierać odpowiednie metody pracy i środki dydaktyczne w nauczaniu etyki, w tym technologie informacyjno-komunikacyjne, uwzględniając zróżnicowane potrzeby edukacyjne uczniów	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.U10.	rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym;	Student potrafi rozpoznawać typowe błędy w rozumowaniu etycznym uczniów oraz wykorzystywać je konstruktywnie w procesie kształtowania właściwych postaw moralnych	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.U11.	przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia	Student potrafi przeprowadzić diagnozę wstępną kompetencji etycznych uczniów, ich systemu wartości oraz gotowości do podejmowania refleksji moralnej	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.K1.	adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów;	Student jest gotów do elastycznego dostosowywania metod nauczania etyki do różnych stylów uczenia się i potrzeb indywidualnych uczniów	Dyskusja i obserwacja na zajęciach,
D.1/E.1.K2.	popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym;	Student jest gotów do aktywnego promowania wiedzy etycznej i wartości moralnych wśród uczniów oraz w środowisku szkolnym i pozaszkolnym	Dyskusja i obserwacja na zajęciach,
D.1/E.1.K5.	kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów;	Student jest gotów do systematycznego rozwijania u uczniów umiejętności współpracy, dialogu i grupowego rozwiązywania problemów etycznych	Dyskusja i obserwacja na zajęciach,
D.1/E.1.K7.	rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia;	Student jest gotów do stymulowania u uczniów ciekawości wobec zagadnień etycznych, aktywności w poszukiwaniu odpowiedzi na pytania moralne oraz samodzielności w podejmowaniu decyzji etycznych	Dyskusja i obserwacja na zajęciach,
D.1/E.1.K8.	kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych	Student jest gotów do rozwijania u uczniów nawyku systematycznej refleksji etycznej i korzystania z różnych	Dyskusja i obserwacja na zajęciach,

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	źródeł wiedzy, w tym z Internetu;	źródeł wiedzy o moralności, w tym zasobów internetowych	
D.1/E.1.K9.	stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę.	Student jest gotów do ciągłego doskonalenia swoich kompetencji etycznych i moralnych, podejmując odpowiedzialność za kształtowanie ich postaw moralnych	Dyskusja i obserwacja na zajęciach.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Symulacja lekcji, metoda przypadków (case study), warsztat konstruowania materiałów, analiza dokumentów.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	0	
	udział w konsultacjach	0	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	25	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	0	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Cztery ćwiczenia sprawdzające – 12 pkt

Forma: Praktyczne zadania warsztatowe
Termin: w trakcie semestru (4 ćwiczenia po 3 pkt każde)

Rodzaje ćwiczeń:
• Konspekt i scenariusz lekcji etyki (3 pkt)
• Mini-lekcja z metodami aktywizującymi (3 pkt)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

• Projekt sytuacji dydaktycznej (dylemat/debata) (3 pkt)
• Narzędzie diagnozy/oceniania (3 pkt)

2. Aktywność w dyskusjach na zajęciach – 10 pkt

Ocena ciągła przez semestr

Kryteria:
• Przygotowanie do warsztatów (0-4 pkt)
• Aktywność w dyskusjach i symulacjach (0-4 pkt)
• Analiza przypadków (case study) (0-2 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 22 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 10 pkt łącznie (41%)
- Minimum 6 pkt z ćwiczeń sprawdzających (50% z 12 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-9 pkt (0-40%) – 2.0 | 10-12 pkt (41-54%) – 3.0 | 13-15 pkt (55-68%) – 3.5 | 16-18 pkt (69-81%) – 4.0 | 19-20 pkt (82-91%) – 4.5 | 21-22 pkt (92-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej, Dz.U. 2024 poz. 996.
2.	Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia, Dz.U. 2024 poz. 1019.

Literatura uzupełniająca

1.	Kierunek - wartości: inspiracje metodyczne nie tylko dla nauczycieli etyki. red. A. Płaziak-Janiszewska, Poznań 2016
2.	Kierunek - dialog : inspiracje metodyczne nie tylko dla nauczycieli etyki, red. A. Płaziak-Janiszewska, A. Skrzypczak, Poznań 2017.
3.	KROK DALEJ... inspiracje metodyczne nie tylko dla nauczycieli etyki, red. A. Płaziak-Janiszewska, A. Skrzypczak, Poznań 2019.
4.	Po drugiej stronie… Inspiracje metodyczne nie tylko dla nauczycieli etyki, red. A. Płaziak-Janiszewska, A. Skrzypczak, Poznań 2021.

*** lista rodzajów zajęć**

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Dydaktyka nauczania etyki w szkole podstawowej i ponadpodstawowej 2
Prowadzący	dr Andrzej Waleszczyński
Wydział	Wydział Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie / II stopnia magisterskie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	Nauczyciel etyki / Nauczyciel etyki i filozofii
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nd.
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	1-3(I)/ 1-2(II)
Semestr	Zimowy (co 2 lata)
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy dla modułu
Odniesienie efektów uczenia się dla standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (s*ymbole*)	D.1/E.1.W3., D.1/E.1.W5., D.1/E.1.W6., D.1/E.1.W7., D.1/E.1.W12., D.1/E.1.W15., D.1/E.1.U3., D.1/E.1.U5., D.1/E.1.U6., D.1/E.1.U7., D.1/E.1.U10., D.1/E.1.U11., D.1/E.1.K1., D.1/E.1.K2., D.1/E.1.K5., D.1/E.1.K7., D.1/E.1.K8., D.1/E.1.K9.
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Student(ka) zrealizował(a) lub jest w trakcie realizacji wykładu „Dydaktyka nauczania etyki w szkole podstawowej i ponadpodstawowej”
Opis i cele przedmiotu	Ćwiczenia mają formę praktycznych warsztatów, w trakcie których studenci zapoznają się z zasadami i technikami nauczania etyki w szkole podstawowej i ponadpodstawowej. Zajęcia koncentrują się na praktycznym zastosowaniu metod dydaktycznych specyficznych dla edukacji etycznej. Studenci w ramach warsztatów przygotowują i przeprowadzają mini-lekcje etyki, na których wykorzystują różnorodne metody aktywizujące. W ramach zajęć projektują sytuacje dydaktyczne służące rozwijaniu myślenia etycznego uczniów, uwzględniając specyfikę przedmiotu wymagającą atmosfery zaufania i otwartości na dialog. Ćwiczenia obejmują także opracowywanie konspektów i scenariuszy lekcji

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	dostosowanych do różnych grup wiekowych, z uwzględnieniem diagnozy potrzeb uczniów. Celem zajęć jest rozwijanie zaawansowanych kompetencji w zakresie metodyki, oceniania, diagnozy i ewaluacji w nauczaniu etyki, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki przedmiotu i jego wychowawczej funkcji.

Treści programowe

(W dużym stopniu uzależnione są od przygotowanych przez studentów tematów lekcji i sytuacji dydaktycznych.)

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Integracja międzyprzedmiotowa w nauczaniu etyki - projektowanie i realizacja.	6
2.	Metody aktywizujące w nauczaniu etyki - debata oxfordzka i inne metody aktywizujące,	8
3.	Metodyka realizacji konkretnych treści etycznych - analiza przypadków i błędów uczniowskich	6
4.	Organizacja pracy w klasie podczas lekcji etyki.	6
5.	Diagnoza wiedzy, umiejętności i postaw uczniów. Współpraca ze środowiskiem w wychowaniu etycznym	4
	Łącznie godzin:	30

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Standardy kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela** ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
D.1/E.1.W3.	integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału;	Student wyjaśnia zasady integracji treści etycznych z innymi przedmiotami oraz umie analizować, modyfikować i projektować programy nauczania etyki dostosowane do potrzeb uczniów	Dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.W5.	konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć;	Student omawia różnorodne metody nauczania etyki, w tym metody aktywizujące, metodę projektów, dylematów etycznych, dyskusji filozoficznych oraz zasady doboru metod adekwatnych do treści etycznych	Dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.W6.	metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia	Student opisuje metodykę realizacji konkretnych treści etycznych, w tym dobór rozwiązań merytorycznych i metodycznych dostosowanych do różnych grup uczniowskich, rozpoznawanie typowych błędów w rozumowaniu etycznym i ich wykorzystanie w procesie dydaktycznym.	Dyskusja na zajęciach

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym;		
D.1/E.1.W7.	organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć: wycieczki, zajęcia terenowe i laboratoryjne, doświadczenia i konkursy oraz zagadnienia związane z pracą domową;	Student omawia organizację pracy w klasie podczas lekcji etyki, potrzebę indywidualizacji nauczania moralnego, formy pracy specyficzne dla etyki (dylematy moralne, dyskusje etyczne, projekty społeczne) oraz zagadnienia związane z pracą domową w zakresie etyki	Dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.W12.	diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; metody i techniki skutecznego uczenia się; metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności;	Student wymienia metody diagnozy wstępnej postaw etycznych uczniów, sposoby rozpoznawania ich potrzeb w zakresie rozwoju moralnego oraz techniki wspomagania kształtowania dojrzałych postaw etycznych	Dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.W15.	potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych	Student opisuje metody kształtowania pozytywnego stosunku uczniów do etyki, rozwijania ich ciekawości w zakresie zagadnień moralnych, aktywności w rozważaniach etycznych oraz motywacji do samodzielnego myślenia o wartościach i normach	Dyskusja na zajęciach

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy.		
D.1/E.1.U3.	identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania;	Student identyfikuje i wykorzystuje powiązania treści etycznych z innymi przedmiotami szkolnymi, tworząc interdyscyplinarne projekty edukacyjne	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.U5.	kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy;	Student projektuje i przeprowadza sytuacje dydaktyczne aktywizujące uczniów w zakresie etyki, w tym dylematy moralne, debaty etyczne, projekty społeczne oraz inne formy popularyzacji wiedzy etycznej	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.U6.	podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;	Student nawiązuje i utrzymuje współpracę z rodzicami, wychowawcami, pedagogiem szkolnym oraz środowiskiem lokalnym w zakresie wychowania etycznego	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.U7.	dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne;	Student dobiera odpowiednie metody pracy i środki dydaktyczne w nauczaniu etyki, w tym technologie informacyjno-komunikacyjne, uwzględniając zróżnicowane potrzeby edukacyjne uczniów	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.U10.	rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym;	Student rozpoznaje typowe błędy w rozumowaniu etycznym uczniów oraz wykorzystuje je w procesie kształtowania właściwych postaw moralnych	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.U11.	przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia	Student przeprowadza diagnozę wstępną kompetencji etycznych uczniów, ich systemu wartości oraz gotowości do podejmowania refleksji moralnej	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.K1.	adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów;	Student dostosowuje metody nauczania etyki do różnych stylów uczenia się i potrzeb indywidualnych uczniów	Dyskusja i obserwacja na zajęciach,
D.1/E.1.K2.	popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym;	Student aktywnie promuje wiedzę z zakresu etyki i wartości moralnych wśród uczniów oraz w środowisku szkolnym i pozaszkolnym	Dyskusja i obserwacja na zajęciach,

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

D.1/E.1.K5.	kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów;	Student systematycznie rozwija u uczniów umiejętności współpracy, dialogu i grupowego rozwiązywania problemów etycznych	Dyskusja i obserwacja na zajęciach,
D.1/E.1.K7.	rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia;	Student stymuluje u uczniów ciekawość wobec zagadnień etycznych, zachęca do aktywnego poszukiwania odpowiedzi na pytania moralne oraz samodzielności w podejmowaniu decyzji etycznych	Dyskusja i obserwacja na zajęciach,
D.1/E.1.K8.	kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu;	Student rozwija u uczniów nawyk systematycznej refleksji etycznej i korzystania z różnych źródeł wiedzy o moralności, w tym zasobów internetowych	Dyskusja i obserwacja na zajęciach,
D.1/E.1.K9.	stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę.	Student w trybie ciągłym doskonali swoje kompetencje etyczne i moralne, podejmując odpowiedzialność za kształtowanie postaw moralnych u uczniów	Dyskusja i obserwacja na zajęciach.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Symulacja lekcji, metoda przypadków (case study), warsztat konstruowania materiałów, analiza dokumentów.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	25	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*		

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Cztery ćwiczenia sprawdzające – 12 pkt

Forma: Praktyczne zadania warsztatowe
Termin: w trakcie semestru (4 ćwiczenia po 3 pkt każde)

Rodzaje ćwiczeń:
• Konspekt i scenariusz lekcji etyki (3 pkt)
• Mini-lekcja z metodami aktywizującymi (3 pkt)
• Projekt sytuacji dydaktycznej (dylemat/debata) (3 pkt)
• Narzędzie diagnozy/oceniania (3 pkt)

2. Aktywność w dyskusjach na zajęciach – 10 pkt

Ocena ciągła przez semestr

Kryteria:
• Przygotowanie do warsztatów (0-4 pkt)
• Aktywność w dyskusjach i symulacjach (0-4 pkt)
• Analiza przypadków (case study) (0-2 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 22 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 10 pkt łącznie (41%)
- Minimum 6 pkt z ćwiczeń sprawdzających (50% z 12 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-9 pkt (0-40%) – 2.0 | 10-12 pkt (41-54%) – 3.0 | 13-15 pkt (55-68%) – 3.5 | 16-18 pkt (69-81%) – 4.0 | 19-20 pkt (82-91%) – 4.5 | 21-22 pkt (92-100%) – 5.0
Realizacja czterech ćwiczeń sprawdzających, każde za 3 pkt. (max. 12 pkt)
Dyskusje na zajęciach. (max. 10pkt)
Dozwolone 2 nieusprawiedliwione nieobecności.

Ocena	Punkty	Zakres procentowy
niedostateczny (2,0)	0–9 pkt	0–40%
dostateczny (3,0)	10–12 pkt	41–54%
dostateczny plus (3,5)	13–15 pkt	55–68%
dobry (4,0)	16–18 pkt	69–81%
dobry plus (4,5)	19–20 pkt	82–91%
bardzo dobry (5,0)	21–22 pkt	92–100%

Literatura obowiązkowa

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

1.	Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej, Dz.U. 2024 poz. 996.
2.	Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia, Dz.U. 2024 poz. 1019.

Literatura uzupełniająca

1.	Kierunek - wartości: inspiracje metodyczne nie tylko dla nauczycieli etyki. red. A. Płaziak-Janiszewska, Poznań 2016
2.	Kierunek - dialog : inspiracje metodyczne nie tylko dla nauczycieli etyki, red. A. Płaziak-Janiszewska, A. Skrzypczak, Poznań 2017.
3.	KROK DALEJ... inspiracje metodyczne nie tylko dla nauczycieli etyki, red. A. Płaziak-Janiszewska, A. Skrzypczak, Poznań 2019.
4.	Po drugiej stronie… Inspiracje metodyczne nie tylko dla nauczycieli etyki, red. A. Płaziak-Janiszewska, A. Skrzypczak, Poznań 2021.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Dydaktyka nauczania etyki w szkole podstawowej i ponadpodstawowej 3
Prowadzący	Jan Filcek
Wydział	Wydział Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie / II stopnia magisterskie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	Nauczyciel etyki / Nauczyciel etyki i filozofii
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nd.
Rok akademicki	2025/2026
Rok studiów	1-3(I)/ 1-2(II)
Semestr	(co 2 lata)
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy dla modułu
Odniesienie efektów uczenia się dla standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (s*ymbole*)	D.1/E.1.W9., D.1/E.1.W10., D.1/E.1.W11., D.1/E.1.W14., D.1/E.1.U1., D.1/E.1.U2., D.1/E.1.U8., D.1/E.1.U9., D.1/E.1.K3., D.1/E.1.K4., D.1/E.1.K6.
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	ćwiczenia
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Student(ka) zrealizował(a) lub jest w trakcie realizacji wykładu „Dydaktyka nauczania etyki w szkole podstawowej i ponadpodstawowej”
Opis i cele przedmiotu	Ćwiczenia mają formę praktycznych warsztatów, w trakcie których studenci zapoznają się z zasadami i technikami nauczania etyki w szkole podstawowej i ponadpodstawowej. Zajęcia koncentrują się na praktycznym zastosowaniu metod dydaktycznych specyficznych dla edukacji etycznej. Studenci w ramach warsztatów przygotowują i przeprowadzają mini-lekcje etyki, na których wykorzystują różnorodne metody aktywizujące. W ramach zajęć projektują sytuacje dydaktyczne służące rozwijaniu myślenia etycznego uczniów, uwzględniając specyfikę przedmiotu wymagającą atmosfery zaufania i otwartości na dialog. Ćwiczenia obejmują także opracowywanie konspektów i scenariuszy lekcji

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	dostosowanych do różnych grup wiekowych, z uwzględnieniem diagnozy potrzeb uczniów. Celem zajęć jest rozwijanie zaawansowanych kompetencji w zakresie metodyki, oceniania, diagnozy i ewaluacji w nauczaniu etyki, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki przedmiotu i jego wychowawczej funkcji.

Treści programowe

(W dużym stopniu uzależnione są od przygotowanych przez studentów tematów esejów i sytuacji dydaktycznych.)

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Planowanie procesu dydaktycznego w etyce - identyfikacja celów i zadań	4
2.	Esej filozoficzny w nauczaniu etyki - teoria i praktyka argumentacji	8
3.	Konstruowanie i ocenianie narzędzi sprawdzających argumentację etyczną	8
4.	Ewaluacja jakości kształcenia etycznego i warsztat pracy nauczyciela	6
5.	Stymulowanie badawczej postawy uczniów w zakresie etyki	4
	Łącznie godzin:	30

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Standardy kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela** ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
D.1/E.1.W9.	metody kształcenia w odniesieniu do nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;	Student zna i rozumie specyficzne metody kształcenia etycznego, w tym analizę przypadków moralnych, rozważania nad wartościami oraz znaczenie odpowiedzialnego korzystania z mediów cyfrowych w nauczaniu etyki.	Dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.W10.	rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące, semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny;	Student zna i rozumie specyfikę oceniania w nauczaniu przedmiotu etyka, rodzaje oceniania dostosowane do charakteru przedmiotu oraz funkcje oceny w kształtowaniu postaw etycznych uczniów	Dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.W11.	egzaminy kończące etap edukacyjny i sposoby konstruowania testów, sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów w ramach nauczanego przedmiotu;	Student zna i rozumie metody konstruowania narzędzi oceniania w etyce, w tym testów wiedzy etycznej, sprawdzianów z analizy dylematów moralnych oraz alternatywnych form sprawdzania osiągnięć uczniów	Dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.W14.	warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej	Student zna i rozumie warsztat pracy nauczyciela etyki, właściwe wykorzystanie czasu lekcji, metody ewaluacji jakości kształcenia etycznego oraz konieczność systematycznej analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej	Dyskusja na zajęciach

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej;		
D.1/E.1.U1.	identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi;	Student potrafi identyfikować i formułować zadania dydaktyczne w etyce zgodne z celami kształcenia, wymaganiami podstawy programowej oraz kompetencjami kluczowymi	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.U2.	przeanalizować rozkład materiału;	Student potrafi przeanalizować i zaplanować optymalny rozkład treści programowych etyki w cyklu rocznym i wieloletnim, dostosowując go do specyfiki grup uczniowskich	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.U8.	merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu;	Student potrafi konstruować i stosować różnorodne narzędzia oceniania w etyce, formułować rzetelne i obiektywne oceny pracy uczniów zarówno klasowej, jak i domowej	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.U9.	skonstruować sprawdzian służący ocenie danych umiejętności uczniów;	Student potrafi projektować i konstruować sprawdziany, testy i inne narzędzia służące ocenie konkretnych umiejętności etycznych uczniów	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.K3.	zachęcania uczniów do podejmowania prób badawczych oraz systematycznej aktywności fizycznej;	Student jest gotów do motywowania uczniów do podejmowania samodzielnych badań nad zagadnieniami etycznymi oraz systematycznej refleksji nad własnym rozwojem moralnym	Dyskusja i obserwacja na zajęciach.
D.1/E.1.K4.	promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;	Student jest gotów do kształtowania u uczniów odpowiedzialnych postaw wobec technologii cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej w kontekście etycznym	Dyskusja i obserwacja na zajęciach.
D.1/E.1.K6.	budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;	Student jest gotów do systematycznego budowania u uczniów spójnego systemu wartości etycznych, rozwijania dojrzałych postaw moralnych oraz kształtowania kompetencji komunikacyjnych w zakresie dialogu etycznego	Dyskusja i obserwacja na zajęciach.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Symulacja lekcji, metoda przypadków (case study), warsztat konstruowania materiałów, analiza dokumentów.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	0	
	udział w konsultacjach	0	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	25	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	0	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Cztery ćwiczenia sprawdzające – 12 pkt

   Forma: Praktyczne zadania warsztatowe
   Termin: w trakcie semestru (4 ćwiczenia po 3 pkt każde)

   Rodzaje ćwiczeń:
   • Konspekt i scenariusz lekcji etyki (3 pkt)
   • Mini-lekcja z metodami aktywizującymi (3 pkt)
   • Projekt sytuacji dydaktycznej (dylemat/debata) (3 pkt)
   • Narzędzie diagnozy/oceniania (3 pkt)

2. Aktywność w dyskusjach na zajęciach – 10 pkt

   Ocena ciągła przez semestr

   Kryteria:
   • Przygotowanie do warsztatów (0-4 pkt)
   • Aktywność w dyskusjach i symulacjach (0-4 pkt)
   • Analiza przypadków (case study) (0-2 pkt)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 22 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 10 pkt łącznie (41%)
- Minimum 6 pkt z ćwiczeń sprawdzających (50% z 12 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-9 pkt (0-40%) – 2.0 | 10-12 pkt (41-54%) – 3.0 | 13-15 pkt (55-68%) – 3.5 | 16-18 pkt (69-81%) – 4.0 | 19-20 pkt (82-91%) – 4.5 | 21-22 pkt (92-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej, Dz.U. 2024 poz. 996.
2.	Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia, Dz.U. 2024 poz. 1019.

Literatura uzupełniająca

1.	Kierunek - wartości: inspiracje metodyczne nie tylko dla nauczycieli etyki. red. A. Płaziak-Janiszewska, Poznań 2016
2.	Kierunek - dialog : inspiracje metodyczne nie tylko dla nauczycieli etyki, red. A. Płaziak-Janiszewska, A. Skrzypczak, Poznań 2017.
3.	KROK DALEJ... inspiracje metodyczne nie tylko dla nauczycieli etyki, red. A. Płaziak-Janiszewska, A. Skrzypczak, Poznań 2019.
4.	Po drugiej stronie… Inspiracje metodyczne nie tylko dla nauczycieli etyki, red. A. Płaziak-Janiszewska, A. Skrzypczak, Poznań 2021.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Dydaktyka nauczania etyki w szkole podstawowej i ponadpodstawowej 4
Prowadzący	Jan Filcek
Wydział	Wydział Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie / II stopnia magisterskie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	Nauczyciel etyki / Nauczyciel etyki i filozofii
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nd.
Rok akademicki	2025/2026
Rok studiów	1-3(I)/ 1-2(II)
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy dla modułu
Odniesienie efektów uczenia się dla standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (*symbole*)	D.1/E.1.W2. D.1/E.1.W8., D.1/E.1.W13., D.1/E.1.U8., D.1/E.1.U9., D.1/E.1.U10., D.1/E.1.U11., D.1/E.1.K1., D.1/E.1.K3., D.1/E.1.K5., D.1/E.1.K7., D.1/E.1.K8., D.1/E.1.K9.
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Student(ka) zrealizował(a) lub jest w trakcie realizacji wykładu „Dydaktyka nauczania etyki w szkole podstawowej i ponadpodstawowej”
Opis i cele przedmiotu	Głównym celem zajęć jest doskonalenie umiejętności metodycznych związanych z nauczaniem etyki, obejmujących ocenianie, diagnozowanie oraz ewaluację, z jednoczesnym podkreśleniem wychowawczego charakteru tego przedmiotu. Ćwiczenia przyjmują formę warsztatów, w których szczególny nacisk kładzie się na praktyczne zastosowanie metod dydaktycznych charakterystycznych dla edukacji etycznej. Studenci przygotowują i realizują krótkie lekcje, wykorzystując różnorodne techniki aktywizujące uczniów. W toku zajęć uczestnicy opracowują konspekty i scenariusze zajęć dopasowane do specyfiki poszczególnych grup wiekowych, uwzględniając indywidualne potrzeby uczniów.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	Dodatkowo projektują sytuacje dydaktyczne sprzyjające rozwijaniu refleksji moralnej i etycznego myślenia, tworząc atmosferę otwartości i wzajemnego zaufania. Warsztatowy charakter zajęć pozwala studentom nie tylko poznać zasady i techniki nauczania etyki w szkole podstawowej i ponadpodstawowej, ale także sprawdzić je w praktyce poprzez własne doświadczenie dydaktyczne.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Planowanie i prowadzenie lekcji etyki	10
2.	Techniki pracy warsztatowej w edukacji etycznej	4
3.	Praktyczne ujęcie treści etycznych	6
4.	Ocena i wspieranie rozwoju uczniów	6
5.	Etyka w kontekście społeczności szkolnej	4
	Łącznie godzin:	30

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Standardy kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela** ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
D.1/E.1.W2.	podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć;	identyfikuje podstawę programową, analizuje cele kształcenia i treści nauczania etyki, porównuje treści z różnych etapów edukacyjnych, wskazuje kompetencje kluczowe w edukacji etycznej (1,2)	prezentacja na zajęciach.
D.1/E.1.W8.	sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne – dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej; myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów w zakresie nauczanego	projektuje przestrzeń klasy sprzyjającą pracy w grupie, dobiera i wykorzystuje środki dydaktyczne (1,2)	Projekt indywidualny

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	przedmiotu lub prowadzonych zajęć; potrzebę wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimediów;		
D.1/E.1.W13.	znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych uczniów: potrzebę kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów oraz budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów, a także kształtowania kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;	analizuje rolę rozwijania kompetencji społeczno-emocjonalnych (temat 3), proponuje ćwiczenia kształtujące współpracę i wartości etyczne (temat 3), ocenia sposoby budowania postaw komunikacyjnych i kulturowych (temat 3).	Dyskusja i obserwacja na zajęciach.
D.1/E.1.U8.	merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu;	ocenia prace uczniów w sposób merytoryczny i rzetelny, formułuje uzasadnione komentarze (temat 4, 5)	Dyskusja i obserwacja na zajęciach.
D.1/E.1.U9.	skonstruować sprawdzian służący ocenie danych umiejętności uczniów;	konstruuje sprawdzian z zakresu etyki (temat 4), opracowuje zadania dostosowane do poziomu grupy (temat 4,5).	Dyskusja i obserwacja na zajęciach.
D.1/E.1.U10.	rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym;	rozpoznaje typowe błędy uczniów (temat 3), analizuje ich przyczyny (temat 3), wykorzystuje je do planowania działań dydaktycznych (temat 1–5).	Dyskusja i obserwacja na zajęciach.
D.1/E.1.U11.	przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia.	przeprowadza diagnozę wstępną wiedzy i umiejętności ucznia (temat 4), interpretuje wyniki diagnozy (temat 4).	Dyskusja i obserwacja na zajęciach.
D.1/E.1.K1.	adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów;	dostosowuje metody pracy do różnych stylów uczenia się uczniów (temat 2–3), modyfikuje zadania dydaktyczne (temat 4).	Projekt indywidualny
D.1/E.1.K3.	zachęcania uczniów do podejmowania prób badawczych oraz systematycznej aktywności fizycznej;	zachęca uczniów do podejmowania działań badawczych (temat 3), stosuje metody sprzyjające aktywności poznawczej (temat 1, 2).	Projekt indywidualny

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

D.1/E.1.K5.	kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów;	organizuje pracę zespołową uczniów (temat 4), wykorzystuje metody grupowego rozwiązywania problemów (temat 3–4).	Dyskusja i obserwacja na zajęciach.
D.1/E.1.K7.	rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia;	rozwija u uczniów krytyczne myślenie poprzez zadawanie pytań (temat 2–3), konstruuje ćwiczenia wymagające samodzielności poznawczej (temat 3).	Dyskusja i obserwacja na zajęciach.
D.1/E.1.K8.	kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu;	kształtuje nawyk systematycznego uczenia się poprzez różne źródła wiedzy (temat 2), wykorzystuje Internet i multimedia w pracy dydaktycznej (temat 4–5).	Dyskusja i obserwacja na zajęciach.
D.1/E.1.K9	stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę.	stymuluje uczniów do samodzielnego uczenia się (temat 5), proponuje zadania rozwijające kompetencje do uczenia się przez całe życie (temat 5).	Dyskusja i obserwacja na zajęciach.

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Symulacja lekcji, metoda przypadków (case study), warsztat konstruowania materiałów, analiza dokumentów.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	0	
	udział w konsultacjach	0	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	25	1
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	0	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Cztery ćwiczenia sprawdzające – 12 pkt

   Forma: Praktyczne zadania warsztatowe (po 3 pkt każde)
   Termin: w trakcie semestru

   Rodzaje ćwiczeń:
   • Konspekt i scenariusz lekcji etyki (3 pkt)
   • Mini-lekcja z metodami aktywizującymi (3 pkt)
   • Projekt sytuacji dydaktycznej (dylemat moralny/debata) (3 pkt)
   • Narzędzie diagnozy lub sprawdzian (3 pkt)

2. Aktywność w dyskusjach na zajęciach – 10 pkt

   Ocena ciągła przez semestr

   Kryteria:
   • Przygotowanie do warsztatów (0-4 pkt)
   • Aktywność w dyskusjach i symulacjach (0-4 pkt)
   • Analiza przypadków (case study) (0-2 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 22 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 10 pkt łącznie (41%)
- Minimum 6 pkt z ćwiczeń sprawdzających (50% z 12 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-9 pkt (0-40%) – 2.0
10-12 pkt (41-54%) – 3.0
13-15 pkt (55-68%) – 3.5
16-18 pkt (69-81%) – 4.0
19-20 pkt (82-91%) – 4.5
21-22 pkt (92-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	1. R. Fisher, Uczymy jak myśleć, Warszawa 1999 2. B. Hiszpańska, Pomóż młodzieży znaleźć wartości - drogowskazy, Warszawa 1994 3. J. Jeziorska, Wybrane metody uczenia się i nauczania, Warszawa 2003 4. J. Kruk, Filozoficzno-pedagogiczne aspekty rozumienia tekstu, Kraków 1998 5. M. Lipman, A.M. Sharp, F.S. Oscanyan, Filozofia w szkole, Warszawa 1996
2.	
3.	

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

4.	

Literatura uzupełniająca

1.	M. Bała, J. Jezierska, S. Zalewska, Pokochać mądrość. Zarys dydaktyki filozofii i etyki.
2.	Sposób na filozofię. Kluczowe zagadnienia z dydaktyki przedmiotowej, J. Grzybowski, A. Jaworska, A. Kazimierczak-Kucharska, A. Norwa, A. Waleszczyński, S. L. Zalewska.
3.	

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Dydaktyka nauczania filozofii w szkole ponadpodstawowej 1
Prowadzący	dr Andrzej Waleszczyński
Wydział	Wydział Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie / II stopnia magisterskie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	Nauczyciel filozofii / Nauczyciel etyki i filozofii
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nd.
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	1-3(I)/ 1-2(II)
Semestr	Letni (co 2 lata)
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy dla modułu
Odniesienie efektów uczenia się dla standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (s*ymbole*)	D.1/E.1.U1, D.1/E.1.U3, D.1/E.1.U4, D.1/E.1.U5, D.1/E.1.U6, D.1/E.1.U7, D.1/E.1.U8, D.1/E.1.U9, D.1/E.1.U10, D.1/E.1.U11, D.1/E.1.K1, D.1/E.1.K2, D.1/E.1.K3, D.1/E.1.K4, D.1/E.1.K5, D.1/E.1.K6, D.1/E.1.K7, D.1/E.1.K8
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Ćwiczenia
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	1,5
Wymagania wstępne	Student(ka) kierunku filozofia, który(a) zrealizował(a) lub jest w trakcie realizacji wykładu „Dydaktyka nauczania filozofii w szkole ponadpodstawowej”
Opis i cele przedmiotu	Ćwiczenia mają formę praktycznych warsztatów, w trakcie których studenci zapoznają się z zasadami i technikami nauczania filozofii w szkole ponadpodstawowej. Zajęcia koncentrują się na praktycznym zastosowaniu metod dydaktycznych specyficznych dla edukacji filozoficznej. Studenci w ramach warsztatów przygotowują i przeprowadzają mini-lekcje filozofii, na których wykorzystują różnorodne metody aktywizujące. W ramach zajęć projektują sytuacje dydaktyczne służące rozwijaniu myślenia filozoficznego uczniów, uwzględniając specyfikę przedmiotu. Ćwiczenia obejmują także opracowywanie konspektów i scenariuszy lekcji dostosowanych do programu nauczania.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	Celem zajęć jest rozwijanie zaawansowanych kompetencji w zakresie metodyki, oceniania, diagnozy i ewaluacji w nauczaniu filozofii, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki przedmiotu.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie do praktyki nauczania filozofii - analiza podstawy programowej i wymagań	4
2.	Projektowanie sytuacji dydaktycznych i konspektów lekcji oraz symulacje mini-lekcji	10
3.	Metody aktywizujące w nauczaniu filozofii - warsztaty praktyczne	8
4.	Diagnoza, ocenianie i ewaluacja w nauczaniu filozofii	6
5.	Ewaluacja i refleksja nad praktyką nauczania	2
	Łącznie godzin:	30

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Standardy kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela** ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
D.1/E.1.U1	identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi;	identyfikuje i formułuje zadania dydaktyczne z filozofii zgodne z celami kształcenia filozoficznego, wymaganiami podstawy programowej dla szkół ponadpodstawowych oraz kompetencjami kluczowymi w zakresie myślenia krytycznego i argumentacji	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.U3	identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania;	identyfikuje i wykorzystuje powiązania treści filozoficznych z innymi przedmiotami humanistycznymi,	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.U4	dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów;	dostosowuje język filozoficzny i sposób komunikacji do poziomu rozwoju intelektualnego uczniów szkół ponadpodstawowych, przekładając na działania abstrakcyjne pojęcia filozoficzne przez konkretne przykłady i analogie	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.U5	kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy;	projektuje i przeprowadza sytuacje dydaktyczne aktywizujące uczniów w zakresie filozofii, w tym eksperymenty myślowe, dylematy filozoficzne, debaty oraz projekty popularyzujące myślenie filozoficzne	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.U6	podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;	nawiązuje i utrzymuje konstruktywną współpracę z rodzicami, wychowawcami, pedagogiem szkolnym oraz środowiskiem lokalnym w zakresie promowania myślenia filozoficznego i krytycznego wśród młodzieży	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

D.1/E.1.U7	dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne;	dobiera i stosuje odpowiednie metody pracy oraz środki dydaktyczne w nauczaniu filozofii, w tym technologie informacyjno-komunikacyjne, uwzględniając zróżnicowane potrzeby edukacyjne uczniów i specyfikę myślenia abstrakcyjnego	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.U8	merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu;	konstruuje i stosuje różnorodne narzędzia oceniania w filozofii, formułuje rzetelne i obiektywne oceny prac filozoficznych uczniów, uwzględniając specyfikę oceniania myślenia krytycznego i argumentacji	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.U9	skonstruować sprawdzian służący ocenie danych umiejętności uczniów;	projektuje i konstruuje sprawdziany, testy i inne narzędzia służące ocenie konkretnych umiejętności filozoficznych uczniów, w tym rozumienia tekstów filozoficznych, analizy argumentacji i konstruowania własnych rozumowań	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.U10	rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym;	rozpoznaje typowe błędy w rozumowaniu filozoficznym uczniów oraz konstruktywnie wykorzystywać je w procesie kształtowania właściwych nawyków myślenia krytycznego i logicznego	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.U11	przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia.	przeprowadza diagnozę wstępną kompetencji filozoficznych uczniów, ich poziomu myślenia abstrakcyjnego oraz gotowości do podejmowania refleksji filozoficznej	Dyskusja na zajęciach, ćwiczenia sprawdzające
D.1/E.1.K1	adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów;	dostosowuje metody nauczania filozofii do różnych stylów myślenia i uczenia się uczniów, uwzględniając indywidualne predyspozycje do filozofowania	Dyskusja i obserwacja na zajęciach,
D.1/E.1.K2	popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym;	aktywnie promuje wiedzę filozoficzną i myślenie krytyczne wśród uczniów oraz w szerszym środowisku, organizując wydarzenia filozoficzne i projekty popularyzatorskie	Dyskusja i obserwacja na zajęciach,
D.1/E.1.K3	zachęcania uczniów do podejmowania prób badawczych oraz systematycznej aktywności fizycznej;	motywuje uczniów do podejmowania samodzielnych badań filozoficznych, eksploracji problemów egzystencjalnych oraz systematycznej refleksji nad własnymi przekonaniami i wartościami	Dyskusja i obserwacja na zajęciach,
D.1/E.1.K4	promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów	kształtuje u uczniów krytyczne podejście do informacji w mediach cyfrowych oraz etycznego podejścia do korzystania z	Dyskusja i obserwacja na zajęciach,

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;	zasobów internetowych w kontekście badań filozoficznych	
D.1/E.1.K5	kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów;	systematycznie rozwija u uczniów umiejętności dialogu filozoficznego, współpracy intelektualnej i grupowego rozwiązywania problemów filozoficznych w atmosferze wzajemnego szacunku	Dyskusja i obserwacja na zajęciach,
D.1/E.1.K6	budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;	stwarza możliwości systematycznego budowania u uczniów spójnego systemu wartości filozoficznych, rozwijania dojrzałych postaw refleksyjnych oraz kształtowania kompetencji komunikacyjnych w zakresie dyskursu filozoficznego	Dyskusja i obserwacja na zajęciach,
D.1/E.1.K7	rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia;	stymuluje u uczniów ciekawość filozoficzną, zachęca do aktywnego poszukiwania odpowiedzi na fundamentalne pytania oraz samodzielności w formułowaniu własnych stanowisk filozoficznych	Dyskusja i obserwacja na zajęciach,
D.1/E.1.K8	kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu;	rozwija u uczniów nawyk systematycznej lektury filozoficznej, krytycznej analizy źródeł i odpowiedzialnego korzystania z zasobów internetowych w badaniach filozoficznych	Dyskusja i obserwacja na zajęciach,

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Symulacja lekcji, metoda przypadków (case study), warsztat konstruowania materiałów, analiza dokumentów.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	0	
	udział w konsultacjach	0	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	15	0,5
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	0	

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO ZALICZENIA:
- Obecność na zajęciach – dopuszczalne maksymalnie 2 nieobecności

Na ocenę końcową składają się:

1. Cztery ćwiczenia sprawdzające – 12 pkt

Forma: Praktyczne zadania warsztatowe (po 3 pkt każde)
Termin: w trakcie semestru

Rodzaje ćwiczeń:
• Konspekt i scenariusz lekcji filozofii (3 pkt)
• Mini-lekcja z metodami aktywizującymi (3 pkt)
• Projekt sytuacji dydaktycznej filozoficznej (3 pkt)
• Narzędzie diagnozy lub sprawdzian (3 pkt)

2. Aktywność w dyskusjach na zajęciach – 10 pkt

Ocena ciągła przez semestr

Kryteria:
• Przygotowanie do warsztatów (0-4 pkt)
• Aktywność w dyskusjach i symulacjach (0-4 pkt)
• Analiza przypadków (case study) (0-2 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 22 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 10 pkt łącznie (41%)
- Minimum 6 pkt z ćwiczeń sprawdzających (50% z 12 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-9 pkt (0-40%) – 2.0
10-12 pkt (41-54%) – 3.0
13-15 pkt (55-68%) – 3.5
16-18 pkt (69-81%) – 4.0
19-20 pkt (82-91%) – 4.5
21-22 pkt (92-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	M. Bała, Filozofia w ćwiczeniach, Pelplin 2003.
2.	Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia, Dz.U. 2024 poz. 1019.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Literatura uzupełniająca

1.	Ł. Krzywoń, Filozofuj z dziećmi. Poradnik do prowadzenia filozoficznych dociekań z dziećmi i młodzieżą. Lublin 2019.
2.	K. Szymanek, K. A. Wieczorek, A. S. Wójcik, Sztuka argumentacji. Ćwiczenia w badaniu argumentów. Warszawa 2012.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Dydaktyka nauczania filozofii w szkole ponadpodstawowej
Prowadzący	dr Andrzej Waleszczyński
Wydział	Wydział Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie / II stopnia magisterskie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	Nauczyciel filozofii / Nauczyciel etyki i filozofii
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nd.
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	1-3(I)/ 1-2(II)
Semestr	Letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy dla modułu
Odniesienie efektów uczenia się dla standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (s*ymbole*)	D.1/E.1.W1, D.1/E.1.W2, D.1/E.1.W3, D.1/E.1.W4, D.1/E.1.W5, D.1/E.1.W6, D.1/E.1.W7, D.1/E.1.W8, D.1/E.1.W9, D.1/E.1.W10, D.1/E.1.W11, D.1/E.1.W12, D.1/E.1.W13, D.1/E.1.W14, D.1/E.1.W15, D.1/E.1.U2, D.1/E.1.K9
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Wykład
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Student(ka) kierunku filozofia
Opis i cele przedmiotu	Celem wykładu jest przekazanie studentom uporządkowanej wiedzy teoretycznej dotyczącej metod, form i środków dydaktycznych stosowanych w nauczaniu filozofii. Zajęcia mają przygotować do samodzielnego projektowania procesu dydaktycznego, dostosowanego do potrzeb i możliwości uczniów. Wykład obejmuje omówienie podstawowych zagadnień z zakresu dydaktyki nauczania filozofii. Prezentowane rozwiązania metodyczne dostosowane są do realizacji podstawy programowej z filozofii.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Filozofia edukacji jako wprowadzenie do metodyki szczegółowej	4
2.	Podstawa programowa nauczania filozofii: poziom podstawowy i rozszerzony – analiza	4
3.	Nauczanie filozofii w kontekście innych przedmiotów	2
4.	Programy nauczania filozofii – analiza	3
5.	Lekcja filozofii czy historia idei? Metodyka realizacji treści kształcenia	4
6.	Zasady nauczania filozofii w szkole ponadpodstawowej - uwzględnienie poziomu rozwoju moralnego	2
7.	Metody realizacji podstawy programowej nauczania filozofii	4
8,	Metody aktywizujące w procesie nauczania filozofii	2
9,	Alternatywne metody nauczania filozofii	2
10.	Arkusze maturalne z filozofii - analiza i przygotowanie uczniów	3
	Łącznie godzin:	30

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Standardy kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela** ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
D.1/E.1.W1.	miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych;	Student wyjaśnia miejsce filozofii w podstawie programowej dla szkół ponadpodstawowych, jej rolę w kształtowaniu kompetencji kluczowych oraz relacje z innymi przedmiotami humanistycznymi w kontekście przygotowania uczniów do matury i studiów wyższych	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.W2.	podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć;	Student omawia podstawę programową filozofii w szkole ponadpodstawowej, cele kształcenia filozoficznego, strukturę wiedzy filozoficznej oraz treści nauczania dostosowane do poziomu rozwoju intelektualnego uczniów w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.W3.	integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału;	Student wyjaśnia teoretyczne podstawy integracji filozofii z innymi przedmiotami, zasady projektowania procesu kształcenia filozoficznego oraz metodykę analizowania, modyfikowania i tworzenia programów nauczania filozofii w szkole ponadpodstawowej	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

D.1/E.1.W4.	kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;	Student charakteryzuje specyficzne kompetencje nauczyciela filozofii, znaczenie autorytetu intelektualnego, zasady komunikacji filozoficznej z młodzieżą oraz teoretyczne podstawy moderowania dyskusji filozoficznych i współpracy ze środowiskiem szkolnym	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.W5.	konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć;	Student wymienia różnorodne metody nauczania filozofii, w tym metodę sokratejską, dyskusję filozoficzną, analizę tekstów filozoficznych, eksperymenty myślowe oraz teoretyczne zasady doboru metod adekwatnych do specyfiki myślenia filozoficznego	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.W6.	metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki,	Student omawia metodykę nauczania poszczególnych działów filozofii (ontologia, epistemologia, etyka, estetyka, filozofia polityczna), dostosowanie oddziaływań do różnych stylów myślenia uczniów oraz typowe błędy w rozumowaniu filozoficznym i	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym;	sposoby ich wykorzystania dydaktycznego	
D.1/E.1.W7.	organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć: wycieczki, zajęcia terenowe i laboratoryjne, doświadczenia i konkursy oraz zagadnienia związane z pracą domową;	Student wyjaśnia specyfikę organizacji zajęć filozoficznych, potrzebę indywidualizacji w nauczaniu myślenia abstrakcyjnego, formy pracy charakterystyczne dla filozofii.	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.W8.	sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne – dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej; myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć; potrzebę wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimediów;	Student opisuje zasady organizacji przestrzeni dla zajęć filozoficznych, dobór i wykorzystanie środków dydaktycznych specyficznych dla filozofii, edukacyjne zastosowania technologii w nauczaniu filozofii.	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

D.1/E.1.W9.	metody kształcenia w odniesieniu do nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;	Student charakteryzuje specyficzne metody kształcenia filozoficznego, w tym analizę argumentacji, krytyczną analizę tekstów oraz teoretyczne podstawy odpowiedzialnego wykorzystywania mediów cyfrowych w kontekście filozofii i etyki informacyjnej	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.W10.	rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące, semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny;	Student przedstawia specyfikę oceniania w nauczaniu filozofii, teoretyczne podstawy różnych rodzajów oceniania myślenia filozoficznego oraz funkcje oceny w rozwijaniu umiejętności krytycznego myślenia i argumentacji uczniów	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.W11.	egzaminy kończące etap edukacyjny i sposoby konstruowania testów, sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów w ramach nauczanego przedmiotu;	Student wyjaśnia teoretyczne podstawy konstruowania narzędzi oceniania w filozofii, w tym egzaminu maturalnego z filozofii, testów rozumienia tekstów filozoficznych oraz alternatywnych form sprawdzania umiejętności filozofowania	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.W12.	diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; metody i techniki skutecznego uczenia się; metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności;	Student wymienia metody diagnozy poziomu rozwoju myślenia abstrakcyjnego uczniów, sposoby rozpoznawania predyspozycji do filozofowania oraz teoretyczne podstawy wspomagania rozwoju krytycznego myślenia i zdolności argumentacyjnych	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.W13.	znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych	Student wyjaśnia rolę filozofii w rozwijaniu umiejętności współpracy intelektualnej, grupowego	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	uczniów: potrzebę kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów oraz budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów, a także kształtowania kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;	rozwiązywania problemów filozoficznych i etycznych oraz teoretyczne podstawy budowania systemu wartości i kształtowania postaw refleksyjnych u uczniów	
D.1/E.1.W14.	warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej;	Student omawia warsztat pracy nauczyciela filozofii, specyfikę wykorzystania czasu na lekcjach filozoficznych, teoretyczne podstawy ewaluacji jakości kształcenia filozoficznego oraz metodykę analizy i oceny własnej pracy dydaktycznej	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.W15.	potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy	Student wymienia teoretyczne podstawy kształtowania pozytywnego stosunku do filozofii, metody rozwijania ciekawości poznawczej i zdumienia filozoficznego, strategie motywowania do samodzielnego myślenia filozoficznego oraz przygotowania uczniów do uczenia się przez całe życie	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.U2	przeanalizować rozkład materiału;	Student analizuje i planuje optymalny rozkład treści programowych filozofii w cyklu wieloletnim, uwzględniając progresję trudności filozoficznej i specyfikę rozwoju myślenia abstrakcyjnego uczniów	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach
D.1/E.1.K9	stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę	Student w trybie ciągłym doskonali swoje kompetencje filozoficzne oraz pełni rolę wzorca intelektualnego dla	egzamin ustny, dyskusja na zajęciach

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

		uczniów, podejmując odpowiedzialność za kształtowanie ich postawy filozoficznej i motywacji do samodzielnego myślenia	

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

Wykład (konwersatoryjny), metoda przypadków (case study), analiza dokumentów.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	1,5
	udział w zaliczeniach poza zajęciami	1	
	udział w konsultacjach	7	
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*	20	1,5
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*	17	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

WARUNEK DOPUSZCZENIA DO EGZAMINU:
- Obecność na zajęciach – brak informacji o dopuszczalnych nieobecnościach

Na ocenę końcową składają się:

1. Aktywność w dyskusjach na wykładach – 10 pkt

Ocena ciągła przez semestr

Kryteria:
• Przygotowanie do wykładów (0-4 pkt)
• Aktywność w dyskusjach (0-4 pkt)
• Analiza przypadków (case study) (0-2 pkt)

2. Egzamin ustny – 12 pkt

Forma: Egzamin ustny (3 pytania po 4 pkt każde)
Termin: sesja egzaminacyjna

Zakres: Zagadnienia z wykładu (dydaktyka filozofii, podstawa programowa, metody)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Kryteria oceny każdego pytania (0-4 pkt):
• Znajomość teorii dydaktyki filozofii (0-2 pkt)
• Umiejętność zastosowania w praktyce (0-1 pkt)
• Refleksja i krytyczne myślenie (0-1 pkt)

ŁĄCZNIE DO ZDOBYCIA: 22 pkt

WARUNEK ZALICZENIA:
- Minimum 10 pkt łącznie (41%)
- Minimum 6 pkt z egzaminu (50% z 12 pkt)

Skala ocen końcowa:
0-9 pkt (0-40%) – 2.0
10-12 pkt (41-54%) – 3.0
13-15 pkt (55-68%) – 3.5
16-18 pkt (69-81%) – 4.0
19-20 pkt (82-91%) – 4.5
21-22 pkt (92-100%) – 5.0

Literatura obowiązkowa

1.	K. Śleziński, Zarys dydaktyki filozofii, Kraków 2000
2.	Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia, Dz.U. 2024 poz. 1019.
3.	Ł. Krzywoń, Filozofuj z dziećmi. Poradnik do prowadzenia filozoficznych dociekań z dziećmi i młodzieżą, Lublin 2019.

Literatura uzupełniająca

1.	M. Lipman, A.M. Sharp, F.S. Oscanyan, Filozofia w szkole, Warszawa 1996
2.	R. Fisher, Uczymy jak myśleć, Warszawa 1999
3.	M. Bała, J. Jeziorska, S. Zalewska, Pokochać mądrość Zarys dydaktyki filozofii i etyki, Warszawa 2009.
4.	M. Bała, Filozofia w ćwiczeniach, Pelplin 2003.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Nauczycielskie praktyki zawodowe: dydaktyka etyki – szkoła podstawowa
Pełnomocnik ds. praktyk	dr Andrzej Waleszczyński
Wydział	Wydział Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie / II stopnia magisterskie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	Nauczyciel etyki / Nauczyciel etyki i filozofii
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nd.
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	1-3(I)/ 1-2(II)
Semestr	zimowy/letni
Język wykładowy	Polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy dla modułu
Odniesienie efektów uczenia się dla standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (*symbole*)	D.2/E.2.W1., D.2/E.2.W2., D.2/E.2.W3., D.2/E.2.U1., D.2/E.2.U2., D.2/E.2.U3., D.2/E.2.K1.
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	praktyki
Liczba godzin	60
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Student(ka) zrealizował(a) wykład „Dydaktyka nauczania etyki w szkole podstawowej i ponadpodstawowej” oraz ukończył minimum 30 godz. ćwiczeń „Dydaktyka nauczania etyki w szkole podstawowej i ponadpodstawowej”.
Opis i cele praktyk	Nauczycielskie praktyki zawodowe z dydaktyki etyki w szkole mają charakter ćwiczeń terenowych realizowanych w rzeczywistych warunkach szkolnych, które umożliwiają konfrontację nabytej wiedzy teoretycznej z praktyką pedagogiczną. W ramach 60-godzinnych praktyk studenci poznają specyfikę organizacji i funkcjonowania szkoły podstawowej, zapoznają się z dokumentacją dydaktyczną oraz realizują samodzielnie zaprojektowane lekcje etyki pod nadzorem doświadczonych nauczycieli-opiekunów. Praktyki obejmują zarówno etap obserwacyjny (hospitacje lekcji), jak i etap aktywny

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	(samodzielne prowadzenie zajęć), co zapewnia kompleksowe przygotowanie do pracy zawodowej. Celem praktyk jest przygotowanie studentów do kompetentnego pełnienia roli nauczyciela etyki w szkole podstawowej poprzez zdobycie praktycznych umiejętności dydaktyczno-wychowawczych oraz doświadczenia w pracy z uczniami w wieku 6-14 lat

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Zapoznania się z treścią programu nauczania i zestawem obowiązujących do jego realizacji podręczników. Poznanie bazy dydaktycznej szkoły do realizacji programu, kryteria oceniania (WSO i PSO)	3
2.	Udział w 18 lekcjach prowadzonych przez nauczycieli przedmiotu i obserwowanie czynności przez nich podejmowanych zwłaszcza: toku lekcji, zastosowanych form i metod pracy, zastosowanych pomocy dydaktycznych, procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, sposobów aktywizowania uczniów, sposobów oceniania uczniów, pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, działań zapewniających bezpieczeństwo i dyscyplinę. Omówienia obserwowanych zajęć z nauczycielem prowadzącym z uwzględnieniem realizacji zamierzonych celów oraz zaplanowanych działań	18
3.	Zaplanowanie, przygotowanie i przeprowadzenie 18 lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowany scenariusz z uwzględnieniem: celów, metod, form pracy oraz środków dydaktycznych, organizacji lekcji, wykorzystania środków multimedialnych oraz technologii informacyjnej – rozwijania samodzielnego zdobywania wiedzy, organizacji pracy uczniów w grupach zadaniowych, diagnozowania poziomu wiedzy i umiejętności uczniów, indywidualnej pracy z uczniami, w tym z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, podejmowania działań wychowawczych w procesie pracy dydaktycznej. Omawianie przeprowadzonych zajęć edukacyjnych z nauczycielem obserwującym te zajęcia i dyskusji wokół w/w zagadnień.	36
4.	Konsultacje z wychowawcami klas, pedagogiem szkolnym, psychologiem i z innymi specjalistami pracującymi z uczniami.	1
5.	Podsumowanie praktyk – konsultacja z opiekunem i dyrektorem szkoły (placówki). Przekazanie wniosków z konfrontacji wiedzy teoretycznej z praktyką.	2
	Łącznie godzin:	60

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Standardy kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela** ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
D.2/E.2.W1.	zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty.	omawia specyfikę zadań dydaktycznych szkoły podstawowej w zakresie edukacji etycznej, cele kształcenia moralnego uczniów oraz rolę przedmiotu etyka w systemie edukacji ogólnej.	obserwacja uczestnicząca
D.2/E.2.W2.	sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty.	wyjaśnia organizację pracy dydaktycznej szkoły podstawowej, strukturę organizacyjną, zasady planowania procesu kształcenia, rozkład zajęć oraz specyfikę pracy zespołów przedmiotowych w zakresie edukacji humanistycznej.	obserwacja uczestnicząca
D.2/E.2.W3.	rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty.	charakteryzuje rodzaje dokumentacji dydaktycznej w szkole podstawowej, m.in.: dziennik lekcyjny, plany wynikowe, konspekty lekcji, dokumentację oceniania, karty pracy ucznia.	ocena opiekuna praktyk
D.2/E.2.U1.	wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej.	przeprowadza systematyczną obserwację lekcji, analizuje metody nauczania stosowane przez nauczyciela, ocenia efektywność różnych form pracy z uczniami oraz formułuje wnioski dotyczące doskonalenia procesu nauczania etyki w szkole podstawowej.	analiza krytyczna hospitowanych zajęć, dyskusja z opiekunem praktyk,

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

D.2/E.2.U2.	zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć.	samodzielnie planuje i przeprowadza lekcje etyki dla uczniów szkoły podstawowej, dostosowując treści programowe, metody nauczania i formy pracy do wieku i poziomu rozwoju uczniów oraz specyfiki edukacji etycznej	analiza krytyczna hospitowanych zajęć, dyskusja z opiekunem praktyk,
D.2/E.2.U3.	analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli. akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno- -pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczone w czasie praktyk.	krytycznie analizuje sytuacje wychowawcze i dydaktyczne występujące podczas lekcji, identyfikuje problemy pedagogiczne, formułuje propozycje rozwiązań oraz reflektuje się nad własnymi doświadczeniami nauczycielskimi w kontekście teorii pedagogicznej	analiza krytyczna hospitowanych zajęć, dyskusja z opiekunem praktyk,
D.2/E.2.K1.	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.	aktywnie współpracuje z opiekunem praktyk i nauczycielami szkoły, bierze pod uwagę konstruktywną krytykę, systematycznie doskonali swoje kompetencje nauczycielskie oraz odpowiedzialnie podchodzi do procesu kształcenia uczniów w zakresie etyki	ocena współpracy przez opiekuna praktyk

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

n/d

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	60	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*		
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*		

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

1. Ocenianie efektów uczenia się
Podczas praktyk studenci są oceniani przez opiekuna praktyk (nauczyciela–mentora w placówce). Ocena dotyczy poszczególnych efektów uczenia się wymaganych przez standardy kształcenia nauczycieli.
Każdy efekt uczenia się oceniany jest w skali 1–5, gdzie:
1 – efekt nieosiągnięty,
2 – efekt osiągnięty na poziomie minimalnym,
3 – efekt osiągnięty w stopniu dostatecznym,
4 – efekt osiągnięty w stopniu dobrym,
5 – efekt osiągnięty w stopniu bardzo dobrym.

2. Ocena końcowa opiekuna praktyk
Po dokonaniu oceny cząstkowej poszczególnych efektów uczenia się, opiekun praktyk wystawia ocenę końcową za całość praktyk. Ocena ta stanowi podstawę dalszej oceny studenta(ki) na uczelni.

3. Ocena ostateczna na uczelni
Pełnomocnik dziekana ds. praktyk wystawia ocenę ostateczną. Podstawą tej oceny jest ocena końcowa wystawiona przez opiekuna praktyk. W sytuacjach wyjątkowych, gdy ocena końcowa opiekuna praktyk nie jest dostępna, pełnomocnik ustala ocenę na podstawie ocen cząstkowych za poszczególne efekty uczenia się.

4. Warunki konieczne
Warunkiem uzyskania zaliczenia jest brak oceny 1 za jakikolwiek efekt uczenia się. Oznacza to, że wszystkie wymagane efekty muszą być osiągnięte co najmniej na poziomie 2.

5. Skala ocen ostatecznych
Średnia ocen (z oceny końcowej lub w wyjątkowych przypadkach ze średniej cząstkowych) przeliczana jest na ocenę w następującej skali:
2,00 – 3,30 → dostateczny (dst)
>3,30 – 3,80 → dostateczny plus (dst+)
>3,80 – 4,30 → dobry (db)
>4,30 – 4,70 → dobry plus (db+)
>4,70 – 5,00 → bardzo dobry (bdb)

Literatura obowiązkowa

1.	Dokumentacja szkolna, m.in. Regulamin Szkoły, Wewnątrzszkolny System Oceniania, Przedmiotowy System Oceniania, programy: profilaktyczny i wychowawczy, dokumenty zespołu przedmiotów humanistycznych.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Literatura uzupełniająca

1.	Karta Nauczyciela – tekst jednolity (Dz.U. 2024 poz. 986)
2.	Prawo oświatowe – tekst jednolity

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Nauczycielskie praktyki zawodowe: dydaktyka etyki – szkoła podstawowa
Pełnomocnik ds. praktyk	dr Andrzej Waleszczyński
Wydział	Wydział Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie / II stopnia magisterskie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	Nauczyciel etyki / Nauczyciel etyki i filozofii
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nd.
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	1-3(I)/ 1-2(II)
Semestr	zimowy/letni
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy dla modułu
Odniesienie efektów uczenia się dla standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (*symbole*)	D.2/E.2.W1., D.2/E.2.W2., D.2/E.2.W3., D.2/E.2.U1., D.2/E.2.U2., D.2/E.2.U3., D.2/E.2.K1.
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	praktyki
Liczba godzin	60
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Student(ka) zrealizował(a) wykład „Dydaktyka nauczania etyki w szkole podstawowej i ponadpodstawowej” oraz ukończył minimum 30 godz. ćwiczeń „Dydaktyka nauczania etyki w szkole podstawowej i ponadpodstawowej”.
Opis i cele praktyk	Nauczycielskie praktyki zawodowe z dydaktyki etyki w szkole mają charakter ćwiczeń terenowych realizowanych w rzeczywistych warunkach szkolnych, które umożliwiają konfrontację nabytej wiedzy teoretycznej z praktyką pedagogiczną. W ramach 60-godzinnych praktyk studenci poznają specyfikę organizacji i funkcjonowania szkoły podstawowej, zapoznają się z dokumentacją dydaktyczną oraz realizują samodzielnie zaprojektowane lekcje etyki pod nadzorem doświadczonych nauczycieli-opiekunów. Praktyki obejmują zarówno etap obserwacyjny (hospitacje lekcji), jak i etap aktywny

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	(samodzielne prowadzenie zajęć), co zapewnia kompleksowe przygotowanie do pracy zawodowej. Celem praktyk jest przygotowanie studentów do kompetentnego pełnienia roli nauczyciela etyki w szkole podstawowej poprzez zdobycie praktycznych umiejętności dydaktyczno-wychowawczych oraz doświadczenia w pracy z uczniami w wieku 6-14 lat

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Zapoznania się z treścią programu nauczania i zestawem obowiązujących do jego realizacji podręczników. Poznanie bazy dydaktycznej szkoły do realizacji programu, kryteria oceniania (WSO i PSO)	3
2.	Udział w 18 lekcjach prowadzonych przez nauczycieli przedmiotu i obserwowanie czynności przez nich podejmowanych zwłaszcza: toku lekcji, zastosowanych form i metod pracy, zastosowanych pomocy dydaktycznych, procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, sposobów aktywizowania uczniów, sposobów oceniania uczniów, pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, działań zapewniających bezpieczeństwo i dyscyplinę. Omówienia obserwowanych zajęć z nauczycielem prowadzącym z uwzględnieniem realizacji zamierzonych celów oraz zaplanowanych działań	18
3.	Zaplanowanie, przygotowanie i przeprowadzenie 18 lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowany scenariusz z uwzględnieniem: celów, metod, form pracy oraz środków dydaktycznych, organizacji lekcji, wykorzystania środków multimedialnych oraz technologii informacyjnej – rozwijania samodzielnego zdobywania wiedzy, organizacji pracy uczniów w grupach zadaniowych, diagnozowania poziomu wiedzy i umiejętności uczniów, indywidualnej pracy z uczniami, w tym z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, podejmowania działań wychowawczych w procesie pracy dydaktycznej. Omawianie przeprowadzonych zajęć edukacyjnych z nauczycielem obserwującym te zajęcia i dyskusji wokół w/w zagadnień.	36
4.	Konsultacje z wychowawcami klas, pedagogiem szkolnym, psychologiem i z innymi specjalistami pracującymi z uczniami.	1
5.	Podsumowanie praktyk – konsultacja z opiekunem i dyrektorem szkoły (placówki). Przekazanie wniosków z konfrontacji wiedzy teoretycznej z praktyką.	2
	Łącznie godzin:	60

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Standardy kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela** ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
D.2/E.2.W1.	zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty.	omawia specyfikę zadań dydaktycznych szkoły podstawowej w zakresie edukacji etycznej, cele kształcenia moralnego uczniów oraz rolę przedmiotu etyka w systemie edukacji ogólnej.	obserwacja uczestnicząca
D.2/E.2.W2.	sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty.	wyjaśnia organizację pracy dydaktycznej szkoły podstawowej, strukturę organizacyjną, zasady planowania procesu kształcenia, rozkład zajęć oraz specyfikę pracy zespołów przedmiotowych w zakresie edukacji humanistycznej.	obserwacja uczestnicząca
D.2/E.2.W3.	rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty.	charakteryzuje rodzaje dokumentacji dydaktycznej w szkole podstawowej, m.in.: dziennik lekcyjny, plany wynikowe, konspekty lekcji, dokumentację oceniania, karty pracy ucznia.	ocena opiekuna praktyk
D.2/E.2.U1.	wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej.	przeprowadza systematyczną obserwację lekcji, analizuje metody nauczania stosowane przez nauczyciela, ocenia efektywność różnych form pracy z uczniami oraz formułuje wnioski dotyczące doskonalenia procesu nauczania etyki w szkole podstawowej.	analiza krytyczna hospitowanych zajęć, dyskusja z opiekunem praktyk,

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

D.2/E.2.U2.	zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć.	samodzielnie planuje i przeprowadza lekcje etyki dla uczniów szkoły podstawowej, dostosowując treści programowe, metody nauczania i formy pracy do wieku i poziomu rozwoju uczniów oraz specyfiki edukacji etycznej	analiza krytyczna hospitowanych zajęć, dyskusja z opiekunem praktyk,
D.2/E.2.U3.	analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli. akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno- -pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczone w czasie praktyk.	krytycznie analizuje sytuacje wychowawcze i dydaktyczne występujące podczas lekcji, identyfikuje problemy pedagogiczne, formułuje propozycje rozwiązań oraz reflektuje się nad własnymi doświadczeniami nauczycielskimi w kontekście teorii pedagogicznej	analiza krytyczna hospitowanych zajęć, dyskusja z opiekunem praktyk,
D.2/E.2.K1.	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.	aktywnie współpracuje z opiekunem praktyk i nauczycielami szkoły, bierze pod uwagę konstruktywną krytykę, systematycznie doskonali swoje kompetencje nauczycielskie oraz odpowiedzialnie podchodzi do procesu kształcenia uczniów w zakresie etyki	ocena współpracy przez opiekuna praktyk

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

n/d

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	60	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*		
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*		

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

1. Ocenianie efektów uczenia się
Podczas praktyk studenci są oceniani przez opiekuna praktyk (nauczyciela–mentora w placówce). Ocena dotyczy poszczególnych efektów uczenia się wymaganych przez standardy kształcenia nauczycieli.
Każdy efekt uczenia się oceniany jest w skali 1–5, gdzie:
1 – efekt nieosiągnięty,
2 – efekt osiągnięty na poziomie minimalnym,
3 – efekt osiągnięty w stopniu dostatecznym,
4 – efekt osiągnięty w stopniu dobrym,
5 – efekt osiągnięty w stopniu bardzo dobrym.

2. Ocena końcowa opiekuna praktyk
Po dokonaniu oceny cząstkowej poszczególnych efektów uczenia się, opiekun praktyk wystawia ocenę końcową za całość praktyk. Ocena ta stanowi podstawę dalszej oceny studenta(ki) na uczelni.

3. Ocena ostateczna na uczelni
Pełnomocnik dziekana ds. praktyk wystawia ocenę ostateczną. Podstawą tej oceny jest ocena końcowa wystawiona przez opiekuna praktyk. W sytuacjach wyjątkowych, gdy ocena końcowa opiekuna praktyk nie jest dostępna, pełnomocnik ustala ocenę na podstawie ocen cząstkowych za poszczególne efekty uczenia się.

4. Warunki konieczne
Warunkiem uzyskania zaliczenia jest brak oceny 1 za jakikolwiek efekt uczenia się. Oznacza to, że wszystkie wymagane efekty muszą być osiągnięte co najmniej na poziomie 2.

5. Skala ocen ostatecznych
Średnia ocen (z oceny końcowej lub w wyjątkowych przypadkach ze średniej cząstkowych) przeliczana jest na ocenę w następującej skali:
2,00 – 3,30 → dostateczny (dst)
>3,30 – 3,80 → dostateczny plus (dst+)
>3,80 – 4,30 → dobry (db)
>4,30 – 4,70 → dobry plus (db+)
>4,70 – 5,00 → bardzo dobry (bdb)

Literatura obowiązkowa

1.	Dokumentacja szkolna, m.in. Regulamin Szkoły, Wewnątrzszkolny System Oceniania, Przedmiotowy System Oceniania, programy: profilaktyczny i wychowawczy, dokumenty zespołu przedmiotów humanistycznych.

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Literatura uzupełniająca

1.	Karta Nauczyciela – tekst jednolity (Dz.U. 2024 poz. 986)
2.	Prawo oświatowe – tekst jednolity

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Nauczycielskie praktyki zawodowe: dydaktyka filozofii – szkoła ponadpodstawowa
Pełnomocnik ds. praktyk	dr Andrzej Waleszczyński
Wydział	Wydział Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie / II stopnia magisterskie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	Nauczyciel filozofii / Nauczyciel etyki i filozofii
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nd.
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	1-3(I)/ 1-2(II)
Semestr	zimowy/letni
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy dla modułu
Odniesienie efektów uczenia się dla standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (s*ymbole*)	D.2/E.2.W1., D.2/E.2.W2., D.2/E.2.W3., D.2/E.2.U1., D.2/E.2.U2., D.2/E.2.U3., D.2/E.2.K1.
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	praktyki
Liczba godzin	60
Liczba ECTS	2
Wymagania wstępne	Student(ka) zrealizował(a) wykład „Dydaktyka nauczania filozofii w szkole ponadpodstawowej” oraz ukończył minimum 30 godz. ćwiczeń „Dydaktyka nauczania filozofii w szkole ponadpodstawowej”.
Opis i cele praktyk	Nauczycielskie praktyki zawodowe z dydaktyki filozofii w szkole mają charakter ćwiczeń terenowych realizowanych w rzeczywistych warunkach szkolnych, które umożliwiają konfrontację nabytej wiedzy teoretycznej z praktyką pedagogiczną. W ramach 60-godzinnych praktyk studenci poznają specyfikę organizacji i funkcjonowania szkoły ponadpodstawowej, zapoznają się z dokumentacją dydaktyczną oraz realizują samodzielnie zaprojektowane lekcje filozofii pod nadzorem doświadczonych nauczycieli-opiekunów. Praktyki obejmują zarówno etap obserwacyjny (hospitacje lekcji), jak i etap

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	aktywny (samodzielne prowadzenie zajęć), co zapewnia kompleksowe przygotowanie do pracy zawodowej. Celem praktyk jest przygotowanie studentów do kompetentnego pełnienia roli nauczyciela filozofii w szkole ponadpodstawowej poprzez zdobycie praktycznych umiejętności dydaktyczno-wychowawczych oraz doświadczenia w pracy z uczniami w wieku 15-19 lat

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Zapoznania się z treścią programu nauczania i zestawem obowiązujących do jego realizacji podręczników. Poznanie bazy dydaktycznej szkoły do realizacji programu, kryteria oceniania (WSO i PSO)	3
2.	Udział w 18 lekcjach prowadzonych przez nauczycieli przedmiotu i obserwowanie czynności przez nich podejmowanych zwłaszcza: toku lekcji, zastosowanych form i metod pracy, zastosowanych pomocy dydaktycznych, procesów komunikowania interpersonalnego i społecznego w klasie, sposobów aktywizowania uczniów, sposobów oceniania uczniów, pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, działań zapewniających bezpieczeństwo i dyscyplinę. Omówienia obserwowanych zajęć z nauczycielem prowadzącym z uwzględnieniem realizacji zamierzonych celów oraz zaplanowanych działań	18
3.	Zaplanowanie, przygotowanie i przeprowadzenie 18 lekcji (zajęć) w oparciu o samodzielnie opracowany scenariusz z uwzględnieniem: celów, metod, form pracy oraz środków dydaktycznych, organizacji lekcji, wykorzystania środków multimedialnych oraz technologii informacyjnej – rozwijania samodzielnego zdobywania wiedzy, organizacji pracy uczniów w grupach zadaniowych, diagnozowania poziomu wiedzy i umiejętności uczniów, indywidualnej pracy z uczniami, w tym z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, podejmowania działań wychowawczych w procesie pracy dydaktycznej. Omawianie przeprowadzonych zajęć edukacyjnych z nauczycielem obserwującym te zajęcia i dyskusji wokół w/w zagadnień.	36
4.	Konsultacje z wychowawcami klas, pedagogiem szkolnym, psychologiem i z innymi specjalistami pracującymi z uczniami.	1
5.	Podsumowanie praktyk – konsultacja z opiekunem i dyrektorem szkoły (placówki). Przekazanie wniosków z konfrontacji wiedzy teoretycznej z praktyką.	2
	Łącznie godzin:	60

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Standardy kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela** ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
D.2/E.2.W1.	zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty.	omawia specyfikę zadań dydaktycznych szkoły ponadpodstawowej w zakresie edukacji filozoficznej, cele kształcenia moralnego uczniów oraz rolę przedmiotu filozofia w systemie edukacji ogólnej.	obserwacja uczestnicząca
D.2/E.2.W2.	sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty.	wyjaśnia organizację pracy dydaktycznej szkoły ponadpodstawowej, strukturę organizacyjną, zasady planowania procesu kształcenia, rozkład zajęć oraz specyfikę pracy zespołów przedmiotowych w zakresie edukacji humanistycznej.	obserwacja uczestnicząca
D.2/E.2.W3.	rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty.	charakteryzuje rodzaje dokumentacji dydaktycznej w szkole ponadpodstawowej, m.in.: dziennik lekcyjny, plany wynikowe, konspekty lekcji, dokumentację oceniania, karty pracy ucznia.	ocena opiekuna praktyk
D.2/E.2.U1.	wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej.	przeprowadza systematyczną obserwację lekcji, analizuje metody nauczania stosowane przez nauczyciela, ocenia efektywność różnych form pracy z uczniami oraz formułuje wnioski dotyczące doskonalenia procesu nauczania filozofii w szkole ponadpodstawowej.	analiza krytyczna hospitowanych zajęć, dyskusja z opiekunem praktyk,

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

D.2/E.2.U2.	zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć.	samodzielnie planuje i przeprowadza lekcje filozofii dla uczniów szkoły ponadpodstawowej, dostosowując treści programowe, metody nauczania i formy pracy do wieku i poziomu rozwoju uczniów oraz specyfiki edukacji filozoficznej	analiza krytyczna hospitowanych zajęć, dyskusja z opiekunem praktyk,
D.2/E.2.U3.	analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli. akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno- - pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczone w czasie praktyk.	krytycznie analizuje sytuacje wychowawcze i dydaktyczne występujące podczas lekcji, identyfikuje problemy pedagogiczne, formułuje propozycje rozwiązań oraz reflektuje się nad własnymi doświadczeniami nauczycielskimi w kontekście teorii pedagogicznej	analiza krytyczna hospitowanych zajęć, dyskusja z opiekunem praktyk,
D.2/E.2.K1.	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.	aktywnie współpracuje z opiekunem praktyk i nauczycielami szkoły, bierze pod uwagę konstruktywną krytykę, systematycznie doskonali swoje kompetencje nauczycielskie oraz odpowiedzialnie podchodzi do procesu kształcenia uczniów w zakresie filozofii	ocena współpracy przez opiekuna praktyk

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

n/d

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	60	2
	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*		
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*		

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

1. Ocenianie efektów uczenia się

Podczas praktyk studenci są oceniani przez opiekuna praktyk (nauczyciela–mentora w placówce). Ocena dotyczy poszczególnych efektów uczenia się wymaganych przez standardy kształcenia nauczycieli.

Każdy efekt uczenia się oceniany jest w skali 1–5, gdzie:

1 – efekt nieosiągnięty,
2 – efekt osiągnięty na poziomie minimalnym,
3 – efekt osiągnięty w stopniu dostatecznym,
4 – efekt osiągnięty w stopniu dobrym,
5 – efekt osiągnięty w stopniu bardzo dobrym.

2. Ocena końcowa opiekuna praktyk

Po dokonaniu oceny cząstkowej poszczególnych efektów uczenia się, opiekun praktyk wystawia ocenę końcową za całość praktyk. Ocena ta stanowi podstawę dalszej oceny studenta(ki) na uczelni.

3. Ocena ostateczna na uczelni

Pełnomocnik dziekana ds. praktyk wystawia ocenę ostateczną. Podstawą tej oceny jest ocena końcowa wystawiona przez opiekuna praktyk. W sytuacjach wyjątkowych, gdy ocena końcowa opiekuna praktyk nie jest dostępna, pełnomocnik ustala ocenę na podstawie ocen cząstkowych za poszczególne efekty uczenia się.

4. Warunki konieczne

Warunkiem uzyskania zaliczenia jest brak oceny 1 za jakikolwiek efekt uczenia się. Oznacza to, że wszystkie wymagane efekty muszą być osiągnięte co najmniej na poziomie 2.

5. Skala ocen ostatecznych

Średnia ocen (z oceny końcowej lub w wyjątkowych przypadkach ze średniej cząstkowych) przeliczana jest na ocenę w następującej skali:

2,00 – 3,30 → dostateczny (dst)
>3,30 – 3,80 → dostateczny plus (dst+)
>3,80 – 4,30 → dobry (db)
>4,30 – 4,70 → dobry plus (db+)
>4,70 – 5,00 → bardzo dobry (bdb)

Literatura obowiązkowa

1.	Dokumentacja szkolna, m.in. Regulamin Szkoły, Wewnątrzszkolny System Oceniania, Przedmiotowy System Oceniania, programy: profilaktyczny i wychowawczy, dokumenty zespołu przedmiotów humanistycznych.

Literatura uzupełniająca

1.	Karta Nauczyciela – tekst jednolity (Dz.U. 2024 poz. 986)
2.	Prawo oświatowe – tekst jednolity

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Nauczycielskie praktyki zawodowe: psychologiczno-pedagogiczne
Pełnomocnik ds. praktyk	dr Andrzej Waleszczyński
Wydział	Wydział Filozofii Chrześcijańskiej
Kierunek	Filozofia
Poziom studiów	I stopnia licencjackie / II stopnia magisterskie
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarna
Moduł specjalnościowy/ścieżka *(jeśli dotyczy)*	Nauczyciel filozofii / Nauczyciel etyki / Nauczyciel etyki i filozofii
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nd.
Rok akademicki	2025/26
Rok studiów	1-3(I)/ 1-2(II)
Semestr	zimowy/letni
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu *(obowiązkowy, obowiązkowy z grupy do wyboru)*	Obowiązkowy dla modułu kształcenia nauczycielskiego
Odniesienie efektów uczenia się dla standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (*symbole*)	B.3.W1., B.3.W2., B.3.W3., B.3.U1., B.3.U2., B.3.U3., B.3.U4., B.3.U5., B.3.U6., B.3.K1.
Rodzaj zajęć *(wybór z listy*)*	Praktyki
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	1
Wymagania wstępne	Student(ka) zrealizował(a) wykład „Pedagogika ogólna” i „Psychologia”.
Opis i cele praktyk	Nauczycielskie praktyki zawodowe psychologiczno-pedagogiczne zapoznają studentów z organizacją i funkcjonowaniem szkoły jako instytucji edukacyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem jej funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Praktyki mają charakter obserwacyjno-analityczny z elementami aktywnego uczestnictwa w życiu szkoły. Studenci poznają strukturę organizacyjną placówki, dokumentację programową oraz zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom. Przygotowanie studentów do świadomego i kompetentnego pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych nauczyciela

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	poprzez poznanie organizacji szkoły oraz zdobycie podstawowych umiejętności obserwacji i analizy procesów pedagogicznych zachodzących w środowisku szkolnym.

Treści programowe

	Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1.	Poznanie środowiska szkolnego i dokumentacji placówki	6
2.	Obserwacja pracy wychowawczej i zasad bezpieczeństwa	8
3.	Analiza integracji działań dydaktyczno-wychowawczych	8
4.	Obserwacja działań pozalekcyjnych i przygotowanie własnych działań	6
5.	Samodzielne działania wychowawcze i ewaluacja doświadczeń	2
	Łącznie godzin:	30

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Symbol efektu	**Standardy kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela** ***Absolwent…*** *(zna i rozumie/potrafi/jest gotów)*	**Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się** *Student...* *(wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt)* ***Student…***	**Sposoby weryfikacji efektów uczenia się** *(np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy..)*
B.3.W1.	zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają	identyfikuje i charakteryzuje podstawowe zadania szkoły w zakresie kształcenia, wychowania i opieki, analizuje specyfikę funkcjonowania placówki oświatowej w wymiarze społecznym	ocena opiekuna praktyk
B.3.W2.	organizację, statut i plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego	omawia strukturę organizacyjną szkoły, interpretuje dokumenty programowe placówki, wyjaśnia cele i założenia programu wychowawczo-profilaktycznego oraz przedstawia zasady funkcjonowania doradztwa zawodowego w szkole	ocena opiekuna praktyk
B.3.W3.	zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią	wymienia i objaśnia procedury bezpieczeństwa obowiązujące w szkole, identyfikuje zagrożenia dla uczniów w środowisku szkolnym i pozaszkolnym oraz opisuje zasady nadzoru pedagogicznego podczas zajęć i wycieczek	ocena opiekuna praktyk
B.3.U1.	wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze	obserwuje i analizuje metody pracy wychowawczej nauczyciela, ocenia skuteczność różnych form oddziaływań wychowawczych, formułuje wnioski dotyczące doskonalenia pracy wychowawczej	ocena opiekuna praktyk
B.3.U2.	wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo- -wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów	analizuje sposób łączenia celów dydaktycznych z wychowawczymi podczas lekcji, identyfikuje metody kształtowania postaw uczniów w trakcie nauczania przedmiotowego	ocena opiekuna praktyk
B.3.U3.	wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej	analizuje proces podejmowania decyzji dotyczących uczniów, obserwuje	ocena opiekuna praktyk

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas	współpracę nauczycieli oraz pracy zespołowej w szkole	
B.3.U4.	wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo- -wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich	obserwuje i analizuje sposoby sprawowania opieki nad uczniami poza salą lekcyjną, identyfikuje i dobiera metody zapobiegania konfliktom oraz opisuje organizację zajęć pozalekcyjnych	ocena opiekuna praktyk
B.3.U5.	zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych	projektuje scenariusz zajęć wychowawczych dostosowany do potrzeb klasy, przeprowadza działania wychowawcze oraz ewaluuje skuteczność zastosowanych działań wychowawczych	ocena opiekuna praktyk
B.3.U6.	analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczone w czasie praktyk	identyfikuje i opisuje sytuacje wychowawcze wymagające interwencji, analizuje przyczyny problemów behawioralnych uczniów, proponuje rozwiązania trudnych sytuacji pedagogicznych	ocena opiekuna praktyk
B.3.K1.	skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy	wykazuje gotowość do aktywnej współpracy z opiekunem praktyk, inicjuje rozmowy z nauczycielami w celu pogłębienia wiedzy pedagogicznej	ocena opiekuna praktyk

Metody dydaktyczne

(*dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się*)

n/d

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	1

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć *(czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)*		
	przygotowanie do zaliczenia *(np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)*		

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

1. Ocenianie efektów uczenia się
Podczas praktyk studenci są oceniani przez opiekuna praktyk (nauczyciela–mentora w placówce). Ocena dotyczy poszczególnych efektów uczenia się wymaganych przez standardy kształcenia nauczycieli.

Każdy efekt uczenia się oceniany jest w skali 1–5, gdzie:
1 – efekt nieosiągnięty,
2 – efekt osiągnięty na poziomie minimalnym,
3 – efekt osiągnięty w stopniu dostatecznym,
4 – efekt osiągnięty w stopniu dobrym,
5 – efekt osiągnięty w stopniu bardzo dobrym.

2. Ocena końcowa opiekuna praktyk
Po dokonaniu oceny cząstkowej poszczególnych efektów uczenia się, opiekun praktyk wystawia ocenę końcową za całość praktyk. Ocena ta stanowi podstawę dalszej oceny studenta(ki) na uczelni.

3. Ocena ostateczna na uczelni
Pełnomocnik dziekana ds. praktyk wystawia ocenę ostateczną. Podstawą tej oceny jest ocena końcowa wystawiona przez opiekuna praktyk. W sytuacjach wyjątkowych, gdy ocena końcowa opiekuna praktyk nie jest dostępna, pełnomocnik ustala ocenę na podstawie ocen cząstkowych za poszczególne efekty uczenia się.

4. Warunki konieczne
Warunkiem uzyskania zaliczenia jest brak oceny 1 za jakikolwiek efekt uczenia się. Oznacza to, że wszystkie wymagane efekty muszą być osiągnięte co najmniej na poziomie 2.

5. Skala ocen ostatecznych
Średnia ocen (z oceny końcowej lub w wyjątkowych przypadkach ze średniej cząstkowych) przeliczana jest na ocenę w następującej skali:
2,00 – 3,30 → dostateczny (dst)
>3,30 – 3,80 → dostateczny plus (dst+)
>3,80 – 4,30 → dobry (db)
>4,30 – 4,70 → dobry plus (db+)
>4,70 – 5,00 → bardzo dobry (bdb)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.

Literatura obowiązkowa

1.	Szkolny program profilaktyczny i wychowawczy

Literatura uzupełniająca

1.	Karta Nauczyciela – tekst jednolity (Dz.U. 2024 poz. 986)
2.	Prawo oświatowe – tekst jednolity

*** lista rodzajów zajęć**

- ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- wykład kierunkowy
- wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- seminarium dyplomowe
  (sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
  (zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)

Prawa autorskie do sylabusa przysługują UKSW. Sylabus może być wykorzystywany jedynie dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywających się w UKSW, korzystanie z niego w innych celach wymaga zgody UKSW.